

EN NOR
AG ER
VUHÉ DEVOT

REVÉ SANT FRANSEZ A SAL
ESKOB HA DOKTOR AG EN ILIZ

GUÉNED
MOLLEREH ER VREDÉR LAFOLYE

—
1917

EN NOR

AG ER VUHÉ DEVOT

LIVREU GROEIT DRÉ ER MEMB
HA GUERHET É GUÉNED,

Histoér en Intron Varia a Lourd (1905),
Buhé Jeann d'Ark (1910),
Miz Mari er Vretoned (1911),
Buhé en eutru Viannei, person Ars (1912),
Histoér en Iliz (1912),
Kalon sakret Jézus (1912),
Er Burhudeu ag er Purgatoér (1912),
En Aviél espliket (1913),
Histoér burhudus en Hoér Teréz (1913),
Histoér er Vretoned (1913),
Burhudeu en Hosti santél (1914),
Er Gomunion santél revé en eutru Ségur (1915),
Er Guir Devosion é kevér er Huerhiéz Vari revé en
eutru Grignon Monfort (1915),
Miz Mari sant Alfons a Ligori (1916),
Miz Mari er berhinderion a Lourd (1916).

2017
1917
EN NOR

AG ER

VUHÉ DEVOT

REVÉ SANT FRANSEZ A SAL

ESKOB HA DOKTOR AG EN ILIZ

GUÉNED

MOLLEREH ER VREDÉR LAFOLYE

4917

NIHIL OBSTAT,

Venetis, die 29 januarii 1917.

H. LE OFF
Censor.

IMPRIMATUR,

Venetis, die 29 januarii 1917.

J.-M. DEBOT,
Vic. Gen.

PEDEN SANT FRANSEZ.

O Jézus lan a zoustér, me Salvér ha men Doué,
stouiet ar benneu men deuhlin, keni e hran d'oh er
livrig-men em es groeit aselfin ma veet guel chervijet
ha karet get en ol. Plijeet genoh er lakat de zoug
én ineañneu en dezirieu santél e glaskan rein dehé,
ha drest ol er chonj d'hou pedein aveit-onn, eit ma
ne vein ket forbañnet ér bed aral, arlerh em bout dis-
koeit d'em bredér ér bed-men en hent ag er santeleh;
eit ma hellein, é kontrél, kañnein geté épad en éter-
nité er gir e laran a greiz me halon épad me ferhin-
ded ar en doar: Biüéet Jézus! Biüéet Jézus!

Ia, o me Salvér Jézus, biüet én hur halon de virüi-
kin. Elsé revou groeit.

EN NOR AG ER VUHÉ DEVOT
REVÉ SANT FRANSÉZ A SAL

KETAN LODEN

À VIZEU HAG EKSELSISEU REKIS EIT KONDUI EN INEAN
AG ER HETAN DEZIR HÉ DES DE VOUT DEVOT
BETAG ER VOLANTÉ SONN DE BRATIKEIN A ZEVRI
EN DEVOSION.

I PENNAD

PETRA É ER GUIR DEVOSION.

Hou chonj é, Filoté, donet de vout devot, rak er relijion e zisk d'oh penaus en devosion e zou ur vertu hag e hra plijadur vras d'en Eutru Doué. Mes, èl m'er gouiet, ur fal blég keméret é komans ur labour e ia ar greskat hag e gousi er labour abéh : komprenet mat enta a getan petra é en devosion, rak nen des meit unan vat émesk éleih a ré fal ; ha mar ne houiet ket lakat diforh étré-zé, és e vou d'oh fari hag abuzein get pratikeu faus ha trompus.

Ur liùour hanùet Arélius e drèsé én é limajeu fas en dud hanval mat perpet doh ré er merhed iouank e blijé dehou ; ér memb féson peb unan e hra liés mat é zevosion revé é fantazi hag imur. Hanen e gred

bout devot rak ma iun liés, deustou ma vag ur gaso-
ni benak én don a é galon ; hag épad ma touj soubein
é déad éa ur bannig deur pé guin, get eun a dorrein
é iun, nen des chet poén erbet doh hé ruein, hanval
vehé, é goed é nésan, a pen dikri ha ma hoalgonz ane-
hou. Honéh e gred bout devot rak men dé akourset
de laret bamdé ur lostad pedenneu, deustou ma n'hé
des én hé beg meit konzeu rust, orgueillus hag anju-
lius eit hé serviterion pé hé amizion. Hennont e gav és
tennein argand a é ialh eit er ré peur, mes diés bras
é dehou kavet én é galon un tammig karanté eit é
anemized. Hanén e bardon a galon vat d'é anemized,
mes aveit péein é zélé, nitra meit dré gri.

Ol en dud-sé e gred é mant forh devot, ha marsé
memb e laka er réral d'er hredein, mes é guirioné nen
dint ket devot tam erbet. A pe ias ofiserion Saül de
di David é klah lakat ou dorn arnehou, Michol, é
briéd, ou abuzas un herrad eit rein de Zavid amzér de
déh én ou raug : hi e lakas guskemant hé fried ar ur
porteled koed hag e laras d'er soudarded é oé klan
David hag é oé kousket.

Chetu eùé tromperéh en dud ; ind e zisko a zianvéz
ur seblant a zevosion ; petra int ? ur spurmant a ze-
vosion, nitra kin.

Er guir devosion, Filoté, e zou perpet joentet doh
karanté Doué, pé kentoh hi e zou er garanté memb
é kevér en Eutru Doué. Er garanté-sé e zou hanùet
Grés, a pe laka braùité én hun inean, ha dré-zi é pli-
jamb de zeulegad en Eutru Doué. Hé hanùein e hrér

Karanté, a pe ra d'emb en nerh d'hobér er mad ; hé
hanùein e hrér érfin *Devosion*, a pe hra d'emb hum du-
rel d'er mad get er guellan soursi ha de bep kours.

Be zou éned hanùet autruch ha ne saùant jamés a
ziar en doar ; er iér e neij, mes ponnér int, ha ne
neijant nag ihuél na liés ; en égléd, er hlommed hag
er guignéled e neij pront, ihuél ha kazi hemb arsaù.
Elsen eùé er béherion e zou èl stage! doh en doar ;
hum stleijal e hrant hemb distag dohtou. En dud vat,
er ré nen dint ket hoah parfet, hum saù trema en
nean dré ou èvreu mat, mes a huéhieu, difonn ha pon-
nér. Mes be zou ineañneu hag e saù és mat trema
Doué a zivout peb tra, hag e hra kazi ou demeurans
én-hou ; er ré-men en des ur guir devosion.

Én ur gir, en devosion nen dé nitra meit ur gred
hag un tuemdér a galon e laka én-amb nerh ha kou-
raj d'hobér peb tra d'er prontan ha d'er guellan. Er
garanté e hra d'emb mirèt ol gourhemenneu en Eutru
Doué, mes en devosion e hra d'emb open ou mirèt
get soursi hag apertiz. En hani ne hoarn ket ol gour-
hemenneu en Eutru Doué nen dé ket enta na just na
devot, rak eit bout just é ma ret en devot er garanté,
hag eit bout devot é ma ret en devot ur garanté joen-
tet doh un intansion nerhus ha prim d'hobér ol er
vad e hellér gobér, memb en èvreu nen dint ket gour-
hemennet.

Un dén, én ur seùel ag ur hleñued hir, e gerh ar é
hoar ha kehed hembkin men dé rekis ; elsen ur pé-
hour neùé-sou guelleit a é hoal stad e ia er péh zou

ret, strobellek neoah ha goustadik, bet ken nen dé arriù én devosion. Nezé, hanval doh un dén iah ha kriù, ean e gerh dijab ha joéius én hent digor a hour-hemennu Doué; open, ean e dréz, e rid én henteu moén, ré e zisko dehou en avizeu hag er chonjeu mat a ziarlué. Erfin, nen des chet a ziforh étre er garanté hag en devosion mui eit nen des étre en tan hag er flam : er garanté e zou èl un tan é kreiz un inean, hag en tan-zé, pe daul flam, e zou hanùet devosion. En devosion ne zegas enta nitra d'er garanté nameit er flam rekis eit hé lakat de vout prim, apert ha beruidant de virèt gourhemennu Doué ha de sentein dohen avizeu hag er chonjeu mat e za d'emb a ziarlué.

II PENNAD

EN DEVOSION, PÉKER MAT HA PÉKEN IHUÉL É.

Er ré e glaské distroein er bobl a Izrael a vonet de chom d'er vro grateit dehé get en Etru Doué, e lare penaus er vro-sé e zèbré hé zud, de laret é n'hellent ket biùein én-hi a gauz d'en ér anpouizonet; hag é oé ker blaohus en dud ér vro-sé, ma lonkent en dianvézerion èl karùed-lann. Elsen eùé, Filoté, é kleuér bamdé en dud ag er bed é hoal-gonz ag er ré devot, én ur laret é mant speredeu tér, imurieu chifus, ha nen des chet a viùein geté.

Mes Kaleb ha Jozué e zihuenné bro Kanaan rak ma oé kaer ha pinùik, hag és monet ha bourabl chom én-hi; elsen eùé er Spered Santél, dré géneu en ol

Sent ha Jézus-Krist ean-memb, e lar d'emb penaus er vuhé devot e zou dous hag amiabl.

En dud ag er bed e huél er ré devot é iun, é pe-dein, é andur get pasianted en anjulier e hrér dehé, é chervij er ré klan, é rein alézon, é veil devéhat én noz, é vougein ou hounar, é vestroniein ou goal-dècheu, hag é hobér éleih a dreu aral poénius ha diés dré natur; mes en dud ag er bed ne huélant ket en devosion e zou ér galon, hag e laka ol en èvreu-sé de vout dous, és ha bourabl. Sellet doh er guérén e zou ar er boketeu thim; ind e gav arnehé un deuren goal huerù, mes doh hé chugein, ind e hra mél geti. Ia, tud amoèdet get er bed ! guir é é kav en dud devot éleih a huerùoni én èvreu a benijen, mes doh ou gobér ind e gav doustér ha joé. É kreiz en tan, er ro-deu hag er gleañniér, er vartired e seblanté geté bout émesk er boketeu huékan, rak ma oent devot. Mar gell en devosion dousat en tourmanteu eahusan ha memb er marú, petra e hrei-hi én èvreu a vertu? Er sukr e laka er fréh glas de vout mat hag e barra doh er ré aneué a hobér droug; ama en devosion e zou guir sukr er spered; hi e lamm en huerùoni get er penijenneu hag er foleh get er joéieu. Hi e zistan gloéz er ré beur, hag e réha dezirieu er ré pinùik; hi e gonfort én ur goal daul, hag e vodér én ur chans vat; parrat e hra doh er ré hum gav ou unan a goéh én dristé, ha doh er ré e gav hantiz a hum gol get leuiné. En devosion e zou èl en tan é kreiz er gouian, èl er hloéhen fresk é kreiz en han : hi e hra tennein

vad ag en dañé èl ag ér beuranté, ag en inourieu èl ag en disprizans, e zigemér get er memb imur en droug hag er mad, hag e laka ér galon hag ér spe-red un doustér hemb par.

Talet ur sell ar er skél-hont en doé guélet é kous-kèt er Patriarch Jakob : chetu er guir limaj ag er vuhé devot. En neu gosté ag er skél-sé e seneff er beden e houlen sekour get Doué, hag er sakremanteu e ra d'emb en donézon-sé ; bihiér er skél nen dint meit pazenneu er garanté eit monet ag ur vertu d'en aral, guéh én ur zichen eit chervij en nésan get èvreu mat, guéh aral én ur seùel de garein Doué get er santimanteu gredusan. Ama, sellet, mé hou ped, péré e zou é lein er skél ; tud int hag en des kaloneu Éled, pé Éled hag en des korveu èl omb. Nen dint ket iouank, mes ur seblant ou des a iouankiz a gauz d'ou liantiz ha d'ou nerh ; diùaskel ou des eit neijal de Zoué get en orézon, mes diùhar ou des eùé eit kerhet get en dud ha biùein én ou mesk. Er vraùité hag er joé merchet ar ou fas e zisko splann d'emb é kemérant a volanté vat ol er péh e arriù geté a berh Doué. Ou fen kerklous èl ou divréh e zou nuah ha hemb brageris, eit diskoein d'emb penaus ne glaskant plijein meit de Zoué. Ou horv ahendaral e zou goleit, mes get ur sé distér hembkin, eit diskein d'emb penaus n'hum chervijant ag en treu ag er bed meit get un infansion hag un dezir pur, ha hembkin a gement ma ou des dobér. Chetu limaj en dud devot. Kredet mé énta, Filoté, en devosion e zou é guirioné en doustér

memb ha rouannéz en ol vertuieu ; hi é er garanté parfet.

Lakeit é ma er garanté hanval doh er Leah, en devosion e vou er hoènen anehou ; lakeit-hi hanval doh ur huéén, en devosion e vou er bleu ; lakeit-hi hanval doh ur mein présius, en devosion e vou er splandér ligernus ; lakeit-hi hanval doh en ansans, en devosion e vou er vogeden huek e saù eit plijadur en dud hag en éled.

III PENNAD

EN DEVOSION E JAUJ DOH PEB SORT STAD A VUHÉ.

En Eutru Doué, én ur grouéein er bed, e hourhemennas d'er gué doug fréh peb unan revé é asortemant. Elsen é hourhemennas eùé d'en ol grechéonion, hag e zou èl er plantenneu ag é Iliz ; doug guir fréh a zevosion revé ou stad a vuhé. Er memb pratikeu ne jaujant ket doh en ol, doh en dud ihuél é karg ha doh er serviterion, doh er brinsed ha doh er merhed iouank hag er ré diméet ; ret é open ma vou jaujabl er pratikeu-sé doh iehed, aférieu ha devérieu peb unan. Rak, m'er goulén genoh, Filoté, ha ean e vehé jaujabl eit un eskob biùein én ur houvand èl ur menah, pé eit en dud diméet bout hemb soursi a zatum dañé èl er gapuchéné ? Ur mechérou, ha ean e hellehé bout bamdé ker fidé d'en ofiseu ag en Iliz èl ur menah ? Hag ur menah, ha ean e hellehé gobér

a zianvéz kement a èvreu mat èl un eskob ? Un devosion èl honéh e vehé un devosion dibrepos, dirézon ha diréglet. Chetu neoah er péh e huélér liés ; en dud ag er bed ne hrant ket pé ne vennant ket gobér diforh étré en devosion ha diavisted mar a unan e gred bout devot, hag ind e demal hag e zispriz hemb rézon er guir devosion.

Naren, Filoté, nitra ne za de vout goah get en devosion ; é kontrél, peb tra hum gav guel anehi ; mes, nen dé meit ur faus vertu, mar parra doh unan benak a hobér é zevér revé é stad ha kondision. Er guérén, emé Aristot, e cher er mél ar er boketeu hemb gobér kousiadur erbet dehé, hag ind ou lausk abéh ha ker fresk èl éraug. Mes er guir devosion e hra hoah guel ; rak ne hra geu doh stad na mechér erbet, mes é kontrél lakat e hra én-hé braùité ha madeleh. A pe vé golhet er mein présius get mél, ne vern pe sort liù ou des, donet e hrant, revé ma larér, de vout ligernusoh ; elsé peb sort stad a vuhé e huella get en devosion : be zou mui a beah én tiegeheu, mui a garanté étré er prie-deu, mui a aboeisans é kevér er vistr, mui a goutantemant hag a eurusted é peb mechér ha labour.

Hum drompein e hrér enta ha memb péhein e hrér é forbañnein en devosion a baléz er brinsed, ag en arméieu, a di er gounideg pé a diegeh en dud diméet. Guir é, Filoté, penaus en devosion èl en hani e gavér ér houvandeu ne jauj ket doh er stadeu-sé ; mes be zou devosion ag ur sort aral mat bras de santélat er ré e venn biùein ér bed. Izaak, Jakob, Tobi, Sara,

Rebecca, Judith e zou én Testamant koh skuirieu kaer a gement-sé. Èn Testamant neùé, sant Jojob ha sant Krispin e zou bet, a dra sur, devot bras, hag en des hum santéleit én ou ziér ha doh ou stal a gomers ; santéz Anna, santéz Marth, santéz Monik, Akuila ha Prisca én ou ziegeheu ; Kornéli, mestr bras er soudarded, sant Sébastian ha sant Moris én arméieu ; en anpeleur Konstantin, santéz Hélén, sant Loeiz, sant Amé ha sant Édouard ar en tron é kreiz en inou-rieu. Guélet zou bet memb ré é kol ou santeleh én dezerh, deustou péken avantajus é biùein én-hou ; ha réral doh hum seùel ér santeleh é kreiz er bed, deustou péken danjerus é eit ur lod vat a dud. Loth, emé sant Gregoér, e gollas én dezerh er vertu kaer a burted en doé goarnet é kreiz ur gér taulet d'er péhedeu méhusan. Ne vern é péh stad en hum gavamb, ni e hell hag e zeli lakat poén de viùein ér vrasan devosion.

IV PENNAD

EIT HUM LAKAT HA KERHET SONN ÉN HENT AG EN DEVOSION, REKIS É EN DEVOUT UR HOVÉZOUR AVIZET.

Mab Tobi, pe oé bet gourhemennet dehou monet de Rajès, e laras : « Ne houian ket en hent. — Ama, e reskondas é dad, klasket un dén benak eit hou kondui. » Er memb tra e laran mé d'oh, Filoté ; mar e hues ur guir volanté de luskein ar hent en devosion, klasket un dén avizet eit diskoein en hent d'oh. A

ol en avizeu e hellér rein d'oh, hanen é er guellan : « Klasket èl ma kareet, e lar en dén devot Avila, ne gaveet suroh moiand d'hobér volanté Doué, nameit dré en aboeisans, revé men des ol er Sent er laret ha diskoeit ind-memb dré ou buhé. » Santéz Teréz, é kleuet konz a benijenueu souéhus Katerinn a Gortone, en doé hoant bras d'hobér er memb tra, éneb d'aviz hé hovézour en doé dihuennet kement-sé dohti. Hi e sentas neóah ha Doué é laras dehi : « Me merh, hui e gerh dré un hent mat ha sur ; istimein bras e hret penijenneu honéh, ha mé, guel é karan hous aboeisans. » Raksé er Santéz e garé bras er vertu. men ; hag, open en aboeisans e zakoré d'er ré en doé bili arnehi, gratat e hras héli é peb tra avizeu mat un dén santél, hag éleih a gonfortans e gavas é kement-sé. Er memb féson, én hé raug hag ar hé lerh, paudmat a ineañueu santél, eit bout suroh de héli volanté Doué, en des pléget de volanté é serviterion : santéz Katerinn, én hé livr *Devizeu*, e ra dehé méla-sioneu bras. Er brinséz devot ha santél Élizabéth e hélié eùéget un aboeisans gredus avizeu en dén abil Konrad. Chetu amen en aviz e ras sant Loeiz d'é vab, kent merùel : « Kerhet liéz de govésat ha choéjet ur hovézour abil hag avizet erhoalh eit rein sekour d'oh, drest peb tra én treu ag er salvedigéh. » *Un ami fidél*, e lar er Skritur Santél, e zou aveit-omb ur guir goar-nour : *en hani en des kavel un ami sord-sé en des kavel un trezol. Un ami fidél hun sekour de honni er vuhé éternel ; er havein e hramb a p'hün es doujans Doué. A gauz*

d'er vuhé e badou de virùikin é teliamb drest peb tra kavet en ami fidél-sé, eit diskoein d'emb en hent mat de beb kours, hag hun lakat de gerhet get réhted é kreiz er laseu en des en diaul stennet édan hun treid. En ami-sé e zou un trezol a furnéz én hun ankin, én hun diskonfortans hag én hun lammeu ; ur remed salvus eit disammein ha konfortein hun haloneu béhet ha poéniet ; ean hun goarantou doh en droug hag e huellei hun èvreu mat.

Mes più e gavou en ami-sé ? Er Spered Santél e reskond : *En hani en des doujans Doué*, de laret é en dén izelek, hag e zezir a greiz é galon kerhet a zevri én hent ag er santeleh. Pen dé rekis d'oh enta, Filoté, en devout unan benak d'hou kas é hent en devosion, pedet Doué d'er rein d'oh revé é galon. Kredet mat é cheleuou hou peden, nag é teliehé degas d'oh un Él ag en nean, èl d'en dén iouank Tobi.

É guirioné, hui e zeli er sellet èl un Él ; de laret é, a pen devou en Eutru Doué er reit d'oh, ne zeliét ket muí er sellet èl un dén hembkin ; ne laket ket hou konfians nag én-hou, nag én é abilté, mes é Doué hag hum chervijou anehou eit hou tiskein. Ean e lakei én é galon hag én é veg er santimanteu hag er honzeu rekis eit hou toug d'er santeleh. Hui e zeli enta er cheleu èl un Él dichennet ag en nean eit hou kondui d'inou. Digoret dehou hou kalon, dizoleit dehou perhuéh ha hemb distro en droug hag er mad e zou én-oh. Er féson-sé er mad e vou aprovet ha sonneit, hag en droug e vou pelleit hag arrestet ; hous

mean e vou kriùoh én hé foénieu ha konfortet get réhted ha modér.

Lakeit eùé én-hou ol hou konfians, mes ur gonfians lan a respet; er respet ne zeli ket bihannat er gonfians, hag er gonfians ne zeli ket bihannat er respet. Lakeit hou konfians én-hou get er respet en des ur verh é kevér hé zad, ha respetet ean get er gonfians en des ur mab é kevér é vam. En ur gir, er santimentéu-sé e zeli bout kriù, lan a zoustér hag a santeleh, revé Doué hag aveit brasan vad hous inean.

Aveit kement-sé choéjet ur hovézour étre mil, e lar en dén devot Avila; ha mé me lar d'oh: choéjet ean émesk dek mil, rak nen dint ket ker stank èl ma kredér er ré e zou apert d'er garg-sé. Ur hovézour sord-sé e zeli bout truhéus, abil hag avizet mat. Mar ne gavet ket rah en dra-zé én-hou, é oh én danjér a fari. Mes m'er lar d'oh hoah ur huéh, goulennet get Doué ur hovézour mat, hag a pe vou kavet d'oh, dalhet mat dohtou ha ne glasket ket hañni aral. Kerhet nezé get konfians; én hent mat é veet.

V PENNAD

RET É DE GETAN PEN NETAT EN INEAN.

« Er boketeu, emé er Skritur, e gomans hum ziskoein ar en doar-men; mal é divarein ha taillein er gué. » En dezirieu mat, o Filoté, chetu er boketeu e

vleu én hun halon. Kentéh ma tihéùant, ni e zeli lakat poén de netat hun halon, de lemel anehi ol en èvreu divalaù ha dibrofit. Édan lézen Moïz, a pe venné ur verh a véz-bro diméein d'ur Juif, é oé ret dehi kuitat hé broh a sklavaj, touzein hé blèu ha trohein hé ivinieu. A pe zezir un inean bout pried de Jésus-Krist, hi e zeli eùé lezel a kosté hé goal-dècheu a huéharal, kuitat er péhed ha dihrouiennein én hi kement tra e zou éneb de garanté Doué. Nen des chet a huellat hemb kas kuit ketan pen er fallanté a natur e zou én-amb. Inean sant Paul e oé bet neteit én un taul; er memes tra e zigoéhas get santéz Katerinn a Jen, get santéz Madelén, santéz Pélaji, ha get ur lod vat a sent hag a santézed aral; mes kement-sé e zou un dra ker burhudus èl ma vehé dakor er vuhé d'unan marù, ha n'hellamb ket bout éngorto é rei en Etru Doué d'emb ur grès ker kaer. En inean, kerklous èl er horv, ne huella ket én un taul, mes paz ha paz, a nebedigeu, ha get poén.

En Éled e huélas Jakob én ur skél mistérius en doé diùaskel; neoah ne neijent ket, mes ind e grapé hag e zichenné ér skél pazen ha pazen. En inean hag e guita er péhed eit hum dural d'en devosion ne zisohou ket én un taul, mes a nebedigeu, èl er goleu dé de vitin: kleñùedeu en inean, èl kleñùedeu er horv, e za ar varh, èl ma larér, mes ind e ia kuit ar droed hag a bazeu bihan. Ret é enta monet ér vuhé devot get nerh ha pasianted. Un druhé é guélet ineañneu, p'hum gavant dibarfet goudé m'ou des hum daulet un

herrad amzér d'er pratikeu a zevosion, doh hum né-hansein, hum dreboulein ha memb é kol kalon betag chonjal monet éndro ha kuitat agrén en hent mat. Ag en tu-ral, un tantasion danjerus é eit un inean kredein é ma guelleit a ol hé mizérieu ag er hetan dé, chonjal é ma santél bras kentéh èl komans, hag é hel-lou neijal hemb diuaskel. O Filoté, é oh én danjér a goéh éndro ér hleñùed mar lausket re fonapl er medesinour. *Ne saùet ket éraug en dé, keméret ketan pen hou repoz*, e lar er Profet ; hag er Profet ean-memb e hra er péh e hourhemen d'er réral : deustou men dé bet golhet ha neteit déjâ, ean e houlen hoah bout neteit a neùé.

Un devér é aveit-omb netat hun inean, hag er labour-sé ne zeli ket achiù betag er marù. N'hum né-hansamb ket enta a gauz d'hun goal-dècheu ; er santeleh é brezélat dohté, mes n'hellamb ket gobér brezéel dehé hemb ou guélet, ha n'hellamb ket ou feahein hemb ou havet ; doug er viktoér nen dé ket bout hemb ou santein, mes hemb kousantein dehé.

Ama, hellein e hrér bout diézet get er goal-dècheu hemb kousantein dehé. Eit ma chomeemb perpet izél a galon, un dra vat é ma veemb guhavé goalgaset ér brezéel-sé ; mes nen domb ket feahet bet ken ne gollamb buhé pé kalon. Er goal-dècheu hag er péhedeu véniél n'hellant ket lemel er vuhé get en inean, mes er péhed marùel hembkin. N'hun es enta meit un dra de zoujein, kol kalon. *Men Doué*, e laré David, *groeit ma ne vein ket dinerh na digalon*. Nag euruset

omb-ni én emganh-sé, pën dé guir é hellamb doug er viktoér sel guéh ma karamb brezélat.

VI PENNAD

RET É DE GETAN PEN NETAT EN INEAN AG ER
PÉHED MARUËL.

Ret é, ketan pen, netat en inean ag er péhed, hag eit kement-sé monet de govésat. Choéjet er guellan kovézour e helleet kavet ; hou peet unan benak ag er livreu bihan e zou bet groeit eit sekour ér gousians én énkask ag er péhedeu ; sellet ean a dost ha remerket poent ha poent é petra en e hues ofanset Doué a houdé en oed a rézon. Mar nen doh ket sur a zerehel chonj, skriùet pé groeit ur merch benak. Arlerh en énkask perhuéh a hou péhedeu, hou peet anehé er gontrision vrasan, én ur sellet a dost er pedèr rézon-men : dré er péhed, hui è hues kollet grés Doué ; hui e hues kollet en droed hou poé d'er baradoéz ; hui e hues méritet er poénieu éternél ag en ihuern, ha laret kenavo de garanté Doué eit birùikin.

Hui e huél, Filoté, é konzan d'oh ag ur govézion jeneral a ol hou puhé. Ne gredan ket é ma perpet rekis grons hé gobér ; mes me gav genein é ma neoah un dra vat, a gauz d'er profit e dennér anehi eit komans ur vuhé a zevosion. Pe viùér é kreiz ér bed, digoéh e hra liés get er hovézioneu groeit dré akustumans bout ag er ré dibarfetan. Monet e hrér de go-

vésat hemb bout ér stad rekis, hemb en devout ur guir glahar ag er péhedeu ; guhavé hemb en devout er volanté sonn de zihoal a goéh ér péhed, pen dé guir ne vér ket prest de bellat doh en okazioneu a béhed, na d'hobér rah er péh e zou rinket eit chanjein a vuhé. En hani en des groeit kovézioneu sort-sé e zeli gobér ur govézion jeneral eit réhted ha peah é inean. Mes open er profit-sé, tennein e hrér ataù ur vad benak ag ur govézion jeneral : ni e hanaù nezé petra e talamb ; é huélet rah hun féhedeu, douget omb d'en devout méh hag ur guir glahar anehé ; dré er govézion jeneral er spered e zou diboéniet a baudmat a néhanseu, er gousians nen dé ket mui treboulet èl éraug. Hi hun doug de gemér rézolutio-neu vat ; hi hun laka de vout souéhet hag eurus é huélet get pegement a vadeleh hag a basianted en des en Eutru Doué hun gorteit ker pèl amzér ; hi e ra d'hun hovézour en tu de rein d'emb er guellan avizeu ; hi e zigor hun halon hag e laka én-hi mui a gonfians de laret splannoh hun péhedeu én amzér de zonet.

Elsé, pen dé guir é vennet reneuéein akerh hou kalon ha troein a zevri hous inean trema Doué, rézon em es, é kav genein, d'hou toug d'hobér ur govézion jeneral.

VII PENNAD

RET É DISTAG ER GALON DOH ER PÉHED.

Oi er bobl a Izrael e ias kuit ag en Éjipt, mes paudmat anehé e lauskas inou ou halon ; ha chetu perak é huannadent kement én dezerh pe chonjent én ouignon hag ér hig e gavent én Éjipt. Elsen eué be zou éleih a dud e guita er stad a béhed, hag e chom neoah staget a galon doh er péhed ; de laret é ne faut ket dehé mui koéh ér péhed, mes kë ou des, hanval vehé, ag er plijadurieu e gavér én-hou. Ou halon er huita hag e bella dohtou, mes ind e sel liés ar ou lerh, èl moéz Loth hag e zistroas hé fen eit sellet hoah de gavet Gomor, arlerh hé devout kuiteit er gér-sé. Ind e chom hemb tañhoat ag er péhed, èl ma chom mar a dud klan hemb kemér un dra dihuennet ; n'er hemérant ket, rak er medesinour en des laret dehé é veint skoeit d'er marù mar dèbrant anehou ; mes néhanset int én arben ag en dihuen-sé, ind e gonz liés ag en dra karet, e houlen mar ne vehé ket léh d'en tañhoat, de gleuet hembkin un tammig sant anehou ; ivi ou des doh er ré e huélant é tèbrein anehou. Chetu penaus é ma en dud lausk ha digalon arlerh ou devout kovéseit ou féhedeu : ind e zihoal a béhe in un herrad benak mes kazi én despet d'ou halon ; ind e garehé gellet er gobér hemb bout dañnet ; plijadur ou des é konz ag er péhed,

hag ivi ou des doher ré e huélant taulet dehou. Chetu un dén hag e lausk a kosté, pen da de govésat, er chonj en doé groeit de zakor droug aveit droug; mes kentéh arlerh é vou kavet, get é gansorted, é konz ag er béh en des bet get en aral, é laret en devehé groeit en dra-hont pé en dra-men kenavé ma touj en Eutru Doué, é ma diés plégein de Zoué pe hourhemen pardonnein d'en anemized, hag é karehé bout lausket de zakor droug aveit droug. Allas! er peurkeh dén-sé, deustou ma nen dé ket marsé ér stad a béhed, e zou neoah èl louiet get er garanté doh er péhed. Hanval é doh bugalé Izrael lammet ag en Éjpt a gorv, mes pas a galon. Allas! er sord tud-sé e zou én danjér bras a hum gol!

O Filoté, a pen dé guir é vennet a zevri bout devot, hui e zeli kuitat er péhed hag open trohein er liameu hou stag doh er péhed: rak, mar e hues hoah ur garanté benak doh er péhed, é oh perpet én danjér a goéh én-hou; hag open hous inean e zou hemb nerh, hou spered e zou ker ponnér ma n'hellet ket gobér èvreu mat get gred nag apertiz, na derhel d'ou gobér èl m'er goulén er vuhé devot. En ineañneu en des kuiteit er péhed hemb distag akerh ou halon dohtou, e zou hanval doh en dud-sé e huélér get faseu disliùet: ind e hoarh, mes hemb joé; ind e gousk, mes hemb diskuéh; nen dé ket kerhet e hrant, mes hum stleijal. En ineañneu-sé eùé e hra èvreu a zevosion get poén ha dihoustedigeh, èvreu dibaut, hemb nerh, hemb fréh.

VIII PENNAD

PENNAUS É HELLÉR DISTAG ER GALON DOH ER PÉHED.

Eit distag agrén er galon doh er péhed, nen des meit hanaùet en droug e hra, hag en hanaùedigeh-sé e lakei én-amb er gontrision. Ne vern péken distér è er gontrision, adal ma tei ag er galon, hi e neta en inean ag er péhed, get grès er sakremant a benijeñ; mes mar dé kriù ha nerhus hou kontrision, hi è zistag grons er galon doh er péhed, ha n'hé des mui meit kaz dohtou.

A pen des un distér droug étré-zomb hag unan benak, kement-sé hun laka de vout iein én é gevér ha de bellat dohtou; mes mar hun es ur gasoni vras dohtou betag dezirein é varù, nezé ni e daul hur velim ar é gérent, é vugalé, é amied; ne hra ket vad d'emb kleuet konz anehou; én arfleu é hamb kentéh ma huélamb é borteled. Chetu penaus en hañi e ia de govésat ha nen des ag é béhedeu meit ur hé hag ur gontrision distér, mes ur guir gontrision neoah, e zihoal a béhein; mes mar en des ur hé nerhus, ur gontrision sonn, nen dé ket treuhoalh aveitou en devout kaz doh er péhed, ean en des open donjér bras doh é fal akustumanséu, doh en okazioneu a béhed, doh rah er péh e zoug d'ofansein Doué. Hou peët enta, Filoté, ur glahar nerhus ag hou péhedeu hag a gement tra en des hou touget de goéh én-hé. Chetu penaus Mari-

Madelén, kentéh ma oé konvertiset, hum zihoustras kement doh hé féhedeu, doh er plijadur e gavé én-hé, ma ne lakas mui jamés hé chonj geté. Kement-sen eùé e hré laret d'er profet David, en doé *kaz doh er péhed, doh en henteu hag er minotenneu e gas devalou*. Chetu penaus é vé renewéet en inean, hag er memb profet e lar é ma nezé hanval doh ur pichon hag en des taulet é blu ha groeit ur bluen neùé.

Mes eit lakat én hou kalon ur guir glahar ag hou péhedeu, hag un eun bras de goéh én-hé, chonjet erhat ér péh e zou merchet ér pennadeu-men unan arlerh en aral. Mar er groet èl ma faut, hui e zistrujou én hous inean, dré hrès Doué, betag en distéran grouien ag er péhed. Eit kement-sé, lénet unan anehé bamdé, de vitin, mar gellet, rak nezen é ma diskuéh spered mab-dén. Épad en deùéh, hui e chonjou taul ha taul ér péh en devou groeit merch én hcu spered; ha mar nen doh ket hoah akourset de chonjal erhat, hui e lénou en eil loden ag er livr-men. Inou hui e gavou en avizeu rekis.

IX PENNAD

CHONJET ERHAT (1) EN DES DOUÉ HUN HROUÉET

De getan pen.

1. *Chonjet é oh dirak Doué.*
2. *Goulennet getou lakat sklérdér én hou spered.*

Pouizet mat en dra-men.

1. Chonjet erhat nen des chet hoah guersou ne oeh ket ér bed, ha ne oeh nitra. Mén é oemb-ni, m'inean, én amzér-sé? Er bed e oé déjà koh, ha ne oé ket hoah doéré erbet anehomb.

2. Chonjet erhat en des en Eutru Doué hou tenet a nitra eit hou kobér er péh ma oh, hemb nen doé dobér erbet anehoh, mes eit diskoein hembkin é vadeled én hou kevér.

3. Chonjet erhat én donézon kaer en des reit d'oh en Eutru Doué doh hou krouéein. Ér bed-men ne huélér nitra noploh, nitra ihuéloh eit mab-dén. Krouéet é bet eit bout eurus de virùikin; reit zou bet dehou ur spered eit hanaùet é ma Doué en des ean krouéet, ur galon eit er harein.

Luskeu karantéus ha rézolutioneu.

1. *Hum lakeit izelek ha laret get er Profet: O me Mestr, ol er péh ma onn nen dé nitra dirak oh; ha*

(1) Chonjal erhat pé gobér méditation e zou er memes tra.

più onn mé, pe hues vennet rein d'ein er vuhé? Allas ! m'inean, ne oeh nitra, hà hoah hiniù en dé ne veheh nitra, kenevé men des en Eutru Doué hou krouéet er péh ma oh.

2. *Trugèrékeit en Eutru Doué.* O me Hrouéour, hou madeleh hag hou nerh e zou hemb mēzùl : pegement a hradvat è zelian mé ðiskoein d'oh, eit hou pout men groeit dré vadeleh er péh ma onn !

Petra e hrēin mé eit mélein èl ma faut hous hanù santél, hag hou trugèrékat ag hou madeleh hemb som ?

3. *Hou peet ké ag hou péhedou.* Mes, allas ! me Hrouéour, é léh hou karein hag hou chervij, men goal-dècheu en des lakeit me halon d'hum seùel éneb d'oh ; ind ou des men dispartiet doh-oh, hà me zaullet d'er péhed ha d'er fallanté ; n'em es chet respetet na karet hou madeleh mui eit pe ne veheh ket bet me Hrouéour.

4. *Hum izéleit dirak Doué.* O m'inean, chonjet enta é ma Doué en des hou krouéet, ha ne hues chet hum grouéet hui memb. O men Doué, hui zou me Hrouéour ha me Zad ! Betag bremen m'hum gavé un dra benak, ha nen donn nitra. Doar ha ludu, petra zou kauz men doh ker rondonus ? Petra e gavet hui a vad én oh ? Me venn hum lakat izél, hag eit kement-sé. U e hrei en dra-men hag en dra, me souffrou get pasianted bout disprizet diarben en dra-men hag en dra ; me venn grōns chanjein a vuhé ; me héliou a vremen me Hrouéour, m'hum sellou èl é groèdur, me sentou

dohtou a greiz me halon, a ol me nerh, me hrei é volanté guellan ma hellein ; hag aveit hé hanaùet splann me houlennoù aviz get me hovézour.

Aveit achiù.

1. *Trugèrékeit Doué.* O m'inean, reit mil benoh d'hou Toué ; ag ol er péh e zou én-an, mélet é hanù santél, rak ean é en des me hrouéet dré vadeleh hembkin.

2. *Hum geniét de Zoué.* O men Doué, me geni d'oh ol er péh e hues reit d'ein ; me geni d'oh me halon, m'hé ra d'oh aveit jamés.

3. *Pedet.* O men Doué ! m'hou ped de sonnat dré hou krès er chonj hag en dezir em es de blijein d'oh. Guerhiéz santél, m'hou ped de houlen get Doué turel ur sel a druhé arnan hag ar ol er ré e zelian pedein aveité. *Pater noster, Ave.*

..

Arlerh ma hues chonjet erhat, dastumet èl én ur boket rah er chonjeu en des muian groeit merch én hou spered hag én hou kalon. Pouizet arnehé sel taul épad en deùéh.

X PENNAD

CHONJET ERHAT AVEIT PETRA EN DES EN EUTRU DOUÉ
KROUÉET MAB-DÉN.

De getan pen.

1. *Chonjet é oh dirak Doué.*
2. *Goulennet getou lakat sklérder én hou spered.*

Pouizet mat en dra-men.

1. Nen dé ket aveit tennein ur profit benak a gement sé en des en Eutru Doué hun hrouéet, rak nen des chet dobér erbet anehomb. Nen des hun hrouéet na-meit aveit gobér hun eurusted, hag hun lakat é stad de vout, dré er sekour a é hrès, lodek én é hloér. Eit en dra-zen é, Filoté, en des reit d'oh ol madeu en inean hag er horv. Ean en des reit d'oh ur spered eit en hanaüein hag en adorein; ur mimoér eit derhel chonj a é vadeleh; ur volanté eit er harein; deulegad eit sellet a dost é èvreu; un téad eit er mélein.

2. A pen dé eit kement-sé en des hou krouéet en Eutru Doué, hui e zeli kasat ha forbañnein a zevri ol er péh e zou kontrél d'é volanté santél, ha disprizein er péh ne chervij ket d'hou tougein devatou.

3. Sellet mat enta péker bras é maleur en dud ha ne chonjant ket é kement-sé, hag e viù èl pe gredehnt bout ér bed eit seùel tiér, digor doar, dastum dañé ha kemér plijadur.

Luskeu karantéus ha rézolutioneu.

1. *Hum lakeit izél én ur rebrèchein d'hous inean hé stad truhék hag er bihan soursi hé des bet ag er guirionéieusé.* Allas! men Doué, get petra é lakén mé me chonj, a pe ne chonjén ket én oh? É petra é chonjén mé, a p'hous ankoéhén? Petra e garén-mé, a pe n'hou karén ket? Allas! me zelié magein m'inean get er huisioné, ha goalhet em es hi get amoèdaj. Dalhet ha ranjennet èl ur sklav get plijadurieü er bed, chervijet em es ean hemb chonjal é oé ean e zelié me chervij ha men doug d'hous hanaüein, d'hou mélein ha d'hous inourein.

2. *Hou peet ké ag hou puhé tremenet.* Me dro kein d'oh enta, ha me balon en des donjér doh-oh, fal lavareu, chonjeu amoed ha didalvé, konzeu geuiard; kasoni em es doh-oh, karanté kablus, chervijeu dibrofit, madeleh diaviz é kevér en dud.

3. *Chanjet a vuhé hag hum reit de Zoué.* O men Doué! O me Salvér! ne chonjein mui é nitra meit én-oh; ne hrein mui kaz erbet a ol er péh e bellehé displij d'oh; ne hrein mui meit chonjal ér vrasted, én dous-tér a hou madeleh ém hevér; me halon ne gavou mui a joé nag a blijadur meit doh hou karein.

Ia, m'el lar grons, n'em bou mui meit kaz ha donjér doh en deverranseu é péré en hum blijén, doh en dra-men hag en dra hag e hré d'èin kol me amzér; doh en amoèdaj-men hag en amoèdaj, hag e oé staget me halon dohté; hag eit derhel sonn ér santimanteu-sé, me gemérou er moiandeu-men hag er moiandeu.

Aveit achiù.

1. *Trugèrèkeit Doué.* M'hou trugèrèka, o men Doué, rak ma hues me hrouéet eit hou karein ér vuhé-men, hag eit bout lodek én hou kloér ér vuhé aral. Ah! pegours é véritein mé kement-sé? Pegours en hou mélein mé èl ma telian hag èl ma véritet?

2. *Hum geniet de Zoué.* Me geni d'oh, o men Doué, er chonj hag en dezir em es de blijein d'oh, me halon ha m'inean abéh.

3. *Pedet en Eutru Doué.* Resèuet, o men Doué, me chonjeu ha men dezirieu; ha reit d'ein hou pénédiksion eit ma hellein ou lakat de zisoh dré vériteu Jésus-Krist, hou Mab, hag en des skuillet é hoed aveit-onn ar er groéz. *Pater, Ave.*

XI PENNAD

CHONJET ERHAT ÉR VAD EN DES GROEIT D'OH EN
EUTRU DOUÉ.

De getan pen.

1. *Chonjet é oh dirak Doué.*
2. *Goulennet getou lakat sklérdér én hou spered.*

Pouizet mat en dra-men.

1. Chonjet én donézoueu e hues resèuet get en Eutru Doué a fet er horv: ur horv groeit ken a féson, ha lan a iehed; rah er péh e zou rekis kavet eit biuein

eurus, amied, serviterion; open kement-sé hum gonparajet un tammig doh éleih a dud hag e tal marsé guel eit-oh, hemb n'ou des neoah resèuet get Doué kement a zonézoueu. Rak pegement e huélet-hui goalauzet é peb féson, hag hemb kalz a iehed? Pegement e huañnad dilézet get ou amied hag ou hérent, disprizet ha dikriet, hag e chom de hersal get klenùdeu hir hag ér vrasan peuranté? Doué en des groeit doh-oh-hui én ur mod, ha doh er ré-zé én ur mod aral.

2. Chonjet erhat én donézoueu e hues resèuet get Doué a fet er spered; chonjet erhat é hes paudmat a dud fal ha diskient, tér, taulet d'er vanjans, fal zasaùet, ha dihouiek kaer. Perak nen doh hui hanval dohté? Doué en des reit d'oh un imur vat, hag er grès de vout desaùet d'er guellan.

3. Sellet a dost, drest pep tra, er grèseu a ziarlué e zou bet reit d'oh: bout gañnet én ur vro krechén ha groeit dré er vadient kroèdur d'en Iliz katolik; bout galùet a vihan de hanaùein erhat en Eutru Doué, de vout lodek ér sakremanteu. Pet guéh grès Doué en des hi skoeit ar dor bou kalon! pet guéh en des en Eutru Doué sklérdéreit hou spered, temalet hou kousians! Pet guéh en des en Eutru Doué pardonet d'oh hou péhedeu hag hou tennet ag en okazioneu hou laké én danjér d'hum gol! A houdé en amzér m'hou lausk en Eutru Doué ar en doar, péken és é bet d'oh lakat réhted én hou kousians hag hum daulein d'er santeléh!

Luskeu karantéus ha rézolutioneou.

1. *Beeh souéhet é huélet madeleh en Eutru Doué.*
O men Doué, na braset é hou madeleh ém hevér !
Ho ! na péh ur vadeleh ! O me Salvér ! O m'inean,
hum blijet é vrudein pegement a grèseu en des reit
d'ein en Eutru Doué.

2. *Sellet péken digaz oh bet.* Mes più onn-mé, o
men Doué, eit hou pout chonj elsé anehonn ? Ah !
péken amoed, péker fal onn bet mé ! Fal implé em es
groeit a hou krèseu ; disprizans em es bet eit hou
madeleh ; péet em es hou karanté ém hevér get un
dizhanaüedigeh, un digasted hemb par.

3. *Douget hou kalon de hout gradvat de Zoué.* O me
halon, ne veet ket mui disléal, digaz ; n'hum saüet
ket éneb d'un Doué e zou ker mat én hou kevér. Ah !
m'inean, penaps é helleheh-hui chom bremen hemb
sentein doh un Doué hag en des groeit treu ker kaer
ém hevér, ha reit d'ein grèseu ker souéhys ?

4. Ah ! Filoté, komanset enta hum zistag doh plija-
duriu er bed hag akoursset hou manpreu de chervij
Doué ; arlerh, groeit ma lakei hous inean ol hé spi
d'en hanaüein muioh-mui, é hobér pep tra rekis eit
kement-sé ; keméret er sekourieu e ra d'oh en Iliz eit
gobér hou salvedigeh. Ia, m'er groei ; me ol joé e vou
patérat ha pedein a galon ; me dostei liés d'er sakre-
manteu ; me cheleuou konzeu santél en Eutru Doué ;
me sentou dohtou én ur hélj en avizeu mat hag er
chonjeu santél.

Aveit achiù.

1. Trugèrékeit Doué ag er grès en des reit d'oh d'ha-
naüein é zonézoneu hag hou tevériou.

2. Keniet dehou hou kalon hag ol hou rézolutioneou.

3. Pedet ean de rein d'oh nerh de zerhel ataù dohté ;
goulennet er grès-zé dré sekour pedenneu er Huerhiéz
hag er Sent. *Pater, Ave.*

XII PENNAD

CHONJET ERHAT ÉR PÉHED.

De getan pen.

1. *Chonjet é oh dirak Doué.*

2. *Goulennet getou lakat sklérdér én hou spered.*

Pouizet mat en dra-men.

1. Chonjet a houdé pegours e hues komanset hum
durel d'er péhed ; sellet a dost pegement en des kres-
ket a zé de zé en nivér bras a hou péhedeu, éneb de
Zoué, éneb d'oh hui memb, éneb d'hou nésan, — dré
chonjeu, dré gonzeu, dré zezirieu hag èvreu.

2. Sellet en nivér a hou fal dècheu, ha pet kuéh e
hues hum daulet dehé. Laret nezé mar nen de ket
stankoh hou péhedeu eit er bleu ar hou pen, ha
memb eit er grañnenneu sabl ar vord er mor.

3. Sellet a béh dizhanaüedigeh éoh kablus, rak hi é

er pen kaus ag ol hou péhedeu. Kontet, mar gellat, ol en donézoueu e hues resèuet get Doué, hag e hues impléet éneb dehou ; kontet ol er chonjeu mat a ziar-lué e hues disprizet, en ol dezirieu santél e hues mouget, er sakremanteu e hues resèuet hemb tennein profit anehé.

Petra e hues hui groeit ag en ol madeu en doé reit d'oh en Eutru Doué de hoarnis hous inean ? Dré hou fallanté hui e hues kousiet ha dizinouret ol en treu-zé ; chonjet érideh a hèr d'hum gol, én amzér ma hous hélié en Eutru Doué get kement a garanté eit hou salvein.

Luskeu karantéus ha rézolutioneu.

1. *Hum lakeit izél dirak Doué é huélet stad truhek hous inean.* O men Doué, penaus é kredan mé donet dirak oh ? Allas ! me huél é onn én ur stad truhek, karget a vreinaté, a lousteri, a zizhanaùedigeh, a fallanté. Penaus em es mé gellat bout ken diskient ha ken digaz ? Ne chom ket unan hembkin a me skiendeu hemb n'em es ean kousiet dré me fallanté ; ne chom ket unan hembkin ag en donézoueu e hues reit d'ain hemb n'em es ean dizinouret get er péhed ; n'em es chet tremenet un dé hembkin a mem buhé hemb hous ofansein. Ha ! péh vad em es mé tennet a zonézoueu en Eutru Doué, ag er briz a hoed présius me Salvér ?

2. *Goulennet pardon a hou péhedeu,* hag hum daulet étal treid hou Mestr, èl er mañ prodig étal treid é dad ; èl santéz Madelén étal treid hé Salvér karantéus ; èl er voéz a fal vuhé étal treid Jésus-Krist hé juj. O men

Doué ! taulet ur sel a druhé hag a vadeleh ar m'inean beur dalhet ér vouillen ag er péhed. O Kalon Jésus, mamen a vadeleh, hou peet truhé doh-ti !

3. *Lakeit én hou chonj biùein guel én amzér de zonet.* O men Doué ! n'hum daulein mui jamés d'ér péhed ; naren, jamés, dré er sekour a hou krès. Allas ! rè em es ean karet ; mes hiniù m'inean e gemér dohtou ur haz blaohus ; m'hum daul étre hou tivréh, o Tad lan a vadeleh hag a druhé ! me venn biùein ha merùel én hou karanté santél.

Me zisklériou d'ér béleg e zalh léh Jésus-Krist, get ur galon izelek ha glaharet, ol me féhedeu, hemb kuheïn, na kreskein, na bihannat hañni.

Me labourou a ol me nerh ha me boéniou de zistruj én-an betag en distéran grouien anehé, ha drest pep tra hanen hag hanen, hag e boviz kement ar me halon. Eit donet de ben a gement-sé me héliou a galon vat rah en avizeu e vou reit d'ain ; ha ne gredeïn jamés em bout labouret erhoalh eit digol en Eutru Doué ha distruj er péhedeu blaohus em es groeit.

Aveit achiù.

1. Trugèrékeit Doué d'en devout hou korteit betag bremen, d'en devout reit amzér d'oh de chanjein a vuhé ha d'en devout lakeit én hou kalon chonjeu ker santél.

2. Keniet dehou er volanté sonn e hues d'hobér un implé mat a é hrèseu.

3. Pedet ean de rein d'oh nerh ha kalon de zisoh get er rézolutioneu e hues keméret.

XIII PENNAD

CHONJET ERHAT ÉR MARU.

1. *Chonjet é oh dirak Doué.*
2. *Goulennet getou er sekour a é hrès.*
3. *Hum sellet èl pe vehéh klàn, astennet ar hou kalé hemb espérans erbet a huellat, édan merùel.*

Pouizet mat en dra-men.

1. Chonjet erhat, m'inean, n'hellamb ket hanaùet en dé ag hur marù; un dra sur é, un dé é vou ret d'oh kuitat er horv-men, mes pegours e vou? D'en han, d'er gouian, pé d'ur sasun aral? De noz pé ar en dé? En un taul pé goudé ma vou bet degaset er gemen d'oh? Arlerb ur goal daul pé épad ur hleñued benak? Ha ni e hellou kavet ur hovézour hag amzér de govésat? Ne houïamb tra erbet a zivout kement-sé. Ne houïamb meit un dra : sur omb a verùel, ha memb abretoh eit nen domb éngorto.

2. Chonjet erhat é vou arriù nezen aveit-oh en achimant ag er bed; er bed ne vou ket mui nitra aveit-oh. Nezé péh ur chanjemant! er plijadurieu, er gloér, er madeu, en inourieu, er garanté didalvé, rahé heint kuitél ur sked. Ah! e lareet-hui nezé, eit péh sorhenneu, eit péh amoèdaj em es mé ofanset men Doué! Kollet em es en ol madeu. É kontrél, pegement é kareeh hui nezé bout pratiket en devo-

sion, bout groeit penijen hag èvreumat! Perak, e lareet-hui, n'em es mé kerhet dré en hent eurus-sé? Nezen hou péhedeu, hag e gaveh distér agent, e vou, d'hou chonj, bras èl mañnéieu; ha hui e gavou forh distér ol er péh e gredeh hou pout groeit a vad én devosion.

3. Chonjet erhat péken trist hag ankinus e vou laret kenavo d'er bed-men, d'er madeu, d'er gloér, d'hou amied, d'hou kérent, d'hou pugalé, d'hou pried, d'hou korv memb e vou ret d'oh dilezel azé diséhet, blaoahus de huélet, uzet bet en izili.

4. Chonjet erhat get pegement a brés é vou liénet er horv peur-zé eit bout taulet én doar; hag arlerh en intermant ne vou ket mui chonjet kalz ép-oh, na marsé memb tam erbet. Groeit e vou d'oh él ma hues groeit d'er réral. Unan benak e larou marsé: Peah ha repoz d'é inean; ha chetu hui achiù. O marù eahus ha didruhé! en ol e zou skoeit genoh abret pé devéhat.

5. Aséet gout, mar gellet, péh hent e gemérou hous inean én ur guitat hou korv. Allas! de béh tu é troei-hi? péh hent e héliou-hi eit monet d'en éternité? En hani hé devou keméret ér vuhé men.

Luskeu karantéus ha rézolutioneu.

1. *Pedet en Entru Doué hag hum daulet étré é zivrèh.* Ah! men Doué, keméret mé édan hou koarnasion én dé skontus ma vein galùet dirak-oh. Guel é genein bout ankinet ha poéniet épad ol mem buhé, adal ma kavein konfort genoh én ér a me marù.

2. *Disprizet er bed.* O bed maleurus ha lorbou! É!

ne houian ket pegours é vou ret d'ein hou kuitat, pe-
rak hum stagein doh-oh? O m'amied keh! ne vennan
mui hou karein meit get ur garanté santél hag e ba-
dou de virùikin : rak petra e talv ur garanté trompus
hag e vou ret un dé torrein hé liameu?

3. Me venn enta hum aprest de verùel é stad a hrès
Doué : me lakei réhted ém housians hag e dorrou
men goal dècheu.

Aveit achiù.

Trugèrékeit en Eutru Doué d'en devout lakeit én
hou kalon chonjeu mat ha sonn eit en amzér de
zonet; keniet-ind rah dehou; pedet Ean, dré vériteu,
marù ha Pasion Jézus Krist, de rein d'oh er grès ag
ur marù mat; goulennet-hi getou dré sekour er Huer-
hiéz Vari hag er Sent, etc... *Pater, Ave.*

XIV PENNAD

ER JUJEMANT JENERAL.

De getan pen.

1. *Chonjet é oh dirak Doué.*
2. *Goulennet getou lakat sklérdér én hou spered.*

Pouizet mat en dra-men.

1. A pe vou érfin arriù en amzér merchet get Doué
eit distrujein er bed, arlerh un nivér bras a vurhudeu
hag e lakei en dud de séhein ar ou zreid get er skont

hag er lorb, é koéhou ag en nean un delùj a dan, hag
en doar abéh e vou losket ha troeit é ludu.

2. Arlerh ma vou losket kement tra e zou, ol en
dud e saùou a varù de viù hag hum gavou én devalen
a Jozafañ. Mes, allas! péh un diforh étré-zé! rak lod
hum gavou inou get ou horveu goleit a hloér hag a
splandér; lod aral hum huélou goleit a lousteri.

3. Chonjet erhat get péh splandér, péh braùité é
tichennou ag en nean en Hani e zeli jujein ol en dud,
tro-ha-tro dehou en Éled hag er Sent; ha diraktou é
Groéz splannoh it en hiaul, merch a hrèseu aveit er
ré mat, merch a anjans aveit er béherion.

4. Dré er hou aemen gelloudus e rei Jézus-Krist,
ol en dud e vou dispartiet é diù vanden, er ré mat a
zéheu, er ré fal a glei. En disparti étré-zé e vou eit
birùikin, ha biskoah n'hum gaveint get en égilé.

5. Arlerh kement-sé é vou digoret livr er housian-
seu, hag é vou guélet splann fallanté er béherion, ou
disprizans é kevér Doué; penijenneu er ré vat hag
en implé ou devou groeit a hrès Doué. Nitra ne cho-
mou kuhet. O men Doué! na péh ur véh eit ur ré,
péh ur gonfortans eit er réral!

6. Cheleuet mat er santans eahus e goéhou a veg
er Juj éneb d'er béherion : « Kerhet, tud meliget, d'en
tan éternél, e zou bet aprestet d'en diaul ha d'en éled
fal ». Pouizet erhat er honzeu skontus-men!

Kerhet : Er gir-sen hembkin e verch é mant dilézet
get Doué, forbañnet, ha ne venn ket mui ou guélet.
Kerhet, tud meliget : O m'inean, pé malloh é hanéh!

malloh aveit kement tra e zou, e stleij ar é lerh en ol drougeu ; malloh hag e badou de virùikin ; nen devou tremén nag achimant épad en éternité. *Kerhet d'en tan éternél* : chonjet erhat, m'inean, én éternité eahus-sé. O éternité ! O poénieu éternel ! Na blaoahuset oh-hui !

7. Cheleuet eùé santans en dud vat : *Deit*, e larou er Juj dehé : O konz dous a salvedigeh, dré béhani én hur galou Jézus-Krist eit hur resèu get madeleh étré é zivrèh ! *Deit*, hui hag e zou beniget get me *Zad*. O benoh présius, mamen ag en ol grèseu ! *Deit d'er ranteleh e zou bet aprestet d'oh a houdè er komansemant ag er bed*. O men Doué ! péh ur grès ! rak er ranteleh-sé ne vou ket achimant dehou.

Luskeu karantéus ha résolusioneu.

1. Krénet, o m'inean, é chonjal ér jujemant ! O men Doué, più rei d'ein nerh ha konfort eit en dé-sé, pe grénou get er skont en Éled hag er Sènt ?

2. *Keméret kaz doh hou pñhedeu*, hag e saou éneb d'oh én dé blaoahus-sé. Me venn enta hum jujein bremen eit ne vein ket jujet ; me venn sellet bet en don a me housians, hanàet me féhedeu, ou disklé-riein hag hum zistag dohté, eit ne vein ket kondañnet get Doué én dé ag er jujemant. Me fei de govésat, me sentou doh en avizeu e vou reit d'ein.

Aveit achiù.

1. Trugèrékeit Doué d'en devout reit d'oh er grès de lakat réhted én hou kousians, hag en amzér d'ho-bér penijen.

2. Grateit de Zoué hum drel d'er benijen-sé a huir galon, ha pedet ean de rein d'oh er sekour a é hrès. *Pater, Ave.*

XV PENNAD

EN IHUERN.

1. *Chonjet é oh dirak Doué.*
2. *Goulennet getou lakat sklèrdér én hou spered.*
3. *Lakeit dirak hou teulegad ur gér tioél, én-hi kroget un tan groeit get choufr ha get peg mougus, lan a dud ha n'hellant donet ér méz anehi.*

Pouizet mat en dra-men.

1. Er ré dañnet e zou én ihuern hanval doh en dud keh ag er gér lorhus-sé. Ind e soufr én ou skiendeu, hag én ou horv abéh, tourmanteu ha ne fehér ket la-ret. Péhet ou des é peb mod, kastiet int é peb féson ; ne huéleint mui meit en diauled, ne gleueint meit tau-leu kri, ouilereh ha touiadelleu skontus. En ol skien-deu aral en devou eùé de soufrein revé ou féhedeu.

2. Open en ol tourmanteu-sé, be zou hoah unan

éleih brasoh, de laret é, er hol a Zoué hemb espérans erbet ag er guélet jamés én é hloér.

Er péh e hras er muian poén d'Absalon, forbañnet, e oé biùein hemb guélet é dad, er roué David. O men Doué, na péh poén, na péh glahar e vou enta bout dispartiet doh-oh pad un éternité!

3. Chonjet erhat drest peb tra én éternité, hag e zou er brasan tourmant ag en ihuern. Allas! mar groa un tammig terhian kavet ken hir ha ken hirvoudus en nozeah berran, petra chonjal ag en noz éternél én don ag en ihuern! Get er chonj-sé, er ré dañnet e goéhou én dizanspoér hag én arraj, hag ind e lauskou tauleu kri ha blasfémeu eahus.

Luskeu karantéus ha rézolutioneu.

Aséet lorhein hous inean én ur laret dehi get er profet Izaï: « O m'inean, ha hui e hellehé pad én tan poehus-sé, ha chom én-hou épad en éternité? Ha koutant e vehed a guitat hou Toué eit jamés? »

Hanañet en e hues méritel en tourmanteu-sé, ha péker liés! Ah! me venn hiniù kemér en hent mat. Perak ridek d'hum durel én ur mor a vizérieu?

Aveit achiù.

Trugérékeit Doué... Keniet dehou... goulennet getou... *Pater, Ave.*

XVI PENNAD

ER BARADOÉZ.

1. *Chonjet é oh dirak Doué.*
2. *Goulennet getou lakat sklérdér én hou spered.*

Chonjet ha pouizet.

1. Lakeit dirak hou teulegad un noz didrouz ha stirgannek, ha sellet péker kaer é splandér er stired. Lakeit get er vraùité-sé splandér en hiaul é kreiz un dé bourus, hemb ne barrehé doh-oh a huélet er loér hager stired; hag arlerh chonjet mat: ol en treu kaer-sé nen djnt nitra, naren nitra, konparajet doh joéieu ha gloér er baradoéz. Ah! deziramb muioh mui monet d'er léh bourus-sé. O kér santél en Etru Doué, na gloriuset, nag amiaplet oh-hui!

2. Chonjet erhat péken inourapl, péker kaer, péker pinùik, péker mat é konpagnoneh er ré e viù ér baradoéz; chonjet erhat én nivér bras a Éled, a Chérùbinéd, a Sérafinéd, a Apostoled, a Vartired, a Eskobed, a Zoktored, a Huerhiézed, a Sent hag a Santézed e zou inou. Ho! nag euruset konpagnoneh! En hani anehé en des bihannan gloér e zou mil guéh kaeroh eit er bed abéh; petra vou enta a p'ou guélehér rah ar un dro! — Mes, o men Doué, péken eurus int-ind! Hemb arsaù é larant kañnen er garanté éternél, dalhmat é mant goalhet get leuiné; joé ur ré anehé e

vrasa hani er réral, ha peb unan e gav ér gonpagnoneh padus-sé er vrasan eurusted.

3. Chonjet erhat péker pinùik int, pen dé guir é huélant en Eutru Doué, e daul arnehé ur sel karantéus hag e skuill én ou haloneu ur mor a leuiné. Na péh un eurusted bout joéntet doh Doué ! Doué e zou én-hé hag éndro dehé ; ind e viù én-hou èl en éned én ér ag en amzér. N'ou des kin labour na soursi meit karein ha mélein Doué, hemb jamés skuéh ha get ur joé perpet neué. « Reveet beniget épad en éternité, o Krouéour madelehus, rak ma hues hun lakeit de vout lodek genoh ér gloér ag en nean. »

Ha Doué e reskond dehé get un doustér hemb par : « Reveet beniget de virùikin, mem bugalé karet, rak ma hues me chervijet ar en doar ha ma venet me mélein ha me harein ér vuhé ag en nean. »

Luskeu karantéus ha rézolutioneu.

1. Hum arrestet de chonjal é braùité en nean, hou kuir bro. Ho ! na braùet oh-hui, o bro a ziarlué ! na bourabl é chom én-oh !
2. *Temalet d'hou kalon* er lizidanted en des hi distroeit ag en hent d'en nean. Ah ! perak enta em es mé pelleit elsé doh en eurusted e oé doh men gortoz ! Ah ! tra diskient ha maleurus ma onn : troeit em es kein mil guéh d'er leuiné hemb par e oé grateit d'ain, eit ridek arlerh plijadurieu distér ha trompus. Men é oé me spered én amzér ma tisprizén madeu ker présius ha ma klaskén treu ken divalaù ?

3. *Lakeit én hou kalon un dezir nerhus ag en nean.*
O me Salvér karantéus, a pe blij genoh me lakat hoah ur huéh én hent ag er baradoéz, me zihoallou a arrest hag a retorn ar me fazeu. Damb enta, o m'inean ; kerhamb d'er repoz éternél ; tostamb perpet muioh mui d'er vro beniget e zou bet grateit d'emb. Petra e hramb-ni ér vro-men ?

M'hum ziovérou enta ag en dra-men ag en dra, hag e hra d'ain distroein pé arrest ar me hent.

Me hrei en dra-men hag en dra, hag e hra d'ain kerhet gredusoh ar en hent d'er baradoéz.

Aveit achiù.

Trugèrékeit, keniet, goulennet... *Pater, Ave.*

XVII PENNAD

DE BÉH TU MONET ? DAMB D'ER BARADOÉZ.

De getan pen.

1. *Chonjet é oh dirak Doué.*
2. *Goulennet getou rein sklérdér d'hou spered.*

Pouizet mat en dra-men.

1. Lakeit én hou spered é oh é kreiz ur blasen vras get hous él-gardién, tostig hanval doh Tobi én é voiaj geñ en arhél Rafael, hag é tisko d'oh, adrest hou pen, braùité ha bourapted er baradoéz, hag a du-ral en ihuern digor édan hou treid.

2. Arlerh m'hou pou lakeit hou spi get en dra-zé, stouiet ar hou teulin dirak hous él mat, chonjet erhat é oh é guirioné ér bed-men étre er baradoéz hag en ihuern, é mant digor unan hag en aral eit hou resèu revé er choéj e hreet.

3. Chonjet erhat é vou groeit er choéj-sé eit birùikin.

4. Deustou ma hou pou unan pé en aral revé hou choéj ha revé justis pé madeleh en Etru Doué, neoah Doué e venn ma choéjeet en nean, hag hous él-gardién e venn sekour genoh monet d'inou get pep sort grèseu a ziarlué.

5. A lein en nean, Jézus hou tenn devatou : « Deit, e lar ean d'oh, deit, inean karet ; deit ar me halon de dañhoat er joéieu éternél. » — « Deit, e lar d'oh er Huerhiéz santél ; ne zisprizet ket kouvi me Mab, nag en dezir em es eùé a hou salvedigeh. »

Sellet en ol Sent ha Santézed doh hou kalùein devaté eit mélein Doué geté pad en éternité, hag é la-ret d'oh nen dé ket ken diéz en hent d'er baradoéz, èl ma lar en dud ag er bed. Keméret kalon, keh inean, emé ind, ha bean é kaveet é ma és hent er santeleh ha paudmat bouraploh eit deverranseu er bed.

Choéjet bremen.

1. O ihuern meliget, donjér em es doh-oh, doh hou tourmanteu eahus ! Kaz em es drest pep tra doh er blasfémeu, doh er malloheu blaohus e gleuér én-oh énep de Zoué. M'inean e zistro devat oh, baradoéz

eurus, paléz men Doué, paléz a leuiné hag a hloér ; é kreiz hou tabernakleu santél é vennan hiniù choéj me léh eit birùikin. Reveet beniget, o men Doué, abalamor d'hou madeleh truhéus ! resèu e hran a greiz kalon en donézon kaer e geniet d'ein.

O Jézus me Salvér, trugéré d'oh eit hou karanté hemb par ! Hanaùet e hran é ma hui en des gouniet d'ein ur léh ér baradoéz, ha nitra kin ne glaskan meit hou karein én-hou hag hou mélein de virùikin.

2. Trugérékeit eùé er Huerhiéz santél hag er Sent, rak ma keniant d'oh sekour eit arriù étal-dé ; grateit dehé lakat poén de zisoh ér baradoéz. Reit hou torn d'hous él mat, eit ma hou kasou d'er joéieu éternél. Ha bremen dalhet mat d'er choéj e hues groeit.

XVIII PENNAD

HUM DAULET D'ER VUHÉ DEVOT.

De getan pen.

1. Chonjet é oh dirak Doué.
2. Hum lakeit izel diraktou ha goulennet sekour getou.

Pouizet mat en dra-men.

1. Lakeit arré én hou spered é oh get hous él-gardién é kreiz ur blasen vras, hag é huélet én tu klei d'oh en diaul azéet ar un tron ihuél, hag én dro d'ou roué un nivér bras a ziauled, hag étal-dé ur vanden

péherion é rantein inour dehou, ur ré dré ur péhed, réral dré ur péhed aral. Sellet penaus é mant : lod anehé e zou arfleuet get er gounar, er haz hag er vanjans ; lod aral hum lah étré-zé ; ur ré e zou disliuët, treboulet get en hoant de zastum madeu ; réral taulet d'er gloriusted ha de bep sort amoèdaj ; lod e zou kousiet, brein bet er mél a ou eskern dré er bailardigeh.

Sellet ind ; n'ou des na peah na repoz. Sellet pegement a zisprizans ou des ur ré eit er réral ! N'ou des jamés en eil eit égilé meit ur seblant a garanté ; chetu é péh sklavaj é ma er ranteleh-sé dré valis é roué meliget !

2. Én tu deheu d'oh, sellet Jézus-Krist staget doh er groéz. Get er garanté tinéran, ean e geni de Zoué é Dad é bedenueu hag é hoed eit tenein a zan sklavaj en diaul er béherion maleurus-sé ; ean ou houvi de zonet devatou. Sellet en nivér bras a dud devot hum zalh get ou él-gardién tro-ha-tro de Jézus-Krist ; sellet péker kaer é ranteleh en dud devot. Na kaer é guélet kement a dud hag en des goarnet ou ineañneu pur ha glean él ur boket lis ! Sellet eùé er ré en des kollet ou fried hag hum daulet goudé d'en èvreu a benijen hag a santeleh. Remerket en nivér a dud e viù ér briedereh get kement a réhted ma tiskoant é ma Doué mestr ar ou haloneu. A bep tu ne huélet nameit tud amiabl é kevér en eil hag égilé, prest de cheleuet ha d'aboeisein de Jézus-Krist é peb tra.

Ind hum rejoeis get ur joé dous ha réglét mat ; ind

hum gar étré-zé get ur garanté pur ha santél ; er ré anehé en des poénieu ne gollant ket kalon. Érfin remerket penaus é taul Jézus-Krist arnehé ur sel a druhé, ha penaus en er sellant eit donet de vout hanval doh-tou.

3. Ama, Filoté, troeit e hues kein a houdé guersou de Satan ha d'é gonpagnoneh meliget, dré en dezirieu santél en des lakeit en Eutru Doué én hou kalon ; mes nen doh ket hoah arriù get Jézus-Krist, ne hues chet hoah hum lakeit émesk é serviterion gredus. É oh én arvar ha ne houiet ket de béh tu monet.

4. Er Huerhiéz santél, sant Jojeb, sant Loeiz, santéz Monik ha kand mil aral, hag e zou bet é kreiz er bed guellan sujité Jézus-Krist, hou kouvi d'ou héli ha d'hobér èldé. Cheleuet drest pep tra Jézus-Krist, e zou doh hou kalüein hag é laret d'oh : deit, inean karet, deit ha me rei d'oh ur gouronen a hloér.

Choéjet.

1. O bed lorhus ! donjér em es doh-oh ha doh er ré hou kar ; me dro kein eit jamés d'hou folleheu ha d'hous amoèdaj. Ha hui ! Satan, spered meliget, lan a orgueil ha kauz de hoaleur-en nemb hou cheleu, me dro kein d'oh ; ol er péh e geniet d'èin nen dé meit lorhaj ha péhed.

2. Trema me Salvér dous ha karantéus é troan men deulegad, trema Jézus, Roué a leuiné hag a hloér ; m'hum daul hiniù étal hou treid, me vok

dehé; m'houz ador a greiz me halon; m'hou choéj eit me Roué ha me sentou get ur galon izelek d'hou lézenneu santél. M'hum hloestr d'oh korv hag inean ha me hrata, get er sekour a hou krès, bout fidél d'hou chervij.

3. O Guerhiéz santél, deit d'em sekour ha de ziskoein d'ein en hent mat. M'hum laka édan hou koarnasion; me rantou d'oh inour hag aboisans é peb tra.

O m'él mat, kaset mé de gavet konpagnoneh Jésus-Krist; n'em dilézet ket bet ken n'hou pou me lakeit én ou mesk.

Groeit é bremen me choéj, ha geté é vennen laret de virùikin: Revou mélet Jésus-Krist.

XIX PENNAD

PENNAUS É VÉ GROEIT ER GOVÉZION JENERAL.

Laret em es d'oh, Filoté, é petra é teliet chonjal erhat aveit disoh get hou labour. Arlerh hou pout groeit en méditationeu-sé, kerhet hemb doujans hag izél a galon de gavet hou kovézour eit gobér hou kovézion jeneral. Mes dihoallet, mé hou ped, a lezel hous inean de vout treboulet é féson erbet. Er skorpion, pen des hun flemmet, hun laka én danjér de verùel; mes pe vé groeit ivl getou, nen des chet guel remed éneb d'er velim ag é zantadur. Èlsé er péhed hun laka én ur stad vil ha méhus; mes pe vé kovéseit ha groeit penijen anéhou, é ma eit omb ur vamen a inour hag

a salvedigeh. Er benijen e strèu én inean ur houst hag ur frond ken huek, ma kas kuit lousteri er péhed hag er fal vlaz e zegas getou. Simon er Lovr e laréé oé Madelén ur béhouréz; mes Jésus e saù hé hauz ha ne gonz mui meit ag en ivl présius ha huek hé doé skuillet ar é dreid dré garanté dohtou. Mar domb izél a galon, Filoté, hun péhedeu e hrei d'emb un displjadur vras, rak ma hun es ofanset en Etru Doué; mes doh ou hovésat, ni e gavou joé ha plijadur, rak dré-zé é rantamb inour dehous: vad e hra d'unan klan dizolein ol é zrougeu d'ur medesinour. A pe veet doh treid hou kovézour, lakeit én hou spered é oh stouiet doh treid er groéz, hag é rid goed hou Salvér Jésus ar hous inean eit golhein hé fallanté. Rak er péhour e zou santéleit dré vériteu goed hun Salvér skuillet ar er groéz. Dizoleit d'hou kovézour en ol plégeu a hou kalon, eit ma vou neteit ag er péhed, ha kaereit get un trezol a venediksion dré vériteu pasion Jésus-Krist. Disklériet hou péhedeu réh ha splann, ha perhuéhan ma helleet. Disamet aveit mat hou kousians a gement tra e hra poén dehi. Arlerh kement-sé, cheleuet sentus avizeu mat hou kovézour, ha resèuet get ur galon izelek er benijen e rei d'oh. Chonjet é ma Doué ean-memb e cheleuet nezé, rak laret en des d'en dud a Iliz, é serviterion: *En hani hou cheleu, me cheleu mé memb*. Arlerh ma hou pou kleuet erhat ol er péh en devou de laret d'oh, keméret étre hou tehorn er papér hag e zou skriuet arnehou er honzeu merchet amen arlerh. Hou

pou ind sellet a dost ha konprenet mat kent hou kovézion, mes goudé hou pout dizoleit hou péhedeu, laret ind a veg hag a huir galon.

XX PENNAD

KONZEU E LAR EN INEAN DE ZOUÉ, ÉN UR HRATAT DE-HOU BOUT SONN HA GREDUS D'ER CHERVIJ ÉN AMZÉR DE ZONET.

Chetu mé deulinet dirak Doué, en Éled hag er Sent. Chonjein e hran ér vadeleh hemb som en des bet aveit-onn en Eutru Doué, pen des me hrouéet, men goarnet, me sekouret, me zennet a gement a zanjé-rieu ha men goalhet get kement a zonézoueu ; chonjein e hran get pegement a basianted en des m'anduret, get pegement a zoustér en des men galùet devatou ha men gorteit betag en dé a hiniù, én despet de me féhedeu, d'en abuzans a é hrèseu, d'en dispri-zans a é lézen santél ; chonjein e hran hoah én dé kaer a men badiant, ma oen bet gloestret de Zoué ha digeméret getou èl é groèdur karet : allas ! pet guéh em es mé kousiet m'inean, deustou d'er péh e oé bet grateit aveit-onn én dé-hont mil guéh eurus !

Erfin digoret em es men deulegad, ha dirak men Doué ha me juj me hanaù hag e lar a voéh ihuél é onn kablus, a gaus d'en ofanseu em es groeit d'é santeleh hemb par, a gaus d'er soufranseu en des anduret Jézus-Krist é verùel ar er groéz aveit-onn.

Ia, me houi ha me lar é guirioné : mil guéh em es méritet en ihuern.

Neoah, arlerh em bout keméret kaz ha donjér doh me féhedeu, me saù men deulegad trema en Tad lan a vadeleh hag a druhé, én ur houlen getou pardon é hanù Jézus-Krist, marù ar er groéz eit me salvedigeh. Én-hou é lakan me ol konfians, ha dré-zou é tan hoah hiniù de hratat gobér er péh em boé déjà grateit ar er fons a vadiant. Raksé hiniù, èl nezé, me dro kein d'en diaul, d'er bed, d'er plijadurieu dizhonest, d'en de-verranseu dihuennet ; me hrata a-ziféh chervij, karein Doué hag e zou lan a vadeleh hag a druhé aveit-onn. Chetu perak é hloestran dehou m'inean get ol hé nerh ha spered, me halon get ol hé santimanteu karantéus, me horv get ol é skiendeu. Rah er péh e zou én-an, m'er lar grons, n'hum chervijein anehou nameit d'hobér volanté Doué. Mes allas ! mar digoéh d'ein, pé dré valis en diaul pé dré me fallanté, ankoéhat er péh em es grateit, ha dispriz arré é hrèseu, me hrei par ma hellein, get er sekour a ziarlué, eit kavet en tu de zonet ér méz a vouillen er péhed.

Chetu er péh e hratan, chetu er péh e vennan gobér, ha nitra n'hellou, na dré gaer na dré vil, parrat dohein a zerhel doh er péh em es grateit. Me hrata kement-sé dirak Doué, dirak en Éled hag er Sent, dirak ol er ré e joeis déjà a eurusted er baradoéz, dirak en Iliz katolik me Mam, ha dirak en hani e zalh ém hevér léh en Eutru Doué. O Doué éternél, Doué lan a vadeleh, m'hou ped de resèu get plijadur, èl er sakre-

fiseu a huéharal, er péh e hloestran d'oh, de laret é rah er péh ma onn; hag èl ma hues reit d'ein dré vadeleh er grès d'hobér er promes-men, reit d'ein hoah, mé hou ped, er grès de zerhel stert dohti tré ma viùein. O men Doué ! hui e zou Doué me halon, Doué me spered ha Doué m'inean; m'hous ador ha m'hou kar, èl ma vennan hous adorein hag hou karein épad en éternité. Revou mélet Jésus-Krist.

XXI PENNAD

É PRATIKEIN RAH ER PÉH E ZOU BET MERCHET BETAG AMEN, EN INEAN E HREI ER HETAN PAZ ÉN HENT AG EN DEVOSION.

Arlerh ma hou pou grateit kement-sé, cheleuet get ol spi hou spered hag hou kalon er santans e zougou Jésus-Krist én nean, èl ur juj lan a vadeleh hag a druhé, dirak èn Éled hag er Sent, épad ma rei d'oh er béleg ar en doar en absolver a hou péhedeu. Nezé be vou a gaus d'oh leuiné ha rejoeisans én nean : en Éled hag er Sent hum joéntou doh hous inean get liameu a garanté hag a beah, hag e gañnou dirak Doué kañnenneu a joé santél.

O Filoté, na souéhuset, nag euruset marhad e hues groeit ! Doh hum rein elsé de Zoué, gouniet e hues d'un taul Doué hag hous inean eit er vuhé éternél. Ne hues mui nitra d'hobér meit siñnein er marhad; hag arlerh, kerhet doh en Daul Vask de resèu Jésus-

Krist. A p'hum ra d'oh ér sakremant a é garanté, ean e laka é verch ar en absolver en des reit d'oh er béleg, ar er promes en des groeit ean-memb de zigor d'oh er baradoéz; Jésus-Krist hum laka èl ur siel ar hou kalon reneuéet én é garanté.

Chetu enta hous inean arriù ér getan pazen a burted. Pur ha glan é a bep sord péhed marùel ha distaget akerh dohtou. Neoah dré natur é veemb ataù douget d'er péhed. Hellein e hramb feahein hun goal-dècheu; n'hellambket ou mougein a-ziféh. Me rei d'oh enta avizeu mat eit mirèt doh en danjér a béhed; hui ou lakei don én hou kalon, rak chervij e hreint d'hou kondui d'en eil pazen a burted, éleih ihuéloh ha paudmat guel eit er getan.

Guélamb ketan pen penaus hum zistag muioh mui doh pep tra hag e ra kousiadur d'en inean.

XXII PENNAD

RET É DISTAG ER GALON DOH PEP SORT PÉHED VÉNIÉL.

A vezul ma kriù a en dé de vitin, ni e huél guel én ur miloér en tachadeu kousiet e vé ar hun fas; hag a vezul ma skuill eùé er Spered Santél én hun inean er splandér a ziarlué, ni e huél guel én-hi er péhedeu, er goal dècheu e barra doh emb a arriù ér guir devosion. Ha remerket mat en dra-men : er memb grès-sé e daul sklérdër én hur spered, e laka eùé én hur halon en dezir nerhus d'hun netat anché.

Arlerh m'hou pou enta neteit hous inean ag er péhedeu marùél, ag en ol karanté e hues dohté, hui e huélou hoah én hous inean un nivér bras a fal dècheu hé doug d'er péhed véniél. Ne laran ket é kaveet én-hi éleih a béhedeu véniél, mes me lar é tizoleet én-hi un nivér bras a dècheu hag e zoug d'ou gobér. Be zou un diforh bras étré en eil hag égilé : laret a volanté vat ur geu, ur huéh én amzér, nen dé ket er memes tra èl bout tèchet ha kemér plijadur é laret geuiér. N'hellamb ket tremén hir amzér hamb gobér ur péhed véniél benak ; mes ni e hell get er sekour a hrès Doué labourat eit distruj én-amb en tèch, er garanté doh er péhed véniél.

Arlerh hun bout remerket kement-sé, me lar é teliamb feahein a gement ma hellamb er goal-dècheu hag hun doug de bep sort péhed véniél, ne vern péken distér. É guirioné, ret e vehé bout digaz eit goarn én hur halon ur garanté benak doh er péhed-sé, ha vennein dré-zou displij de Zoué. Rak er péhed véniél, ne vern péken distér é, e ofans Doué, deustou ma ne ra ket er marù éternel d'en inean. Mar displij enta er péhed véniél de Zoué, a dra sur er garanté hun es doh er péhed-sé e zisko é ma troeit dalhmad hur spered hag hur halon éneb de Zoué, hag é karamb displij dehou. Un inean hag en des groeit er peah get en Eutru Doué, penaus é hell-hi displij dehou, ha muioh hoah kavet plijadur é tisplij dehou ?

Bout staget elsé a galon doh er péhed véniél e zou kontrél d'en devosion, kerklous èl mé ma kontrél d'er

garanté bout staget doh er péhed marùél ; en inean e zou hamb nerh, er honfort a ziarlué e bella doh-ti, er galon e chom digor d'en tantasioneu ; ha deustou ma ne goéh ket ér péhed marùél, donet e hrei dehi kleñvedeu bras ha danjerus. « Er helion, emé er Spered Santél, pe za dehé béein én treu huekan, ou degas de vout donjerus ». De laret é : er helion, én ur douchein hambkin en treu huek, pé doh ou lipat, ne hrant meit ou housi un tammig ; mes ind ou housi hag ou hol abéh pe chomant de verùel én-hé. Elsen eùe er péhedeu véniél e vé groeit ur huéh én amzér ne hrant ket kalz a zroug d'en devosion ; mes mar da en inean ha lakat hé flijadur get er péhedeu-sé, ind e daul a blad agrén en devosion santél.

Er hanived, e larér, e loui kement en térenneu koér get ou guiad, ma parrant doh er guérén a hobér ou labour ; elsen eùe er péhedeu véniél ne rant ket er marù d'en inean, mes ind e ziséh en devosion ; ha mar kemérér en akustumans d'ou gobér, ha ma hum stager a galon dohté, en inean e zou èl louiet, liamet get er fal dèch-sé, ha dihoust kaer doh er guir devosion. Nen dé ket un dra hag e denn de vras, Filoté, laret ur geu distér, ur gir un tammig dijauj, rein un dram sel divéh, hum blijein é vout gusket braù, monet én un asamblé, korol pé kol amzér é hoari ur huéh benak. Kement-sé, hoah ur huéh, nen dé ket kalz a dra, adal ma vehér soursius de zihuen er galon doh er garanté eit er sort treu-sé, èl ma asé er guérén pel-lat a zoh ou ruchenneu er hanived e gousi ou mél.

Mes mar hum daulamb d'en treu-sé re liés, mar da d'er galon hum blijein én-hé, é kollér kent pèl dous-tér en devosion, hag en devosion hi-memb. Hoah ur huéh, penaus é hell un inean gredus kemér plijadur é tispelij de Zoué, vennein monet éneb d'é volanté ha karein gobér ofans d'é garanté santél ?

XXIII PENNAD

RET É DISTAG ER GALON DOH EN TREU DIBROFIT
HA DANJERUS.

En hoari, er festeu, en trajeriseu, paudmat a zever-ranseu aral, nen dint ket fal anehé ou unan ; be zou danjér neoah doh ou darempredein ; mes kemér plijadur én-hé hag hum stagein a galon dohté e zou paudmat danjerusoh. Raksé, m'el lar d'oh, Filoté, deustou ma nen dé ket ur péhed hoari get modér, krol én ur féson jaujabl, doug dillad kaer, adal ma ne veint ket dijauj, hum gavet én ur pred bras ; neoah lakat hou plijadur geté e vehé un dra kontrél d'en devosion ha danjerus eit hous inean. Ah ! péh ur folleh hum abuzein get amoèdaj dibrofit, fal lezeu hadet ér galon, hag e lam geti en nerh d'hobér en èvreu a santeleh.

Chetu perak en dud a benijen hanbet Nazired édan er goh lézen hum viré a ivèt tra erbet kriù erhoalh aveit ou lakat de vèuein, memb a zèbrein resin hag en deuren anehou. Gout mat e hrént, a dra sur, n'ou devehé ket gellet mèuein é tèbrein resin nag en

deuren anehou ; mes ind e zoujé, én ur ivèt en deuren, n'ou devehé hoanteit débrein resin ; hag é tèbrein resin, ind e zoujé ne vehent bet douget d'ivèt guin. Ne laran ket é ma dihuennet grons hum chervij ag un dra ; mes me lar n'hellamb ket jamés lezel hur halon d'er harein, de vout taulet dehou, hemb gobér geu d'en devosion. Ur harù, a pe huél é ma re lart, hum denn ér hoedeu, hag e chom inou hemb débrein, rak gout mat e hra é vehé diés dehou téhein éraug er jiboésaerion ; ha mab-dén, mar hum stag a galon doh un nivér bras a dreu dibrofit ha danjerus, n'hum gav ket mui é stad de ridek pront ha dalhabl arlerh Doué e glaskér dré en devosion. Er vugalé e huiz é ridek arlerh papilloñned, ha dén erbet ne gav é ma droug kement-sé, rak mé mant bugalé ; mes un dra méhus ha memb hirvoudus vehé guélet tud pozet ha fur é ridek get hèr arlerh treuigeu ken dibrofit èl er ré e gonzamb anehé, hag open e hellehé ou lakat én danjér de fari. Filoté, cheleuet-mé ha distaget hou kalon doh pep sort amoèdaj, rak deustou ma nen dé ket kontrol d'en devosion treu hag e hrér ur huéh benak én amzér, er blijadur e geméerer geté e loui er galon hag hé distag doh en èvreu a santeleh.

XXIV PENNAD

RET É FEAHEIN PÉ TROEIN DE VAD EN TÈCHEU
E ZOU ÉN-AMB.

Mab-dén, Filoté, en des hoah a natur mar a dèch. Nen dé ket hun péhedeu en des reit grouien dehé, ha nen dint ket péhedeu na marùel na véniél : ou hanùein e hrér tècheu : hag a pe huélér unan benak taulet dehé, larein e hrér é ma dibarfet. Santéz Paula, revé m'er lar sant Jérôm, en doé un imur ker melkonius, ma varùas kazi get en ankin a pe gollas hé fried pé unan benak a hé bugalé : kement-sen e oé un tèch a natur, mes ne oé ket ur péhed, rak én despet dehi é oé élsé. Be zou tud douget de hoarhein, réral e zou beunek ; lod e zou ahurtet ha ne vennant cheleu aviz erbet ; mar a unan e zou tér ha perpet prest d'arfleuein ; ur lod vat arale zou re dinér a galon ha douget de garein dré natur. En ur gir, nen des dén erbet hemb nen des un tèch pé un aral. Ama, deustou men dint tècheu a natur, gellein e hrér neoah ou bihannat hag ou zorrein dré fin kemér er plég kontrél dehé. Hellein e hrér memb ou has kuit agrén, hag ér poént-sé, Filoté, é ma ret d'oh arriù. Kavet zou bet en tu de zousat ur huéen ag er ré huerùan, én ur doulein hé zreid, eit tennein anehi er chugon kri ha tagus ; perak enta ne hellehemb ni eùé feahein hun zècheu, hemb goarn anehé meit er péh ou des a vad eit chervij

d'emb de bratikein er vertu ? En natur guellan e hell bout kousiet get fal akustumanseu ; elsen eùé en natur fallan e hell bout douseit ha memb chanjet agrén dré fin poéniein dalbmad, ha get sekour Doué.

É han enta de rein d'oh en avizeu ha de verchein er péh e zou rekis gobér, de me chonj, eit distag hou kalon doh er péhed véniél, eit hé fellat doh peb tra danagerus, ha lakat rébted é peb unan ag hou tècheu. Dré gement-sé hous inean e vou goarantet paudmat guel doh er péhed marùel. Plijeet get Doué ma hreet rah er péh e larein d'oh !

EIL LODEN

AVIZEU A BEP SORT EIT DOUG EN INEAN DE ZOUÉ
DRÉ ER BEDEN HAG ER SAKREMANTEU.

I PENNAD

REKIS É PEDEIN A SPERED HAG A GALON (1).

1. Er beden a galon e laka hun spered édan splandér en Eutru Doué, hag hun halon édan en tuemder a é garanté santél; tenein e hra hur spered ag en tioélded, ha distag e hra hur halon doh pep sort faltanté. É ma èl un deur a venediksion e rid ar en inean eit torrein hé séhed, golhein hé lousoni ha lakat de vleuein ha de zoug fréh hé dézirieu santél.

2. Mes lausket mé de rein un aviz d'oh : drest pep tra chonjet erhat é buhé hag é pasion Hun Salvér. Dré fin sellet dohtou én orézon, er chonj anehou e ziazéou én hou kalon, é vuhé e vou dalhmat dirak hou teulegad, hag és e vou d'oh kemér skuir arnehou. Jézus Krist e zou sklérdér er bed : anehou enta

(1) Laret vé é gallek « faire oraison », hag és e vehé laret é breton « gobér orézon ».

é teliamb resèu splandér; ean é er huéen a zezir e gonz anehi er Skritur Santél : édan hé barreu é teliamb klah refreskadur; ean é fetén Jakob : én-hi é teliamb golhein hun inean. Er vugalé vihan, dré fin kleuet ou mammeu ha datouillat geté, e zisk ou langaj; elsen eùé, é sellet a dost Jézus-Krist hag é chofñjal erhat én é gonzeu, én é èvreu, én é santimanteu, ni e ziskou, get er sekour a é hrès, konz èldou, gobér èldou, karein èldou.

Lakeit en dra-zé én hou chonj, Filoté, ha kredet mé : n'hellamb ket monet de Zoué nameit dré en nor hag e zou Jézus-Krist. Guéren ur miloér ne daul splandér nameit a gauz d'er liüen argand e vé stennet ar un tu anehi; elsen eùé Doué ne vehé bet jamés hanaùet mat genemb ér vuhé-men, pe n'en devehé ket é Vab unik keméret natur mab-dén. Jézus-Krist enta e zou aveit-omb én é vuhé, é basion hag é varù, er skuir kaeran de huélet ha de garein eit réglein mat ol hun buhé. Hun Salvér en des laret get rézon é ma ean é er *bara dichennet ag en nean* : rak, èl ma tèbrér bara get kement sort kig e zou, ni e zeli eùé hum vagein kement a Jézus-Krist ma tiskoei ol hun èvreu é ma getou, én-hou ha dré-zou é viüamb. Chetu perak paudmat a dud santél, èl men dé sant Bonavantur, sant Bruno, hag éleih aral, en des rannet a lodenneu er péh e lar en Aviél a zivout buhé ha pasion Hur Salvér, eit ma vou ésoh gobér orézon.

3. Lakeit un ériad amzér bamdé kent hou pred d'hobér en ekselsis-sé; groeit ean, mar gellet, de vitin,

tré ma vou hou spered diskuéh ; mes ne chomet ket open un ér, mar n'en des chet hou kovézour er gourhemennet d'oh.

4. Mar gellet gobér en ekselsis-sé én un iliz, nitra guel ; rak nen des na tad, na mam, na pried, na hañni hag e hellehé, d'em chonj, mirèt-doh-oh un ériadig a zevosion. Én hou ti, é kreiz hou labourieu hag en treu ma oh chujet dehé, nen doh ket sur a hum gavet dijab épad un ér.

5. É komans hou peden, pé a veg pé a galon, stouiet ar hou teulin hag hum lakeit dirak en Eutru Doué ; n'ankoéhet ket biskoah ag er gobér, ha hui e huélou kent pèl péken talvoudus e vou kement-sé aveit-oh.

6. Mar me hredet, hui e larou er *Bater noster*, en *Ave Maria* hag er *Gredo* é latin ; mes disket erhat pe-tra e senefi er girieu anehé én hou langaj, eit ma hum chervijeet a langaj en Iliz ha ma konpreneet neoah péker kaer, péken dous é er péh e senefiant. Doh ou laret, lakeit mat hou chonj geté, hag aséet lakat don én hou kalon er santimanteu mat e zegaseint d'oh get ésekour Doué. Dihoallet a vonet re fonapl, é sigur laret ur ioh pedenneu ; mes poéniet d'ou laret a galon vat, rak ur *Bater* hembkin, laret get guir devosion, e talv mui eit un nivér bras a batérieu laret a hèr.

7. Un dra vat é laret er chapelet, a pe houiér er laret él ma faut. Eit diskein er laret, hou peet ur livr benak hag e zisplég get réhted penaus é vé groeit en ekselsis-sé. Un dra vat é eùé laret litanieu Hun Salvér, litanieu er Huerhiéz, ré ef Sent, ha pedenneu aral

e gavér él livreu a zevosion ; mes mar gellet pedein a spered, « gobér orézon », en dra-zen é e zeliet gobér drest pep tra ; hag arlerh ma hou pou ean groeit, mar da hou labourieu pé un dra benak aral de barrat doh-oh a laret pedenneu a veg, n'hum néhanset ket eit kement-sé. Laret, éraug pé arlerh en orézon, ur *Bater*, un *Ave Maria*, ha *Me gred é Doué*, ha chetu treu erhoalh.

8. Épad ma veet é laret hou pedenneu a veg, mar hum gavet douget a spered de chonjeu santél, hum lausket de vonet d'er chonjeu-sé ; ne barret ket dohté, ha n'hum néhanset ket mar n'hellet ket achiù ol er pedenneu e oé hou chonj laret : rak er beden a spered hag a galon e blij muioh de Zoué hag e zou talvoudusol d'en inean eit nen dé en beden a veg hembkin. Ne gonzan ket ag er beden-ofis gourhemennet dré en Iliz, mar dé deliet d'oh hé laret.

9. Aséet pedein elsé de vitin. Neoah, mar n'hellet ket a briz erbet er gobér d'er hours-sé, hui er groei arlerh kreisté ; mes choéjet nezé en ér pellan doh er pred, a gement ma helleet, get eun, doh er gobér kentéh arlerh, a vout taulet d'er housked. Mar n'hellet ket un dé benak pedein ér mod-sé, eit hum zigol saùet liés tro en dé hou spered hag hou kalon trema Doué ; laret pedenneu bèr, lénet ur livr benak a zevosion, groeit ur benijen benak ha grateit de Zoué gobér guel en treno.

II PENNAD

EIT PEDEIN MAT, RET É CHONJAL KETAN PEN
É VÉR DIRAK DOUÉ.

Mes, Filoté, ne houiet ket marsé penaus hüm gemér eit pedein a spered, rak n'er gouier ket kalz én amzér-men; é han entä, é bër girieü, de ziskein d'oh ér féson d'ér gobér erhat, én atretän ma helleet en diskein get sekour er livreu mat, ha drest ol dré forh ér gobér liés. Deu dra e zou d'hobér kent komañs; hüm lakat dirak Doué, chonjal é ma é sel arnoh hag é het de gönz dohtou, — goulén getou donet d'hou sekour ha rein sklérdér d'hou spered. A zivout er poéñt ketan, chetu pear moiand e helleet hum chervij anehé :

Er hetan moiand e zou chonjal é ma bras meurbet en Eutru Doué hag en er havér é peb léh. El ma kav én éned én ér ag én amzér é kement léh ma neijant, elsen eüé, ne vern men é troamb hag é tistroamb, ni e gav perpet en Eutru Doué.

En ol é hanaü er huirioné-sé, mes peb unan ne laka ket é spi geti èl men dé dellet. Er ré dal, a pe houiant é mant dirak ur roué, hum zalh get respet, deustou ma n'er guélant ket; mes rak ma n'er guélant ket, ind e ankoéha bean é mant diraktoü; hag ür huéh m'ou des ean ankoéheit, ind é gol kent pèl er respet e zeliand dehou. Allas ! Filoté, ne huélamb ket en Eu-

tru Doué get hun deulegad; chetu perak, deustou ma lar d'emb er fé é ma dalhmat étal-omb, ni en ankoéha liés hag e viü nezé èl pe vehemb pèl bras doh-tou. Rak de betra é chervij d'oh gout é ma Doué é pep léh, mar ne chonjet ket jamés én-hou? chetu perak, kent pedein, ni e zeli perpet chonjal erhat é ma Doué étal-omb doh hun cheleu. Er roué santél David e oé soursius a gement-sé, ha ean e laré : *Mar saüan betag en nean, o men Doué, hui e zou inou; ha mar dichennan d'er léhieu izélan, m'hou kav inou arré.* Ni e hell eüé en devout chonj a gonzeu Jakob, p'en doé guélet er skél mistérius hun es konzet anehi : *Nag eahuset un tachad ! emé ean : é ma Doué amen, ha ne houien ket.* Vennein e hré laret en doé en ankoéheit, rak a dra sur gout mat e hré é ma en Eutru Doué é kement léh e zou. Ama, Filoté, a p'hum aprestet de bedein, konzet a greiz hou kalon doh hous inean ha laret : « O m'inean, o m'inean ! é guirioné é ma Doué amen. »

En eil féson d'hum lakat dirak Doué e zou chonjal erhat é ma Doué én doñ ag hous inean, é ma ean é e hra buhé dehi hag hé dalh én hé saü. Deustou men dé stréuet inean mab-dén rah dré er horv, é ma neoah ér galon drest pep tra; elsen eüé, Doué, hag e zou é peb léh, e chom én hun inean guel eit é léh erbet aral. Chetu perak David e hré a Zoué « Doué é galon »; ha sant Paul e laré é ma *Doué buhé hur horv, hun spered hag hur halon.*

Get er chonj-sé é vou lan hous inean a respet eit en Eutru Doué ken tost dehi.

Gellein e hret hum chervij ag en drivet moiané eit hum lakat dirak Doué : ne hues meit chonjal erhat é Jézus-Krist, guir Doué ha guir dén, hag e sell a lein en nean ol en dud e zou ar en doar, mes drest ol er grechénion, é vugalé karet, hag én ur féson spésial er ré hum lak é peden ; ean e sell perhuéh betag en distéran ag ou chonjeu. Ama, er péh e laran d'oh amen nen dé ket ur sorhen, mes er huirioné. N'er guélamb ket ; é ma neoah é sel arnomb. Épad ma oé lakeit d'er marù, sant Stevan er guélé elsé é lein en nean. Ha ni e hell laret get er Pried e gonz d'emb anehi er Skritur Santél : É ma azé ; n'er guélan ket, mes ean em guel hag e sell doh-ein.

Er bedervet féson e zou chonjal é ma Jézus-Krist ean-memb étal-omb get é gorv santél hag é kredamb er guélet get hun deulegad, èl ma omb akourset de chonjal én hun amied ha de laret : hanval é genein guélet hanen hag hanen é hobér en dra-men hag en dra. Mes, Filoté, mar doh én Iliz dirak er Sakremant adorabl ag en autér, ne vou ket mui a spered hembkin, mes é guirioné, é veet dirak Jézus-Krist : rak en aparansu ag er bara nen dint meit ur gouél hag er huh doh hun deulegad ; ean neoah hun guél mat hag e sell doh-emb. Hui e gemérou unan ag er pedèr féson-sé d'hum lakat dirak Doué ; nepas er pedèr ar un dro. Hui er groei én ur momand hembkin.

III PENNAD

EIT PEDEIN MAT, GOULENNAMB SEKOUR GET DOUÉ.

Chetu hui dirak Doué eit pedein, hou kalon lan a respet. Sellet mat neoah ne véritet ket é féson erbet, keh péhour, seùel hou poéh ha konz dohtou ; mes èl ma venn ean-memb hou tigemér, goulennet getou hou cheleuet get madeleh. Laret, mar karet, konzeu er profet David : « N'em forbañnet ket, o men Doué, a zirak oh, ha ne lammet ket genein hou Spered Santél. Taullet arnan er splandér a hou fas, ha me huélou hous èvreu kaer. Digoret me spered eit konpren hou lézen, ha m'hum daulou d'hé mirèt a greiz me halon. »

IV PENNAD

EN DRIVET TRA D'HOBÉR E ZOU ARREST ER SPERED
AR ER MISTÉR E CHERVIJOU D'OH DE BEDEIN.

Be zou mar a huéh un driyet tra d'hobér : lakat dirak hun spered, èl pe vehé dirak hun deulegad, en dra e choéjamb eit chonjal erhat én-hou ha pedein Doué. Mar vennet chonjal é marù Jézus-Krist, hui hum zougou a spered ar er mañné Kalvar eit guélet rah penaus é oé bet groeit dohtou, eit kleuet rah er péh e oé bet laret épad é basion. Pé mar karet, lakeit én hou chonj é vér é stagein Jézus ar é groéz él léh ma oh, hag é hrér dohtou èl ma lar en Aviélour. Hui

e hrei er memes tra, a pe chonjeet erhat ér marù, én ihuern, etc., hag én treu aral e goéh édan er skiendeu, én treu hag e hellamb guélet ha kleuet. Mes n'hellér ket perpet gobér elsé, a pe chonjér é treu ha ne goéhant ket édan er skiendeu, èl pe vehé brasted en Eutru Doué, braùité er vertuieu, éternité mab-dén... Ol en treu-sé ne vant na guélet na kleuet : groeit vé anehé *guirionéieu* ag er fé. — Avantajus é gobér elsé, rak hun spered e zou sorbetoh get un dra e vennamb chonjal én-hou : é ma nezé èl ur pichon dalhet én ur gavidel. En éned e neij ag un tu d'en tural ; spered mab-dén nen dé ket kalz pozetoh. Arrestamb ean enta ar un dra èl p'er guéleemb, eit parrat dohtou a ridek duhont ha dumen.

V PENNAD

EIT PEDEIN MAT, CHONJET ERHAT ÉR MISTÉR
PÉ ÉR HUIRIONÉ E HUES CHOÉJET.

Arlerh ma hou pou enta arrestet hou spered get en dra e vennet sellet a dost, troeit ha distroeit ean eit kavet én-hou en ol chonjeu santél e rei lusk d'hous inean de garein Doué hag en treu a ziarlué. En dra-zé e vé laret anehou *méditation*.

Mar guélet é kav hou spered plijadur, sklérder ha profit erhoalh é chonjal én ur poent benak hembkin, dalhet mat arnehou. Groeit èl er guérén ; er ré-men ne guitant ket ur boket, tré ma kavant mél de cherrein

arnehou. Mes mar guélet en des poén hou spered é krogein hag é chom ar ur poent, chonjet én un dra benak aral hag e blijou guel dehou. Mes ataù groeit peb tra hemb néhans na tregas erbet.

VI PENNAD

EIT PEDEIN MAT, GROEIT LUSKEU KARANTÉUS TREMA
DOUÉ HA KEMÉRET RÉZOLUSIONEU EIT EN AMZÉR
DE ZONET.

Dré fin chonjal erhat, és e vou d'hur halon gobér luskeu mat ha santél : douget e vou de garein Doué hag en nésan, de zezirein eurusted er baradoéz, de labourat gredus eit salvedigeh en ineañneu, de gemér skuir ar buhé Hun Salvér Jézus-Krist ; lan e vou a druhé, a leuiné, a berderi de zisplij de Zoué, a gaz doh er péhed, a zoujans ag er jujemant pé ag en ihuern ; méh hun bou a hur péhedeu, karein e hreemb er bé-nijen ha lakat e hreemb hur honfians é madeleh truhéus en Eutru Doué. Éleih a santimanteu aral e vleuou hoah én hur halon, épad ma chonjeemb én treu santél dirak Doué.

Nen dé ket neoah treuhoalh, Filoté, ma vou er santimanteu-sé a vras én hou kalon ; ret é open ma lakeint réhted én èvreu a hou puhé. Sellet penaus : é chonjal ér hetan konzeu e laras Hur Salvér ar er groéz, é tei én hou kalon en dezir de bardonein èldou ha de garein hous anemized. Mes kement-sé ne tal ket kalz

a dra, mar ne hratet ket un dra benak ér féson-men : Ama, ne vou ket muj droug genein kleuet hanen hag hanén é laret d'ein er honzeu-men hag er honzeu ; a pe hrei unan benak disprizans anehan, ne gemérein ket imur dohtou : é kontrél, me larou ha me hrei en dra-men hag en dra eit distañnein arfleu unan, eit gouni kalon en aral. Chetu er guellan moiand, Filoté, de vout santéloh pé santél. Chonjeu kaer, dezirieu mat hemb rézolutionneu ne taleint ket kalz a dra ; pé ataù hir amzér e vou ret eit donet de ben a hou fal dècheu.

VII PENNAD

PENNAUS ACHIÛ : CHOÉJ, EIT ER GOARN PAD EN DÉ, ER SANTIMANT HUÉKAN D'ER GALON : EN HANUEIN E HBÉR BOKET SPIRITUÉL.

Eit achiù, hum daulet dirak Doué, ha de getan pen laret dehou trugéré eit er grès en des reit d'oh de gompren guel ha de garein muioh mui en treu santél. Arlerh, keniet dehou, dré vériteu Jésus-Krist é Vab, en ol dezirieu hag er volanté e hues d'er chervij guel eit jamés. Pedet eùé eit en Iliz, eit er ré en des karg a hous inean, eit hou kérent, hous amjed, etc... get sekour pedenneu er Huerhiéz santél, en Éleđ hag er Sent ; mat é achiù dré ur *Batér* hag un *Ave Maria*.

Arlerh, én ur seùel hag é vonet d'hou labour, ké-méret er *boket spirituél*, ha chetu petra é er boket-sé.

En hani en des groeit un dro én ur jardrin lan a voketeu, e gas getou én ur vonet kuit un dornad anehé. Elsé, arlerh ma hou pou chonjet ha pedet, hui é hrei er choéj ag ur poent pé deù én devou plijet guellan d'oh, hag épad én dé é veint én hou spered hag én hou kalon èl ur boket lan a frond huek.

VIII PENNAD

AVIZEU TALVOUDUS A-ZIVOUT EN EKSELSIS-MEN.

Ret é ma vou dalhmat én hou spered pad en dé er péh e hues grateit, ha ma veet soursius d'er gobér sel guéh ma kaveet en tu. Chom hemb gobér er péh e hues grateit, e vehé un dra divalàu, ha guhávé danjerus : en hani en des grateit biuein santéloh é zou douget de gredein é ma lusket mat ar hent er santeleh. Nen devehé ket geù, pen devehé groeit é bromes a huir galon ; mes geù en devehé neoah é chonjal bout santél, mar né hra ket en èvreu mat. Raksé mar em es grateit gouni dré zoustér kalon er ré e hra ofans d'ein, m'ou hlaskou en dé-sé eit ou saludein ha laret ur gonz vat dehé ; ha mar n'hellan ket ou havet, me gonzou ataù mat anehé, ha me bedou Doué aveité.

Arlerh ma hou pou chonjet ha pedet elsé, dihoallet a lezel hou kalon de vout sorbet get en tregas ag en aférieu, rak mar hum lausket de vout gouniet geté, hui e gollou fonapl frond huek er baum présius e hues reséuet a ziàrlué. Faut d'ein laret é teliér chom hemb

sañnein grik, mar gellér, eit diazéin erhat ér spered hag ér galon er chonj hag er houst a hun dezirieu mat, ha monet nezé get réhted d'er labourieu hun es d'hobér. Sellet un dén hag e zou bet reit dehou de zoug d'é di ur pod lan a huin présius : sellet ean é kerhet paz ha paz hemb sellet ardran é gein na tro-ha-tro dehou, mes perpet én é raug get eun a hobér ur fal varch pé a strebautein get ur mén benak ; ha neoah é zeulegad dalhmat ar é bod, eit parrat a skuill en ivaj e zou abarh. Groeit elsé arlerh hou peden : ne lausket ket hou spered de ridek duhont ha dumen ; sellet er péh e hues d'hobér ha nitra kin. Mar da neoah unan benak de gonz doh-ob, un devér é er cheleu ; mes ne gollet ket er sel a hou kalon, get eun ne strimpehé anehi er baum présius en des lakeit én-hi er Spered Santél épad er beden.

Hum akourset eùé d'hum daulein d'er labourieu a hou stad hemb kol er chonj a Zoué, deustou ma ne ziskoant ket jaujein tam erbet doh er santimanteu en des goalhet hou kalon épad er beden. Rak-sé ur labourér doar e iei aben arlerh d'é labour, ur marhadour d'é stal, ur voéz d'en tregas a hé ziegeh, hemb néhanssein na koll en doustér a ou feden. Doué e hourhemen d'emb en ol devérieu ; ret é enta hum daulein dehé a galon ha dré aboeisans d'é volanté santél.

Guhavé é tigoéhou d'oh, kentéh èl komans chonjal én treu santél, santein hou kalon douget en un taul trema Doué dré luskeu karantéus ; nezé, Filoté, lausket a kosté rah er péh em es merchet d'oh. Rak,

deustou ma teli er spered labourat kent ma konz er galon, neoah, pe za er Spered Santél d'hun doug ean-memb d'en dezirieu mat, d'er luskeu karantéus, hemb gortoz ma ou haveemb dré fin chonjal, nen det ket mui de glah get hou spered er péh e zou déjà én hou kalon. Ni e zéli perpet digor hun halon d'er santimanteu mat ezei én-hi, ne vern pegours, érauk pé arlerh men des poéniet hur spered de chonjal.

Épad hun luskeu karantéus, épad ma omb é hratat gobér un dra benak aveit plijein de Zoué, mat é deviz guéh get en Eutru Doué, guéh get en Éled, get er Sent ha genemb ni-memb, get hun halon, get er béherion, ha memb get ol en treu krouéet, èl ma hré David én é livr kañnenheu, hag er Sent aral a pe oent é hobér orézon.

IX PENNAD

A PE CHOM TIHOÉL ER SPERED HA IEIN ER GALON ÉPAD EN ORÉZON.

Mar ne gavet ket plijadur na konfort én ekselsis-men, m'hou ped, Filoté, n'hum néhanset ket, mes groeit a veg ur beden benak ; galuet Jézus Krist d'hou sekour ; boket get respét d'é limaj, mar hues unan ; disklériet ne véritet ket é zónézoueu ; laret dehou èl er patriarch Jakob : « Ne vern penaus e vou, men Doué, n'hou kuitein ket bet ken n'hou pou reit d'ein hou penediksion » ; pé èl er voéz a vro Kanaan : « Men Doué, ne véritan ket guel istim eit ur hi, mes ur hi

e zèbr er brehoneu bara e goéh édan taul é vestr. »

Keméret guhavé ur livr, ha lénet ean get devosion, bet ken ne lakei hou spered guel é spi. Dihousket hou kalon get ur jestr santél benak : hum daulet doh en doar pé boket dehou, petremant kroézet hou tehorn ar hou kalon, pé keméret hou krusifi étre hou tivréh : groeit en dra-zé a pé ne vou hañni doh hou sellet. Arlerh kement-sé, mar ne santet ket mui a zoustér nag a zevosion, n'hum néhanset ket hoah, mes hum zalhet ataù dirak Doué get éleih a respet. Nag a duchentil e ia kand guéh ér blé de baléz er roué hemb nen dint éngorto a gonz dohtou, eit en inourein, bout guélet getou ha gobér ou devér hembkin ! Damb eùé d'hum lakat dirak Doué eit gobér hun devér ha diskoein dehou hun volanté vat. Mar plij getou konz doh-emb ha lakat santimanteu mat én hur halon, hag én hur spered ur sklérdéren a ziarlué, a dra sur kement-sé e vou un inour hag ur blijadur bras aveitomb. Mes, mar ne bréz ket rein d'emb er grès-zé, mar hun lausk hemb konz doh-emb, just èl pe n'hun guélehe ket, chomamb ataù diraktou get ur galon izelek ha lan a respet. Hun fasianted, hun devosion padus é dinérei é galon én hur hevér, hag ur huéh benak aral ma teemb diraktou, ean e daulou arnamb ur sel karantéus ; ean e skuillou én hun inean konfortans a leih hag hé goalhou get doustér hag eurusted. Mes déet hoah dehou ha daléein de rein d'emb er grès-sé, beemb ni ataù koutant, Filoté, ag en inour hun es d'hum zerhel étaldou ha dirak é fas adorabl.

X PENNAD

EN EKSELSIS DE VITIN.

Konzet hun es ag er beden a spered hag a galon hanùet orézon ; mes hellein e hrér hoah pedein ahendaral. Er guellan ag er pedenneu e zou en hani e hrér de vitin eit santélat en ol èvreu ag en deùéh. Chetu penaus é vé groeit en beden-sé.

1. Adoret Doué get er brasan respet ; trugérékeit ean en devout hou koarantet pad en noz ; ha mar da hou kousians ha temalein d'oh ur péhed benak, goulennet pardon anehou get en Etru Doué.

2. Chonjet erhat, én ur gomans hou teùéh, é ma reit d'oh eit gouni er baradoéz ; hag hou peet er volanté sonn ha nerhus d'hobér un implé mat anehou.

3. Kent monet d'hous aférieu, chonjet erhat péh tu hou pou épad en deùéh de chervij Doué, ha péh tantasion e gaveet d'en ofansein dré un taul imur, dré orgueil, pé dré ur fal dèch benak. Arlerh en dram sel-zé ar en dé e ia de gomans, hum aprestet de chervij Doué a zevri ha d'hobér ur paz muioh én hent ag er santeleh, hag a dural de zihual ha de zihuen doh ol er péh e bellehé parrat doh-oh a hobér hou tevérpen-der-ben.

Mes nen dé ket treuhoalh en devout er volanté sonn d'hobér d'er guellan, ret é open chonjal ér moian-deu e hellou chervij d'oh eit disoh get er labour-sé.

Mar guélan em bou afér doh unan benak hag e zou un tammig tér, me zihoallou mat ag er lakat é kounar, me choéjou konzeu braù de laret dehou ; pé me bedou de zonet genein d'er havet unan benak avizet mat. Mar guélan em bou de sekour unan klan benak, me verchou de bet ér monet, ha me glaskou penaus er honfortein én é boénieu.

4. Hum lakeit izél hag hanaùet neoah nen doh ket nerhus na kalonek erhoalh anehoh hous unan eit gobér nitra a gement-sé, na pratikein er mad, na pellat doh en droug. Él pe zalheh hou kalon étre hou teshorn, keniet-hi de Zoué ar un dro get er péh e hues grateit gobér, ha pedet ean d'hou kemér édan é hoarnasion ha de rein d'oh sekour eit er chervij. Laret dehou : « O men Doué, chetu er galon beur ha dinerh en des resèuet genoh hiniù en dezir santél d'hobér en dra-men hag en dra eit hou chervij ; mes, allas ! goann bras é, ha ne hrei nitra a vad mar ne ret ket dehi hou penedikision : eit kement-sé en hé goulennan, o Tad lan a vadeleh, dré vériteu ha pasion hou Mab, e zeziran mélein hag inourein épad en deùéh-men ha bet en achimant a mem buhé ! » Arlerh er beden vèrsé goulennet get er Huerhiéz santél, hous Él-gardien hag er Sent pedein aveit-oh hag hou kemér édan ou goarnasion.

En ekselsis-men e zou d'hobér de vitin ha, mar gellet, kent monet ér méz ag hou ti ; groeit ean bèr ha gredus ha Doué e daulou é hrès ar hou teùéh. Mes mé hou ped, Filoté, n'ankoéhet ket jamés ag er gobér.

XI PENNAD

EN EKSELSIS DE NOZ HAG EN EXAMÉN A GOUSIANS.

Mar e hues bet soursi de vagein a vitin hous inean get ur beden gredus, beeh soursius de rein dehi arré un tammig benak ag er memb magadur kent hou koén. Aséet kavet ur momandig benak kent hou pred de noz, ha stouiet nezé ar hou teulin dirak Doué étal hou krusifi. Intañnet hou kalon get en devosion e hues kavet én orézon a vitin, ha lakeit hous inean d'hobér luskeu eit hou Salvér karantéus. Petremant chonjet hoah ér péh en des er muian skoeit hou spe-red hag hou kalon épad hou peden de vitin. — meit ha ne vehé guel genoh chonjal én un dra benak santél aral.

Peb unan e hou penaus hum gemér get en examén a gousians e zeliér gobér kent monet de gouskèt.

1. Ni e zeli trugèrékat Doué en devout hun goarnet pad en dé.

2. Sellamb doh rah er péh hun es groeit pad en dé, én ur chonjal é péh léh é omb bet ha get più.

3. Mar kavamb hun es groeit un draig benak a vad, ni e zeli trugèrékat Doué ; é kontrél, mar guélamb hun es ean ofanset pé dré chonj, pé dré gonz, pé dré obéreu, ni e zeli goulén pardon get Doué ha kemér er rézolution de govésat d'en abretan ha d'hobér penijen.

4. Arlerh kement-sé ni e laka édan goarnasion en Etru Doué hun horv, hun inean, en Iliz, hur hérent hag hun amied. Ni e bed er Huerhiéz santél, er Sent hag en ÉI-gardien d'ou devout soursi anehomb ha d'hun goarn; hag arlerh, get benedikcion Doué, ni e ia de repoz revé é volanté santél.

En ekselsis-men e zeli bout groeit bamnoz, kerkloüs èl en hani de vitin. Raksé èl ma tigor en ekselsis de vitin hun deulegad d'er sklérdér ag en nean, en hani de noz ou cher doh en tihoélded ag en ihuern.

XII PENNAD

ER RETIRANS ÉN DIABARH AG ER GALON.

Amen é, Filoté, é houlennan genoh mui eit jamés un aboeisans gredus de héli me avizeu : é han de zeviz d'oh er guellan moiand de gerhet hardéh én hent ag er santeleh.

Chonjet bamdé, liésan ma helleet, é oh dirak en Etru Doué. Devizet em es d'oh én eil pennad ag er loden-men penaus lakat er chonj-sé én hou spered. — Sellet enta petra e hra en Etru Doué ha petra e hret hui. Ean e zalh dalhmat é zeulegad arnoh, ean hou sell get ur garanté hemb par. Hui nezé get ur guir izélded a galon laret dehou : O men Doué, perak ne sellan mé doh-oh ker liés èl ma sellet doh-ein ? Perak, o me Salvér, é chonjet-hui kement én-an, ha perak é onn mé ken dichonj én hou kevér ? O m'inean, men é

omb-ni ? Dirak Doué, get Doué, é Doué en hum gavamb hag é viùamb. Men é omb-ni, o m'inean !

En éned en des ou néhieu eit hum denn én-hé a pen dé rekis ; er harù en des léhieu tihoél é kreiz er hoed hag en drein, eit hum virèt doh en tuemdér ha téh érauk er jiboésarion. Hun inean e zeli eùé choéj bamdé un tachad benak, pé ar er mañné Kalvar, pé é goulieu Jézus-Krist, pé én ur léh benak aral tost dehou, eit hum denn inou mar a huéh ha kavet un tammig repoz pèl doh safar er bed ha tregas er labourieu, hag eit hum zihuen doh arfleu hun anemiz. Ia, mil guéh eurus en inean hag e hell laret é guirioné de Jézus-Krist : « Hui zou eit onn un ti a repoz, un tour a zihuen, un doen doh er glaù, ur hoaskaden doh en tuemdér. »

Groeit enta, Filoté, ma kaveet liés ur léh a retirans én diabarh a hou kalon, épad ma veet a ziañvéz sorbet get aférieu ha labourieu a bep sort (1). Er ré e zou tro-ha-tro d'oh n'hellant ket hou forbañnein ag er léh didrous-sé ; hou korv e zou é kreiz er safar, hou kalon e chom ataù disorb édan deulegad en Etru Doué. Inou en hum denné David é kreiz é drebilleu ha labourieu bras, revé m'er lar d'emb én é Psalmeu : « O men Doué, emé ean, genoh é onn perpet ; m'hou kuél dalbéh dirak-onn. Saùet em es men deulegad trema

(1) Er léh-sé a retirans ér galon e senif en hum zalhér a spered dirak Doué, én ur chonjal é ma genemb hag é omb getou ; guel hoah, é omb én-hou hag é ma én-omb ; — pé guel hoah, é viùamb kuhet é goulieu Hur Salvér. Hanéh é er chonj santélan e fehé en devout ur hrechén.

oh, o men Doué; trema Doué é ma perpet saùet men deulegad ».

Hun devizeu, hun aférieu, ne vern pegement a bouiz ou des, n'hellant ket parrat doh hun inean a hum denn un herradig benak ér léh-sé ken didrous ha ker karet.

Tad ha mam santéz Katerinn a Sienn ne lausként geti nag amzér na léh erbet de bedein ha de chonjal erhat. Raksé Hun Salvér Jézus-Krist hé dougas d'hobér ur chapélig én doñ a hé halon, eit kavet en tu d'hum denn én-hi a spered, é kreiz er labourieu e vezé reit dehi d'hobér. Deustou pegement a boénieu e anduré get en dud, er brasan peah e oé én hé inean. Hi hum cherré kloz, emé hi, é kambrig hé halon, eit hum gonfortein inou get hé fried a ziarlué. Devé-hatoh, hi e zougé hé hansortézed d'hobér èldi.

Hum dennet enta mar a huéh én doñ a hou kalon, hag inou, pèl doh safar er bed, konzet doh Doué èl doh un ami. Laret dehou èl David: « Chomet em es dihun, hag hanval onn doh er pélikan ag en dezerh; me zou bet èl er gohann ér hoh mangoérgieu, èl er golvan hag e chom é unon ar en doen. » Er honzeu-men e zisk d'emb é oé akourset er profet David d'hum zerhel dirak Doué un herrad benak bamdé eit chonjal én treu ag é salvedigeh, mes ind e zisk d'emb eùé é hes tri sort léhieu didrous ha diamén hag é hellamb hum denn én-hé revé skuir Hur Salvér karantéus. Er gohann kuhet én ur vangoér e verch stad Hun Salvér, p'en doé hum izéleit kement én é gañnedigeh ma oé

astennet ar er plouz én ur hreu, kuhet ha dizhanaùet get en dud, hag é ouilein ar hur péhedeu. Er pélikañ hag e denn er goed a é hoahiad eit magein é bichoned, e verch d'emb stad Hun Salvér ar er Halvar: inou é garanté en des ean douget de skuill é hoed aveit hun salvein. Er golvan hag e chom é unan ar doen en ti, e verch d'emb stad Hun Salvér én é Asansion gloriou, a pen des saùet a ziar en doar d'en nean. Hum dennamb liés étal Jézus-Krist én tri stad-sé.

Un dén inourabl ha santél ag er hreisté a Frans, er hont Elzéar, e oé a houdé hir amzér ér méz ag er gér. É bried, moéz devot ha fidél, e gasas un dén de hout é zoéré. Er hont e zavéas dehi er reskond-men: « Iah onn, emé ean, me fried a garanté; ha mar dezi-ret em guélet, klasket mé ér gouli a gosté Hur Salvér Jézus: rak inou é choman, hag inou em haveet; hui e gollehé hou poén doh me blah én ur léh aral. » É guirioné, Filoté, hanéh e oé ur hrechén mat.

XIII PENNAD

LUSKEU DEVOT, PEDENNEU BÈR, CHONJEU SANTÉL.

Un hrechén devot e hirvoud arlerh Doué hag e blij er havét én doñ a é galon.

Hirvoudet enta arlerh Doué, Filoté, get luskeu prim ha berùidant. Mélet é vraùité, adoret é vadeleh, goulennet sekour getou, konzet liés dehou ag hou

salvedigeh, hum hloestret dehou mil guéh én dé, tañhoeit én doñ a hou kalon en doustér a é spered, astennet hou torn dehou èl ur hroèdurig d'é dad ha pedet ean d'hou kondui ; lakeit é groéz ar hou kalon èl er haeran hag en huékan boket e hellér kavet, plantet hi én hou kalon èl un anseign a vrezél, get péhani é vennet tālein doh hous anemized ; én ur gir, troeit ha distroeit hou kalon beur é mil féson, kaset ha degaset hi guellan ma helleet, eit hé doug devat Doué ha rein dehi luskeu tinér ha beruidant trema hé Fried a ziarlué.

Elsen é strimp ag er galon pedenneu bér ha gredus. Mar akoursamb hun inean de chom get Doué ha d'hum dural d'é garanté, hi e gemérou getou er frond huék ag er santeleh. Ha remerket mat, en ekselsis-sé nen dé ket tam diés, ne barra ket doh emb a hobér hun labourieu : nen des afér meit lakat er spi ur momandig. Ne gollér ket amzér, donet e hrér de vout soursiaploh. Ur perhindour hag e iv ur bannig guin eit refreskein é veg ha gobér vad d'é galon, ne gol ket amzér eit kement-sé ; ean e gemér nerh, ha mar arrest ur momand, é ma aveit kerhet fonaploh ha gobér mui a hent.

Eit kement-sé é hes bet groeit livreu hage zou dastumet én-hé pedenneu bér ; m'ou hav rah mat bras. Neoah ne gredan ket é vou rekis d'oh ou havet ; laret hembkin a veg pé a galon er péh e veet douget de laret dré garanté doh en Etru Doué : hou santiman-teu devot e hrei d'oh kavet treuhoalh ag er pedenneu

bér-sé. Be zou, guir é, konzeu hanaùet mat hag e hra éleih a duemdér hag a blijadur d'er galon, èl men dé luskeu ker beruidant tennet ag er Psalmeu, pé er pedenneu a bep sort d'en Hanù santél a Jésus, pé er girieu kaer ha lan a garanté doh Doué e gavamb én ur livr ag er Skritur santél hanùet Kañnen er Hañnenne. Er hañnenne e gañné ér retredeu hag ér misionnieu e hell eùè chervij de gement-sé, adal ma veint laret a huis galon.

En hani en des ur guir garanté doh un aral ne hra meit chonjal én-hou : é spered, é vimoér, é galon, é déad, érfin kement tra en des e zou sorbet get er garanté-sé. Elsen eùè er ré en des aveit en Etru Doué ur garanté beruidant, e lak ol ou chonj getou ; ne huañnadant meit ar é lerh, ne zezirant kin plijadur meit er harein, ne skuéhant ket é chonjal én-hou nag é konz anehou. Ind e garehé, pe vehent mistr ar galoneu en ol dud, merchein doñ én-hé Hanù santél Jésus.

Pep tra e zegas chonj dehé ag en Etru Doué ; é pep tra é kavant en tu de rein mélasion d'ou ami karantéus. Ia, emé sant Augustin ha sant Antoén pèl kent én é raug, kement tra krouéet e gonz dehé a Zoué ; er langaj-sé ne vé ket kleuet get en diskoharn, mes er spered er honpren mat. Ha nezen é strimp a ou halon er luskeu karantéusan é kevér en Etru Doué. En histoérieu-men en diskoei d'oh. Sant Gregoér, eskob a Nazianz, én ur valé un dé ar vord er mor, revé m'er laras ean-memb goudé d'er greché-

nion ag er gér-sé, hum arrestas de sellet, arhoarek kaer, pep sort kergat e ié hag e zé get en deur : un houlen e zé hag ou zaulé ér méz ; tuchant é té un aral hag ou zenné geti. Er sant e sellé eùé er rehiér bras e oé tro-ha-tro hag e chomé hemb bouljat, deustou get pegement a hère é té houlenneu er mor de fardein arnehé. Hag é huélet kement-sé, er sant e chonjé dohtou é unan : elsen é ma en ineañneu goann ha skan : guélet e vant tuchant joéius ha tuchant melkoniet, é plég d'un tu ha d'en tu-ral revé er péh e zigoéh geté ; hag elsen é ma en ineañneu sonn ha nerhus : nitra ne hell ou skontein na gobér dehé dilezel en hent mat. É galon e dennas aben profit ag er chonj-sé hag hum saùas trema Doué én ur laret er honzeumen, arlerh er profet David : « O men Doué, sovet mé, rak houlenneu er mor en des fardet ar m'inean ; o men Doué, n'em lausket ket de vout béet : un taul harnan en des me zaulé é sol er mor. » Er griaden-sé e jaujé mat doh er stad ma oé nezé é inean : éleih a boén en doé d'andur a berh Maxim hag e glaské er boutein ér méz ag é eskopti aveit kemér é léh.

Sant Fuljans, eskob a Rusp, hum gavas é Rom, a pe oé bet groeit inour bras get er roué Théodorik, ha get en noblans ag er vro dastumet inou. Ker bamet oé bet é huélet er lid bras-sé ha treu ker kaer, ma laras a voéh ihuél : « Mar dé Rom, ur gér ag er bedmen, ker pinùik ha ker kaer, pegement-é teli bout kaeroh er Jérusalem ag en nean ! Ha mar en des er Mestr ag en ol madeu lausket kement a hloér ér

bed-men get er ré e gar en amoedaj, pegement en des ean goarnet ér bed aral aveit er ré e gar er treu guirion ha padus ! »

Sant Anselm, eskob a Gantorbi, e houié mat kavet chonjeu santél ne vern é petra. Un dé ma oé é hobér hent, ur gad é téh éraug jiboésarion e fardas étre diühar é jau : er chas e harhé tro ha-tro, mes ne fient ket tostet eit hé derhel. Er jiboésarion, é huélet en hoari-zé, hum lakas de hoarhein ; mes en dén santél, é galon tinéreit dré er Spered Santél, e laras dehé én ur huañnadein hag én ur ouilein : « Ah ! hui e hoarh, mes er heh lon-sé nen des chet hoant d'er gobér. Chonjet erhat é maleur un inean en des en diaul stleijet dré gement a droieü a béhed de béhed bet er momand ag er marù. Nezé skontet ha lorhet én ur féson blaohus, en inean sé e glah ur léh benak eit hum denn abarh ; ha mar ne gav ket hañni, hé anemized, hemb truhé doh-ti, e hoarh hag e hra goap. »

Sant Antoén e resèuas un dé ur braù a lihér a berh en anpeleur Konstantin, hag é huélet é venéh souéhet a gement-sé, ean e laras dehé : « Petra, souéhet oh, rak mann des skriüet ur roué d'un dén aral ! beeh kentoh souéhet a vadeleh hemb som en Etru Doué, rak men des vennet skriü d'emb é lézen, ha konz doh emb dré géneu Jésus-Krist, é Vab unik. »

Sant Franséz, é huélet un davaden hé hunan é mesk ur vanden bohed ha gévr, e laras d'é gansort : « Sellet ta na didrouset é hi ! chetu péken dous ha péken izelek é oé Jésus é kreiz er Skribed hag er Fa-

riziéned. » — Ur huéh aral, é huélet un oén bihan dèbret get ur penmoh, ean e laras én ur ouilein : « Ah ! chetu un dra hag e laka splann dirak men deulegad marù me Salvér Jézus ! »

Sant Franséz Borjia, a pen dé d'er jiboés, én amzér ma oé hoah é chervij er roué, e hré chonjeu santél a zivout pep tra : « Me sellé a dost, e laré ean devéhatoh, aboeisans er pichoned hanùet *faucon* ; ind e neij ar vréh er jiboésaour, ind er lausk de holein ou deulegad ha d'ou stagein doh ur berchen : ha me chom bamet é huélet diaboeisans mab-dén é kevér en Eutru Doué. »

Revé sant Bazil, er boket roz groñnet a zrein spern e gonz èl-men de vab-dén : « N'en des jamés eurusted ér bed-men hemb glahar ha melkoni. Ne gaveet énep tu joé hemb poén, hag é pep léh en droug hag er mad hum héli ; en ankin e zalh mat d'er leuiné ; arlerh en éreden, er marù ; n'hellér ket estein hemb huizein ; en hani e zou saùet é karg e zouj bout diskaret ; trébilleu ha dispign e ia get en inourieu ; en donjér e zou tost d'er plijadur, hag er hleñued d'er iehed. » Guir é, e lar hoah er sant bras-sé, er boket roz e zou braù ; mes degas e hra chonj d'ein a me féhed e zou bet kauz mé ma ret d'en doar doug er spern hag en drein.

Un dén devot, é sellet doh ur riolen, e huél é splannein én-hi limaj en nean hag er stired, èl én ur miloér ; hag er chonj-men e za dehou : « O men Doué, emé ean, ol er stired-sé e vou édan me zreid, a p'em

resèueet én hou ranteleh ! Hag èl ma huélamb ar en doar-men limaj er stired, elsen eùé é vé guélet limaj ol en dud én nean, ér vamen a garanté en Eutru Doué ! » É sellet ur stér é ridek get hèr trema er mor, un aral e laré : « M'inean nen devou ket a repos bet ken ne vou béet ér mor a garanté en Eutru Doué, a béhani é ma dichennet. » Un dé santéz Fransoéz, stouiet ar hé deuhlin étal ur riolen eit gobér hé feden, e semplas get er joé hag e laras er honzeu-men : « Elsen é rid, get éleih a zoustér, grès Doué ém inean. » Unan benak, é huélet er gué é bleu, e huanadé én ur laret : « Ah ! ne vou enta meit-onn mé hemb bleu é jardrin kaer en Iliz ! » Un aral, é huélet pichoned-iér tolpet édan ou mam, e laras : « O men Doué, goarnet mé édan hou tiùaskel. » Un aral, é sellet ur boket tro-hiaul, e laras : « Pegours vou, o men Doué, é héliou m'inean hou praùité hemb par ? » Kavein e hrér boketeu braù hemb frond erbet ; laret nezé : « Paud a dreu kaer e chonjan, nitra ne hran. »

Chetu, Filoté, penaus en hum saùér trema Doué hag é hrér chonjeu mat, é huélet en treu en des lakeit en Eutru Doué dirak hun deulegad. Maleur d'er ré hum chervij ag en treu krouéet eit ankoéhat Doué ha gobér er péhed ; eurus er ré ou laka de rantein gloér de Zoué, hag é léh fausoni e gav én-hé diske-manteu a huirioné.

« Eit-onn mé, emé sant Gregoér a Nazianz, pep tra e chervij d'ein eit hum santélat muioh mui. » Lénet, mar gellet, er péh en des skriùet sant Jérom eit bout

lakeit ar vé santéz Paula. Hui e lénou get plijadur é péh féson en hum chervijé er santéz sé a gement tra e huélé eit seùel hé inean trema Doué.

Pratikein er retirans get Doué én doñ ag er galon ha pedein elsé bèr ha gredus, chetu er brasan loden ag en devosion. Get en neu bratik-sé en inean hum zigol ag en ol pedenneu aral; a vihañnoh nen des chet léh d'hum ziovér anehé. Rekis int d'ur menah èl d'ur mechérour; hemb dé en diskuéh e dro de lizidanted, hag er labour e dro de boén. Raksé m'hou ped de zerhel dalhmat a greis kalon d'er pratikeu-sé.

XIV PENNAD

EN OVEREN; PENAUS HÉ HLEUET ERHAT.

1. N'em es chet hoah konzet d'oh ag er sakrifis ag en overen, er sakremant ag en autér, hag e zou é mesk en ekselsiseu a relijion èl en hial é mesk er stired. Chetu er huellan ag en devosioneu; rah er réral nen dint meit riolenneu é ridek ag er vamen; chetu er mistér a garanté hemb som en Eutru Doué, rak dré zou ean hum ra d'emb hag e hoalh hun inean ag é hrèseu guellan.

2. Er beden groeit én overen en des un nerh drest ordinér. En inean e resèu én hi er guellan grèseu, dré ma kav azé Jésus-Krist, hé Fried santél. Hanval é doh ur vogeden lan a frond hag e saù a ziar un tan groeit get koed présius ha huék, revé mé ma merchet ér Skritur Santél.

3. Groeit par ma helleet eit kleuet bamdé en overen, ha keni de Zoué en Tad, ar un dro get er béleg, sakrifis Hun Salvér aveit-oh hag aveit en Iliz abéh. É kement léh ma vé laret en overen, un nivér bras a éled, revé sant Jehann Krizostom, e za d'inourein er mistér santél-zé. É pedein geté, hun goulenneu e vou guel digeméret get Doué. Mes adrest ol, chetu er grechénion ag en doar joentet doh er Sent ag en nean, ha Jésus-Krist ean-memb é pedein ar un dro geté, eit tinérat kalon en Tad éternél ha tennein arnamb é grèseu; nag euruset en inean e hell kleuet en overen!

4. Mar n'hellet ket grons monet d'en iliz, groeit a spered er péh n'hellet ket gobér a gorv; ne vanket ket, d'ur hours benak de vitin, a zoug hou kalon de dal treid en autér; joentet hous intansion get hani er béleg hag er fidéled aral, hag aséet lakat én hous inean santimanteu a zevosion èl pe vehéh dirak en autér én un iliz benak.

XV PENNAD

EN EKSELSISEU A ZEVIOSION E HRÉR GET ER GRECHÉNIION ARAL.

Open en overen, un dra vat é, Filoté, d'er sul ha d'er gouillieu miret, monet d'en ofiseu aral ha d'er gospereu; rak en déieu-sé e zou eit chervij Doué, hag ur hrechén e zeli en inourein muioh eit en déieu aral.

Hou kalon e dañhoei én-hé en doustér ag en devosion, èl guéharal sant Augustin.

Hanen e lar d'emb, ér livr en des skriüet a zivout é Govézion, n'hellé ket parrat a ouilein get ur joé santél sel guéh ma hum gavé én iliz pad en ofiseu. Ret é ma vou gouiet mat en dra men : mui a brofit e zou é pedeïn get er réral pad en ofiseu eit é pedeïn peb unan d'é du : Doué en des er vennet elsé.

Hum lakeit ér brediaheu e zou bet saüet én hou parréz, ha drest ol ér ré e huélet é hrant er muian vad. Hui e sentou elsé doh en Iliz, hag en aboeisanssé e blijou bras de Zoué. Rak deustou ma nen des bet gourhemennet nitra d'emb a zivout kement-sé, és é guélet en er goulén genemb hun Mam santél en Iliz dré en induljanseu e stag doh er brediaheu-sé. A dural, en dén e zisko é garanté eit é nésan a pe sekour getou gobér er mad. Hag é hreeh-hui hous unan, ha get kement a hred, en èvreu e hrér ér brediaheu-sé, Doué e zou neoah inouretoh p'hum joentamb en eil doh égilé eit gouni ha rannein hun mériteu get hun bredér ha gobér vad d'hun nésan.

Me ra d'oh er memb aviz a zivout ol er pedenneu hag en devosioneu groeit get er grechénon aral. Hum gavamb geté a gement ma hellamb, eit skuir vat en nésan ha brasan gloéren Eutru Doué.

XVI PENNAD

RET É INOUREIN HA PEDEIN ER SENT.

Pen dé guir en hum chervij Doué ag en Éled eit degas d'emb é hrèseu, dré-zé kasamb eùé dehou hun dezirieu santél. Er Sent hag er Santézed, hag e zou bremen hanval doh en Éled é gloér en Eutru Doué, e hell ranteïn d'emb er memb chervij.

Hum joentamb enta a galon, Filoté, doh er spere-deu eurus ag en nean : rak èl ma ta d'er pichoned bihan diskein kañnein get er ré vras, ni e ziskou eùé get en Éled hag er Sent kañnein mélodi de Zoué hag er pedeïn a vod : « Men Doué, e laré David, me gañnou gloér d'oh dirak en Éled. »

Inouret, respetet ha karet drest ol er Huerhiéz gloriüs Vari, hag e zou é guirioné hun Mam, dré men dé Mam de Jésus-Krist hun Brér. Hur beemb enta rekour dohti ; ha, dré ma omb hé bugalé vihan, de bep kours hag é pep léh hum daulamb étre hé divréh get er vrasan konfians. Goulennamb sekour get er Vam dous ha karantéüs-sé, hag hur beemb eùé eit-hi er garanté tinéran ; poéniamb, drest pep tra, de gemér skuir arnehi èl ma hra pep kroèdur dré garanté doh é vam.

Disket hous inean d'hum hobér doh konpagnoneh en Éled ; chonjet liés én-hé ; respetet ha karet drest er réral Èl-gardién en eskopti é péhani é chomet, ré en dud get péré é viüet, ha drest ol hous hani ; pedet ind liés ; rantet gloér dehé dalhmat ; lakeit édan ou

goarnasion ol hou tobérieu revé en inean ha revé er horv, eit ma plijou geté rein d'oh sekour é pep tra.

Ur béleg brudet hag ur predégour bras, en eutru Piér Faivr, a gonpagnoneh Jézus, — un urh saùet dré é gansort sant Ignas, — en hum gavé de zonet ag en Allemagn, arlerh en devout labouret paudmat ér vro-sen eit gloér en Eutru Doué. A p'arriùas ér vro ma oé gañnet, arlerh bout trézet broieuh en hugenau-ded, ean e laré en doé kavet konfort bras é pedein Éled er parrézieu ma telié tremén én hé. Hanaùet e hré réh ha splann en ou doé ean goarantet liés doh laseu en hérétiked, hag er sekouret de lakat a nivér bras a ineañneu é stad de resèu get aboeisans er lézen a grechéneh. Er laret e hré get kement a nerh ma konzé anehou, mui eit tri-uigent vlé goudé, un damezél hag e oé iouank-flamm én amzér hont, hag en doé er hleuet é teviz en treu-sé.

Choéjet é mesk er Sent er ré e hues mui a gonfians én-hé, er ré e voureet guellan lén ou buhé eit kemér skuir arnehé. Er hetan e choéjeet e vou, hemb arvar, er sant pé er santéz e zou bet reit d'oh é hanù en dé ag hou padéent.

XVII PENNAD

PENNAUS CHELEU HA LÉN KONZEU EN EUTRU DOUÉ.

Hum blijet é kleuet konzeu en Eutru Doué ; cheleuet-ind perpet get éleih a atansion hag a respet, pé ér predégeu, pé én devizeu santél é konpagnoneh

hou amied : chetu azé un had mat hag e zeliér dihoal a gol. Lakeit ean én hou kalon ha profitet anehou. Resèuet ean èl un trezol ; groeit èl er Huerhiéz gloriüs Vari hag e hoarné mat én hé halon ol er péh e gleué a zivout hé Mab Jézus ; chonjet erhat én dra-men : Doué nen dé ket douget de cheleu hur honzeu a p'er pedamb, nameit a pe lakamb poén de cheleu é gonzeu santél érpredégeu e za d'emb kleuet.

Hou peet dalbéh ur livr benak a zevosion, ha lénet un draig benak bamdé ; mes lénet ean get kement a spi, èl pe vehé ur sant en degasehé d'oh ag en nean, eit diskein d'oh en hent e gas d'inou ha rein d'oh kalon d'en héli. Lénet buhéieu er Sent, ha hui e huélou én-hé, èl én ur miloér, porteled ur guir grechéh ; mes chonjet erhat drest ol ér skuirieu kaer e gaveet én-hé, hag e jauj doh en devérieu a hou stad. Deustou men des groeit er Sent éleih a dreu hag e vehé diés gobér a pe viùér é kreiz er bed, hellein e hramb neoah héli muioh pé bihannoh er skuir vat ou des reit d'emb. Buhé sant Paul, er hetan ermit, tremenet é kreiz un dezerh, hou tiskou d'hum denn én doñ a hou kalon pèl doh er safar ag er bed, ha d'hobér retredeu ; er beuranté vras épéhani en des biùet sant Franséz hou tougou de garein er beuranté. É mesk buhéieu er Sent, be zou ré hag e ra d'hur spered éleih a sklérdér eit réglein mat hur buhé, èl men dé buhé santéz Teréz, ker bourus de lén ; buhé sant Ignas, buhé sant Loeiz, hani sant Bernard ; histoér burhudus en dud santél skriùet dré sant Franséz, hag éleih aral hoah.

XVIII PENNAD

PENNAUS DIGEMÉR ER GRÈSEU A ZIABARH.

En dezirieu mat e santamb én hur halon, er sklér-dér a ziarlué e splann én hur spered, temalasioneu hur housians, lusk de bedeïn ha d'hobér èvreu mat, chetu azé er péh e zou hanùet grèseu a ziabarh. Dré zé, Doué hun Tad karatéus e sko ar dor hun halon pe venn hun dihouk a hun lizidanted, pé hun doug de bratikeïn er vertu, pé hun fellat doh pep sort fal-lanté. Rah é mant donézoueu a ziarlué eit hun doug de gemér dalhmat soursi ag hun salvedigeh.

Guélamb labour er grès én inean dré un hanvalédigeh. Kent diméïn, ur verh'ouank en des tri tra de hobér : ketan pen hanaùet en dén iouank e zou doh hé hlask ; d'en eil, gobér digemér mat dehou ; erfin, kousanteïn er hemér. Elsé pe venn en Eutru Doué hun doug d'hobér er mad, ean e ra d'emb ketan pen er chonj anehou ; er chonj-sé, ni er hav mat de vout groeit ; érfïn ni e gousant er gobér. Hag èl ma hes tri paz d'hobér eit koéh ér péhed, en *tantasion*, en *digemér* e hrér dehi, hag er *housantemant* ; be zou eùè tri paz eit hum seùel d'ur pratik a vertu : guélet er péh zou mat de vout groeit, just er hontrél d'en tantasion ; hum arrest arnehou get plijadur, just er hontrél d'en digemér e hrér d'en tantasion ; hag érfïn kousanteïn d'en dra mat-sé, just er hontrél d'er fal gousantemant e réer d'en tantasion.

Nag é padehé er chonj mat-sé tro hur buhé, ne blijeemb ket de Zoué, mar ne geméramb ket plijadur erbet én-hou ; é kontrél, un ofans e vehé én é gevér. Ni e huél splann kement-sé é histoér er bobl a Izrael : Doué, dré é grès, ou solité dalhmat d'hum gonvertiseïn ; épad deu uigent vlé, er bobl a Izrael ne hras ket kaz, ha Doué kounaret e zisklérias érfïn nen devehé ket reit dehé en doar nag er repoz en doé gra-teit.

Er blijadur e gemérer ér chonj e za d'emb d'hobér mat, e rant déjà gloér de Zoué ; ha déjà ean e sell bouill doh-emb. Rak deustou ma nen dé ket er blijadur-sé ur guir kousantemant, ean e zisko neoah é omb tost de gousanteïn. Konzeu Doué ar géneu ur pre-dégour e zou ur hrès a zianvéz, hag en hani ou che-leu get ur gred santél e hra plijadur de Zoué. Ama, plijeïn e hrér eùè dehou a pe cheleuéer er péh e lar d'emb sel guéh ma ta de skoeïn ar dor hur halon. Revou enta hun inean hanval doh hani er Pried ag er Skritur Santél, a pe laré : « Téet en des me halon get er joé, p'em es kleuet me Fried é konz. »

Mes er housantemant, chetu en dra rekis drest ol ; rak arlerh m'hun es reséuet get plijadur er chonj mat deit a Zoué, mar ne vennamb ket kousanteïn dehou, kablus omb é kevér hun Hrouéour, rak ma tizha-naùamb é volanté : be zou memb é kement-sé mui a zispri-zans, hanval vehé. Er maleur-sé e zigoéhas get er Pried e gonzémb anehi aben kaer ; boéh hé Fried en doé tinéreit hé halon hag er harget a leuiné ; neoah

ne zigoras ket hé dor hag hi e laras dehou un digaré amoed. Chetu perak hé Fried e ias kuit goal imuret.

A vremen enta, Filoté, keméret er rézoulusion de resèu en ol chonjeu mat e zeï d'oh ag en nean, èl ma resèueheh en Éled pe zehent devat oh a berh en Eutru Doué. Cheleuet mat é voéh én don a hou kalon ; chonjet erhat é karanté en Hani e gonz doh-oh, digeméret get joé er péh e lar d'oh ; ha nezé, prontan ma helleet, a huir galon, kousantet d'er chonj mat-sé, ha groeit é volanté santél. Doué, deustou ma ne zeli trugéré erbet de hañni, e houiou d'oh neoah gradvat, mar dakoret dehou karanté aveit karanté. Mes mar guélet é ma un dra benak drest ordinér e zou goulennet genoh, un dra benak hag e denn de vras, klasket aviz get hou kovézour kent rein hou kousantemant. Hou kovézour e sellou a dost mar dé mat d'hobér, pé mar nen dé ket. Rak a pen des un inean prest de sentein perpet doh er chonjeu mat e za dehi, en diaul e glask hé louiein get chonjeu trompus ; mes n'hou pou ket nitra de zoujein tré ma senteet doh hou kovézour.

Hum daulet nezé d'hobér en èvr santél e houlenn en Eutru Doué genoh. Elsen é vé groeit er mad ha gouniet mériteu. Rak en hani e gousant a galon hemb gobér en èvr mat goulennet getou, e zou diskient èl un dén e blantehé ur huiniég hemb gobér nitra eit hé lakat de zoug fréh.

XIX PENNAD

ER GOVÉZION.

Hun Salvér Jézus-Krist en des lausket get é Iliz er Sakremant a benijen eit netat hun inean é peb amzér a lousteri er péhed. Ne lausket ket enta jamés hou kalon de vout pèl amzér anpouizonet getou, a pen des bet reit d'oh ur remed ken tost ha ken és de gemér. Un inean, kentéh ma hum sant kablus ag ur péhed, e zeliéhé kemér donjér doh-ti hé hunan ; hag er respet deliet d'en Eutru Doué e hourhemen dehi hum netat abretan ma hell. Mes perak lezel hun inean de verùel a p'hun es ur remed ker kriù eit guellat dehi ?

Kerhet de govésat get ur galon izelek ha lan a zevosion peb eih dé, ha memb, mar gellet, ker liés guéh ma vennet komuniein (1). Deustou ma ne gavet ket péhed marùel erbet ar hou kousians, hui e resèuou neoah en absolven ag er péhedeu véniél e lareet, hag open éleih a sklérdér eit ou hanaùet mat, éleih a nerh eit pellat dohté, hag un nivér bras a hrèseu eit hou tigo ag er geu ou devou groeit d'oh. Hui hum ziskoei izél a galon, sentus, eun ha didro, karantéus é kevér

(1) Neoah er ré e gomuni bamdé pé liés guéh ér suhun, revé er lézen neué groeit get er Pab Pi X, ne vou ket ret dehé monet de govésat, deustou, d'ou féhedeu véniél. Groént nezé a huir galon dirak Doué un akt a gontrision, ha tostént elkent d'en Daul santél, rak nen des nitra profitaploh eit en ineañneu, revé ma vou laret ér pennad arlerh hanen.

en Eutru Doué, hag elsé hui e bratikou mui a vertuieu é kovésat eit ne hreheh é nitra ral.

Hou peet én hou kalon ur guir ké ag er péhedeu e zisklériet, ne vern péken distér int, get er volanté stert d'hobér guel. Rak be zou éleih a dud hag e ziskléri ou féhedeu véniél hemb chonjal tam, hemb lakat poén d'hum zizobér anehé ; ind e chom tèchet dehé épad ou buhé, hag elsé é vant forhet ag un nivér bras a hrèseu hag a vadeu. Mar digoéh d'oh enta disklériein é kovézion ur geu distér, ur gonz un tam-mig diganpen, hou peet ur guir glahar anehé, ha gra-teit grons bout éuéttoh ur huéh aral. Nen dé ket mat disklériein ur péhed marùél pé véniél hemb kemér poén de zistag dohtou, a pen dé guir é ma aveit kement-sen é ma bet reit d'emb er govézion.

A pe iér de govésat, treu e zou nen des chet dobér laret èl ma hra mar a unan. Tud diaviz e zou tèchet de laret : n'em es chet karet en Eutru Doué èl ma telién ; n'em es chet bet ém fedenneu kement a zevotion èl ma telién ; n'em es chet karet me nésan èl ma telién ; n'em es chet tosteit d'er sakremanteu get kement a respet èl ma telién, ha treu aral elsé. Gout mat e hret ne tal ket er boén laret en dra-zé, rak kement-sé n'hell ket rein d'hanaùet d'hou kovézour er stad a hou kousians. Hag open, en dud santélan e helléhé laret kement aral, ha memb er Sent ag er baradoéz, pe vehé hoah ret dehé kovésat.

Sellet enta a dost péh sort rézon e hues de laret en treu-sé, hag a pe houiet perak, disklériet pep péhed

d'é du, réh hag eun. Hui e ziskléri d'hou kovézour ne hues chet karet hou nésan èl ma telieh ; marsé é laret kement-sé rak ma hues guélet ur peur benak a druhegeh, ha deustou ma helleh er sekour hag er honfortein, ne hues chet vennet er gobér. Rekis é d'oh disklériein mat en dra-zé, ha laret ne hues chet ean sekouret pé dré lizidanted, pé dré zisprizans, pé dré galon didrubé. — Elsé hoah ne tal ket d'oh kovésat ne hues chet pedet Doué get en devosion rekis ; mes, revé ma hues lausket hou chonj de ridek pé ne hues chet bet soursi ag en amzér, er léh, er féson jau-jabl eit gobér mat hou peden ; disklériet hou péhed réh ha splann é léh laret konzeu a nitra.

A pe zisklériet péhedeu véniél, un dra vat é laret Петра zou kauz ma hues ind groeit. Elsé ne zisklériet ket e hues laret geu hemb droug de zén erbet ; kement-sé nen dé ket treuhoalh. Laret perak e hues ean groeit, mar dé eit hum vantein, eit hum gaerat, pé dré blijadur, dré ahurtemant. Mar hues péhet én un hoari benak, espliket mar dé get hoant de houni pé eit deverral. Hag elsé eit en ol péhedeu aral. Laret hoah pegement a amzér en des padet er péhed ; rak d'er liésan er malis ag er péhed e gresk paudmat get en hir amzér ma pad. Be zou un diforh bras étre un tamig gloér e dremén fonapl, hag ur gohad orgueil e chom ér galon deu pé tri dé. Ret é enta laret diarben er péhed Петра, penaus ha pegehét. Rak, deustou ma nen dé ket ret d'un dén disklériein perhuéh en ol péhedeu véniél, na memb é féson erbet ou hovésat,

neoah er ré e zezir netat èl ma faut ou halon eit arriù ésoh én devosion parfet, e zeli kemér soursi de ziskoein d'ou hovézour, de vedesinour ou inean, ol en droug bras pé distér.

N'ankoéhet ket a laret pep tra eit rein de gônpren mat hou péhed. Chetu amen un dra hag e huélér guhavé ; unan benak ha ne blij ket d'ein e lar dirakonn un distér dra, hag én ur farsal ; mes droug e vou genein kement-sé, ha chetu mé arfleuet. P'em behé kleuet goah get un dén d'em chonj, n'em behé ket fachet tam erbet. Me zisklériou enta em es laret konzeu rust : droug e oé bet genein kleuet er péh e zevizé d'ein unan benak, nepas abalamor d'é gonzeu, mes abalamor ma tisplijé d'ein hembkin. Ha rak ma kredan é ma mat bras laret en treu pen-der-ben, me zisklériou hoah er honzeu huerù en des me lakeit de fachein. É kerhet eun elsé é tizolér, ar un dro get er péhedeu, er goal dècheu, en akustumanseu, er grouiad aral ag er péhed ; hag er hovézour e hanaù guel er galon, ha ean e houi péh sort remedeu implé eit guelat ésoh d'er hleñuedeu. Dihoallet neoah, a gement ma helleet, a zizolein er ré e zou bet lodek én hou péhed.

Dihoallet hoah doh éleih a béhedeu hag e chom ér galon pèl amzér, hemb ne vant liés mat remerket. Beeh éuéhet d'ou hovésat ha d'hum netat grons.

Eit kement-sé lénet get ol hou spi er pennad 6°, 27°, 28°, 29°, 34°, 35° ag en dervet loden, hag er pennad 7° ag er bearvet loden ag er livr-men.

Ne chanjet ket és a govézour, ha beeh éuéhet de rantein kont dehou ag er stad a hou kousians d'en déieu merchet. Dizoleit dehou a galon vat hag hembgeu ol hou péhedeu ; hag ur huéh benak én amzér, pep miz, pé peb eil miz, dizoleit dehou réh ha splann ol hou tècheu a natur, deustou ma nen dint ket bet kaux d'oh de béhein : mar doh poéniet get er melkoni, get er glahar, mar doh douget d'er joé, taulet get madeu en doar, pé un dra benak aral.

XX PENNAD

MAT É KOMUNIEIM LIÉS.

Mitridat, roué er Pont én Azi, goudé en devout ivantet ur sord ivaj hanùet mitridat, e zas dré zou de vout kriù bras a gorv ; hag a pe aséas devéhatoh hum ampouizonein get eun a goéh étré dehorn er Roméned, n'hellas taul erbet donet de ben. Hun Salvér Jésus-Krist ér Sakremant ag en Autér e ra d'emb é Gorv hag é Hoed èl *ur biüans hag hun goarnou betag er vuhé éternél*. Raksé en hani er resèu liés get devosion e gav én-hou kement a nerh, men dé diés bras d'er goal-dècheu anpouizonein é inean. N'hellér ket hum vagein get magadur a vuhé, ha bout marù én arben ag er péhed. Just èl ma hellé mab-dén, ér baradoéz ag en doar, goarantein é gorv doh er marù é tèbrein er fréh ag er huén a vuhé, elsé é hellamb-ni bremen goarantein hun inean doh er marù p'hum

vagamb get Korv Hun Salvér ér Sakremant ag en Autér. Er fréh tinéran, tèchetan de vreinein èl er hiriz, er prun, er sévi, e zou és mat de hoarn ur huéh men dint keijet get sukr ha mél; elsé ne zeliamb ket bout souéhet mar hum hoarant hun ineañneu, deustou péker goann int, doh breinadur er péhed, ur huéh men dint keijet get nerh ha doustér Goèd présius Jézus-Krist.

O Filoté, er grechéjion diskient erhoalh eit hum gol, ne gaveint nitra de reskond de Jézus-Krist, ou Juj, a pe ziskoei dehé er geu ou devou bet é lezel ou inean de verùel, rak ma hellent forh és goarn er vuhé én-hi, doh hé magein get é Gorv santél. « Tud diskient, e larou ean dehé, perak é oh-hui marù, a p'hou poé étal-oh er fréhen a vuhé? »

XXI PENNAD

PENNAUS KOMUNIEIN.

Ag en noz kent er gomunion, komanset hum aprest dré luskeu karantéus hous inean trema Doué; kerhet de gouskèt abretoh eit seùel é kours en treno. Mar dihouket épad en noz, santéleit er momandeu-sé dré ur gonz devot benak, pé dré santimanteu dous ha karantéus eit kreskein én hous inean en hireh de resèu hou Krouéour hag hou Pried. Rak ean e chom dihouk épad má oh kousket, eit aprest en nivér bras a hrèseu e venn rein d'oh, mar kav hou kalon kan-

pennet mat. Saùet mitin get er joé gredus de resèu hou Krouéour; hag arlerh hou kovézion, kerhet get ur gonfiants nerhus hag ur galon izelek de resèu doh en Daul-Vask er bara dichennet ag en nean, hag e rei d'oh er vuhé éternél. Goudé m'hou pou laret er honzeu-men : *Men Doué, ne véritan ket, etc...* arsaùet nezé a bedein, mes saùet hou pen trema en Hosti sakret; digoret hou peg ha resèuet get fé, espérans ha karanté, en Hani e laket ol hous espérans én-hou, en Hani e garet a greiz hou kalon. O Filoté, chonjet nezé, mar karet, én dra-men : er guérén, goudé m'ou des cherret ar er boketeu er gloéh ag en nean hag er chugon guellan tennet ag en doar, e hra ou mél get en neu dra-sé hag en doug d'ou ruchenneu eit chervij dehé de viùans. Er béleg e gemér eùé ar en autér Salvér er bed hag e zou guir Vab de Zoué, dichennet ag en nean, guir Vab eùé d'er Huerhiéz saùet ag en doar-men èl ur boket, hag ean er ra d'oh eit chervij de vagadur d'hous inean. Kouviet enta hou kalon d'inourein en hani e zou marù aveit-oh hag e chom genoh eit hou salvein. Konzet dehou ag hous aférieu, a zobérieu hous inean; chonjet mat é ma dichennet én hou kalon, aveit gobér hous eurusted; groeit dehou er guellan digemér e hellet; hag épad en deùéh, diskoeit é pep féson é ma Doué genoh.

Mes a pe n'hou pou ket en eur vat de gomuniein ér sakrifis ag en overen, komuniet d'er bihannan a spered hag a galon, doh hum joentein, get un dezir a fé hag a garanté, doh korv Hun Salvér Jézus-Krist.

Hui zeli hou pout er volanté sonn, a pe gomuniet, de vonnet doñnoh pé doñ é karanté Doué. Get karanté é teliér resèu er péh e zou reit get karanté. Naren, énep tu Hun Salvér ne ra ur brasoh merch ag é garanté eit ér Sakremant ag en Autér; ean e zichen ken izél, ean hum laka ker bihan eit magein hun ineañneu, eit joentein é galon hag é gorv doh kalon ha korv é vugalé karet !

Ha mar vé goulennet genoh, Filoté, perak é komuniet ker liés, laret en er groet eit hum akoursein de garein Doué, eit netat hous inean a bep sort kou-siadur, eit feahein hou koal-dècheu, eit kavet konfort én hou poénieu, nerh én hou koannedigeh.

Laret hoah é hes deu sort tud hag e zeli komuniein liés : er ré santél ha dibéh, rak men dint perpet é stad de resèu en Eutru Doué, ha geu ou devehé chom hemb tostet d'er vamen ag en ol santeleh; hag er ré nen dint ket santél, eit kavet en tu d'hum santélat; er ré kriù get eun a gol ou nerh, hag er ré goann eit donet de vout kriù; er ré iah eit hum zihuen doh er hleñved, hag er ré klan eit kavet er iehed. — Ha rak ma hum gavet hui émesk en ineañneu di-barfet, goann ha klan, é hues dobér a dostat liés d'er vamen a santeleh, a nerh hag a iehed.

Laret hoah : er ré nen dint ket dalhet get ou afé-rieu e zeli komuniein liés, rak ma ou des amzér; hag er ré en des éleih a dregas e zeli eùé komuniein liés rak ma ou des dobér. En dud ér labourieu kalet ne gemérand-ind liés biùans, ha biùans nerhus ?

Laret érfin é komuniet liés eit diskein komuniein erhat, diés é gobér mat un dra hemb er gobér liés.

Kleuet em es laret, Filoté, é huélér ar er mañnieu goleit a erh, er gadon é tonet de vout guen kann, rak n'ou des meit erh de zèbrein épad er gouian. Elsé, Filoté, dré fin resèu ér sakremant ag en Autér Jésus-Krist, er vraùité, er vadeleh, er burted hemb par, hous inean e zeï a nebedigeu de vout kaer ha mat, glan ha santél meurbet.

Chetu amen petra en des skriùet hun Tad Santél er Pab Pi X d'er grechèneh abéh, en 20 a viz en avent 1905 :

« Er grechènion e zeli bout douget de dostat liés d'en Daul Santél; Hun Salvér hag hun Màm santél en Iliz e houlen kement-sé. Chetu perak dén erbet ne zeli bout pel-leit a zoh en Daul Santél, adal ma vou é stad a hrès, ha ma en devou un intansion réh ha santél. »

Eit en devout un intansion réh, ret é monet d'er gomunion nepus dré akustumans hembkin pé eit héli er réral, pé dré gloriusted..., mes aveit plijein de Zoué, aveit hum joentein stert dohtou dré er garanté, aveit kavet ér Gomunion ur se-kour hag ur remed éneb d'hun goannedigeh ha d'hun goal-dècheu.

TERVET LODEN

EN AVIZEU REKIS A ZIVOUT ER PRATIK
AG ER VERTUIEU

I PENNAD

ER CHOÉJ E ZELIÉR GOBÉR ÉMESK ER VERTUIEU.

Er vam-guérén ne lam ket ag hé ruchen, bet ken ne huél ol hé sujité tolpet tro-ha-tro dehi; hag er garanté nen da jamés én ur galon hemb degas geti en ol vertuieu aral. Hi e laka peb unan anehé én hé léh hag én hé labour, tostig èl ma hra ur hapitén d'é soudarded; mes n'ou laka ket de labourat ar un dro, nag ér memb mod, nag é pep momand, nag é pep léh. « En dén just, emé David, e zou hanval doh ur huéen plantet ar vord en deur, hag e zoug fréh d'hé zermén. » Elsé en inean arrouzet get deur santél er garanté, e zoug er fréh ag er vertuieu d'er hours men dé deliet. Aséet enta konpren er proverb-men ag er Skritur: Er muzik, ne vern péker bourus é, e zou ataù dijauj pe vér é glahar. Mar a unan, p'hum daultant d'ur vertu benak, e venn, koustéet e goustou, pratikein ou vertu de bep cours hag é pep léh, hanval doh deu zén brudet bras guéharal: unan anehé e oé per-

pet é hoarhein hag en aral perpet é ouilein. Guhavé é mant hoah diskientoh, pe garéant ha ma temalant er ré n'hum daultant ket d'er memb pratikeu geté. « Ret é hum rejoeisein get er ré hum rejoeis, ha ouilein get er ré e ouil, » emé sant Paul. Ha hoah: « Er garanté e zou pasiant, dous, douget de huélet er mad é pep tra, avizet ha perpet prest de rantein chervij. »

Be zou neoah vertuieu hag e zeli bout pratiket get en ol; hag open en devérieu staget dohté, ind e zeli harpein dalhmat labour er vertuieu aral. Ne gavér ket bamdé en tu de bratikein en nerh, er basianted, na d'hobér alézon pé de bardonein; mes ret é hum ziskoein dalbéh lan a zoustér, a honestiz, izelek ha réglet mat é pep tra. Be zou vertuieu kaeroh hag ihuéloh, mes nen dé ket ret d'en ol ou fratikein èl er ré-men. Er sukr e zou dousoh eit en halén, mes en halén e zou impléetoh eit er sukr. Rekis é enta hum bourvéein mat ag er vertuieu ordinér-sé, pen dé guir é kavér implé debé ker liés ér vuhé.

É mesk er vertuieu, ret é choéj er ré e jauj guellan doh hun stad, kentoh eit er ré e blij muian d'emb. Santéz Paula hum blijé bras é kastiein hé manpreu, rák ma kavé én dra-zé doustér ha konfortans; mes hé devér e oé kentoh aboeisein d'er ré en doé bili arnehi, ha sant Jéróm e gavé díjauj er penijenneu-sé, rak ma ou groé hemb aviz en eskob. En Apostoled, hag e oé karget dré Jésus-Krist de bredég en Aviél ha de rannein d'en ineañneu er bara a ziarlué, e chonjé, ha get rézon, ne zelient ket dilezel en devér-sé eit gobér

ardro er ré beur, deustou péker mat é en èvr-sé(1).

Be zou vertuieu eit pep stad, eit un eskob hag eit ur roué pé ur soudard, eit ur voéz diméet hag eit un intanvéz. Deustou ma teliamb enta hun devout en ol vertuieu, ne zeliamb ket neoah ou fratikein rah ar un dro, mes peb unan e zeli hum durel drest ol d'er ré e zou rekis eit gobér mat en devérieu a é stad.

È mesk er vertuieu e hellamb pratikein ahendaral, ret é choéj er ré huellan ha nepas er ré spleitusan. Er stired lostek, é kav genemb, e zou paudmat brasoh eit er stired aral, deustou ma nen dint ket ker bras èldé ; tostoh int d'emb ha nitra kin, ha chetu perak é vamb trompet geté. Be zou elsé vertuieu istimetoh get en dud, rak ma hrant èvreu a zianvéz ha ma vant guélet. Eit lod-kaer a dud, en alézon e zou guel eit un aviz mat ; guel é talv, d'ou chonj, kastiein er horv get dillad rust, tauleu foet, iunieu, guléieu kalet eit pratikein en doustér, er vadeleh é keyér en ol, bout izelek a galon, andur poénieu er vuhé. Er vertuieu-men e zou neoah paudmat guel ha talvoudusoh dirak Doué. Choéjet enta, Filoté, er vertuieu guellan ha nepas er ré istimetan get en dud ; er ré ihuélan ha nepas er ré spleitusan ; er ré sonnan ha nepas er ré vraüan.

Un dra vat é pratikein ur vertu drest er réral, nepas eit dilezel er ré-men, mes eit lakat guel get honéh

(1) Chetu perak ind e saüas é karg Diakred eit kemér soursi ag en dud keh émesk er grechénon.

spi er spered ha nerh er galon, ha dré-zi digor en inean d'en ol vertuieu aral.

Ur verh iouank braù meurbet, ligernus èl en hiaul, gusket kaer ha bareu loré ar hé fen, hum ziskoas de sant Iehann, eskob a Alexandri, hag e laras dehou : « Me zou merh kohan er roué ; mar gellet gouni me haranté, m'hou kasou devatou. » En eskob e huélas é hourhemenné Doué dehou en druhé doh en dud peur, hag a houdéean hum lakas de bratikein er vertu-sé get kement a hred ma oé bet hanüet *Iehann en Alézonour*. — Be oé é Alexandri un dén iouank hanüet Euloj hag e garzé gobér un dra benak kaer aveit plijein de Zoué ; mes èl ma n'hum gavé ket douget de vout ermit én dezerh, na de viüein én ur houvand édan mestroni ur supérieur, ean e geméras én é di ur heh dén débret d'er lovroni, hag hum daulas de bratikein elsé er garanté hag er bénijen. Eit gobér d'er guellan, ean e hratas respetein er peurkeh-dén, er chervij ha gobér ar é dro èl ur servitour é keyér é vestr. Mes un dé benak é tas dehé ou deu en tantasion de vonet peb unan d'é du. Ind e ias de zisklériein en intansion ou doéde sant Antoén, hag hanen e ras dehé en aviz-men : Dihoallet erhat, mem bugalé, a hum guitat ; rak èl ma oh hou teu édan merüel, é oh én danjér bras a gol hou kouronen, mar hou kav en Él dispartiet unan doh en aral.

Er roué sant Loeiz e ié de huélet en hospitalieu hag e chervijé er ré klan èl pe vehé bet rekis dehou er gobér. Sant Franséz e garé bras er beuranté, hag hé

hanùein e hré é Vestréz. Sant Dominik hum daulas de bredeg, ha chetu perak é hanùas é Urh er *Vredér Predégerion*. Er pab sant Gregoér hum blijé é hobér un digemér mat d'er berhinderion, èl en dén santél Abraham guéharal, hag èl-dou ean e resèuas én é di er Roué a bloér é kiz ur perhindour. Tobi hum ziskoé truhéus é interrein er ré varù. Santéz Élizabeth e oé ur brinséz vras, ha neoah hé guellan plijadur e oé hum zispriz hi-memb. Santéz Katerinn a Jèn, arlerh marù hé fried, hum hloestras de chervij er ré klan én un hospital. Kasian e gonz ag ur verh iouank hag en doé hoant bras de bratikein er basianted. Hi e ias de houlen aviz get sant Atanaz, hag hanen e gasas devati úr geh intanvéz, diés bras ha tér blaoh ; hag elsé er verh devot-hont, débret dalhmat d'hé han-sortéz, e gavas en tu de bratikein hé goalh en doustér hag er basianted. Elsé er guir grechénon hum daul, lod de chervij er ré klan, lod aral de sekour er beurerion, lod de ziskein er lézen a grechéneh d'er vulgaré, lod aral de zistroein én hent mat en ineañneu kousiet ha fariet, lod de ganpen en ilizieu hag en autérieu, lod aral de lakat er peah étré ou bredér. Ind e labour èl unan é vrodein, hag e hra ar ur péh mehér pep sort boketeu get ned sei, eur hag argand. Elsé en dud devot, pe choéjant ur pratik benak a zevosion, e vrod arnehou er vertuieu aral hag ou laka d'hum gavet eit gobér er haeran labour.

A pe huélamb é omb burtellet get ur goal dèch benak, ret é kentéh lakat poén ha soursi de bratikein

er vertu e zou kontrél dehòu, ha gobér én intansionzé ol hun èvreu, memb er ré e sel er vertuieu aral. Sur e veemb elsé de zoug er viktoér ar hun anemiz, ha d'hum seùel ér santeleh. Raksé mar donn orgueil-lus, tér, ret e vou d'èin plégein me halon d'en izélded, d'en doustér ; ret e vou d'èin hum chervij eit kement-sé a ol men devosioneu, ag er Sakremanteu e resèuein, ag en ol vertuieu aral, èl men dé en avisted, en nerh padus, hag er modér a fet en dèbrein hag en ivèt... En dén santél Job e bratikas kement er basianted doh hum zihuen éneb d'en tantasioneu, ma tas de vout un dén santél a fet en ol vertuieu. Elsé, emé sant Gregoér a Nazianz, dré fin pratikein d'er guellan ur vertu hembkin, é hellér gouni en ol vertuieu aral, èl ma tigoéhas get Rahab, ur voéz hag e zou bét reit dehi ur gloér hemb par, rak ma tigeméras mat en dianvézerion. Ret é neoah pratikein er vertu-sé guellan ma hellér, get ur gred berùidant.

II PENNAD

DALHAMB DE GONZ AG ER MEMES TRA.

Sant Augustin e lar get éleih a rézon penaus, é komans er vuhé devot, é vér guhavé diréh revé lézen er guir devosion, ha neoah en diréhted-sé nen dé ket droug, rak ma tisko péker gredus e vér eit er santeleh. Chetu perak é sellér èl ur vertu, hag èl ur merch splann ag er burted a gousians, en doujans e laka de vout néhanset bras en ineañneu en des kuiteit er

péhed a neùé-sou ; mes en doujans-sé ne jauj ket d'er ré e zou oeit mat ar hent en devosion, rak er garanté e zeli bout mestréz ar ou halon, hag er garanté e gas kuit a nebedigeu en doujans e zeli hum gavet é kaloneu er béherion.

Sant Bernard ; pe saùas é urh, e oé kalet ha didruhé é kevér é venéh ; ean e laré dehé é telient dilezel ou horv ha bout getou èl speredeu. A p'ou hleué é kovézion, ean e gâsé get ur rustoni hemb par ou goal dècheu ne vern péken distér ; ean e hersé er geh tud iouank-sé get kement a hère hent ag er santeleh, ma ou laké de gol kalon ha de zivarchein anehou : ne oé ket a bad krapein ker fonapl ha ken ihuél. Hui e huél, Filoté : en dezir bras en doé d'ou lakat de vout parfet e hré d'er sant-sé bout ker rust én ou hevér ; er gred berùidant-sé e oé a dra sur ur vertu, mes ur vertu neoah un tamig diréh. Chetu perak Doué ean-memb hum ziskoas d'er sant hag er chanjas én ur skuill énhou ur spered lan a zoustér, a vadeleh, a druhé, a garanté, a dinéred. Hanaùet e hras nezé é oé bet re rust, ha donet e hras de vout dous ha truhéus é kevér en ol eit gouni en ol de Jésus-Krist. Sant Jérôme, hag en des skriùet buhé santéz Paula, arlerh en devout hi hanaùet mat, e remerk én-hi tri fal dèch : ur rustoni blaoahus dohti hé hunan, un ahurtemant bras de héli kentoh hé chonj eit santimant sant Épipann, hé eskob, ur glahar dibalemort e luskas merùel getou a pe gollas hé fried hag hé bugalé. « Mes, emé er sant bras-sé, laret vou é ankoéhan a hé mélein, eit rebrè-

chein dehi hé goal-dècheu. Nepas, emé ean, me gemér eit test Jésus-Krist, en Hani hé des chervijet èl ma vennan er chervij ; ne vennan gobér geu erbet doh-ti, mes laret, èl ur guir grechén, er péh men dé bet èl guir grechénéz ; de laret é, nen dé ket hé mélein e glaskan, mes skriù hé buhé ha laret penaus er sieu e oé én-hi e vehé bet vertuieu én ur lod vat aral. » Hui e gonpren erhoalh, Filoté, é konz amen sant Jérôme a ineañneu ha nen dint ket parfet èl santéz Paula. Hag, é guirioné, be zou èvreu hag e vé temalet d'en ineañneu santél, ha kavet mat bras pen dint groeit dré er réral. Monet e bra mat en treu, e larér a pe huélér é foèuein diùhar un dén hag e saù a gleñued, rak kredein e hrér é komans kemér nerh ha turel ér méz er fal imur ag er goed ; mes kement-sé ne talehé ket nitra én un dén iah, rak de gredein e vehé é ma er goed é troein, ha nen des chet nerh d'hum zihuen doh er hleñued. Filoté, istimet ataù en dud devot nag é huéleleh mar a dra dibarfet émesk ou vertuieu, pen dé guir er Sent nen dint ket bet divlam ag ur fal blég benak. Mes aveit-omb-ni, aséamb bout avizet mat ha pratikein er vertuieu d'er guellan ; hag eit kement-sé héliamb en aviz e ra d'emb er Spered Santél ; de laret é, ne lakamb ket hur honfians én hun avisted, mes cheleuamb kentoh er ré en des a berh Doué karg d'hun hondui én hent mat.

Be zou éleih a dreu e sellér èl vertuieu, deustou ma nen dint ket é féson erbet, ha ret é d'ein laret ur gir ar gement-sé. Mar a huéh en inean e zou èl ér méz

anhi hé unan ha distaget doh en doar-men a dristé ; er galon ne sant mui poén erbet, joeisein e hra ag ur leuiné hemb par èl pe vehé get Doué. Ur lod vat a livreu e gonz ag en treu-sé, hag e zevz penaus é hell en inean hum seùel betag er vuhé parfet a spered hag a galon. Filoté, en treu-sé nen dint ket vertuieu, mes un donézon, ur gopr reit d'en dud santél, pé kentoh un dapen ag er joé éternél e lausk guhavé en Eutru Doué de zivir é kalon mab-dén, eit gobér debou tañhoat ér vuhé-men er leuiné ag en nean, hag en doug elsé de zezirein en eurusted ag er baradoéz ; mes ne zeliamb ket jamés bout éngorto a zonézoneu ker burhudus, rak nen dint ket tam erbet rekis eit chervij Doué hag er harein. Ne vern petra e hreemb, n'hellamb ket seùel dré-zomb hun unan ér stad ihuél-sé, pen dé guir é ma Doué hembkin hun tenn devatou. Un donézon é a ziarlué ; ni e hell er resèu, n'hellamb ket er gobér. Eit omb-ni, ol hun chonj é donet de vout tud sonn én devosion ; eit en dra-zé hembkin é teliamb labourat a huis galon. Ha mar plij get en Eutru Doué rein d'emb en donézoneu en des reit d'en éled, ni e vou èl éled émesk en dud ag en doar. Én atretan, lakamb poén d'hun devout er vertuieu e venn en Eutru Doué kavet én-omb ; labouramb dalhmat eit ou gouni : er basianted, en doustér a fet en imur, en izélded a galon, en aboisans, er beuranté, er burted, en doustér é kevér en nésan, en nerh d'andur hun fal dècheu ha fal dècheu er réral, ur gred santél de chervij Doué. Lauskamb a volanté vat er grèseu drest or-

dinér get en ineañneu e zou adrest omb ér skél ag er santelèh ; ne véritamb ket bout ken ihuél é ti en Eutru Doué. Peb unan e zeli hum gavet eurus doh er chervij ér vechér izélan : ur boulanjér, ur labourér doar, ur meùel, ur bugul e hell bout guir serviterion de Zoué ha karet mat getou. Lauskamb get er Roué a hloér er soursi de zizolein d'emb er mistérieu a ziarlué ha d'hun lakat de vout lodek én é garanté hag én é furnéz. Ni e zeli hum gonfortein é kement-men, rak er Roué ol-gelloudek, pe ra ou gopr d'é serviterion, ne sel ket mar dint ihuél é karg, mes mar groant ou devér get ur galon izelek ha karantéus. Saül e oé é klah loñned hag e oé fariet, ha ean e gavas er ranteleh a Izrael ; rak Doué en doé laret d'é servitour Samuel kemér en dén-sé de vout roué. Rébecca, é teurat kanvaled Abraham, e oé bet choéjet eit pried d'é vab Izaak. Ruth, é cherrein touéxad arlerh mederion Booz, e gavas en tu de vout é bried. A dra sur, er ré e glah er grèseu ihuélan ha bout saùet ér stadeu drest-ordinér hun es konzet anehé, e zou liés én danjér a fari ; ha guhavé er ré e gred bout éled nen dint ket memb dibéh dirak Doué. Ou honzeu e seblant bout ag er ré gaeran, mes ou chonjeu hag ou èvreu nen dint ket forh talvoudus. Ne faut ket neoah bout diavis erhoalh eit dispriz na temal nitra de hañni ; mes mélamb en Eutru Doué eit en ihuélded en des reit d'er réral, hag hum zalhamb get ur galon izelek én hent e zou laret d'em héli. Nen dé ket ag er ré huellan, mes jaujein e hra doh-emb, rak ma omb dis-

tér ; nen dé ket ker kaer, mes suroh é. Ha mar lakamb poén de gerhet én hentig-sé hemb kol kalon, Doué hun dougou ihuéloh eit nen domb éngorto.

III PENNAD

ER BASIANTED.

« Er basianted, emé en Apostol sant Paul, e zou rekis d'oh aselfin, goudé bout groeit volanté Doué, ma resèueet er gopr en des grateit. » Ia, a dra sur, rak « dré er basianted, emé Hun Salvér Jésus-Krist, hui e vou mistr ar hou kaloneu. » Eurus, é guirioné, en dén hag e zou mestr ar é galon.

Ama, sel mui men dé kriù hun fasanted, sel mui é ma bras hun bili ar hun haloneu. Poéniamb enta eit ma tei hun fasanted de vout kriùoh pé kriù bamdé. Hou peet chonj liés é ma dré er basianted a ol é vuhé hag é varù en des méritet d'emb Hun Salvér er grèseu a salvedigeh, hag é teliamb eùé gouni er grèseu-zé dré ur basianted nerhus ha dous én ol poénieu, én néhanseu ha trebilleu er vuhé.

Rak nen dé ket treuhoalh pratikein er basianted én ur sort poénieu ; ret é hé fratikein é kement tra e arriù genemb a berh Doué. Be zou éleih a dud hag e zou koutan^r erhoalh a soufrein er poénieu e gavér un tammig inour én-hé, èl men dé resèu ur stokad ér brezél, bout keméret prizonér én emgann, bout goalgaset a gauz d'er relijion ; mes nen dé ket er boén

e garant, en inour é e glaskant. En hani en des ur guir basianted, e andur hemb hum glem er poénieu méhus èl er ré inourabl. Bout disprizet, temalet, karéet get en dud a fal vuhé, un dén kalonek e gavou plijadur é kement-sé ; mes andur ol en treu-sé a berh en dud a féson, a berh en amied pé er gérent, chetu ur basianted ag er choéj. Sant Charl Boromé en doé anduret get doustér hemb klem, hag épad hir amzér, en temaleu ha rebrècheu e laré éneb dehou ér gadoér predeg ur predégour bras ag un urh forh rust. M'en istim mui é kement-sé eit ne hrehen pen devehé souffret get pasianted, dirak en ol, anjulieu en dud fal. Flem er guérén e losk paudmat muioh eit hani er helion, hag er poénieu e resèuér a berh en dud a féson e bik muioh er galon eit er ré e resèuér a berh en dud dirollet. Ha neoah guélet e hrér liés deu zén a féson — ha n'ou des chet er memb chonjeu, deustou ma ou des ou deu intansion vat — é hobér éleih a boén unan d'en aral.

Beet enta pasiant, nepas hembkin a fet en droug e anduret, mes eùé a fet en néhanseu aral e zeï d'oh get en droug-sé. Ur lod-kaer e vehé koutant a gavet droug adal ma ne vehent ket diézet. Unan e larou : er beuranté ma onn koéhet én-hi ne hrehé ket poén d'eïn, pe ne barrehé ket doh-eïn a rantein chervij d'em amied, a zesaù mem bugalé, hag a viùein én ur féson inouraploh. — Ha mé, e larou un aral, ne hrehen ket kaz a gement-sé, kenavé ma larér é ma mé, dré men diavisted, en des groeit men droug. — Ha

mé, e larou en drivet, ne hrehen ket kaz ag er goal-gonzereh e hrér ar me houst, kenavé ma huélan mar a unan doh ou hredein. Be zou hoah éleih hag e zou koutant erhoalh a soufrein ur loden ag en diézemant staget doh ou foénieu, mes ne vennant ket er soufrein rah; nen dé ket bout klan e hra poén dehé, doh ma larant, mes guélet en dud é skuéhein geté, er fréieu é kreskein hag en argand é vihannat. Ama, Filoté, m'er lar d'oh : er guir basianted e houlen ma veemb koutant a vout klan ér fâson ma venn en Eutru Doué, ér léh ma venn, get en dud ha get en ol diézemanteu e blijou getou. A pe arriüou un droug benak genoh, klasket en ol sekourieu e helleet revé Doué; rak bout éngorto a vout sekouret getou hemb góbér nitra ag er péh e hellet eit hum sekour hui-memb, e vehé klah forsein en Eutru Doué: mes arlerh ma hou pou groeit er péh e hellet, hum daulet étre divréh é garanté santél. Ha mar kavet sekour get er remedeu, trugèrékeit Doué a greiz kalon; mar dé kriüoh en droug eit er remedeu, laret neoah mélation dehou én hou pasianted.

Me lar èl sant Gregoér : mar doh kablus ag ur péhed e demalér d'oh, hum izéleit ha laret doh-oh hous unan é véritet bout méhekeit paudmat muioh; mes mar nen doh ket kablus, aséet hum huennein, abalamor d'er garanté e zou deliet d'er huirioné ha d'er skuir vat e zeliet d'hou nésan. Mes, mar n'hou che-leuér ket d'hum huennein, n'hum néhanset ket; rak a pe hues groeit er péh e zeliet é kevér er huirioné,

groeit eùé er péh e houlen genoh en izélded a galon. Elsé n'hou pou groeit nitra éneb d'hous inour, nitra eùé éneb d'en izélded-sé, d'en doustér ha d'er peah.

N'hum glemmet meit bihannan ma helleet ag er geu e vou groeit d'oh. Diéz é hum glem hemb péhein; rak abalamor d'er garanté hun es aveit-omb hun unan, en anjulier e resèuamb e zisko bout perpet brasoh eit nen dint. Mar dé rekis d'oh hum glem, pé aveit diboéniein hou spered, pé aveit goulén aviz, ne laret ket hou poénieu de dud tèchet d'arfleuein pé de hoal chonj; mes, é kontrél, de dud a imur vat hag a huir devosion : er ré-hont, é léh hou tiboéniein, e zegasehé d'oh mui a néhans, hag é léh tennein ér méz er pik drein e hra poén d'oh, ind er plantehé doñnoh hoah én hou troed.

Éleih a dud, a pen dint klan pé néhanset én ur féson benak, e zihoal mat a hum glem, a hobér un dra benak eit diskoein é mant tinér doh en droug. Rak gout mat e hrant (ha guir mat é), kement-sé ne jauj meit doh en dud dinerh ha digalon. Mes ind e asé lakat er réral de gemér truhé doh-té, de vélein ou fasianted; ind e glah bout sellet èl tud kalonek. Chetu a dra sur ur basianted faus, rak a ziabarh nen dé meit orgueil ha gloriusted. « Ind ou des gloér, emé sant Paul, mes nepas dirak Doué. » Er hrehén hag en des ur guir basianted n'hum glem ket ag é zroug, ha ne glah ket ma kemérou en dud truhé doh-tou. Mar konz guhavé ag er péh e soufr, ean e lar just er huirioné ha nitra kin, hemb kreskein tam erbet é

boén ; mar kleu unan benak é konz ag é zrougeu hag é tiskoein truhé doh-tou, ean e gleou en dra-zé get pasianted, meit ha ne vehé lakeit é zroug brasoh eit nen dé. Rak nezen ean en difari get doustér ; hag elsé ean e chom é peah étre er huirioné hag er basianted, hemb laret geu na klem tam erbet.

Er poénieu e arriou genoh én arben ag en devosion (rak beeh éngorto en hou pou hou koalh), hou peet chonj ag er péh en des laret Hun Salvér : « Ur geh vam, pen dé é lakat ur hroèdur ér bed, e zou ér vrasan gloéz ; mes kentéh ma huél hé hroèdur, hi e ankoéha ol hé foénieu, rak ur mab-dén e zou gañnet debi. » Ama, Filoté, eit laret mat, hui e zoug én hous inean Jésus-Krist, er guellan kroèdur. Eit er gañnein, poéniein e vou ret ; mes keméret kalon, arlerh er poénieu é chomou genoh eit birùikin er joé d'hou pout ean lakeit ér bed. Disohet hou pou é kement-sé a pe veet deit, é kemér skuir arnehou, de vout hanval dohtou a galon hag én hou puhé abéh.

A pe veet klan, keniet hou soufranseu, hou koan-nedigeh de Jésus-Krist : pedet ean d'ou resèu ha d'ou joentein doh er mériteu ag é Basion. Hou peet chonj, drest pep tra, é keméras abalamor d'oh er bistr e oé bet keniet dehou ar er groéz ; ha groeit ha keméret abalamor de Zoué er péh e garou er mede-sinour. Goulennet er iehed eit er chervij ; mes beeh koutant a hersal hir amzér, mar bé ret, eit aboeisein dehou ; hag hum aprestet memb de verùel, mar dé é volanté, eit monet d'en nean d'er guélet. Hou peet

chonj, Filoté, er guérén, épad men dint é hobér ou mél, e viù get ur bouid forh huerù ; ha ni eùé, aveit kargein hur halon get un doustér santél, n'hellamb gobér guel eit débrein get pasianted er bara huerù ag en trebilleu degaset d'emb a berh Doué. Hag èl ma cherr er guérén er mél dousan ar en tin hag e zou ur lezeuen distér ha huerù, elsé hun vertuieu, sel mui ma hun izéleint dirak en dud, sel ihuélou en hun saùeint dirak Doué,

Chonjet liés é Jésus-Krist staget doh er groéz ; sellet ean goleit a houlieu, méhekeit ha glaharet, nuah ha dilézet get en ol, goasket get pep sort drougeu ha poénieu, béet get er melkoni ; ha hui e larou nen dé nitra hou soufranseu étal é ré, ha n'andureet jamés eit-hou nitra hag e dostei d'er péh en des anduret aveit oh.

Sellet eùé doh er vartired, ha memb, hemb monet ker pèl-sé, doh kement a dud e andur ér momand-men éleih muioh eit-oh ; ha laret : Allas ! en drein spern em fik e zisko bout boketeu roz, ha men gloéz ur guir konfortans, a pe sellan doh er ré e viù ér vrasan gloéz, hemb sekour, hemb harp erbet, hemb konfortans, goalgaset get poénieu éleih brasoh eit me ré.

IV PENNAD

NI E ZELI HUM IZÉLAT DIRAK EN DUD.

Er profet Élizé e laras d'ur geh intanvéz kemér é prest get hé amizion ol er fusteu gouli hé devehé kavet, rak er bannig ivl hé doé én hé zi nen devehé ket arsaùet a ridek tré ma hé devehé bet fusteu de gargein. Elsé Doué e houlén ma vou gouli hur haloneu a gloriusted, eit ma ou hargou get é hrès. Revé ma larér, be zou ur pichon hanùet kresserel hag e skont er spalouéred é krial hag é sellet dohtë : er hlommed er har mui eit er pichoned aral, hag e viù é peah étaldou ; elsé en izélded a galon e bella en diaul a zoh-emb hag e hoarn én hun inean grès ha donézoneu er Spéred-Santél. Chetu perak é ma bet karet éleih get er Sent hag er Santézéd, hag hé des plijet kement de Jézus ha d'er Huerhiéz Vari, é Vam.

Hanùein e hrér *faus gloér* en tèch e hra d'emb hum istimein ni-memb, pé diarben treu ha nen dint ket én-amb ; pé diarben treu hag e zou én-amb pé d'emb, mes ne zant ket anehamb ; pé diarben éleih a dreu aral hag e zou én-amb hag anehamb, mes ne véritant ket bout istimet. Bout saùet a noblans, bout deit mat get en duchentil vras, bout mélet get en dud, ol en treu-sé e zou treu a zianvéz : donet e hrant d'emb a hun tadeu én hun raug, pé diazéet int ar istim en dud aral. Be zou éleih a dud hag e zou glo-

rius rak ma ou des dañné ha dillad kaer, rak ma ou des kiri ha ronsed ag er choéj, un tiegeh goarniset a glustreu a briz ; péh ur folleh ! Mar en des gloér é kement-sé, deli é d'er jau e vé kavet braù, d'en hani en des groeit er glustreu, d'er hemenér en des grouiet en dillad. Pegement a dud hum gav un dra benak rak ma ou des bléu flour, dent guen, dehorn kaer ; rak ma hoariant get apertiz, rak ma kañnant, rak ma krollant-a vod ? Mes, é guirioné, ret é bout amoed eit klah inour é treu ken divalaù. Nag a dud e gavér hoah, troeit ou fen get en tammig abilted ou des, é klah bout sellet èl doktored bras !

Réal e denn gloér a ou braùité hag e gred é mant sellet get en ol. Chetu treu sot, Filoté, ha kement-sé e zou hanùet faus gloér, gloriusted didalvé. Hanaùein e hrér un dra mat ér mem féson ma hanaùér ur baum présius : a pe vennér aprov er baum, en er lakér de zivir én deur : mar da d'er sol, kredet mat é ma pur ha net, ag er choéj ; é kontrél, mar chom ar lein, kredet ne tal ket kalz a dra. Ha mar faut d'oh gout più é en dud avizet, abil, inourabl ha kalonek, sellet a dost mar dint douget d'en izélded a galon, d'en aboeisans hag er respet é kevér er ré e zou adrestté : mar dint elsé, chetu tud ag er choéj ; mes mar ou guélet é foèuein ha doh hum seùel par ma hellant, laret hardéh mat nen des én-hé meit ur seblant a vad. Ha sel mui ma klaskant inour, distéroh pé distér vou er pébig a vad e gredant ou devout. Er mein présius hanùet perléz, a pe hrant ou bresk dré amzér

bouillard, n'ou des meit er glorén, e larér : krouis int a ziabarb; hag ol vertuieu hag abilted en dén gloriüs ha foèuet get en orgueil, nen dint meit seblanteu kaer, ha ne talant nitra. Gellein e hrér laret é ma en inourieu hanval doh er blanten hanuèt *safran*; sel mui ma vé mahet get en treid, sel mui é kresk hag é ta de vout kriù. Disprizein e hrér un dén pe huélér en hum blij é tiskoein é ma braù; mes un dén ne hra ket kaz erbet ag é vraùité e zou istimetoh. En abilted e dro de zizinour a pe foèuér geti, ha ma klaskér diskein er réral.

Mar klaskamb er léhieu hag er hargeu ihuélán, en dud e sellou péh droed hun es dehé, hag e huélou petra e talamb, ha kent pèl é veemb disprizet. Rak en inourieu, hag e zou kavet mat a p'ou resèuér èl un donézon, e zou disprizet a p'ou hlaskér, a p'ou goulennér èl un dra deliet. Hanval int doh ur haer a vokat ha n'hellér distag na memb krogein én-hou hemb er lakat de houïein. Be zou ur blanten hag e daul a ziabèl ur frond huék ha forh dous; mes er ré e venn hé santein a dost hag épad hir amzér, e cherr en droug pen hag e goéh én ur morgousked danjerus bras. Chetu penaus en inourieu e zou dous ha bourus d'en hani ou hemér èl ma tant, hemb ou dezirein; mes ind e hra droug d'en hani ou hlah hag hum stag dohté.

En hani e gar hag e glask er furnéz, e gomans donet de vout fur; mes en hani e hoanta hag e rid arlerh en inourieu, e gomans bout disprizet. En ineañneu nobl ha jenerus ne hrant ket kaz ag en amoedaj-sé,

ne glaskant ket kerhet éraug er réral, bout saùet ihuél, bout saludet izél : éleih guel e gavant de hobér. En hani e gav én é zoar argand hag eur, n'hum vèl ket a cherrein er mein e zou abarb; hag en hani hum daul d'er vertuieu ne vé ket é ridek arlerh en inourieu. Peb unan neoah e hell kemér é rank ha derhel é léh hemb bout orgueilleus, adal ma houïou sellet ataù doh er réral ha konz braù, hemb asé hum seùel ha bout sellet get en ol. Er ré e za ag en Amérik get eur hag argand lan ou lestri, e zegas mar a huéh geté ur marmouz pé ur perroket, rak eit kement-sé en dispign nen dé ket brasoh, nag er sam ponéroh. Elsé er ré hum hloestr d'en devosion e hell eùé kemér en inourieu deliet dehé, adal ma ne vou ket treboulet na sammet ou inean get en néhans hag er soursi staget liésan doh er hargeu ihuél.

Ne gonzan ket amen eit er ré e zou ér pen ag er vro, rak be zou eité kargeu ihuél de gemér ha guhavé inourieu bras de resèu; ind e houïou goarn ou rank a inour ha neoah gobér chér doh en ol.

V PENNAD

EN IZÉLDED A GALON.

Hoant e hues, Filoté, d'hanaùet ha de bratikein guel hoah er vertu-men? Guir é, er péh em es laret ér pennad devéhan e denn kentoh d'en avisted eit d'en izélded a galon. Laramb enta splannoh petra é er vertu-men. Éleih a dud ne vennant ket sellet a dost er

grèseu ou des resèuet get Doué get eun a gemér gloriusted a zivout kement-sé; geu bras ou des, rak en doktor sant Tomas e lar d'emb : *er guir féson de garein Doué e zou chonjal én é vadeleh hag hanaùet é zoneu.* Karanté Doué e greskou én hur halon a vezul ma tei d'emb guélet péh grèseu hun es bet getou ; — ha nepas hembkin er grèseu ordinér e skuill ar ol en dud, mes er ré en des aprestet ha reit d'emb ni hun unan.

A dra sur, er chonj a hun péhedeu hun laka de vout izél dirak justis en Etru Doué ; nitra guel eùé eit er chonj a é grèseu eit hun izélat dirak é vadeleh hemb par. Hanaùamb enta er péh en des groeit aveit-omb, hag a dural er péh hun es groeit éneb dehou ; hag èl ma hramb un énkask perhuéh a beb unan a hun péhedeu, sellamb eùé a dost peb unan a é grèseu. Ne vou ket léh de gemér gloriusted, adal ma chonjeemb erhat nen dé ket anehamb é ta er péhig a vadeleh e zou én-amb. Allas ! hag é vehent ind sammet a vadeu ur roué pé a dreu lan a frond huék, er muled nen dint ataù meit loñned vil ha vlazus. *Petra hun es ni a vad, hemb bout ean resèuet ? Mar hun es ean resèuet, perak bout ker gloriust-sé ?* E kontrél, er guél a hrèseu en Etru Doué e zeli hun lakat izelek, rak en hanaùedigeh ag er vad groeit d'emb hun fellei doh en dizhanaùedigeh. Neoah mar da en orgueil, én arben a gement-sé, ha fardein ar hun halon, er remed sur eit er pellat e zou chonjal én hun dizhanaùedigeh, én hun fal dècheu, é stad truhek hun inean. Mar sellamb a

dost er péh hun es groeit a pe ne oé ket Doué genemb, ni e huélou splann nen dé ket ni hembkin e hra en èvreu mat a pen dé genemb. A dra sur ni e joeisou hag hum rejoeisou ag er vad e gaveemb én-amb, mes Doué é en des ean reit d'emb, ha de Zoué é teliamb rantein gloér ha laret trugèré. Chetu perak er Huerhiéz santél en des bannet en treu kaer groeit én-hi get en Etru Doué ; hi er groa eit hum izélat dirak en dud, hag eit rantein inour de Zoué hembkin. *M'inean, emé hi, e lar gloér ha mélasion de Zoué, rak men des groeit én-an treu kaer meurbet.*

Ni e lar liés nen domb nitra, nen domb meit falanté ha louteri, èl ma laré sant Paul ; mes ké bras e vehé genemb pen dehé en dud hag hun hredein, a pe larehé er réral en dra-zé anehamb. É kontrél, ni e déh guhavé éraug en dud eit ou lakat de ridek ar hun lerh ; ni e guéh eit ma vou deit d'hun hlah ; ni hum lak get stal vras ér léh izélan eit bout kaset get mui a inour d'en ihuélan. Un dén izél a galon ne glah ket lakat er réral de gredein é ma izelek, ne gonz ket kalz ag en izélded ; er vertu-men n'asé ket hembkin kuh er vertuieu aral ; mes hi e asé hum guh himemb hag hum dennein a zan selleu en dud. Pe ne vehé ket ur péhed trompein ha diskoein fal-skuir d'er réral, un dén izelek e glaskehé bout kavet rok ha rondonus, eit ma vou guel kuhet ha dizhanaùet er guir izélded e zou én é galon. Chetu enta me santimant, Filoté : ne glaskamb két hum izélat dré hun honzeu, pretremant chonjamb èl ma laramb ha beemb izélek

a-zevri. Pe za d'emb plégein hun fen, lakamb eùé hun halon de blégein ; ne hramb ket seblant a glah er léh izélan, mar ne vennamb a galon vat er hemér ha chom én-hou.

Un dén izelek e zou guel getou kleuet er réral é laret anehou konzeu a zisprizans eit ou laret ean-memb ; pe gleu enta konz elsé, ne glah ket hum zihuen, rak ma kred é ma réh er péh e larér ; ean e gav kaer kentoh guélet é ma er réral ag er memb santimant getou.

Kleuein e hrér éleih a dud é laret é lauskant en orézon get en dud santél, rak eit-té ind ne véritant ket hé gobér ; réral e lar ne gredant ket komuniein liés, rak ne santant ket é ma glan erhoalh ou inean eit kement-sé. Er ré-hont e vann é toujehent gobér geu doh en devosion p'hum vélehent a hé fratikein, abalamor d'ou fallanté ha d'ou goannedigeh. Er rémen ne vennant ket labourat eit gloér en Eutru Doué ha salvedigeh ou nésan, rak èl ma houiant péken douget int d'er gloriusted, doujein e hrant ne zehé en orgueil de gousi er vad e hrebent, a zonet de vout dal é sigur rein sklérdér d'er réral. Chetu ardeu en izélded faus ha fal ; hum chervij e hrér anehé aveit gobér goap ag er relijion, pé ataù aveit kuhein, get digaréieu, en ahurtemant hag er lizidanted.

« Goulennet get Doué ur burhud pé é lein en nean, pé édan en doar, e laré er profet Izaï d' Akaz, er roué hemb fé na lézen. — Nepas, emé ean, n'er goulennein ket, na ne dantein ket en Eutru Doué. » O dén diskient ! ean e hra seblant a respetein en Eutru Doué,

hag é sigur hum lakat izél, ne venn ket ag er grès e geni Doué dehou dré vadeleh ; mes ean e zelié gout nen des meit orgueil é tisprizein donézoueu Doué, rak ma teliamb dalhmat ou digemér d'er guellan : en izélded a galon e houi aboeisein ha plégein perpet édan volanté Doué.

Ama, Doué e venn ma veemb parfet, ha ma hum joenteemb dohtou én ur gemér skuir ar é santeleh. En dén orgueilleus ha nen des konfians meit én hou é unan, e hra mat chom hemb komans nitra ; mes en dén izelek, sel mui ma hum gav goann ha distér, sel mui é vou nerhus de labourat ; ean e za de vout kalonekoh a vezul ma hum gav goannoh, rak ma laka ol é gonfians é Doué. Doué e gav kaer hum chervij a hur fallanté eit lakat de splannein é santeleh, a hun goannedigeh eit lakat de splannein é vadeleh olgelloudek. Ret é enta gobér get izélded rah er péh e hourhemen d'emb hun hovézour a berh Doué eit brasen vad hun ineañneu.

Chonjal gout er péh ne houiér ket e zou ur sotoni hemb par ; klah diskoein abilted pe houiér réh ha splann ne vér ket tam abil, e zou un orgueil dibalemort. Eit-onn mé ne garehen ket diskoein abilted a zivout er péh e houian ; ne garehen ket muioh diskoein nen donn ket tam abil.

A pen dé er garanté er goulén, ret é sekour en nésan get madeleh ha doustér, er honfortein ha diskein dehou er péh e zou rekis ; rak en izélded a galon, hag e guh er vertuieu eit ou goarn, ou disko neoah a

pe hourhemen er garanté, eit ma teint de vout kriùoh pé kriù dré en èvreu mat. Hellein e hrér laret é ma en izélded a galon hanval doh ur huéen e gavér én ur vro pèl doh-omb, hag e cherr kloz hé boketeu pad en noz, hag ou digor arré en trenoiz kentéh èl saù-hiaul. É guirioné, en izélded a galon e guh hur vertuieu hag er péh e zou a vad én-amb, ha n'ou disko jamés meit a pe houlen er garanté. Er garanté nen dé ket ur vertu ag er bed-men, mes ur vertu ag en nean ; é ma èl héaul er vertuieu aral, ha hi e zeli bout mestréz arnehé. Raksé sel guéh ma hra en izélded a galon geu doh er garanté, n'hell ket mui bout sellet èl ur guir izélded a galon.

Jamés ne garehen hum lakat de vout sellet èl un dén diskient pé un dén lan a furnéz ; rak en izélded a galon e zihuen doh-ein unan ag en treu-sé, er frankis hag er huirioné e zihuen en aral : me vehé glorius én ur féson, pé geuiard ér féson aral. Mar en des bet guélet mar a servitour bras de Zoué é hobér seblant a vout fol, eit ma vehent bet disprizet muioh, ni e heil ou sellet get souéh, mes nen dé ket ret d'emb gobér èl-dé. Ur chonj benak, mat aveité ou unan, en des ind douget de gemér er seblant-zé ; mes en ol n'hellant ket kemér skuir arnehé. A fet er péh e hras David, a pe grollás hag e saillas un tammig muioh eit ne jaujé dirak Arh en Allians, nen det ket ha kredein é venné bout sellet èl un dén fol ; naren, a dra sur ; mes ean hum santas èl ér méz anehou é unan get er leuiné e skuillé en Eutru Doué én é galon.

Hag a pe demalas é bried Michol en dra-zé dehou, ne hras ket kaz a hé honzeu ; pé kentoh èl ma oé hoah lan é inean ag er leuiné-hont, ean e ziskoas é resèué get plijadur en disprizans-sé eit gloér en Eutru Doué. Raksé a pe zigoéhou genoh, a gauz d'er pratikeu a zevosion, bout sellet èl un dén skan a ben, amoed pé diskient, en izélded a galon e hrei d'ob kavet joé én dizinour présius-sé.

VI PENNAD

EN HUMILITÉ PÉ EN IZÉLDED A GALON
E HRA D'EMB KAREIN HUN STAD IZELEK.

Me ia hoah pelloh, Filoté, ha me lar é teliamb karein er péh hun laka én ur stad izél, ne vern pe-naus hag aveit petra. Karein en izélded-sé — laramb er stad izelek-sé — nepas dré lizidanted, mes eit ran-tein gloér de Zoué ha guel istimein en nésan, e zou er vertu hanùet é gallek *humilité* ; hé hanùein e hramb amen en *izélded a galon*. Dré-zi mab-dén e huél hag e hanaù nen dé meit un dra distér ha dibarfet, nen des én-hou meit goannedigeh ha peuranté. Er Huerhiéz hi memb e laré guéharal én hé hañnen ag er Magnificat : *En Eutru Doué en des sellet doh izélded é servitouréz*. Hum blijein én ur stad izelek, karein en izélded, chetu er vertu e hourhemennan d'oh a ol me nerh. Mes, eit ma konpreneet guel, chonjet erhat en des mab-dén deu sort drougeu d'andur ér bed-men : be zou ré disprizabl ha méhus, ha réral inourabl. En

ol e vehé marsé koutant ag er ré inourabl ; mes nen des chet kalz hag e gar er ré disprizabl. Sellet ur heh ermit santél, fal husket ha skornet get en aneouid ; en ol en inour hag en des truhé dohtou. Mes mar guélér ér stad-sé ur mechérour, un eutru pé un damezél, kentéh en ou disprizér ; groeit e vé goap anehé, ha chetu eité ur stad a izélded. Ur menah e andur bout kastiet stert get é supérieur, hag ur hroèdur get é dad ; hanùein e hrér kement-sé penijen, aboeisans, furnéz. Mes mar guélér un eutru pé un intron é andur kement aral a berh unan benak, nag é vehé abalamor de Zoué, kentéh é vou huchet ar ou lerh é mant hemb vaillantiz hag hemb inour. Chetu hoah ur stad izelek. A pen des deu zén en droug eahus hanùet malitouch, unan én é vréh hag en aral én é fas, er hetan nen des meit en droug ; mes en eil, open en droug, en des hoah méh ha dizinour, ha chetu ean én ur stad izelek.

Me lar enta é ma ret karein, nepas hembkin en droug, kement-sé e zou er vertu a basianted ; mes ret é open karein er stad truhék ha disprizabl, ha chetu er guir izélded a galon.

Be zou eùé, revé er bed, vertuieu disprizet ha vertuieu inouret : er basianted, en doustér, er léalded hag en izélded a galon e zou vertuieu hag e sellér ér bed èl displeit ha disprizabl ; é kontrél, istimein e hrér paudmat en avisted hag er larganté.

Kavein e hrér hoah ér pratik ag er memb vertu èvreu hag e vé lod anehé disprizet, lod aral inouret :

rein alézon ha pardonein d'en anemized, chetu deu dra hag e zou karanté é kevér en nésan ; nen des chet hañni hemb ne vél er hetan, mes kazi en ol e zispriz en devéhan. Un dén iouank pé ur verh iouank hag e bellei doh konpagnoneh en dud taulet d'en hoari, d'er brageris, d'er hrolleu, e vou diskoeit get er biz, disprizet ha dikriet : rak ma hum zalhant mat é véint sellet èl tud amoed. Ama, karein en dra-zé e zou bout izél a galon. — A pen damb de huélet er ré klan, mar donn mé kaset devat er ré peur, en dra-zé em izélei dirak en dud ; raksé ean e blijou d'ain. Mar donn kaset de huélet tud a gondision, ha sellet mat get en ol, ne vou ket kavet embou kalz a vérit ; ama, me garou en izélded-sé. Digoéh e hra genoh cherrein ur lam é kreiz er blasen, hag open en droug é hues hoah méh : revou karet genoh er méh-sé. Digoéh e hra d'emb mar a huéh mankein hemb nen des péhed, mes un tammig dizinour aveit-omb ; en izélded a galon ne houlen ket ma er groeemb espress-kaer eit bout méhekeit, mes hi e zihuen doh-emb a vout chifet a pe arriù en dra-zé genemb, èl ma vehé hum gavet diavis, fal zisket, direppet émesk en dud. A dra sur, un dén avizet e zeli dihoal doh treu sort-sé ; mes neoah pe za d'emb mankein hemb chonjal, er vertu a izélded hun doug de resèu a galon vat en disprizans e goéh arnomb. Me lar hoah un dra benak open : mar digoéh d'ain, pé dré gounar, pé dré ur fal dèch benak, laret konzeu luem pé kontrél d'en honestis, kentéh m'hum gemérou

doh-onn me unan, ha me aséou guellan ma hellein gobér ankoéhat en droug em bou groeit ; mes me gemérou ér memb amzér, a galon vat, en disprizans em bou méritet dré me fal gonzeu. Pe hellehen disparti unan doh en aral, me daulehé pèl doh-ein er péhed, ha me hoarnehé genein disprizans en dud get pasianted hag ur galon izelek.

Mes deustou ma karér bout izelek, ret é neoah pellet a gement ma hellér er pen-kauz ag en izélded-sé, drest ol pen des én-hou ur fallanté benak. Pe vehé é kreiz me fas ur gouli vil ha méhus, me glaskehé er guellat, nepas neoah eit ma vou ankoéheit er méh em es bet getou. Mar digoéh d'ein gobér un dra benak adréz hemb geu erbet de hañni, n'hum néhansein ket, rak en dra-zé ne denn droug erbet ar é lerh ; na ne glaskein ket hum huennein, rak un dra kontréi e vehé d'en izélded a galon. Mes pe-zehé d'ein, én er féson sot ha dijauj, gobér poén pé skandal d'un aral, me zeliou goulén pardon getou revé er lézen a garanté, hag er lakat d'ankoéhat en droug em es groeit dehou. Guhavé, revé er memb lézen a garanté, é teliamb hum zihuen doh en disprizans, p'hun es dobér a hun brud mat eit gobér vad d'en nésan ; mes goudé bout hum huennet dirak en dud, ha pelleit elsé droug er réral, lakamb en disprizans-sé én don a hur halon eit brasen vad hun inean.

Mar goulennet bremen, Filoté, péré é er guellan disprizanseu, me larou d'oh : er ré e arriü genemb hemb bout klasket, er ré e zou èl staget doh hun stad

a vuhé, e zou talvoudusoh d'en inean hag e blij muian de Zoué ; rak nen dé ket ni ou choéj, mes Doué ou degas d'emb revé ma plij getou, hag ean e houï guel eit omb a betra hun es dobér. Pe vehé ret ou choéj, er ré vrasan é er ré huellan ; hag er ré vrasan e zou er ré kontrélan d'hun imur, adal ma jaujeint doh hur stad. Rak, m'er lar d'oh hoah ur huéh, er choéj e hramb ni-memb e vihanna hur mérit dirak Doué. Ha ! péh ur grès pe hellamb laret é guirioné get er Roué Profet : « Guel é genein bout disprizet ha méhekeit é ti men Doué, eit chom é palézieu er béherion. » Nen des hañni, Filoté, hag e hell rein d'emb er grès-zé nameit en Hani en des vennet, eit hun seüel d'en ihuélled a ziarlué, bout épad é vuhé hag én é varù méhekeit get en dud ha disprizet get er bobl.

Laret em es d'oh éleih a dreu hag e zisko bout rust pe gonzér anehé ; mes kredet mé, hui hou havou dousoh eit er mél p'hum lakeet d'ou fratikein.

VII PENNAD

PENNAUS GOARN HUN BRUD MAT
HA CHOM NEOAH IZÉL A GALON.

Nen dé ket ur vertu distér, mes ur vertu drestordinér, e denn arnehi er mélasion, en inour, er gloér — A pe ramb mélasion d'unan benak, ni e glah lakat er réral d'en istimein ; a pe rantamb inour dehou, ni e zisko é ma istimet genemb. Doh en inou

rein ha doh er mélein elsé, ni er saù é gloér. Er gloér nen dé enta meit er splandér e daul er vertu diarben en inour hag er mélasion e vé reit dehi, èl ma splann ur mein présius étal ur holeuen. Ama en izélded a galon e zihuen doh-emb a glah hum seùel adrest er réral; hi e zihuen enta a glah er mélasion, en inour, er gloér, rak en treu kaer-sé e zou eit er ré hum saù ihuél drest en ol. Hi e héli neoah en aviz e ra er Spered Santél dré Salomon, pe lar d'emb bout soursius ag hun brud mat; rak er brud mat nen dé ket diazéet ar er vertuieu ihuél, mes ar ur vuhé divlam ha direbrech. En izélded a galon ne zihuen ket doh-emb a gredein é ma divlam hur buhé, nag a vout koutant pen dé hanaùet en dra-zé get en dud. Guir é, enizélded a galonen devehé disprizans eit er brud mat, pe ne vehé rekis d'emb er havet a gauz d'er garanté e zeliamb d'en nésan, rak arnehou é ma diazéet er peah hag en darempred étre en dud; hemb-dou ne resemb meit goal-skuir d'en ol, hag er garanté én ou hevér e zihuen kement-sé doh-emb. Chetu perak en izélded a galon e andur ma veemb soursius d'en devout brud mat dirak en ol.

Er brud mat e zou eit mab-dén er péh men dé en deliaù glas eit er huén: n'istimér ket kalz en deliaù ag ur huén; ind e ra neoah braùité dehi, ha mat int de hoarantein er fréh épad men dint tinér. Er brud mat anehou é upan nen dé ket un dra hag e zeliér hoantat bras, mes ean e vraùà hun buhé hag hun sekour paudmat de hoarn hun vertuieu, drest pep tra pen

dint hoah tinér ha goann. En devér hun es de gemér soursi a hun brut mat ha de vout istimet get en ol, e ra d'emb nerh de gerhet én hent mat. Goarnamb enta hun vertuieu, Filoté, rak ma plijant de Zoué; abalamor dehou é teliamb gobér ol hun èvreu. Mes er ré e venn goarn fréh ne gavant ket é ma treu erhoalh ou honfitein, mar n'ou lakant é podeu mist ha jaujabl; elsen eùé, deustou men dé karanté Doué goarnouréz ketan hun vertuieu, ni e hell hoah open ou goarn get er soursi e geméramb a hun brud mat.

Dinoallamb neoah a vonet é kement-sé get rè a hèr, betag chipotal de bep kours hag eit un distér tra; rak er ré e zou ken tinér a zivout ou inour e zou hanval doh en dud e gemér remedeu eit pep diézemant ou des, ne vern péken distér é, hag e gol ou iehed dré forh klask hé goarantein. Elsé, é sellet rè a dost doh ou brud mat, mar a unan e za de vout rekin, pennadus, diés a imur, hag ind e zoug en dud de hoalgonz anehé.

Mougein én hur halon ha disprizein un anjuli, ur goal-gonz, e zou ur remed paudmat guel eit nen dé er haz, en trouz hag er vanjans. En disprizans ou has kuit, mes en arfleu e laka en dud de gredein é vehé guir marsé er péh e gleuér laret. Revé ma larér, er hrokodil ne hra droug nameit d'er ré en des eun anehou; ha mé, me lar d'oh, er goal-gonzereh ne hra droug nameit d'er ré hum néhans diarben er péh e larér ar ou houst.

Kemér rè a zoujans ag er goal gonzereh, e zou ur

fal seblant, rak ur vuhé direbrech nen des nitra de zoujein. A pen des pondeu koed ar er stériefu bras, krénein e hrér é huélet ur hresk-deur, get eun n'en dehé er pondeu-sé getou ; mes a pen dé groeit er pondeu get mein, ne zoujér ket kalz en dilan. Elsen eùé, en ineañneu sonn én ou devériefu e zispriez er goal-gonzereh ; mes er ré hum sant goann e vé néhanset eit ur gonz distér. Open, Filoté, en hani e glah brud mat get en ol ne vérit ket er havet get hañni ; mes adrest ol, klah bout istimet get en dud fal e zou kol en inour.

Er brud mat e zou hanval doh un anseign hag e zisko men é chom er vertu ; er vertu e zeli bout enta perpet, ha ne vern penaus, istimetoh eit-ou. Raksé mar hrér goap anehoh, rak ma viùet èl ur guir grechén ; mar larér é oh un dén kouard ha dinerh, rak ma pardonet en anjulieu e vé groeit d'oh, disprizet rah en dra-zé. Rak, open ma nen des meit tud dis-kient ha penneu fal eit laret treu sort-sé, ne fautehé ket biskoah dilezel er vertu eit hum virèt doh er goal-gonzereh. Er fréh ag er gué e tal mui eit en deliaù ; ha ni e zeli istimein madeu en inean mui eit en ol madeu aral. Guir é, peb unan e zeli karein er brud mat, mes pas adrest pep tra. Ne faut ket displij d'en dud vat, mes perak asé plijein d'er ré fal ? Er Roué-Profet e lar é ma hanval téad er goal gonzerion doh ur razoér luem ; ha ni e hell laret é ma er brud mat hanval doh ur haer a bennad blèu hag e gresk paud-mat stankoh ha braùoh, a pen dint trohet get

er razoér luem-sé. Mes mar ou zennér dré gr ér méz ag er pen, n'hellant ket mui kreskein ; me lar eùé é ma diés degas éndro en inour ur huéh men dé bet kollet dré ur vuhé diganpen hag a hoal-skuir, rak gourien er brud mat e zou er léalded hag er réh-ted a vuhé.

Ret é kuitat en darempred dibrofit, er garanté amoed, er fal deverranseu, mar dant ha gobér geu d'emb dirak en dud ; er brud mat e tal mui eit en ol plijadurieu-sé. Mes pen dé a gauz d'hou relijion, d'hou pratikeu devot, d'er gred e hues d'hum santélat é vourboutér, é kasér trouz, ha memb é hoal-gonzér anehoh, lausket, èl ma larér, er chas de harhal doh er loér. Er razoér ag er goal-gonzereh e chervijou de netat hun inour, èl ma chervij er goutel étre dehorn er jardénour de ganpenn er gué ha d'ou lakat de zoug mui a fréh.

Ne zistroamb jamés hun deulegad a ziar Jézus staget doh er groéz ; kerhamb ar é lerh get ur gonfians nerhus én hur halon, mes eùé get furnéz hag avisted én hur spered ; ean e zihuennou hun inour ; ha mar plij getou ma vou kousiet pé kollet, n'hum néhansamb ket : dakoret vou d'emb abret pé devéhat, hag én atretan, sonnat e hrei én-amb en izélded santél ; ur livr a izélded e tal mui eit kand livr a inour. Mar ñigoéh d'emb bout karéet hemb rézon, laramb hemb klem é omb bet dikriet é geu. Mar ne chervij ket d'emb de nitra, keméramb pasianted, beemb izelek a galon, lakamb hun inour hag hun inean étre dehorn

en Eutru Doué : chetu er guellan moiand hun es d'ou goarn. El sant Paul, chervijamb Doué ne vern petra e vrudou en dud ar hun houst, eit ma helleemb laret get David : *O men Doué ! abalamor d'oh en em es souffret en disprizans-sé, hag er méh en des goleit me fas.*

Be zou neoah deu dra de ziforh a fet kement-sé ; er hetan e sel mar a dorfet ker blaoahus ha ker méhus, ma teli kement hañni e vehé karéet anehé é geu, klah pep sort moiand eit hum huennin. En eil e sel en dud hag en des dobér agrén ag ou brud mat, a gauz d'er skuir vat e zeliand d'en ol. Fit en neu dra-sé, ret é lakat er goal-gonzersion de zislaret ou goal-gonzereh. Chetu aviz en dud abil ag en Iliz.

VIII PENNAD

EN DOUSTÉR É KEVÉR EN NÉSAN,
HAG ER REMEDEU ÉNEB D'ER GOUNAR.

En olèu sakret hum chervij en Iliz anehou a houndé amzér en Apostoled eit rein er sakremant a Gonfirmasion hag eit benigein ur lod vat a dreu aral, e zou groeit get ivl olived ha get baum, deu dra eit seneffein en niù vertu a zoustér hag a izélded, ker karet get Hun Salvér, rak men des ind gourhemennet d'emb a zevri én ur laret : *Disket genein é onn dous hag izél a galon.* Vennein e hra ma splannou en niù vertu-sé é kaloneu er ré hum daul d'er chervij get ur guir devosion, ha ma veint èlsé hanval doh é Galon

Sakret. Get en izélded é vé gouniet karanté Doué ; get en doustér, karanté en nésan. Er baum, hag e ia d'er sol pen dé keijet get treu aral, e zou limaj en izélded a galon ; en ivl olived, hag e saù perpet d'er lein, e zou limaj en doustér, rak en doustér e saù drest en ol poénieu, hag e zou ihuélouh eit en ol vertuieu aral. Hi é er boket ag er garanté, rak er garanté, emé sant Bernard, nen dé a féson nameit a pe joent en doustér get er basianted.

Mes konprenet erhat, Filoté. é ma ér galon é teli bout lojet en olèu mistérius-sé. Rak unan a ardeu brasan hun anemiz e zou abuzein éleih a dud get er seblant ag en niù vertu-sé. É guirioné pegement a dud e huélér ha n'ou des meit er langaj, en dianvéz anehé ! El ma ne sellant ket a dost doh ou santiman-teu, ind e gred bout izél ha dous ; mes fari e hrant a vras, rak m'ou guélér, deustou d'en izélded ha d'en doustér e ziskoant, é arfleuein én arben ag en distéran anjuli, ur gonzig benak a dréz.

Er ré e zou bet piket pé dantet get un aer, ne foéuant ket, e larér, a pe gemérant ur sort remed hanuèt *grès sant Paul* ; mes rekis é ma vou groeit mat. Èlsé, pe vér piket get er goal-gonzereh, en doustér hag en izélded, mar dint réh ha guirion, e zihuen hun halon doh er foèu hag en arfleu. Mes, pe n'hellér ket parrat dohté, ur merch é nen des chet én-omb guir doustér hag izélded ; ur seblant anehé, nitra kin.

Jojob, er patriarch santél ag er Lézen goh, a pe laras d'é vredér monet éndro de di é dad, e ras dehé

en aviz-men : « Ne fachet ket ar en hent. » Me lar d'oh er memes tra, Filoté; er vuhé-men nen dé namet ur perhinded hun es d'hobér eit monet d'en nean ; ne fachamb ket en eil doh égilé tré ma omb ar en hent : kerhamb é konpagnoneh hun bredér get ur spered didrous ha karantéus. M'er lar d'oh grons : ne fachet ket jamés, mar gellet ; léh pé ne hues, ne zigoret ket hou kalon d'er gounar, rak « en dén kounaret, emé sant Jak, n'hell ket plijein de Zoué. »

Ret é d'emb seüel éneb d'en droug ha bout hardéh ha dizouj de dorrein goal-dècheu er ré hun es karg anehé ; ret é er gobér get doustér, hemb imurein. Aveit arrest arfleu en éléfant, nen des meit diskoein dehou un oénig bihan ; ur boled kañon e vé arrestet és mat get ur ioh gloan. Kastiein get imur, nag e vehé eùé get rézon, ne tal ket èl pe vehé groeit get rézon hembkin. Dré natur, mab-dén e aboeis d'er rézon ; mes diés bras é dehou plégein d'en imur ha d'er gounar, ha chetu perak pe venn er rézon gourhemennein pé kastiein, ne zeli ket goulén sekour get en arfleu. A pe za er roué, én un amzér a beah, de dremén dré é ranteleh, digeméret é é pep léh get lid ha leüiné. Mes a pen des brezél ha ma za dehou trézein er vro get ur vostad soudarded, nag é vehé eit dihuen é sujité, hañni n'er guél é arriù get plijadur. Rak kaer en devou gobér eit parrat doh fal gonportemant é soudarded, be vou ataù léh d'andur ur goask benak diarben divergondiz ur ré pé er réral anehé. Èlsé, pe gastier get rézon, nag é vehé rust er benijen, en ol

e gavou mat ; mes pe gastier get imur ha kounar, jandarmed er rézon, èl ma lar sant Augustin, en dud en devou doujans, mes ou haloneu e chomou iein. « Guel é, emé sant Augustin, cherrein en nor ag er galon doh er gounar, ne vern péker just é tisko bout, eit hé digor dehi, ne vern péken distér é » ; rak ur huéh men dé oeit abarh, diés bras e vou hé zennein ér méz : ur blantennig e oé, donet e hrei de vout ur huéen tiù. Rézon mat en des enta en Apostol de zihuen doh-emb a lezel en héaul de gouskèt ar hun hounar, rak épad en noz hi e dro de gasoni, hag arlerh é vou diés hé distañnein, a gauz d'en nivér a fal zigaréieu e zeï de harpein doh-ti : biskoah dén erbet nen des kredet é oé dirézon é gounar.

Guel e vehé d'emb enta biüein hemb jamés kounarein kentoh eit klah gobér implé mat ag er gounar ; ha mar digoéh d'er fal dèch-sé fardein én hur halon, hemb ne vemb é chonjal, ret é er mougein fonapl hemb hoari getou, rak a p'er lauskér un herrad abarh, ean e gemér mestroni arnamb ; ean e hra èl er serpant hag e denn és mat é gorv ér léh men des lakeit é ben. Mes penaus, e lareet-hui, é hellein mé mougein er gounar ? Ret é, Filoté, kentéh èl ma hé santeet é komans, tâlein hardéh mat doh-ti, get un doustér nerhus, hemb kemér néhans na kol hou pen ; rak ur huéh men dé breillet er spered ha treboulet er galon, n'heller ket mui gobér nitra a féson.

Arlerh ma hou pou douget hou kalon d'hobér èlsé, héliet en aviz e ré sant Augustin, deit mat ar en

oed, d'un eskob iouank hanùet Auxilius : *Groeit*, emé ean, *er péh e zeli un dén gobér* ; *ha mar kavet en tu de laret èl David* : *Burletet é men deulegad get er gounar*, *hou peet aben rekour doh Doué ha laret dehou* : *Men Doué*, *hou peet truhé doh-ein*, *eit ma astennou é zorn de vougein én hou kalon en tan-sé ag er gounar*. Me venn laret é ma ret goulén sekour get Doué kentéh èl ma omb burtellet get ur gohad imur, èl ma hras guéharal en apostoled, é kreiz en taul bouillard ; ean e hourhemennou hemb arvar d'hun imur distañnein, ha ni hum gavou é peah. Mes, hoah ur huéh, laret er beden-sé hemb treboulans erbet, get ur gred lan a basianted hag a nerh : hanéh é er guellan remed doh en arfleu.

Mar digoéh d'ohdiskoein imur é kevér unan benak, groeit chér dohtou prontan ma helleet. Pe larér ur geu, er guellan remed e zou en dislaret kentéh ; èlsé eùé mougein aben kaer er gounar get un akt a zoustér, chetu er guellan remed éneb d'er fal dèch-sé. Er goulieu fresk groeit, revé ma larér, e zou ésoh de huellat eit er ré groeit a huersou.

Open kement-sé, a pe veet é peah ha didrous, a pe n'hou pou ket léh erbet d'imurein, dastumet én hou kalon ur ioh doustér ha madeleh, hag hum akourset de gonz ha d'hobér hous èvreu, kerklous er ré vihan èl er ré vras, perpet get ur spered dous hag amiabl. Hou peet chonj penaus er Pried e zou konzet anehi ér Hañnenneu, en des mél ar hé dives hag ar blein hé zéad ; hag open, édan hé zéad, de laret é én hé halon,

é hes hoah Leah ha mél ; kement-sé e zisk d'emb é teli en doustér é kevér hun nésan bout én hun èvreu kerklous èl én hur honzeu. Ha nen dé ket treuhoalh en devout doustér er mél hag e daul ur frond huék tro-ha-tro, de laret é nen dé ket treuhoalh bout amiabl get en dianvézerion ; mes ret é open en devout doustér er Leah, peb unan én é diegeh, get é gérent hag é amizion : chetu petra e vank d'ur lod vat a dud ; ér méz ag ou zi é mant èl éled, hag én ou zi é mant èl diauled.

IX PENNAD

ÉN DOUSTÉR ÉN HUN HEVÉR NI-MEMB.

Er guellan implé e hellamb gobér ag er vertu-men e zou én hun hévér ni-memb, eit ma ne geméreamb ket kounar doh emb hun unan na doh hun fal dècheu. Doué, pe houlén genemb hun devout ké a hun féhedeu, ne houlén ket ma vou béhet hur halon get ur glahar melkonius, chifet hag imuret. Amen é fari bamdé ur lod vat a dud hag e fach rak ma ou des fachet, e chif rak ma ou des chifet, e gounar rak ma ou des kounaret ; hag èlsé é ma ou halon èl béet ér goal imur. En imur devot-sé, é léh mougein er gounar, hé dalh prest d'arfleuein eit pep displijadur. Sellet mat eùé penaus er vamen ag en imur, ag er chif-sé, nen dé meit en orgueil ; er hourien anéh e zou gloriusted hur halon, hag hun laka de vout néhanset pe huélamb labour hun goal dècheu. En displijadur a hun péhe-

deu e zeli bout didrous ha nerbus. Ur juj, pe zoug ur santans éneb d'un torfetour, ne zeli ket bout imuret : mui a réhted e vou ér santans-sé ; en hani e jujehé get kounar, e vehé douget de gastiein, nepas revé en torfet, mes revé en arfleu a é galon. Elsen eùé, kastiamb hun goal dècheu get ur volanté réh ha didrous, ha nepas get ur galon chifet ha kounaret ; hag eit kement-sé sellamb nepas doh hun imur, mes doh er goal dècheu hembkin.

Un dén hag e gar er burted e vou glaharet bras eit en distéran péhed e zigoéhou getou gobér éneb d'er vertu-sé ; mes ne hrei kaz erbet ag ur péhed bras en devou groeit é hoalgonz éneb d'é nésan. É kontrél, un aral hag en des kaz doh er goal-gonzereh, e vounéhanset bras eit ur péhed distér éneb d'er garanté, épad ma sellou èl un dra a get ur péhed bras éneb d'er burted. Petra e zou kauz de gement-sé nameit ma jujant, en eil hag égilé, ou housians nepas revé ou skiend vat, mes revé ou imur ?

Un tad e za guel de ben a dorrein goal dècheu é vugalé get doustér ha karanté, eit get konzeu huerù ha rust. Laramb er memes tra anehamb hun unan ; a p'hun es groeit ur péhed, nen damb ket d'imurein ha d'arfleuein, é sigur lakat hun halon d'hé devout ké ; mes konzamb dohti get doustér ha truhé, dougamb hi dré vraù de dorrein hé fal dècheu, hag elsen é vou tinéreit ha glaharet paudmat muioh.

Aveit onn-mé, p'em behé lakeit a-zevri ém chonj pellat doh pep sort gloriusted, ha men devehé digoéhet

d'ein gobér er péhed-sé, ne garehen ket temalein me halon ér féson-men : *Kalon maleurus ha meliget, hag en des hoah hum lausket de vonet d'en orgueil arlerh hou pout grateit ker liés troein kein dehou ! merüel e rinkehek get er méh : ne saüet ket mui hou teulegad trema en nean, divergont ha disléal èl ma oh !* — Mes, get truhé dohti, m'hé dougehé de dorrein hé fal dècheu én ur gonz èl-men : *Ama, me halon beur, chetu ni koéhet arré ér laseu hun boé grateit kement dihoal dohtë. Ha ! saüamb fonapl hag hum zilouiamb elkent aveit mat ; pedamb Doué de durel arnamb ur sel a druhé hag a vadeleh ; beemb éngorto é hreemb guel én amzér de zonet, hag hum zalhamb perpet izelek. Damb atañ get hardéhted, Doué hun sekourou, ha labour mat e vou groeit. Arlerh m'em bou hi debatet elsé get doustér, me gemérehé ur rézoulusion nerhus de zihéal guel én amzér de zonet, ha me vehé prest d'hobér implé ag er moiandeu rekis ha de glah aviz get me hovézour.*

Mar des neoah unan benak ha ne gavehé ket é ma huerù erhoalh er sort temalasioneu-sé eit pikein é galon, ean e hellehé hum chervijein a rebrècheu ster-toh eit lakat én-hi ur méh brasoh ag é béhed ; adal men devou soursi, arlerh en devout hi gourdroutet get rustoni, d'hé honfortein get konzeu a gonfians é Doué, èl guéharal er roué David : « Perak é lausket hui er melkoni de gargein arnoh, o m'inean ? ha perak en hum néhanset-hui ? Lakeit hou konfians é Doué, ha me larou hoah mélasion dehou, rak Ean é me Salvér ha men Doué. »

A p'hou pou enta er maleur de goéh én ur péhed benak, chomet ataù dous ha pasiant, hum izéleit dirak Doué én ur hanaùet hou koannedigeh, mes hemb bout souéhet ag hou péhed. Perak bout souéhet é huélet er beuranté é vout peur, ergoannedigeh é vout goann, er fallanté é vout fal? Keméret kaz neoah doh en anjuli e hues groeit de galon madelehus en Etru Doué, ha kerhet get konfians hag hemb dalé én hent ag er santeleh.

X PENNAD

RET É BOUT ÉUÉHET ÉN AFÉRIEU,
MES HEMB NÉHANS NA HÈR.

Be zou un diforh bras étre éuêhein én aférieu hag hum néhansein geté, étre bout difré ha monet get hër. En éled e labour eit hun salvedigeh get en ol soursi ha difré ma hellant, rak kement-sé e jauj doh ou haranté, ha nen dé ket kontrél tam erbet d'er leuiné na d'er peah a ou stad eurus; mes, deustou péker berùidant é ou gred, jamés n'hum hasant na n'hum néhansant eit hun salvedigeh, rak kement-sé e vehé kontrél d'ou eurusted.

Keméret enta soursi, Filoté, ag en aférieu e laka en Etru Doué étre hou tehorn; rak, doh ou rein d'oh, ean e venn ma hum véleet anéhé get ápertiz; mes dihoallet, mar des moiand, a hum néhansein geté, a ou gobér get ré a hër: pitra goah eit lakat hun

spered de drevariein ha parrat doh-emb a hobér labour mat.

A pe demalas Hun Salvér Jésus-Krist santéz Marth, ean e laras dehi: *Marth, Marth, néhanset ha treboulet oh get éleih a dreu.* Remerket mat: pe n'hé devehé ket bet nameit ur soursi jaujabl, n'hé devehé ket hum dreboulet; mes rak ma hum néhansé éleih, hi hum dreboulas, ha chetu petra e demal dehi Hun Salvér. Er stérieu hag e gerh difonn, e zoug bageu bras ha lan a bep sort marhadoureh; er glaù dous e hra vad d'er bléad ha d'er guim. É kontrél er remou-lieu deur hag er stérieu herrus e zismant en treu ha ne chervijant ket d'er gomers, hag er glaù gurun e hra droug d'en doareuiér ér hornad ma koéh. Elsé enta labour groeit get hër ne vé jamés groeit mat: hum hastet ar hou koar, èl ma lar ur gir hanaùet a huersou. « En hani e rid fonapl, emé Salomon, e zou én danjér a goéh kement paz e hra. » Un dra groeit mat e zou perpet groeit é kours. Er guisped e hra éleih mui a drous, ind e zifré mui eit er guérén; ha neoah ne hrant nameit koér, ha jamés mél. Elsé er ré e gas kement a drouz, er ré e zisko kement a néhans pen dint get ou aférieu, ne hrant jamés kalz a verh.

Mar domb diézet get er helion, nen dé ket abalamor d'en droug e hrant, mes abalamor d'en nivér e zou anehé; elsé en aférieu a bouiz ne hrant ket kement a boén d'emb èl en nivér bras ag er ré vihan. Digeméret enta en aférieu get doustér èl ma teint, hag hum vélet anehé peb unan d'hé zro; rak mar

klasket ou gobér rah d'un taul ha bep eil pen, béh e vou arnoh pé ne hreet nitra a vad.

En hous ol aférieu, lakeit er vrasan konfians é maderleh en Eutru Doué hag hou lakei de zisoh geté; mes labouret eùé d'hou tu, guellan ma helleet. Arlerh kement-sé, kredet hemb arvar é vou mat aveitoh en disoh, memb ha ne vehé ket ean marsé d'hou chonj

Sellet er vugalé vihan : get un dorn ind e grog é dorn ou zad, ha get en aral ind e cherr fréh pé boke-teu. Groeit eùé hou labourieu get unan a hou tehorn ha kroget mat get en aral é dorn en Eutru Doué. Saùet hou teulegad mar a huéh trema-zou eit guélet mar kav mat er péh e hret. Dihoallet drest pep tra a hum zistag dohtou é kredein gobér guel ; rak mar det ha kol é zorn, ne hreet ket ur paz hemb strebautein ha koéh. Raksé, Filoté, ér labourieu'ha ne houlennant ket kalz a soursi, chonjet kentoh é Doué eit én hous aférieu ; mes én treu hag e houlén ol hou spi; n'ankoéhet ket hoah a seùel mar a huéh hou teulegad trema Doué, èl er varteloded ar er mor, hag e sell dalhmat doh en nean eit kondui ou bageu. Mar groet èlsé, Doué e labourou genoh, én-oh, eit-oh ; ha hui e gavou én-Hou joé ha konfort.

XI PENNAD

EN ABOEISANS.

Er garanté hun degas de vout parfet ; mes tèt pazen e zou hag hun doug d'er garanté : en aboeisans, er burted hag er beuranté. En *aboeisans* e ra de Zoué nerh hun halon, er *burted* e ra dehou hun manpreu, hag er *beuranté* hun madeu. Chetu en tri bar a groéz er vertuieu, hag en troed anehi e zou en izélded a galon. Ne gonzan ket ag er ro e vé groeit ér houvandeu, guéhavé memb ér bed, ag en tèt vertu-sé ; deustou men dé er ro ur vamen a hrèseu, nen dé ket rekis er gobér eit donet de vout parfet, adal ma vou pratiket er vertuieu. Eit laret mat, er ro e laka mab-dén ér stad a vuhé parfet ; mes bout ér stad-sé ha bout parfet nen dé ket er memes tra : ol en eskobed hag ol er venéh e zou ér stad a vuhé parfet, ha neoah nen dint ket perpet er ré parfetan ag en dud. Aséamb enta pratikein d'er guellan er vertuieu-sé, peb unan revé é stad ha kondision ; ha dré-zé, hemb ro erbet, ni e gavou en tu de seùel d'en ihuélán santeleh. Rekis é d'emb pratikein en tèt vertu-sé, hemb nen dé rekis d'en ol er gobér ér memb féson.

Be zou deu sort aboeisans : unan e zeliamb hag un aral e choéjamb, unan a zevér hag unan a choéj. Un devér é sentein get ur galon izelek doh er ré e zou mistr eit en treu spirituél : hun Tad Santél er

Pab, en eskobed hag er véléan ; gourhemennet é eùé sentein doh er ré e zou mistr eit en treu tanporél, doh en dud e zou ér pen ag er vro ; hui é zeli érfin aboeisans d'hou mistr a diegeh, tad ha mam, mestr ha mestréz. En aboeisans-sé e zou deliet, rak hañni ne hell chom hemb sentein doh é vistr : Doué en des lakeit étre ou dehorn lod ag er bili en des ean-memb, eit kondui er ré e zou édan-dé. Aboeiset enta d'er péh e hourhemenneint d'oh ; ha chetu en aboeisans a *zevér*. — Mes, eit ma vou parfet en aboeisans-sé, héliet hoah avizeu ha memb dezirieu er ré e zou adrest-oh, a gement ma helleet er gobér, get karanté hag avisted. Sentet a pe vou gourhemennet d'oh un dra benak bourus, èl men dé débren pé deverral ; ha deustou ma nen des chet, é kav genoh, kalz a vérit é aboeisein ér sort treu-sé, fal bras é neoah disentein. Sentet a pe vou gourhemennet d'oh un dra benak ha ne vehé na droug na mat, èl men dé dougein en dillad-men pé en dillad-hont, tremén dré en hent-men pé dré un hent aral, konz pé taùein ; hag hous aboeisans e talvou mat d'oh. Aboeiset a pe vou gourhemennet d'oh treu diés ha poénus, hag hous aboeisans e vou parfet. Aboeiset érfin hemb sañnein grik ha get doustér ; aboeiset hemb dalé ; ha get gred ; aboeiset hemb néhans ha get joé ; drest pep tra aboeiset get karanté hag abalamor d'en Hani e zou bet, dré garanté aveit-omb, sentus betag er marù ar er groéz, hag e zoubet guel geton emé sant Bernard, kol é vuhé eit disentein.

Eit diskein aboeis a galon vat d'er ré e zou mistr

arnoh, hum akoursset de blégein d'hou kansorted ha de laret eldé, meit hag é vehé droug ; sentet doh santimant er ré e zou édan-oh, ha lausket ind d'hobér ou chonj, pen dé mat de vout groeit

Fari e brant a vras er ré e gred é vehé és dehé sentein én un urh benak, a pe gavant kalet aboeis d'er ré e zou mistr arnehé a berh en Etru Doué.

Hañnein e hrér aboeisans a *choéj* en hani nen dé ket gourhemennet d'emb dré lézen erbet, mes e vennamb pratikein anehamb hun unan dré hur vat volanté. Hañni ne choéj é dad hag é vam ; nen dé ket ni é d'er liésan e choéj hun roué, huñ eskob, na memb guéhavé hun pried ; mes peb unan e choéj é govézour. Ama, a pe hues ean choéjet, groeit pé ne hues er ro de sentein dohtou (santéz Teréz, arlerh hé devout grateit sentein doh er supérieur ag hé urh dré er ro a aboeisans, e hras hoah er ro de sentein doh hé hovézour), en aboeisans-sé e zou a vat volanté, rak men dé hui é en des hi choéjet.

Ret é aboeis de ol er ré en des bili arnamb, mes de beb unan anehé revé er péh en des droed de hourhemennein ; d'er roué a fet en treu e sell er lézenneu hag er polis ag er vro ; d'en eskobed a fet en treu e sell er lézenneu ag en Iliz ; d'un tad, d'ur vam ha d'ur pried a fet en treu e sell en tiegeh ; d'er hovézour a fet er péh e sell aférieu hun inean.

Laret d'hou, kovézour gourhemennein d'oh ol en èvreu a zevosion e zeliét gobér. Elsé ind hum gavou paudmat guel ; rak, open er vadeleh ou des anehé ou

unan, hui hou pou hoah, doh ou gobér, er mérit ag en aboeisans. Eurus en dud sentus, rak Doué n'ou lauskou ket de fari.

XII PENNAD

ER BURTED; PENAUS É MA REKIS HÉ GOARN.

Er burted e zou èl ur boket-lis émesk er vertuieu; hi hun laka de vout, ér bed-men, hanval doh en Éled. Nen des nitra kaer hemb er burted, ha purted mab-dén e zou hanùet *honestis*; er praktik anehi e zou hanùet *inour*. Geti é vér divlam ha glan, hemb-di é vér kousiet ha lous. Kaeroh é eit er vertuieu aral, hag ur gloér é aveit en inean hag aveit er horv.

N'anduret ket, a hou vat volanté, nitra ag er péh e zou dihuennet a zivout er baillardigeh.

Pelleit, a gement ma helleet, doh plijadurieu didalvé ha dibrofit er skiendeu, memb pe nen dint ket grons dihuennet.

Ne staget ket hou kalon doh er plijadurieu e hell bout guéhavé gourhemennet get Doué.

Sant Augustin e oé souéhet é huélet Alipius, un ami dehou, é tilezel hag é tispriz er plijadurieu lous arlerh en devout hum daulet dehé én é iouankis. É guirioné, en ol e houí é ma és goarn er fréh a pen dint hoah glan hag én ou féh; mes a pen dint bloset pé darnet, n'hellér mui ou goarn nameit get sukr ha mél. Me lar eùé é hes éleih a voiandeu de hoarn erhat

er burted tré ma nen dé ket bet kousiet; mes ur huéh men des bet groeit geu dohti, nitra ne hell mui hé goarn, nameit en devosion sonn, hag em es liés konparajet doh er sukr hag er mél

Er stad a huerted, ret é en devout ur gousians réh ha tinér eit pellat doh pep sort chonjeu divalaù, eit dispriz akerh en ol plijadurieu dijauj hag e laka en dud de vout hanval doh er loñned. En ineañneu fur ne zeliant jamés ankoéhat é ma éleih guel er burted eit ol er péh e zou kontrél dehi; rak en diaul, emé sant Jéróm, e zoug par ma hell en dud glan de dañhoat er faus plijadurieu, én urlakat én ou chonj é mant paudmat huekoh eit nen dint; ha treboulet bras int, emé er sant, pe gredant é ma bourabl blaob er péh ne hanaùant ket. Chetu perak ur lod vat a dud iouank, gouniet get en hoant ag er faus plijadurieu, hum daul dehé én despet d'er geu e hrant d'ou horv ha d'ou inean. Hanval mat int doh er papilloñned: er ré-men, é chonjal é ma ken dous er flam ag en tan èl ma tisko bout kaer, e ia eùé beb-eil-pen d'hum loskein én-hou.

Rekis é enta goarn er burted. *Klasket er peah get en ol, emé en Apostol, hag er santeleh, rak hemb-di hañni ne huélon Doué.* Ama, er santeleh e gonzé sant Paul anehi nen dé nitra kin, emé sant Jéróm ha sant Augustin, nameit er burted; hañni nen dei d'er baradoéz marnen des ur galon pur; hag èl ma lar Hun Salvér ean-memb, er baillarded, èl chas, e vou boutet ér méz. « Eurus, emé ean, er ré pur a galon, rak ind e huélou Doué. »

XIII PENNAD

AVIZEU EIT GOARN ER BURTED.

Beet éùéet dalhmat de bellat bean doh rah er péh e zoug d'er plijadurieu lous : er goal-dèch a baillardigeh e gomans hemb ne vé kazi remerket, ha kent pèl é ma deit de vout kriü blaoh. Esoh é dihoal doh-tou eit er guellat.

A fet er vertu a burted, en dud e zou hanval doh taseu guér ha ne hellant bout sterdet étré-zé hemb torrein ; hanval int doh er fréh ne vern péker iah, hag e vreïn get en égilé ; hanval int hoah doh deur sklér, hag e vé kousiet kentéh ma ta ur lon benak hag ivèt anehou. Ne lausket ket jamés hañni d'hou touchein, Filoté, nag eit hoari nag eit diskoein chér d'oh. D'er liésan, nen des chet droug bras ér sort treu-sé ; mes, ne vern, ind e daul ur vogeden kousiadur ar braùité er burted. Ne gonzan ket ag en dizhonestis, e zistruj net er vertu kaer-men.

Er burted en des hé grouiad ér galon, mes er horv abéh get é vanpreu hag é skiendeu e zou hé léh hag hé demeurans. Raksé é vé groeit droug dehi dré en évreu, er chonjeu hag en dezirieu.

Un dra fal é sellet, kleuet, laret, touchein get plijadur ne vern péh lousoni. Ha chetu perak é iaré en Apostol d'er grechéñion ketan : *Mem bredér, ne faut két ma vou memb hanüet er péhed lous én hou mesk.* Er

guérén e zihoal a douchein én un dra brein ; ind e bella memb doh er fal vlaz e daul én dro dehou. Er Skritur Santél, a zivout er Pried ag er Hañnenneü, e lar d'emb penaus hé dehorn e skuill er mirrh eit parrat doh er breïnadur ; hé dives e zou biüennet get ur seien ru, eit ne lareint meit konzeu a burted ; hé deulegad e zou konparajet doh ré ur glom, rak men dint net ha glan ; bizeuiér eur hé des doh hé diskoharn, rak en eur e zou ur merch a burted ; hé fri e zou konparajet doh er sèdr ag er Liban, ur huéen ha ne vreïn jamés. Chetu limaj en inean devot, glan, pur hag honest é peb unan ag hé skiendeu.

Er chonjeu ha dezirieu dizhonest e hra droug d'er burted hag hé has liés de gol. En Tad Kasian en des laret : *N'em es chet groeit nitra lous, ha neoah nen donn két glan.* É chonj é laret en des guéhavé péhet dré fal chonjeu pé dré fal dezirieu ; é vanpreu nen dint ket bet kousiet, mes é galon hembkin. En ineañneu tinér, Filoté, e sel adost er poént-sé.

Ne zarempredet jamés en dud dizhonest, drest pep tra mar dint hoah dirollet én ou buhé. Larein e hrér penaus er bohed, é touchein get ou zéad hembkin ur huéen hanüet *amandiér*, e laka hé fréh de vout huerü, deustou péken dous e oent éraug. Elsen é ma en dud taulet d'er baillardigeh : n'hellant kazi laret konz erbet hemb kousi ineañneu er réral. Hanval int doh ur loñ hanüet bazilik hag e zoug é velim én é zeulegad hag én é hanal.

E kontrél, hum blijet é tarempredein en dud douget

d'er burted ; lénet liés er Skritur Santél, rak konzeu en Eutru Doué e zou glan, hag ind e laka de vout glan en nemb ou*har. Er roué David e lar é mant hanval doh ur mén présius hanùet topaz hag en des en nerh, e larér, de zistañnein ha de bellat er fal dezirieu.

Hum zalhet perpet étal Jézus-Krist krusifiet, pé a spered dré en orézon, pé a gorv hag é guirioné dré er gomunion. Er ré e gousk ar er lezeuen hanùet *agnus castus* (1), e gemér, hemb ne chonjant, er pleg ag er burted : kredet mat eùé, én ur lakat hou kalon de re-poz ar Hur Salvér Jézus-Krist, hui e gavou kent pèl hous inean, hou kalon hag hou skiendeu neteit agrén ag en ol kousiadur.

XIV PENNAD

ER BEURANTÉ A SPERED, MEMB É KREIZ ER MADEU.

Eurus er ré peur a spered, rak ranteleh en nean e zou dehé ! Maleur enta d'er ré pinùik a spered, rak en ihuern e zou ou lod ! En dén pinùik a spered e zou é chonjget é zañné pé staget é galon doh-té ; en dén peur a spered e zou distag doh er madeu, a spered hag a galon. Erpichoned hanùet alsion e hra ou néh ront èl un aval, ha ne lauskant meit un toulig distér ér lein anehou. Ind er groa ar vord er mor, mes er pri e zou sterd èl pég, hag a pen da en deur édan-dou, nen da lom erbet abarh ; mes ean e chom perpet drest en

1) Gi. Latia hag e seneñ *Oda glan*, hanù Jézus-Krist.

houlenneu, hemb danjér erbet a solein. Chetu limaj hou kalon, Filoté, hag e zeli bout perpet digor trema en nean, ha perpet cherret doh en treu ag er bedmen. Mar doh pinùik, dalhet hou kalon distag doh er madeu ; saùet-hi perpet ihuéloh éit-té ha n'hum lausket ket de vout béet ha d'hum gol geté. Naren, ne lausket ket er spered-sé e hues resèuet ag en nean de goéh édan en treu ag en doar, mes dalhet ean perpet adrest-té.

Be zou un diforh bras étré en devout anpouizon ha bout anpouizonet. En apotikér en des én é di eit gobér drammeu kazi kement sort anpouizon e zou ; ha n'hellér ket laret é ma anpouizonet eit kement-sé. Hui e hell eùé hou pout madeu, hemb bout anpouizonet geté, mar dint én hou ti pé én hou ialh, ha nepas én hou kalon. Er bed e laka é eurusted ér madeu ag en doar ; nen dé ket dihuennet doh ur hrechén tañhoat en eurusted-sé, mes eurusoh vou paudmat mar kar hum lakat *peur a spered* eit bout pinùik dirak Doué !

Allas ! Filoté, biskoah dén nen des disklériet é oé avar : nen des hañni hemb ne gav en tu de guhein er si méhus-sé. Unan e lar en des ur vanden bugalé ; un aral e lar é teliér bout avizet ha chonjal én amzér de zonet. Hañni ne gav en des ré a zañné, ha bamdé é vé kavet un digaré benak eit dastum muioh-mui ; er ré dougetan d'en avaris e chonj liés er bihannan én ou goal dèch. En avaris e zou un derhian souéhus ; sel mui ma ta de vout kriè ha berùidant, sel mui é

ma diés hi hanñet. Moiz e huélas ur bod koed é kreiz er flam hemb bout losket; mes en avaris e boah en avarisius hemb ne huél en tan én-hou; é kontrél, é kreiz en tan-sé ean e gav doustér ha refreskadur; hag er séhed en des dalhmat eit er madeu ag en doar e zou aveitou en tourmant dousan.

Mar hoantet madeu er réral get ivoul, poén ha néhans, nag é vehé ket hou chonj hou pout ind dré fausoni, é ma en avaris én hou kalon. Più benak e glask ivèt, nag é vehé meit deur, get ivoul, poén ha néhans, un dra splann é é ma en derhian getou.

Ne houian ket, Filoté, hag ean e vehé un dra just hoantat en devout, memb dré voiandeu just, madeu un aral; rak hanval vehé é klaskamb hun ézemant-ni get diézemant en nésan. En hani e bieu un dra benak, ha nen des ean mui a rézon d'er goarn eit n'hun es ni d'en dezirein? Perak enta é hoantebemb-ni en diézein eit hum ézein ni-memb? A dra sur en dezir-sé, hag é vehé ean revé er justis, e vehé neoah kontrél d'er garanté: ne garehemb ket guélet un aral é hoantat un dra hag e zou d'emb. Hanéh e oé bet péhed Akab: hoantat e hras guinieq Naboth hag e venné get mui a rézon hé goarn getou; hé hoantat e hras get ivoul, poén ha néhans, hag elsé ean e ofansas en Eutru Doué.

Ne hoantet madeu hou nésan bet ken ne hoantei hou nésan hum zizobér anehé; ha nezé en hoant en devou d'ou guerhein e lakei hous hani de vout just ha mat. Lakeit hou poén, mar karet, de greskein

hou tañné, adal ma er groeet get justis ha karanté.

Mar karet bras en dañné e hues, mar en des belbehen ar hou spered abalamor dehé, mar e hues eun ag ou hol, be zou hoah terhian genoh; rak en dud hag en des terhian e iv en deur e vé reit dehé get pres, joé ha koutantemant, èl ne gavér ket d'en ordinér get en dud iah: ne gavér ket kement a blijadur én un dra hemb ne vér staget dohtou. A pe gollet ur loden benak a hou madeu, mar santet hou kalon ankinet ha diskonfortet, kredet mé hoah, Filoté, ur garanté diréh e hues dohté; rak nen des nitra e zisko guel é karamb un dra, eit en néhans hun es doh er hol.

Elsé enta ne lausket ket hou kalon de hoantat en treu nen dint ket d'oh; n'hé staget ket doh er ré e hues; n'hun ziskonfortet ket eit er holleu e arriù genoh. Elsé hui hou pou un tammig rézon de gredein nen doh-ket *pinùik a spered*, deustou ma hues madeu; mes é oh memb *peur a spered*, ha dré gement-sé é hues kavet er guir eurusted, rak ranteleh en nean e zou d'oh.

XV PENNAD

ER FÉSON DE BRATIKEIN ER GUIR BEURANTÉ
A PE VÉR PINÛIK.

Ur liùour brudet, hanñet Parazius, e hras ag er bobl a Athen ur porteled ag er choéj, rak ma ré de huélet imür skan ha valigand er bobl-sé. Ean e lakas,

én ur memb taulen, en imurieu kontrél en eil d'égilé merchet ar faseu en dud, er fallanté hag er vadeleh, er gounar hag en doustér, en orgueil hag en izélded a galon, en hardéhted hag en doujans, er haz hag er garanté. Me garehé, Filoté, lakat deu dra hembkin ar un dro én hou kalon, er madeu hag er beuranté, ur soursi bras hag ur guir disprizans eit en treu ag er bed-men.

Keméret soursi, mui eit en dud aral, de dennein ur guir profit ag hou madeu ; rak, me houlén genoh, er ré en des karg a berh er roué d'hum vellein ag é jardrinieu, nen dint ind soursiaploh d'ou labourat ha d'ou hanpen eit pe vehent dehé ? Perak enta ? Rak ma klaskant plijein d'er roué e bieu er jardrinieu-sé. Filoté, er madeu e zou étre hun dehorn nen dint ket d'emb ; Doué, hag en des ind reit d'emb, e venn ma ou lakeemb de brofitein ; bout soursiabl anehé e zou plijein de Zoué. Ret é enta ma vou brasoh ha perhuéhoh er soursi-sé eit hani en dud ag er bed aveit ou madeu, rak ne labourant nameit abalamor dehé ou unan ; ni zeli ni labourat abalamor de Zoué. Mes èl men dé perpet berùidant ha divergont er garanté hun es dohemb hun unan, er soursi hag en des é vamen ér sort karanté-sé, e zou eùé lan a drebill, a ziskonfortans hag a néhans. È kontrél, karanté Doué e laka ér galon en doustér hag er peah ; hag er soursi réglet dré er garanté-sé e zou eùé dous ha didrous, memb a p'hum vellér ag er madeu ag en doar. Goarnamb enta hun dañé get ur spered dous ha didrous, aséamb eùé ou

hreskein revé hun doberieu mar kavamb en tu d'er gobér, rak Doué e venn ma hrehemb elsé dré garanté aveitou.

Mes dihoallet mat a fari, rak liés é kredamb karein Doué, hag é ma ni-memb e garamb. Raksé, eit chom én hent mat ha parrat atañ doh en avaris a p'hum soursiamb a hun dañé, ret é, open er péh em es laret ér pennad ihuéloh, pratikein liés ur sort peuranté benak é kreiz en implé e hret a hou madeu. Hum ziovéret liés ag un draig benak eit sekour er beurerion : hui e vou peuroh ag er péh e reet, ha sel mui ma reet, sel mui é teet de vout peur. Doué en dakorou d'oh, guir é, ér bed aral, ha marsé memb ér bed-men, rak en alézon e zou ur vamen a vadeu ; mes én atretan men dakorou d'oh en Etru Doué, hui hou pou atañ hum beureit un tammig. Ha ! na santélet, na pinùiket peuranté, pen dé en alézon hé degas d'emb.

Karet er beurerion hag er beuranté, hag er beuranté-sé hou lakei de vout peur é guirioné ; rak, èl ma lar er Skritur, ni e za de vout hanval doh er péh e garamb. Er garanté e laka en dud hag hum gar de vout hanval ur ré doh er réral : *Più e zou klan*, e laré sant Paul, *hemb nen donn klan getou ?* Ean e hellé laret : *più e zou peur hemb nen donn peur getou ?* Er garanté er laké de vout hanval doh er ré e garé. Mar karet enta er beurerion, hui e vou lodek én ou feuranté hag hanval e veet doh-té.

Ama, mar karet er beurerion, hum blijet doh hum gavet én ou honpagnoneh, doh ou guélet én hou ti,

é vonet d'ou guélet d'ou zi, doh ou lezel de dostat d'oh én ilizieu, ér ruiet hag ér léhieu aral. Reveh peur a déad é konz doh té mes pinùk a zehorn é rein dehé lod ag er madeu e hues resèuet get Doué.

Ha hui e faut d'oh gobér un dra benak open, Filoté? Ama, n'hum goutantet ket a vout peur èl er beurerion, mes beet memb peuroh eit-té. Ha penaus? e laret-hui. Gout mat e hret, er servitour nen dé ket kement èl é vestr: ama, hum daulet de chervij er beurerion; kerhet d'hobér ar ou zro a pe veint klan ar ou gulé; aprestet dehé hui-memb, a hous hani, de zèbrein ha d'ivèt, labouret aveit-té. O Filoté, chervij er ré peur e zou un dra inouraploh aveit bout roué. N'hellan ket laret péker kaer é kavan er péh e hré a fet en dra-men sant Loeiz, unan ag er rouaïné brasan e zou bet biskoah, ur roué bras é pep féson; ean e vagé peurerion hag ou chervijé liés doh taul; be oé kazi bamdé tri é tèbrein getou, ha liés ean e zèbré er péh e chomé ar ou lerh, dré garanté doh té: ean e ié de huélet er ré klan d'en hospitalieu, hag hum laké de chervij er ré en doé en drougeu eahusan, er ré lovr, er ré e vreiné ou manpreu, er ré débret d'er valitouch; ean ou chervijé digabel-kaer hag ar é zeulin, rak ma respeté én-hé Salvér er bed: ha ean ou haré get ur garanté ken tinér èl hani ur vam é kevér hé broèdur. — Santéz Elizabeth, merh d'er roué a Hongri, e ié liés émesk er beurerion; hag émesk en intro-nézed én hé faléz hi hum huské èl ur beuréz, én ur laret: « Pe vehen peur, chetu pe sort dillad em behé. »

O Filoté, na peuret oé er prins hag er brinséz-sé é kreiz ou madeu! na pinùket oent ind én ou feuranté! Eurus er ré e zou peur elsé, rak ranteleh en nean e zou dehé: *m'em es bet hoant, ha hui e hues me maget*, e larou dé er jujemant Roué er beurerion hag er rouaïné, *me zou bet nuah, ha hui e hues men gusket: deit d'er ranteleh e zou bet kanpennet d'oh ag er homansemant ag er bed*

Nen des dén erbet ha ne vank dehou mar a huéh un ézemant benak. Un ami e za d'hun guélet, ni e garché gobér digemér mat dehou, ha paud a dreu e vank; ur huéh aral nen dé ket genemb en dillad hun es dobér anhé eit monet get inour én ur gonpagnoneh benak; guéhavé nen des én ti meit fal ivaj; guéhavé aral ne gavér na lojeris, na gulé, na bouid, na dén d'hun chervij én ur voiaj poénus; én ur gir, ne vern péker pinùk é, en dén hum gav liés én dobér, ha nezen é vé peur a gement tra e vank dehou. Ama, Filoté, resèuet er beuranté sé a galon vat, ha soufret get joé er boén hou pou geti.

A pe golleet un dra benak, bras pé bihan, dré er goal-dauleu e arriù ker stank ér vuhé-men, èl men dé un taul harnan, en tan, er séhour, ur laeronsi, ur proséz, chetu er momand de bratikein er beuranté, én ur resèu get doustér er hol-sé, doh en digemér get ur galon nerhus ha get er basianted e jauj doh ur hrechén Ézaü e zas dirak é dad, é zehorn goleit a vlèu, ha Jakob eùé; mes er blèu ar zehorn Jakob e zalhé doh é vanégeu, ha ne oent ket staget doh é grohen, hag és

e oé ou zennein hemb gobér kignadur dehou; é kontrél er blèu e oé ar ze'orn Ézaü, èl ma oent staget doh é grohen, ne vehé ket bet tu d'ou zennein hemb gobér droug dehou, hag hemb er lakat de glem ha d'hum zihuen. Elsé, pen dé staget hur halon doh en dañé, kentéh èl ma ta un taul bouillard, ur laer pé ur chikañnour de skrapein un draig benak anehé, chetu ni é krial forh, doh hum néhansein hag é kol pasianted. Mes, mar nen domb ket staget a galon doh-té, ha ne geméramb anehé meit er soursi e houlen en Eutru Doué, pe veint skrapet genemb ne golleemb ket pen eit kement-sé, ha ni e chomou é peah. Er loñned e zou staget doh ou hrohen, mes en dud e zou distag doh ou dillad, hag és é dehé hum zihuskein a pe garant.

XVI PENNAD

PENNAUS BOUT PINÛIK A SPERED, A PE VÉR PEUR.

Mar doh peur é guirioné, Filoté, aséet hoah open bout peur a spered; groeit ag hou peuranté ur vertu ha prenet er baradoéz get er mén présius-sé. En dud ag er bed er hav tihouél; kaer é neoah ha présius bras dirak Doué.

Keméret pasianted, rak ma oh én ur gonpagnoneh ag er choéj: Jésus-Krist, er Huerhiéz Santél é Vam, en Apostoled hag ur lod vat a Sent hag a Santézed e zou bet peur; ind e hellé bout pinûik, mes dis-

prizet ou des er madeu ag en doar. Nag a duchentil vras en des ridet de glah er beuranté santél ér houvandeu hag én hospitalieu! Poéniet ou des eit hé havet, èl sant Alexis, santéz Paula, sant Paulin, santéz Anjel hag éleih a Sent aral. Ama, Filoté, n'hou pou ket bet hui poén erbet, rak hi e za d'hou kavet hemb ne hues hi klasket. Karet hi enta èl amiéz vras Jésus-Krist hag e zou gañnet peur, en des biñet ha mariet peur.

Hou peuranté e talvou d'oh é diù féson hag hou lakei de houni un trezol a vériteu. De getan, ne hues chet hi choéjet; Doué é en des hi degaset d'oh. Ama, plijein bras e hramb de Zoué pe zigeméramb a galon vat, eit gobér é volanté santél, er péh e za d'emb a é berh; kement tra e arriù genemb, sel bihannoh en er hlaskamb, sel mui é ma vennet get Doué. Andur ne vern petra eit gobér volanté Doué, e ra d'emb ur mérit hemb par.

D'en eil, hou peuranté e zou ur guir beuranté. Konzamb get réhted: ur beuranté istimet, mélet, karet, sekouret, en des madeu pé ataù nen dé ket ur beuranté abéh; mes ur beuranté disprizet, méhekeit, temalet ha dilézet, e zou ur guir beuranté. Honéh é, d'er liésan, peuranté en dud ag er bed; rak, èl ma n'ou des chet hi choéjet, ne hrér ket kalz a stad anehé; ha chetu perak é ma peuroh ou feuranté aveit hani er venéh. Honen neoah e zou santél bras hag adrest en aral a gauz d'en intansion en des bet er venéh d'oh hé choéj, hag er ro ou des groeit eit hum stagein dohti.

N'hum glemmet ket enta a hou peuranté, Filoté, rak n'hum glemmér nameit ag er péh e zisplij d'er galon ; ha mar displij d'oh hou peuranté, nen doh ket peur a spered, mes é kontrél pinùik oh a spered, rak ma oh staget doh er madeu.

N'hum ziskonfortet ket eùé é huélet é vank d'oh er sekourieu rekis, rak honéh é er huellan peuranté. Vennein bout peur hemb diézemant erbet, e zou ré ar un dro, rak kement-sé e vehé klask mérit er beuranté hag ézemant en dañné.

N'hou peet ket méh é vout peur, nag é houlen en alézon. Reséuet get ur galon izelek er péh e vou reit d'oh, ha n'hum glemmet ket mar ne vé reit nitra d'oh. Hou peet chonj ag en hent hir en doé bet er Huerhiéz gloriüs Vari d'hobér eit kas hé Mab Jésus d'en Éjypt, ha sellet a dost pegement a zisprižans hag a boénieu hé doé bet d'andur én-hou. Biuet elsé hag é veet pinùik bras deustou d'hou peuranté.

XVII PENNAD

ER GARANTÉ, HA DE GETAN PEN ER GARANTÉ DIRÉH.

Nen des chet é kalon mab-dén tèch erbet aral ker kriù èl er garanté ; ean e gomand én-hi, èl ur roué én é ranteleh. Dré-zou en hani e gar hag en dra karet e za de vout ingal unan d'en aral. Dihoallet enta, Filoté, doh pep sort fal garanté, get eun a zonat aben kaer de vout fal.

A ol er péh e hanùér karanté, nen des danjerùsoh eit en hani e stag en dud étré-zé hag ou laka d'hum hantein, eit rein ha kemér get en égilé pep sort skuirieu. Mar hum glaskant eit trokein get en eil madeu faus ha didalvé, er garanté e zou faus ha didalvé ; mes pe drokant étré-zé madeu réh ha guirion, er garanté e zou eùé réh ha guirion ; hag er garanté e zou mat pé matoh revé men dé guel pé huel er péh e drokér get en égilé, hanval doh er mél hag e zou huekoh a pen dé cherret get er guérén ar er boketeu guellan. Mes be zou ur sort mél ér vro a Héaraklé, én Azi, hag e zou — e larér — un anpouizon hag e lak de follein en dud e zèbr anehou, rak men dé cherret ar en akonit, ur lezeuen stank bras ér hornad bro-sé. Chetu petra é er garanté a pe za d'endud hum hantein eit sonnat ha magein ou goal dècheu.

En trok e hrér get en égilé a blijadurieu er horv n'hell ket bout hanùet karanté, rak a vihannoh é vehé kavet karanté étré er loñned. Ér stad a briedereh é kavér un trok a vuhé, a vadeu, a sekourieu hag a fidélded : chetu perak é hes karanté étré er priedeu.

N'hellér ket eùé laret é ma ur guir garanté en hani e denn en dud devat en égilé a gauz d'er péh mé mant a zianvéz, pé d'er péh e houiant gobér get apertiz : plijadur e zou é sellet doh un dra braù, é kleuet ur voéh bourus, é parein un dra flour, ha treu aral sort-sé ; nag a dud iouank eùé e gleuér é laret : Hanen ha hanen nen des chet é bar ; hañni nen dé ker modet èldou de grol, de hoari, de gañnein ; na braùet é ean

de huélet ha de gleuet, na bouruset é bout getou ! Hag elsé er ré e houi bamein er muian er réral e zou sellet èl er ré huellañ ag en dud. Ol en treu-sé e zou a zianvéz, hag a p'hum stagér doh en égilé a gauz dehé, nen des azé meit ur blijadur eit er skiendeu, ur garanté divalaù, hag e vehé guel hanùet un amoedaj. Chetu petra é neoah liés mat karanté en dud inouank hag e sell doh er guskemant, doh er blèu, doh en devizeu kaer hag er honzeu farsus, doh min er fas ha liù en deulegad. Er geh tud-sé nen dé ket hoah digor ou spered na trèset ou halon ; ou haranté ne bad ket, ha téein e hra èl en erh édan en héaul.

XVIII PENNAD

ER GARANTÉ FOLLEH PÉ ER FOL GARANTÉ.

Mar des ur garanté sort-sé étré pautred ha merhed, hemb nen dé ou chonj diméein ur ré d'er réral, groeit e vé anehi fol-garanté : nen des én-hi meit ur seblant a garanté, get éleih a amoedaj. Dré-zi, kalon en dud-sé e zou louiet get en eil ha staget étré-zé, a gauz d'er plijadurieu didalvé ha d'en treu a zianvéz em es konzet anehé. Ha deustou ma tenn liés mat er garanté-sé de blijadurieu lous ha grons dihuennet, nen dé ket neoah er plijadurieu-sé e glaskér a gomans : a vihannoh ne vehé meit dizhonestis ha paillardigeh. Tremén e hrei memb a dauleu hir amzér kent ma koéhou en dud fol-sé ér péhed méhus ; ha

guéhavé n'ou des, épad mar a vlé, én ou spered, én ou halon, nameit chonjeu, dezirieu ha huañnadeu amoed ; ha nen des étré-zé meit éleih a ardeu sot hemb bout fal.

Be zou ré ha ne glaskant nitra kin meit koutantein en hoant, en dobér ou des de garein ha de vout karet. Er ré-men nen dint ket diés a-zivout en dud : ne choéjant ket, ne hrant ket diforb erbet, ha fonabl é plijér dehé. Kentéh ma huélant unan benak hag e zisko bout chérabl ha joéius, ne vern petra e talv, aben kaer é ma troeit ou fen, ha chetu ind èl en éned, dalhet ér laseu ha diés bras dehé donet ér méz.

Be zou réral ha ne glaskant én dra-zé meit koutantein ou gloriusted ; ind e gred mat é ma inourabl bout mestr ar galon un aral ; mes ind e sell de biù plijein ha più karein, ha perpet ind e choéj, kent ou zennein geté, er ré e zou inouraplan gouni.

Be zou ur lod vat aral hag e zou douget d'er follehsé ar un dro dré en hoant ou des de garein ha dré en hoant ou des de gavet gloér ; deustou ma ou des ur galon tinér, n'ankoéhant ket sellet a dost get più é ma inouraplan bout karet.

Er garanté dijauj-sé, én ur ré èl ér réral, e zou fal, fol ha dibrofit. Fal é, rak ma achiù liés mat dré er péhed méhus, ha ma laer doh Doué ur galon hag ur garanté e zou deheu ; fol é, rak nen dé diazéet ar rézon vat erbet ; dibrofit é, rak ne dennér anehi na vad, nag inour, na joé. É kontrél, kol e hrér en amzér geti, hum lakat e hrér én danjér de gol en inour, ha

ne gavér én-hi plijadur erbet, nameit en hoant ag un eurusted benak, hemb gout petra na pegours. Open, é mant dalhmat éngorto ma vou rantet dehé karanté eit karanté; ne gavant jamés é mant karet revé ma karant, ha chetu ind taulet de vout jalouz, trist, chetu ind maleurus.

.....

Doué ne glah mab-dén nameit a gauz d'é inean; ha ne glah é inean nameit a gauz d'é garanté. Allas! n'hun es chet, na danjér, kement a garanté doh en Eutru Doué èl ma teliehemb. Ha neoah, tud maleurus ma omb, ni e strèu hun haranté tro ha tro, hag hum stag a galon doh pep tra sot, distér ha didalvé èl p'hun behé karet erhoalh en Eutru Doué.

Ah! vennein e hra bout karet genemb dré grad vat, rak men des reit d'emb buhé er horv ha buhé en inean; nag ur gont e houlenou genemb ag en implé e hramb a hun halon! Mar vé jujet getou pep konz didalvé, petra vou ag ur garanté dibrofit, lan a folleh hag a béhed!

Er gué keneu plantet én doar labour hag ér guiniegi e hra paudmat a geu dohté, rak donet e hrant de vout ihuél ha tiù, ha tenein e hrant geté er chugon ag en doar; get ou deliaù ind e barra doh tuemdér en héaul a goéh tro ha tro; open kement-sé, en dud e za de ziskar er fréh anehé hag e flastr er péh e zou doh ou zreid. Elsé é hra droug d'en inean er garanté fol e gonzamb anehi: hi hé sorb kement ma lam getj ol hé

nerh de bratikein en èvreu a relijion; hi e laka de greskein én-amb en dél ag er fal chonjeu, dezirieu, hoarieu sot, ha ne vé mui léh d'en treu a zevosion; hi e denn arnamb kement a néhans hag a dantasioneu, ma vé hur halon èl un doar mahet, kalet ha séh. En ur gir, hi e gæs kuit karanté ha memb doujans Doué, e zinerh er spered ha e hra geu d'hun inour dirak en dud. Un hoari é d'en dud ag er bed, mes un anpouizon d'en ineanñeu.

XIX PENNAD

ER GARANTÉ RÉH.

O Filoté, hou peet volanté d'hobér vad d'en ol, mes ne glasket ket karanté nameit get er ré e vou mat ha profitabl darempredein; ha sel mui en hum dauleet d'er mad dré en hantiz hou pou étré-zoh, sel mui é vou santél hou karanté. Mar hum hanfét eit kemér abilted get en égilé, hou karanté e zou réh hag e vérit bout mélet; ha muioh hoah mar vennet hum zoug de bratikein er vertuieu, èl men dé en avisted, er justis hag en nerh. Mes mar klasket konpagnoneh eit kreskein geté hou tevosion hag hum santélat muioh-mui, ho! na présiuset é hou karanté! Ne vou ket kavet guel eit-hi, rak ma ta a Zoué, rak ma kondui de Zoué, rak men dé diazéet ar Doué, rak ma padou de virüikin get Doué. Ho! na kaeret é karein ar en doar ér féson ma karér én nean, ha dezirein hum

garein ér bed-men èl ma hum garembépad en éternité ér bed aral ! Ne gonzér ket amen ag er garanté madelehus e zeliér d'en nésan, ne vern più é ; mes me gonz ag ergaranté e vé étré en ineañneu, ha dré béhani deu pé tri, pé open, hum zoug étré-zé de bratikein en devosion, de santélat ou buhé ha de zonet de vout hanval a spered hag a galon. Hellein e hrant, é guirioné, kañnein er honzeu-men ag er profet David : « Na kaeret, na bouruset é biùein èl bredér get en égilé ! » Ia, Filoté, er baum huek ha présius ag en devosion e rid dalhmat a galon ur ré é kalon er réral, ha réh mat é vé laret en des en Eutru Doué skuillet é vénédik-sion ar er garanté santél-sé eit er bed-men hag er bed aral.

Étal er garanté-men, ol er réral nen dint meit ske-deu a garanté : ind e stag er haloneu get liammeu disprizabl ha bresk èl guér ; mes en devosion santél ou joént doh en égilé get chalenneu kaer ha présius èl en eur. Filoté, ne glasket ket karanté erbet aral. Me gonz ag er harantéieu e hellet gobér hui-memb, ha nepas ag er ré e zeliét dré natur ha revé Doué d'hou tud, d'hou kérent, d'hou amied, d'hou hobé-rierion vat.

Unan benak e larou marsé ne faut ket karein unan guel eit er réral, rak ur garanté sort-sé e hoalh er galon, e zinerh er spered hag e denn d'er jalouzi. Guir é é ma merchet é livreu paudmat a dud santél penaus é vehé un droug émesk er venéh hum choéj hag hum garein ur ré drest er réral ; mes en dra-zé nen

dé ket laret a zivout en dud ag er bed. Én ur houvand réglet mat, er venéh e glah rah hum santélat get en égilé, ha nen des chet dobér a hantein eit kement-sé ur ré muioh eit er réral, get eun a lakat dispeah ér vanden. Mes ér bed é ma rekis d'er ré e venn pratikein er vertu, hum joentein dré ur garanté santél, eit rein kalon ha nerh en eil d'égilé de gerhet én hent ag er santeleh. A pe hrér hent én ur blénen, ne vé ket dobér a hum sekour de gerhet ; mes a pen dé rekis monet dré henteu skosellek ha risklus, ret é, eit disoh d'er guellan, hum harpein en eil doh égilé. Elsé en dud ér houvandeu n'ou des chet dobér a garein nag a zarempredein hanont kentoh eit hanen ; mes é kreiz er bed, léh mé ma ken diés disoh get er salvedigeh, ret é hum gavet ha rein dorn ur ré d'er réral. Naren, ér bed rah en dud ne glaskant ket er memes tra, rah en dud n'ou des chet er memb intansion ; ha chetu perak é ma rekis kavet ha hantein er ré e zou ag er memb chonj ; ha kement-sé ne hrei geu doh hañni, ha ne lakei ket dispeah erbet meit hag e vehé étré er mad hag en droug, en deved hag er gévr, er guérén hag er chardoñned ; mes un dra rekis é.

A dra sur, arlerh en devout lénet en Aviél, hañni n'hellou laret nen doé ket Hun Salvér ur garanté tinér drest ol doh sant Iehann, doh Marth, Mari-Madelén ha Lazar ou brér. En ol e houï pegement a garanté en doé sant Pièr doh sant Mark ha santéz Pétronill. Sant Paul en doé eùé é dud, ha ean e garé drest ol é zisipl Timothé ha santéz Thèkl. Sant Gregoér a Na-

zianz, ami bras sant Bazil, e gav inour ha plijadur é konz liés ag er garanté e oé étre-zé; ha chetu penaus é konzé anehi! « Hanval vehé ne oé meit un inean é rein buhé d'en neu gorv. Ne faut ket kredein ablén ur gonz hag e lar é kavér pep tra é kement tra zou; sur é neoah é oemb deu én unan, ha peb unan anehomb én aral; ur memb volanté hun boé de bratikein er vertu, de viuein ér bed-men get en espérans ag en aral; d'hum zistag doh en treu ag en doar kent bout dispartiet doh-té get er marù. »

Sant Augustin en des testoniet é oé santéz Monik, a gauz d'hé santeleh, karet bras get sant Ambroéz; hag é karé hi eùé en eskob santél-zé èl un él ag er baradoéz. Mes petra e tal d'ein konz hiroh ag un dra e zou disklériet get en ol? Sant Jérôme, sant Augustin, sant Gregoér, sant Bernard, hag ol serviterion brasan en Eutru Doué en des karet unan benak drest ol er réral, hemb nen des kement-sé parreit dohté a arriù én ihuélian pazen ag er santeleh. Sant Paul, é temal d'er baiañned ou buhé dirollet, e lar dehé é mant tud hemb karanté. Sant Tomas hag er grechénion abil e lar é ma er garanté ur vertu, ha ne gonz neoah meit ag er garanté e zou étre un nebed tud; rak ean e lar penaus er garanté santél n'hell ket bout étre ur vostad.

Er santeleh ne houlen ket enta ma chomeemb hemb karein hañni, mes hi e houlen ma vou hun haranté perpet mat ha santél.

XX PENNAD

PÉH DIFORH E ZOU ÉTRÉ UR GARANTÉ RÉH
HAG UR GARANTÉ DIRÉH.

Chetu amen, Filoté, un aviz hag e denn de vras. Er mél a Héraklé em es konzet anehou, deustou men dé un anpouizon, e zou just hanval doh er mél aral ker mat eit er iehed; ha danjerus bras é kemér unan eit en aral, pé memb hum chervij anehé keij-meij, rak er péh e zou guellan én hani mat ne lammehé ket é velim get en hani fal. Me lar eùé é ma ret éuéhat a zivout er garanté, drest pep tra a p'hum gavér étre pautred ha mérhed, ne vern aveit petra, rak liés er goal-spered e dreis get paud a abilted er ré hum gar elsé. Komans e hrér dré ur garanté mat ha santél; mes mar ne vehér ket éuéhet mat, er garanté amoed hum geijou get en aral, hag arlerh é ta er garanté dijauj, hag en taul devéhan en hum daulér d'er plijadurieu méhus. Ia, memb er garanté eit hum zoug d'er santeleh en des hé danjériu, mar ne vér ket perpet éuéhet ha lan a zifians. Diésoh é neoah hum dronpein amen, rak ur galon glan ha divlam e huél splann hag e remerk kentéh er péh e zou kontrél d'hé furtéd. Raksé a pe fal d'en diaul kousi en ineañ-neu-sé, ean e hoari dré fines hag e asé lakat a nebedigeu en anpouizon de zivir én-hé.

Eit diforh er garanté santél doh en aral, sellet mat

doh en dra-men : er mël a Héraklé e zou dousoh ér beg eit er mël aral. rak men dé cherret get er guérén ar en akonit hag e ra dehou un doustér hemb par. Elsé é kavér ér garanté diréh ur ioh konzeu dous ha tinér, mélasion eit er vraùité hag ol er péh e blij d'en deulegad ha d'er galon. Mes er garanté santél e gonz ur langaj réh ; n'hell ket mélein meit er vertu ha donézoneu Doué, rak ar en treu ihuél-sé é ma diazéet.

Er ré e zigoéh dehé débrein ag er mël anpouizonet-hont e sant ou nerh é hoannat hag ou fen é troein : elsen eùé er garanté diréh e daul mèuadur én inean hag e hra dehi risklein én hent ag er santeleh. Geti é vér douget d'hobér selleu dous ha tinér, huañnadeu karantéus, temalasioneu d'en hani karet rak ne seblant ket karein, hag arlerh é kemérér guéhavé en hardéhted de houlen getou ur merch benak ag er garanté amoed-sé, hag un dra splann é de huélet é vou tuchant koéhet a blad en honestis. Mes er garanté santél en des deulegad glan ha pur ; hi hum zalh mat, hag én ur féson léal ha divlam ; hé huañnadeu e ia trema en nean ; n'hum glem nameit é huélet nen dé ket karet erhoalh en Eutru Doué.

Er mël a Héraklé e laka en deulegad de vurletein ; hag er garanté fol e dreboul er skiend vat, ken ne houier ket mui diforh er mad doh en droug, hag é kemérér en digaréieu sotan eit guir rézonieu ; doujein e hrér er sklérder ha karein e hrér en tihoélded. Mes er garanté santél e huél spis ha splann ; jamés ne glas-

kou monet de gub, hi hum zisko memb a volanté vat dirak en dud.

Érfin er mël anpouizonet-hont e lausk ér beg ur houst ag er ré hueruan. Er faus garanté e achiù dré gonzeu pé goulenneu méhus ; hag a pe n'hell ket donet de ben, hi hum daul d'er vanjans, d'en anjulier, d'er goal-gonzereh, ha guéhavé memb d'er gounar ha d'en treisoni. Mes er garanté pur ha santél e zou ataù honest, dous hag amiabl ; n'hé des kin chonj meit lakat en ineañneu d'hum joentein muioh mui ér santeleh, ha chetu ur garanté hanval doh en hani e gaeveemb én nean.

XXI PENNAD

PENNAUS HÛM HOARANTEIN DOH ER GARANTÉ DIRÉH.

Penaus éuéhat doh en ol amoedaj, lousoni, karanté fol ker stank ar hun hent èl ur ioh melion ? Kentéh èl m'hum santeet atahinet geté, hum zistroeit bean d'en tural ; ha get ur galon lan a gaz doh er péhed, hum daulét a spered étal kroéz Hun Salvér, keméret é gouronen spern ha lakeit-hi éndro d'hou kalon éit hé goarantein éneb d'er luherned bihan e gonz d'emb anehé er Skritur Santél, hag e zou en tantasioneu méhus. Dihoallet a barlandal get hous anemiz ; ne laret ket : m'er cheleou, mes ne hrein nitra ag er péh e larou d'ain ; me rei me skoharn, mes ne rein ket me halon. O Filoté, ne hret ket en treu a hantér ;

er galon hag en diskoharn hum gleu étré-zé; hag èl ma n'hellér ket arrest ur remoul deur hag e goéh diar lein ur mañiné, diés bras e vehé parrat doh un dra tantus a vonet betag er galon a pen dé oeit én diskoharn. Goarantamb enta hun diskoharn doh er honzeu danjerus, mar vennamb goarn hur halon perpet divlam.

N'ankoéhet ket penaus, arlerh hou pout gloestret de Zoué hou kalon hag hou karanté, é vehé ur sakriléj laereh dohtou en distéran loden anehé; reneuéet kentoh hou sakrifis, keméret rézolutioneu aral ha goulennet sekour getou. Donet e hrei d'hou sekour, ha dré garanté aveit-oh ean e gemérou hou kalon édan é hoarnasion, eit ma ne gareet mui nitra kin nameit-hou.

Mes mar dé déjà loujet hou kalon é laseu er garanté fol, na diés e vou d'oh hé dilouiein! Stouiet dirak hou Krouéour, lan a vadeleh hag a druhé; hanaüet diraktou péker bras é hou koannedigeb, hou fallanté; douget hou kalon par ma helleet de gasat er folleheu treménet, dislaret ha troeit kein d'er péh e hues grateit hag e zou bet grateit d'oh; ha laret de Zoué a greiz kalon ne vennet mui grons return d'en amoedaj-sé.

Mar gellet pellat doh en hani en des keméret perhar hou kalon, me gav mat bras en disparti-sé. A viskoah é larér é ma profitapl chanjein bro eit ankoéhat er péh e ra plijadur pé ankin d'er galon.

Mes mar n'hellér ket pellat, petra gobér? Ret é tro-

hein grons doh en devizeu, doh en hantiz é kuh, doh er selleu ha doh pep sort merch a garanté; én ur gir, doh rah er péh e hellehé ur bihan dra magein er fal garanté-sé; pé d'er bihannan, mar dé rekis konz en eil doh égilé, ret é disklériein grons ha huerù é vér achiù get en amoedaj.

Me gri a voéh ihuél de gement hafini e zou louiet é laseu er garanté diréh: taillet, trohet, distaget; ne gollet ket hous amzér é tizroui hag é tiglomein liameu er garanté fol-sé: ret é, èl ma larér, impléein en hoarn hag en tan, ha ne zeliét ket doujein bout rust é kevér ur garanté hag e zou ker kontrél de garanté Doué.

Mes, e laret-hui, er ré e zou delivret a sklavaj, ne hoarnant ind ataù er merch a ou hoarneu? hag a p'em bou torret me ranjenneu, ne chomou hoah ém halon ur merch benak anehé? Naren, Filoté, mar hues kaz doh hou péhed èl ma teliet, ne chomou genoh nameit donjér doh er fal dècheu ag en amzér treménet. Mes, mar nen dé ket kriù erhoalh hou klahar eit dihrouiennein a hou kalon hé fal dècheu, chetu petra e zeliét gobér: groeit, èl m'em es diskét d'oh, ur retirans én don a hou kalon; hum dennet én-hi, ha dré luskeu bertuidant hous inean trema Doué, re-nonsiet d'hou fal dècheu. Lakeit mui a amzér eit éraug de lén er livreu santél, kerhet liésou de govésat, komuniet revé hou tobérieu hag aviz hou kovézour; laret dehou pé de unan benak aral avizet ha fur, get ur galon izelek ha guirion, ol hou poénieu, ol hou tantasioneu. Ha mar dalhet mat d'hobér élsé,

beet engorto en hou telivrou en Etru Doué ag hou koal dècheu.

Mes, e lareet-hui marsé, ret vehé bout dinatur eit torrein elsé ur garanté ha deuhantérein ur galon. — Ha ! Filoté, nag eurus é un dizhanaùedigeh hag e hra kement a blijadur de Zoué ! Mes neoah en dra zé ne vou ket gobér droug, é kontrél, d'en hani karet ; rak é torrein hou liameu, hui e dorr eùé liameu en aral ; ha deustou ma ne houi ket bremen é eurved, ean hé gouiou devéhatoh ; ha kent pèl peb unan anehoh e drugèrèkei en Etru Doué d'é du, én ur laret get er profet David : O men Doué, torret e hues me liameu ; hui hembkin e bedein én amzér de zotet.

XXII PENNAD

AVIZEU ARAL A ZIVOUT ER GARANTÉ.

Nen des chet a garanté padus hemb hum hantein éleih ; ha dré forh hum hantein, é tizolér er péh e zou kuhetan ér galon, hag é huéhér get en égilé hemb chonjal, ar un dro get er santimanteu karantéus, en ol chonjeu ha santimanteu aral. Chetu petra e arriù drest pep tra a pen dé diazéet er garanté ar en istim, rak en istim e zigor ker frank en nor ag er galon ma hell donet én-hi, ar un dro get karanté en aral, ol é dècheu ha santimanteu, mat pé fal. Er guérén ne glaskant nameit méi ar er boketeu, mes mar dé velintus er boketeu sé, ind e cherr eùé velim é keij

get er méi. Ret é enta, Filoté, pratikein er honzeumen e laré Hun Salvér Jézus-Krist : *Gouiet mat chanjein hous argand hag hou monei* ; de laret é, ne resèuet ket er fal vonéi é keij get en argand mat, nag er fal eur é keij get en hani pur ; diforhet er péh e zou présius doh er péh e zou vil ha disprizabl, rak nen des kazi dén erbet hemb nen des ur si benak. Ama, péh rézon hou pehé hui de zigor hou kalon de hoaldècheu hous ami ? Ret é er harein, deustou ma nen dé ket parfet ; mes ne faut ket kemér na karein é fal dècheu, rak er guir garanté e ra donézon ag er péh hé des a vad ha nepas ag er péh hé des a zroug.

É mar a vro é vé diforhet doh er sabl en eur e zou keijet getou ; hanen e vé keméret, hag en aral lausket : elsé é teliér, én ur garanté réh, dihoal a gemér goal dècheu en aral.

Sant Gregoér a Nazianz e lar penaus ur lod a amied sant Bazil, é klah ou devout un hanvaledigeh benak doh-tou, e geméré getou modeu ha ne oent ket de gemér, èl konz ar ou goar hag arlerh bout groeit hir chonjeu, gobér pazeu ha doug barù èldou. Ha ni e huél guéhavé priedeu, bugalé, amied, a gauz d'en istim ou des eit ou amied, ou zud hag ou friedeu, é kemér geté modeu dijauj ha fal blégeu. Mes peb unan en des treuhoalh ag é fal dècheu hemb kemér ré er réral ; hag er garanté ne houlén ket en dra-zé genemb, mes é kontrél hi e houlén ma hum sekoureemb étre-zomb d'hum zijablein ag en ol sieu. A dra sur, deliein e hrér andur fal dècheu un ami ; mes ne faut ket ou

rein dehou, ha bihannoh hoah ou hemér getou.

Ne gonzan amen nameit ag er fal blégeu ; rak a fet er péhedeu, ne zeliér ket memb ou andur get un ami. Ur garanté goann pé lan a fausoni e vehé lauskein un dén d'hum gol hemb rein sekour dehou, er guélet é verùel get ur gor velimus hemb er pikein eit diskarg er gor-sé. Er guir garanté n'hell ket biùein get er péhed ; er péhed hé laka de vougein, hanval doh ur loñ hanùet salamandr, hag e lah en tan, revé ma larér, a pe za dehou koéh abarh. — Pe hrér er péhed a daul sompern pé dré hoannedigeh, er garanté, get un aviz mat, e za fonapl de ben anehou ; mes p'er groér dré akustumans ha get fal volanté, ean e voug er garanté, rak honen aveit biùein e zeli bout diazéet ar-er vertu. Drest pep tra ne faut ket ma tei er garanté de vout er vamen ag er péhed : hun ami e za de vout hun anemiz kentéh ma ta dehou hun doug d'er fallanté, ha méritein e hra kol hun haranté kentéh na venn kol hun inean. Adural, ur merch splann a garanté diréh e vehé hantein un ami goal-dèchet, ne vern é petra ; rak mar nen dé ket er vertu hun doug devatou, ret é ma vou un amoedaj benak a zianvéz.

Nen des é hantiz er varhadizion meit ur seblant a garanté, rak n'hum glaskant ket eit donet de vout guel, mes eit gouni argand en eil get égilé.

Eit achiù, chetu diù gonz tennet ag er Skritur Santél hag e chervijou d'er grechéion eit kondui ur vuhé vat. Unan e zou ag er roué Salomon : « Doujans

Doué e laka réhted ér garanté » ; en aral e zou ag en apostol sant Jak : « Er garanté revé er bed e zou énep de Zoué. »

XXIII PENNAD

PENNAUS KASTIEIN ER HORV.

Kleuet em es laret un dra hag e zou un tammig souéhus : pe skriùer ur gir benak ar ur fréhen hanùet amand, mar hé cherrér kloz én hé askorn éndro ha mar hé hadér, er fréh ag er huéen e sahou anehi e vou rah skriùet arnehé er memb gir-sé. Chetu un dra braù, Filoté, hag e zisk d'emb penaus hum gemér eit donet de vout mat. Eit-onn-mé, n'hellan ket kemér skuir ar er ré e venn lakat réhted é mab-dén én ur gomans dré en dianvéz, er féson d'hum zerhel, en dillad, er blèu. Hanval genein, é kontrél, é teliér komans dré en diabarh. *Deit éndro devat-onn a greiz hou kalon*, emé en Futru Doué... *Me hroèdur, reit d'ein hou kalon*. E guirioné, er galon é mam en èvreu, ha rah é mant hanval doh-ti. Er Pried ag er Hañnenneu, a pe bed en inean karet d'hum joentein doh-tou én ur féson parfet, e lar debi : *Lakeit mé èl ur siel ar hou kalon hag ar hou préh*. Rézon mat en des de gonz elsé ; rak più benak e zoug Jésus-Krist én é galon, en dougou eùé kent pèl ar é zivréh, de laret-é én ol èvreu e hrei. Chetu perak, Filoté, em es aséet, de getan pen, skriùein don én hou kalon er girieu santél ha sakret-

men : *Binéet Jésus* ! rak me gred sonn, mar biù Jésus én hou kalon, ean e viùou arlerh én hous èvreu a zianvéz, én hou peg, én hou teulegad, én hou tehorn ; ha hui e hellou laret, èl sant Paul : *Me viù, mes nen dé ket mui mé e viù, Jésus-Krist é e viù én-an.* — Érfin più benak en des gouniet kalon mab-dén, en des gouniet rah mab-dén ; mes er galon-sé hi-memb, dré béhani é teliér komans, e houlen ma vou disket dehi é péh féson é teli bout réh a zianvéz, eit ma splannou én-hi en devosion santél, er furnéz, en avisted. E han de rein d'oh un aviz benak a-zivout kement-sé.

Mar gellet iun, hui e hrei mat iunein un tammig liésouh eit ne hourhemen en Iliz : er iun e saù er spered d'en treu a ziarlué, e feah hun goal-dècheu, hun doug d'er vertuieu hag e gresk hun mériteu dirak Doué. Un dra vat é ataù goarn mestroni ar er gourmandis ha plégein er horv hag er skiendeu édan lézen er spered. Deustou ma ne iunér meit a zisté dra, anemiz hun inean hun douj paudmat a p'hun guél é iunein. Én amzér ketan ag en Iliz, er merhér, er guénér hag er sadorn e oé sellet get er grechénion èl déieu vijil. Keméret enta skuir arnehé, revé hou tevosition hag avizeu mat hou kovézour.

Me larehé forh és er péh e laré sant Jérôm d'un intron hanùet Léta : Er iunieu hir ha rust e zispilij d'èin éleih, drest pep tra a pe vér hoah én un oed tinér. En azenned bihan, a pen dint skuéh é kerhet, e glah perpet dihentein. Faut d'èin laret dré-zé é huélér liés en dud iouank, arlerh ou devout iunet blaoh ha groeit

elsé droug d'ou horv, é kol kalon hag é klah goudé ou ézemant paudmat rè. Be zou deu gours ha ne tal ket er harù nitra de ridek ; a pen dé rè lart, hag a pen dé rè zivag ; ha mab-dén e zou eùé én danjér d'en devout tantasioneu bras de zeu gours : a pe vag rè é gorv, hag a pen dé kastiet ha diskaret rè. Ur horv maget rè e za de vout disent ; ha mar dé rè ziskaret, n'hell ket mui gobér nitra. Én ur féson n'hellamb ket en doug ; ér féson aral n'hell ket ean hun doug. Ur lod vat a dud, arlerh ou devout iunet a leih, hum foetet, douget dillad ag er ré rustan, hag hum gastiet é pep mod, e za é cours de vout goann, ha n'hellant mui gobér èvreu mat. Chetu er péh e arriüas get sant Bernard, ha ké bras en doé bet goudé d'en devout hum gastiet kement. Ha paudmat a dud e zou ret dehé mignonein ou horv, rak ma ou des ean goal-dretet a gomans. Guel e vehé bet dehé gobér ar é dro revé er poénieu hag er labourieu a ou stad.

Er iun hag er labour e gastie er horv. Mar dé enta rekis d'oh gobér ur labour poénieu bras, mes talvoudus eit gloér en Eutru Doué, me gav é ma guel andur er boén-sé eit iunein ; hennéh é eùé santimant en Iliz. Liés mat, hé gourhemen a zivout er iun ne sell ket er ré hum daul de labourieu kalet ha profitabl de Zoué ha d'en nésan. Guir é, be zou poén é iunein, mes be zou poén eùé é chervij er ré klan, é vonet de huélet er brizonerion, é konfortein en dud ankinet, é kovésat, é pedein, ha treu aral hoah. Er boén-men e zou memb profitaploh eit en aral ; rak, open ma kasti

eùé er horv. hi e zoug fréh paudmat guel ha talvoudusoh. A dural, mat é lezel get er horv mui a nerh eit nen des dobér, kentoh eit lemel getou mui eit nen dé rekis; rak hellein e hrér perpet er goannat a pe garrér, mes a pe za de vout rè hoann n'heller ket perpet en auzein éndro.

Me gav genein é teliamb respetein éleih er honzeumen e laré Hun Salvér d'é zisiplé: *Dèbret ag er péh e vou lakeit dirak-oh*. Be zou, me gred, brasoh vertu é tèbrein hemb choéj ag er péh e lakér dirak-omb hemb sellet hag ean e zou d'hur goust pé nen dé ket, eit ne vehé é choéj perpet en dihoustan tam e zou ar en daul. En dra-men e gastie, guir é, paudmat muioh er horv, mes er hetan e zou kontrélan d'er volanté, rak én drespét d er houst, ne hrér na kaz na choéj a nitra. Open kement-sé, kemér dalbéh er péh e vé reit d'emb, d'hun goust pé ne vé, e zou un dra présius ha talvoudus eit en inean, rak ma kavér en tu d'hum gastiein hemb gobér seblant a nitra, hemb diézein hañni, hemb mankein d'en devérieu a honestis e zeliér d'en ol. Troeïn ha distroeïn ur plad, sellet a dost eit hanaüet petra e blij guellan d'emb kavet de laret a zivout pep tra, rah er grimeu-sé e zisko é vér melzin hag é karér en tammeu mat. Sant Bernard, d'em chonj, hum gastias muioh, pe ivas hemb gout guin é léh deur, eit a pen devehé ivet espres-kaer un deuren huerù benak; rak kement-sé e zisko ne hré ket kalz a gaz ag er péh e ivé. Er bihan soursi e gemérér a zivout er boud hag en ivaj e zou er guellan féson de bratikein konzeu Hun

Salvér; *Dèbret ag er péh e vou lakeit dirak-oh*. Ne venan ket laret neoah é teliér débrein ag er boud e bra droug d'er iehed, pé e bonnéra er spered hag e barra doh tou a labourat. Ne gonzan ket eùé ag ur magadur guel choéjet hag aprestet e vehé rekis kemér guéhavé eit kavet nerh de labourat d'er guellan én inour de Zoué. Én ur gir, guel é bout réglet mat én débrein hag én ivèt eit hum gastiein mar a huéh get rustoni, ha bout un herrad benak arlerh diboén ha dinerhet.

Er foet, p'er hemérér get modér, e astiz bras tuemdér en devosion. — Er hrouiz-ran e gastie eùé paudmat er horv, mes ne jauj ket kalz doh en dud diméet, na doh er ré tinér ha goann, na doh en dud hag en des mechérieu poénus bras. Ind e hellehé neoah, get aviz ur hovézour abil, hum chervij anehi d'en déieu men dé gourhemennet gobér pénijen.

Peb unan e zeli kouskèt revé men des dobér eit labourat mat en treno. Me gav é ma mat monet de gouskèt abret eit seùel mitin mat; rak er Skritur Santél, skuirieu er sent hag er skiend vat e zisk d'emb é ma en érieu ketan ag en dé er ré guellan hag er ré profitaplan. Nag a zoustér ér hetan termén a vitin! Raksé Hun Salvér Jésus-Krist e zou galüet *Saù-hiaul*, hag é Vam santél *Golen-dé*. En éned e gañ de vitin, hanval vehé, eit hun dihouk abret hag hur houvi de gañnein geté mélasion de Zoué. Na bourapl é seùel mitin! — Hag open er vedesinerion e lar é ma un dra vat d'er iehed.

Er roué Balak e gasas ofiserion de glah er faus

profet Balaam eit meligein er bobl a Izrael. Balaam e grapas ar é azennéz hag hum lakas én hent eit monet de gavet er roué. Mes rak men doé fal intansion, un él e zas d'er gortoz ar en hent, get ur glean nuah én é zorn eit er lahein. En azennéz, é huélet en él, e arrestas tèr guéh, deustou d'en tauleu bah e ré dehi hé mestr eit hé lakat de gerhet. Érfin en dervet kuéh, hi hum daulas ar en doar hag, o tra souéhus ! hi hum lakas de gonz ha d'hobér dehou rebrècheu : « petra em es mé groeit d'oh ? ha perak e hues-hui me skoeit elsé tèr guéh doh-tu ? » Doué nezé e zigoras deulegad Balaam, ha kentéh é tas dehou guélet en él. Hag hanen e laras dehou : « perak e hues-hui foetet bous azennéz ? Kenevé m'hé des distroeit a me hent, m'em behé hou lahet, hemb gobér droug erbet dehi. » Nezé Balaam e laras d'en él : « péhet em es ; ne houien ket é tihuennéh doh-ein a vonet de gavet Balak. »

Hui e huél, Filoté, Balaam en doé groeit rah en droug, ha neoah ean hum geméras doh é azennéz ha ne oé ket tam erbet kablus. Chetu penaus é hrambliés. É huélet hé fried pé hé hroèdur klan, ur voéz en des rekour doh er iun, doh er foet, doh er hrouiz-ran èl David guéharal. Allas ! hi e hra èl Balaam hag e skoé ar é azennéz ; hi e gasti hé horv, deustou ma nen dé ket ean e zou kauz ma koéh ar hé fameill kounar en Eutru Doué. Klasket er vamen ag en droug ; kastiet hou kalon, é péhani é vaget ur garanté dirol doh hou pried ha doh er hroèdur-sé e lausket d'ho-

bér perpet é chonj, ha ne hues chet ean desaüet mat.

Un dén hag e goéh liés ér péhed a baillardigeh e gleu én é galon temalasioneu rust é gousians ; doujein e hra kounar en Eutru Doué ha chetu ean é chonjal erhat hag é laret : Ah ! korv disent ha disléal, me zreiset e hues ! Ha chetu ean doh er burtellein ha doh er hastiein é pep mod. O inean peur, hou korv, pe hellehé konz èl ma hras azennéz Balaam, e reskondehé d'oh én ur laret : maleurus, perak me skoet-hui elsé ? Énep d'oh-hui é ma saüet dorn en Eutru Doué ; hui é en des groeit en torfet. Perak em haseh-hui de fal gompagnoneh ? Perak é laket hui men deulegad de sellet treu dizhonest ? Perak degas chonjeu ker fal d'hobér poén ha néhans d'ein ? Hou peet chonjeu mat, ha n'em bou ket santimanteu divalau ; hantet tud honest, ha ne vein ket goalgaset get er fal decheu. Allas ! hui em laka é kreiz en tan, ha ne faut ket d'oh ma loskein ; hui e garg men deulegad a voped, ha ne faut ket d'oh ma rueint. Doué eùé, Filoté, e lar d'oh ér momand-sé : berhonet hou kaloneu get glabar, kastiet-ind, groeit dehé andur er benijen e véritant ; énep dehé, drest pep tra, é ma arfleuet me hounar. A dra sur, a pen dé er horv doh hum zèbrein, eit er guellat é ma paudmat talvoudusoh purifiein er goéd aveit golhein er mampreu ; hag eit hum ziloui a hur fal decheu, deustou men dé mat kastiein er horv, rekis é drest pep tra netat er galon.

Hag open ne zeliér ket jamés kastiein er horv hemb goulén aviz get er hovézour.

XXIV PENNAD

BE ZOU TERMÉN DE HANTEIN EN DUD
HA TERMÉN D'HUM ZERHEL PÈL DOH-TÉ.

Klah konpagnoneh dalhmat ha pellat grons dohté, chetu deu dra diavis ha kontrél d'en devérieu hun es é kevér er réral. Diskoein e hrér brazoni ha dispri-zans é pellat agrén doh en dud ; ou hlah hemb arsaù e zou ur merch a lizidanted. Ret é karein hun nésan èl-omb hun hunan : eit diskoein en er harér, ne faut ket dispriz é gonpagnoneh ; hag eit diskoein en hum garamb ni-memb, ret é hum blijein genemb hun hunan selguéh ma tigoéh d'emb bout hemb konpagnoneh. « Chonjet én-oh hui-memb, emé sant Bernard, hag arlerh hui e chonjou ér réral. » Mar nen dé ket enta rekis d'oh monet get er réral, pé ou resèu én hou ti, chomet hous hunan, ha devizet get hou kalon. Mes mar dé rekis d'oh resèu unan benak pé monet devat er réral, kerhet, Filoté, revé lézen Doué, ha diskoeit er garanté e hues é kevér en nésan.

Handein e hrér fal gonpagnoneh er ré hum gav eit gobér un dra divalaù benak, pé rak mé mant tud di-rollet ha disolit. Ret é grons pellat doh er sort konpagnoneheu-sé, èl ma pella er guérén doh er banden-neu guisped ha daboned. Danjerus bras é hanal ha skopitel er ré dantet get ur hi klan, drest ol eit er vugalé hag en dud goann ; elsé hantiz en dud digan-

pen e zou de zoujein eit er ré nen dint ket hoah sonn ér pratik ag er vertuieu.

Klaskein e hrér guéhavé konpagnoneh en dud eit diskuéh er spered sorbet get er labourieu. Nen dé ket dihuennet kement-sé, adal ma ne vou ket kollet geté rè a amzér, nag ankoéheit er labourieu é kreiz en diskuéh.

A dural, en hantiz étre en dud e zou mat, èl p'en dé aveit gobér plijadur pé rantein inour d'en nésan. N'hum daulet ket dehé a hère, mes eùé n'ou disprizet ket. Groeit pep tra get avisted ha diskoeit chér d'en ol.

Drest ol, Filoté, me venn konz ag en hantiz étre en dud devot ha douget d'er santeleh. O Filoté, pinùiket un trezol, mar kavet perpet konpagnoneh sort-sé ! Ur huiniég plantet é mesk gué olived e zoug rezin dru hag en des goust en oliv ; chetu penaus un dén hag hum gav liés é konpagnoneh tud a féson e hérit doh-té, hemb arvar, ou halitéieu mat ; én hantiz-zé é kavér sekour a leih de gerhet én hent ag er santeleh : er bourbouted ou unan n'hellant ket gobér mél, mes get er guérén (er larein e hrér) ind e glask gobér er memb labour.

Hum blijein e hrér perpet guel get tud simpl, dous ha pozet mat. Be zou ré ha ne houiant ket hum zerhel na konz èl en ol ; lan int a ardeu, hag hir bras é kavér geté. Più ne vehé néhanset get un dén ha ne houiehé kerhet nameit a bazeu ingalet, ha ne gon-zehé nameit én ur gañnein ? Elsé eùé diézemant bras

e gavér é konpagnoneh er ré e zou taulet d'hobér pep sort grimeu, eit diskoein pechanj é mant guel modet eit er réal.

Ret é diskoein chér d'en ol. Chetu perak é vezé mélet éleih sant Antoén ha sant Romuald, rak ou fenijenneu kalet nen doé ket lammet geté en ér joéius ha grasius e blijé kement d'er ré hum gavé d'ou devout afér doh-té : « Reveet joéius get en égilé », ha m'el lar d'oh hoah get sant Paul : *Hum rejoëiset én Hun Salvér Jézus-Krist hag hum ziskoeit réglet mat é pep tra.* Eit hum *rejoëisein én Hun Salvér*, nen dé ket a zivout en treu jaujabl hembkin é teliamb kemér joé, mes kentoh a zivout pep tra hag e laka santeleh én inean ; en ol treu jaujabl nen dint ket santél. Eit hum *ziskoein réglet mat*, ret é dihoal d'er bihannan a hobér droug pé néhans de hafini. Taulein a blad unan benak, liùein fas un arañ, pikein pé treisein ne vern penaus ur peurkeh dén hemb dihuen erbet, en ol bourdeu ag er sort-sé e vehé ur joé amoed ha dijalaù.

Èl m'em es er laret d'oh déjà, hum dennet neoah liés a greiz konpagnoneh en dud én ermitaj e hreet én don a hou kalon. Mes open, un dra vat e vehé en devout ha darempredein ur léh benak didrous. Ne laran ket d'oh monet d'en dezerheu, èl santéz Mari en Èjipsiañnéz, sant Paul, sant Antoén, sant Arsenh hag ur lod vat a ermited aral ; mes én hou kanbr, én hou jardrin, ne vern émen, klasket en tu de vout hous unan, eit lakat hou spered hag ol hou spi get ur chonj mat pé get ur livr mat benak. Elsen é hré sant

Gregoér a Nazianz : « Me ié de valé, emé ean, me unan ar vord er mor, ardro kuh-hiaul ; rak akourset onn de zeverral elsé un nebedig eit disorbein me spered ag en trebilleu ag er vuhé. » Sant Augustin e lar eùé é oé elsé é hré sant Ambroéz : « Me ié liés d'é di, emé ean, hag ur huéh ma oen oeit én é ganbr perpet digor d'en ol. m'er sellé é lén ur livr benak ; hag arlerh em bout gorteit pèl hemb sañnein grik, me ié get me hent hemb konz doh-tou, rak ma chonjén ne fauté ket lemél getou er péhig a amzér en doé eit diskuéh é spered arlerh é labourieu bras ha poénius. » Èrfin, chetu er skuir en des reit d'emb Hun Salvér Jézus-Krist : un dé men doé é Apostoled devizet dehou rah er péh ou doé groeit, ean e laras dehé : *Hum dennamb hun unan én ul léh a kosté ; deit d'inou de ziskuéh un tammig.*

XXV PENNAD

RET É HUM HUSKEIN ÉN UR FÉSON JAUJABL.

Sant Paul e hourhemen d'er grechénion hum huskein get honestiz hag én ur féson jaujabl. Ketan pen, hun guskemanteu e zeli bout prop ha mist, ha ne zeliamb ket andur ar hun dillad kousiadur erbet. En dillad e zeli bout ur merch a burted en inean ; chetu perak Doué e houlen ma vou en dud a Iliz perpet mist ha gusket jaujabl.

A dural, aveit gout petra é dillad jaujabl, ret é sellet doh er hours, en oed, er rank, er honpagnoneheu.

Er gustum é hum huskein un tammig braùoh d'en déieu gouil revé ou lid, ha get bihannoh a soursi én amzér a benijen, èl men dé de goareiz ; be zou un diforh étre en dillad e huskér eit ur fest pé eit un interremant. Pen dé ret monet émesk en dud saùet é karg, en hum ganpennér guel eit pe zeliér chom get er serviterion ér gér.

Hum husket mistan ma helleet, Filoté, ha dihoallet ne vou arnoh nitra renget na diganpen. Un disprizans e vehé monet é konpagnoneh er réral get dillad vil ; mes lausket a kosté er brageriseu hag er modeu dijauj : bout simpl ha réglét mat ér guskemant, chetu er guellan mod eit er ré en des braùité, hag er haeran brageris eit er ré nen des chet. Sant Pièr e zihuen é spésial doh er merhed a gemér rè a soursi ag ou blèu, doh ou frizein, ou hanpen get pep sort ardeu. Sod e vé d'er bautred hum daulein d'en amoedaj-sé ; groeit e vé bourd geté ha hoarhet vé ar ou houst. Hag er merhed glorijs ne vant ket sellet èl er ré inouraplan ; pé ataù, mar dint divlam ha direbrech, n'en diskoant ket get en ol amoedaj-sé. Larein e hrér ne chonjér ket é droug ; mes, èl ma mes déjà laret, en diaul e chonj perpet. Eit-onn mé me garehé ma vehé perpet en dud devot er ré gusketan émesk er réral, ne laran ket er ré kaeran ; ha ma vehent, revé er Skritur Santél, *goleit get braùité, honestis hag inour*. Sant Loeiz, én ur gir, e lar é teli peb unan hum huskein revé é stad, eit ma n'hellou ket en dud vat hag avizet chonjal

é hrér rè, nag en dud iouank hum glem ne hrér ket erhoalh. Ha mar ne venn ket en dud iouank hum goutantein ag er péh e zou jaujabl, guel é héli aviz en dud fur ha lezel er réral de laret.

XXVI PENNAD

EN DEVIZEU, HA DE GETAN PEN PENAUS
É TELIÉR KONZ A ZOUÉ.

Er vedesinerion, é huélet téad un dén, e houi aben mar dé klan pé iah ; elsen eùe hun honzeu e lar splann petra é hun halon. « *Doh hou konzeu, emé Hun Salvér Jézus-Krist, é veet disklériet divlam, ha doh hou konzeu é veet kondañnel.* » En dorn e ia d'er léh e hra droug d'emb én hun mampreu, hag en téad d'er léh mé ma staget er galon.

Mar karet erhat en Eutru Doué, Filoté, hui e gonzou liés anehou get hou tud, get hous amied, get hou serviterion : « *la, emé er Skritur Santél, a veg en dén just é koéhou konzeu a furnéz ; é déad e larou treu santél.* » Er guérén hum blij é soubein ou zéad én doustér ag er mél ; elsé en dud devot e gav plijadur é konz a Zoué hag é rantein dehou gloér ha mélasion. Guéharal sant Franséz e santé er houst huekan ar é déad hag én é veg pe zé dehou laret hanù santél en Eutru Doué.

Mes konzet a Zoué èl ma teliet konz a Zoué, de laret é get ur guir santimant a respet hag a zevosion ; ne hret ket seblant a zeviz anehou èl un doktor hag é

kiz ur predégour, mes devizet get karanté, doustér hag ur galon izelek. Hanval doh er Pried ag er Hañnenneu, skuillet hui eùé é kalon er ré e zou doh hou cheleuet er mél ag en devosion, er houst ag en treu a ziarlué; ha pedet é kuh en Eutru Doué eit ma plijou getou stréuein ar en ineañneu er gloéh ag en nean.

Drest pep tra ne gonzet ket a Zoué èl pe venneheh difari er réral, mes get un doustér hanval doh hani en éled; rak un dra souéhus é guélet penaus é vé gouniet kalon mab-dén get konzeu dous ha tinér. Jamés enta ne gonzet a Zoué, ag en treu santél, én ur féson disoursi, hag èl dré akustumans; mes devizet anehou get éuéh ha guir devosion. Me lar d'oh kement-men eit ma tihoalleet a vout hanval doh mar a unan hag e venn bout sellet èl tud devot. Ind e geij dalhmat én ou devizeu, hag hemb chonjal, éleih a gonzeu santél ha berùidant; hag arlerh ind e gred é mant er péh ma tiskoant bout dré ou honzeu. Allas! hum drompein e hrant a vras.

XXVII PENNAD

ER HONZEU HONEST, HAG ER RESPET E ZELIÉR
D'ER RÉ EN HUM GAVÉR GETÉ.

En hani ne béh ket én é gonzeu, emé sant Jak, hennéh e zou un dén parfet. Dihoallet mat a laret ur gonz dizhonest benak; rak deustou ma ne chonjehet ket é droug, er ré hou kleu e hellehé neoah chonjal. Ur

gonz dizhonest hum strèu én ur galon goann, hanval doh un dapan ivl, ha guéhavé hi hé lorb kement, ma ta dehi bout karget ag un tolpe eahus a chonjeu lous hag a dantasioneu énep d'er burted. Ur gonz dizhonest e zou un anpouizon taulet ér galon dré en diskoharn; hag en téad en des hi laret e zou kablus ag en ol droug e zou deit ar hé lerh. Deustou ma hell guéhavé en hani hé hleu hum virèt doh hé velim, guir é neoah en e hues groeit rah er péh e oé rekis eit kol en inean-sé. Ne talv ket d'oh laret ne chonjeh ket gobér droug, rak Hun Salvér Jésus-Krist, hag e hanaù mat pep tra, en des laret penaus *er bég e gonz ag er péh e laññ er galon*. Hag é vehé guir ne chonjeh ket é droug, er goal-spered e chonj ataù paudmat, hag hum chervij é kuh ag er honzeu dizhonest eit kousi kaloneu er ré en des ind kleuet. Larein e hrér é ma perpet dous ha huek hanal er ré en des débret ag ur blanten hanùet *anjélik*. Elsé er ré e gar a huis galon er burted, hag e glah bout ar en doar hanval doh en éled ag en nean, n'ou des jamés nameit konzeu pur, honest ha lan a zoujans Doué. A fet en treu dibalemort ha lous, en Apostol e zihuen memb a ou hanùein émesk er grechénion, hag ean e lar d'emb grons: *Er honzeu nil e gas en honestiz de gol*.

Ur gonz vil troeit get spered ha laret get fines e hra hoah-mui a zroug. Hanval é doh ur gléan: sel mui men dé luem, sel mui é ma danjerus. É guirioné, più benak e glah dré er sort devizeu-sé gobér plijadur ha bout istimet, ne houï ket de betra é teli cher-

vij en hantiz étre en dud. Pen dint tolpet get en égilé é teliant kemér skuir ar er guérén hag hum sekour d'hobér er mél huekan ; ret é dihoal a zonet é kontrél de vout hanval doh er guispéd hag hum blij é chougein ur lousteri benak. Mar da enta ur pen skan benak ha laret d'oh konzeu dijauj, diskoeit bean é tisplij d'oh en devizeu-sé pé én ur zistroein de gonz doh un aral, pé ne vern é péh féson. Unan avizet mat e gav perpet en tu, mar kar, de bellat doh er fal vegeu.

Nitra goah eit ur goapour. Doué en des kasoni doh er fal dèch-sé ; ha kastiet en des liés guéharal er hoaperion én ur féson eahus. Disprizein en nésan e zou un dra kontrél bras d'er garanté ha d'en devosion. Ama, n'hellér ket gobér goap ag en nésan hemb en dispriz : er goapereh e zou enta ur péhed bras, hag en Doktored en des rézon de laret é ma elsen é vé groeit dré gonz er muian a boén d'er réral, rak er goapereh e za ag en disprizans. Hellein e hrér gué-havé en ofansein én ur mod aral, mes hemb en disprizein.

Mes be zou bourdeu joéius hag e gleuér é mesk en dud hemb nen dint kontrél na d'er garanté na d'en honestiz. Er féson-sé de zeviz kaer ha bourrus e vehé pedost ur vertu. Konzet e vé get joéiusted ag en treuigeu digoéhet get peb unan hemb ne vé léh de hoapat hañni a-zivout un tèch pé ur si benak. Mes ret é dihoal a hobér goap é sigur gobér bourd ha deverral. Er goapereh e zoug de hoarhein ar goust en nésan

dré zisprizans eitou ; mes ur bourd laret get doustér ha get fines ne laka de hoarhein nameit a gauz d'un dra benak farsus, hemb klah gobér droug. A pe huélé sant Loeiz er venéh e oé én é baléz é klah deviz treu ihuél arlerh er pred, ean e laré dehé : « Nen dé ket en termén de zeviz a zivout treu sort-sé, mes d'hum zeverral dré ur bourd benak ; raksé laret peb unan anehoh er péh e garou. » Ne glaské meit gobér plijadur d'en duchentil e oé éndro dehou. Mes, Filoté, épad ma veemb é tiskuéh hag é kemér joé get er réral, n'ankoéhamb ket er labour santél e houniou d'emb er joéieu ag en éternité.

XXVIII PENNAD

ER JUJEMANTEU DIAVIS.

« Ne jujet ket ha ne veet ket jujet, e lar d'emb Hun Salvér Jézus-Krist ; ne gondañnet ket, ha ne veet ket kondañnet. » — « Naren, emé sant Paul, ne jujet ket bet ken ne ze en Eutru Doué de zizolein er péh e chom én tiboélded hag én don ag er haloneu. » Ho ! na péh un displijadur e hra de Zoué er jujemanteu diavis ! Jujemanteu en dud e zou diavis, rak hañni nen dé lakeit de vout juj d'un aral, ha dré ma hum jujant en eil égilé, ind e gemér un droed ha n'apar-chant meit de Jézus-Krist ; diavis int, rak nen des péhed nameit pen dé splann diréhted pé fal intansion er halonneu, ha kalon mab-dén e zou eit-omb goleit

a dihoélded; diavis int, rak peb unan e gavou treuhoalh dichen én don a é gousians hag hum jujein ean-memb, hemb hum vellein a jujein en nésan. Er ré ne vennant ket bout jujet, e zeli hum jujein ind-memb ha mirèt a jujein er réral : rak Hun Salvér Jésus-Krist e zihuen doh-emb a jujein hañni, hag en Apostol sant Paul e hourhemen d'emb hum jujein ni-memb : *mar hum jujamb ni-memb, ne veemb ket jujet*. Mes allas ! ni e hra just er hontrél : ni e hra er péh e zou dihuennet doh-emb, pe jujamb hun nésan de bep kours ; ha ne hramb ket er péh e zou gourhemennet d'emb, pe n'hum jujamb ket ni-memb.

Er jujemanteu diavis en des estroh eit ur vamen ; ret é eùé klah estroh eit ur remed. Be zou tud hag en des, dré natur, imurieu rust ha garù : ind e daul ou velim ar gement tra e zou hag e juj perpet ou nésan get en devéhan rustoni. En dud-sé en des dobér ag ur medesinour, de laret é ur hovézour abil hag avizet mat, rak èl men dé er hleñued-sé én-hé a natur, diés e vou donet de ben ag er guellat ; ha deustou ma nen dé ket péhed en devout un imur huerù ha rust, un téch é neoah, ha danjerus eit peb unan, rak mé ma ur vamen a jujemanteu diavis hag a hoal-gonzereh.

Lod e zou taulet d'er jujemanteu diavis kentoh dré orgueil eit dré rustoni a imur, rak ma lakant én ou spered é kreskeint ou mérit revé ma tiskareint er réral : tud rondonus, rok ha gloriús, hag e gav perpet mat er péh e hrant, hag hum saù ken ibuél ma huélant er réral èl treuigeu distér étal-dé. *Naren*, e laré er

Farizién amoed, *nen donn ket mé un dén èl er réral*. Be zou lod hag e guh muioh en orgueil e vagant én ou halon ; plijadur e gavant é spial doh sieu en nésan eit hanaùet ha rein d'hanaùet é mant guel eit er réral. Er fal bleg-sé, diés é guéhavé er remerkein ; hag en hani en des ean n'er guél ket liés mat : ret vehé en diskoein dehou èl get er biz.

Paudmat, eit hum zigaréin ag ou fal dècheu ha mougein temalasioneu ou housians, e laka er réral de vout ker fal pé falloh eit-hé ; hag elsé, revé ma kredant, hañni n'hellou laret nitra éneb dehé.

Mar a unan e laka ou spi de huélet goal-dècheu en dud eit kavet en tu d'hobér anehé devizeu abil. Liés mat é kavant er huirioné de laret ; ha get er joé ou des, n'hellant mui arsaù a jujein en nésan.

Be zou ré ha ne houiant jujein nameit revé ou halon : pe blijér dehé é vér mat ; pe zisplijér dehé ne talvér mui nitra.

Laramb eit achiù é hes ur ioh goal dècheu hag e zoug mab-dén d'hobér jujemanteu diavis.

Men kavet remedeu énep de gement a zrougeu ? Larein e hrér pènaus er ré e zigoéh dehé ivèt diar ur fal lezeuen ag en Éthiopi, hanùet *ofuza*, e gred guélet tro-ha-tro dehé serpanted ha treu blaohus : eit ou guellat nen des chet guel eit rein dehé guin palmés d'ivèt. Er ré e zou kousiet ou halon dré en orgueil, pé dré en ivi, pé dré er gloriusted, pé dré er haz, e gav droug ha fallanté é pep tra : n'ou des nameit ivèt ag er guin santél hanùet karanté ; em-

bèr é veint neteit ag er goal imur ou laka de hoal jujein en nésan. En hani en des én é galon er guir garanté, é léh monet de glah en droug, e zouj memb er havet ar é hent; mar digoéh dehous er havet énep d'é volanté, ean e dro é ben get eun ag er remerkein, ean e cher é zeulegad get eun ag er guélet; hag arlerh, dré ur réhted santél, ean e gred nen des meit ur seblant a zroug ha nitra kin. Mar dé ret dehous er guélet, ne sellou ket dohtou hag e hrei par ma hellou eit en ankoéhat. Er garanté e zou er guir remede éneb d'en ol goal-dècheu, ha drest ol énep d'er jujemanteu diavis.

Er ré e zou klan get ur hleñued hanùet *milénig* e gav geté é ma troeit en treu de vout milén, revé ma larér. Aveit ou guellat, nen des meit lakat édan sol ou zreid ur lezeuen hanùet er *viléne*. É guirioné, en tèch hag e zoug d'hobér jujemanteu diavis e zou hanval doh er vilénig, rak ma laka en dud de huélet pep tra fal ér réral. Più benak enta e venn guellat ag er hleñued sé e zeli remedein doh er goal imurieu hag en doug — hanval doh en treid — de glah duhont ha dumen ur si benak d'en nésan. Er ré dous a galon e jujou get doustér; ur galon karantéus e jujou get karanté.

Chetu amen histoérieu kaer eit rein d'oh skuir vat a zivout kement-sé. Er patriach Izaak en doé laret d'Abimélek penaus Rebecca e oé un hoér dehous; mes é huélet er mercheu tinér a garanté e ré dehi, er rouésé e gredas aben é oé Rebecca é bried. Un aral en de-

vehé marsé er sellet èl ur fal zén, mes Abimélek e hras er guellan chonj e fehé bout groeit a zivout kement-sé. Ni eùé, Filoté, jujamb en nésan get doustér ha madeleh par me helleemb. Kement tra e hrei, sellamb ean perpet doh en tu kaeran. — Sant Joheb e houié mat é péh stad é oé er Huerhiéz; mes èl ma hanaué hé santeleh ihuél, hé buhé divlam ha pur, ean e zihoallas mat a chonjein nitra fal ar hé houst. Hum aprestein e hras de vonet kuit ha d'hé lezel de vout jujet get Doué. Er Spered Santél e lar d'emb én Aviél é hras sant Joheb er chonj-sé rak ma oé un dén just. Raksé un dén just, a pe n'hell ket digaréein é féson erbet èvreu nag intansion en hani e sell neoah èl un dén léal, n'hum vèll ket ag er jujein; mes ean e barra doh é spered a hobér goal chonjeu, hag e lausk er jujemant get en Etru Doué. — Hun Salvér Jézus-Krist n'hellé ket digaréein pen-der-ben péhed er ré e oé doh er stagein doh er groéz; raksé ean e vennas ahoel bihannat er malis anehou, én ur laret ne houient ket petra e hrent. A pe n'hellamb ket eùé digaréein péhed hun nésan, aséamb ahoel er sellet get truhé hag er lakat de vout sellet get en ol èl un èvr a zihouiegeh pé a hoannedigeh.

N'hellér ket enta jamés jujein en nésan? Naren, Filoté, rak Doué é unan e juj get réhted. Er bedmen, guir é, he zou tud saùet é karg eit jujein én é léh; mes nen dint meit én é léh, ha ne zeliant gobér nitra énep d'é lézen santél. Mar hé lauskant a kosté eit héli ou fantazi, nezé nen dé ket mui Doué mes

ind-memb e juj, ha chetu perak é veint jujet; rak dihuennet é doh en dud a jujein er réral hemb bout karget anehé.

Guélet ha remerkein un dra benak nen dé ket jujein; rak eit jujein, ret é, revé m'en esplik er Skritur, ma vou sellet a dost en dra-zé, hanaùet penaus ha perak é ma groeit, ha ma ne vou mui arvar erbet na bras na distér. Chetu perak é lar er Skritur Santél *é ma déjà jujet er ré n'ou des chet a [é: rak n'hellant ket bout én arvar a zivout ou dañnasion.*

Mes, e laret-hui, bout én arvar ar goust en nésan nen dé ket enta péhed? Naren; jujein e zou dihuennet, mes bout én arvar nen dé ket. N'hellér ket neoah er gobér hemb rézon; a vihannoh en doutans hag en difians e zou diavis. Pen devehé un dén dibalemort guélet Jakob é vokein de Rachel étal er puns, pé guélet Rebecca é resèu brageriseu get Eliézer, un dén a véz-bro, aben kaer ean en devehé groeit fal chonjeu ar goust en niù verh iouank-sé hag e oé ou diù skuirieu a burted; mes, a dra sur, geu ou devehé bet. Un dra ha nen dé na fal na mat anehou é unan, ne zeli ket bout sellet hemb rézon èl un dra fal: ur chonj diavis e vehé.

Érfin er ré e zou soursius d'éùéhat ar ou housians nen dint ket tèchet bras d'hobér jujemanteu diavis. Er guérén, pen dé tihouél ha brumennek en amzér, e chom get ou labour én don a ou ruchen; hag en dud vat ne glaskant ket hum vèllein a èvreu nag a intansioneu er réral, a pen dé diés ou hanaùet hag ou

dïvreill; mes ind e sell dohté ou unan eit lakat réhted én ou buhé.

Nen des meit en ineañneu didalvé hag hum abuz de spial ar buhé en nésan: ne gonzan ket amen ag er ré e zou ret dehé neoah er gobér, èl men dé er penneu tiegeh, en dud é karg, er ré en des, dré ou stad, bili ar er réral. Ou devér é hum soursiein hag èùéhat arnehé; ind e zeli er gobér get karanté, ha goudé bout ean groeit, hum vellein anehé ou unan.

XXIX PENNAD

ER GOAL-GONZEREH.

Er jujemanteu diavis e zou ur vamen a gloriusted, a néhans aveit-omb, a zisprizans eit er réral, a éleih a zrougeu. Er goahan anehé e zou er goal-gonzereh, anpouizon en devizeu émesk en dud. Ah! perak n'em es mé ur hleuen tan a ziar en autér santél eit netat dives en dud a ol ou fallanté, èl ma purifias un él guéharal ré er profet Izaï! A dra sur, pe vehé forbañnet er goal-gonzereh ag er bed, é vehé distrujet ur lod bras a béhedeu.

En hani e lam é inour get en nésan e hra ur péhed, hag e zeliou goudé, ne vern penaus, en digol ag er geu en des groeit dehou dré é hoal gonzereh; rak hañini ne hell monet d'en nean get madeu er réral étré é zehorn, hag en inour e zou er brasan hag er présiusan ag en ol madeu hun es ér bed-men. Mab-

dén en des èl tèr buhé; unan revé en inean, un aral revé er horv, un dervet, revé en hanaüedigeh en des en dud anchamb. Grès Doué e zou er vamen a vuhé en inean; en inean e zou er vamen a vuhé er horv; hag en inour, er brud mat e zou rekis eit biuein é meskjen dud aral. — Er péhed e lamm hé buhé get en inean; er marù e lamm er vuhé get er horv; er goal gonzereh e zistruj en inour. Er goal-gonzour e zou tèr guéh multrér: dré un taul téad hembkin ean e lah é inean hag inean en hani er cheleu; hag érfin ean e zistruj brud mat en hani ma hoal-gonz anehou. Chetu perak sant Bernard e lar é ma en diaul get en hani e hoalgonz ha get en hani er cheleu. Mes er goal-gonzour en doug ar é déad, hag en hani er cheleu en des ean én é skoharn; ha David, é konz ag er goal-gonzerion, e lar *en ou des luemmet ou zéad èl hani er serpent*; de laret é, èl men des téad er serpent deu flem de bikein, téad er goal-gonzour, dré un taul hembkin, e strèu é velim é kalon en hani er cheleu hag ar inour en hani ma hoal-gonz anehou.

M'hou ped enta, Filoté, ne hoalgonzet jamés ag en nésan. Dihoallet a ziskléri é geu é ma kablus én ur féson benak; éuéhet a zizolein é hoal dècheu kubet, a greskein é sieu hanaüet, a zuein é èvreu mat, a nahein er vad e houiet anehou, ag er huhein pé er bihannat é féson erbet, rak peb unan ag en treu-sé e zou péhed. Er goahan e vehé laret fausoni ha nahein er vad a zivout en nésan: gobér droug ha laret geu e zou deu béhed ar un dro.

Er ré hum aprest de hoal-gonz én ur laret konzeu braù, er ré e laka keij-meij er mélasion hag en temalasion, e zou er ré fallan ag er goal gonzerion. Eit-onn mé, e lar unan benak, me gar hennen hag hennen, rak un dén a féson é; mes neoah ret é disklériein en des manket én dra-men hag en dra. Chetu azé ur verh vat; mes hum lausket hé des de vonet... Ha! na péh ur fallanté! Ur goal-gonzour elsé, é rein mélasion ne glah meit gobér brasoh droug d'en nésan; goudé en devout ean saüet ihuél, ean en taul édan en treid.

Ur goapour e zou drest ol de zoujein. Hellein e hrér konparajein é valis doh hani er lezeuen hanüet *ci-guë* é gallek: piü benak e zèbr anehi ne vé ket anpouizonet aben kaer; mes ivet get guin, hi e laka de verüel én un taul. Chetu penaus eüè ur goal-gonz, ha ne hrehé meit tremén dré en diskoharn hag e vehé ankoéheit kentéh, e blant doñ ér spered pe vé laret get un tam-mig fines eit lakat en dud de hoarhein. Chetu er péh e venné laret er profet David dré er honzeu-men: *ind ou des velim en aspik ar ou dives*. Ne santér nitra pe vér piket get en aer-sé; en tachad flemmet hum zèbr un nebed, hemb gobér droug, vad e hra kentoh. Mes kent pèl er velim en des hum strèuet ér goahiad ha plantet ér galon, ha nen des mui a remed.

Ne laret ket enta, nag hou pehé guélet unan benak é vèuein pé é laereh ur huéh: chetu un ivour pé ur laer. Ur geu bras e vehé kement-sé, rak gobér un dra ur huéh nen dé ket treu erhoalh eit lakat de laret é vér én akours d'ér gobér. En héaul e arrestas ur huéh eit

rein de Jozué en tu de zoug er viktoér ; ur huéh aral ean e gollas é sklérdér a pe varùas Hun Salvér Jésus-Krist ; hañni neoah ne larou é chom en héaul hemb bouljal, hañni ne larou é ma tihóél. Noé e vèuas ur huéh, ha Loth ur huéh aral ; neoah hañni anehé ne oé ivour. Ur huéh sant Pièr en doégroeit ur fal douiad-el, hag ur huéh aral skoeit un dén get é glean : hañni, eit kement-sé, n'hellou laret é oé un touiour hag é kavé plijadur é skuill er goed. Eit laret en des un dén ur vertu pé ur si benak, ret é men devou hum daulet dehé liés guéh, ha keméret en taul anehé.

Open, deustou men des un dén héliet é fal dècheu pèl amzér, é vér hoah én danjér a fari pe larér é ma dirollet, rak gellat en des chanjein a vuhé. Elsé é farias Símon er Lovr é laret é oé Madelén ur béhouréz, rak konvertiset oé ér momand-sé : chetu perak Hun Salvér e saùas hé hauz.

Er Farizién e zou konzet d'emb én Aviél anehou, é sellet er Publikén èl ur péhour bras, hum drompé agrén ; rak ér momand-sé er Publikén e oé pardonet get Doué. Allas ! pen dé ker bras madeleh en Etru Doué, ma hellér én ur momand gouni é galon ha bout pardonet getou, penaus é hellamb ni gout mar dé hoah péhour hiniù en hani e oé déh ér péhed ? En dé a zéh ne zeli ket jujein en dé a hiniù, nag en dé a hiniù en dé a zéh : en dé devéhan hembkin e jujou ol er réral.

Jamés n'hellamb, hemb danjér a fari, laret é ma fal hennont pé hennen. Mar dé rekis konz, n'hellamb

laret meit ér féson-men : groeit en des en droug-men hag en droug, dirollet é bet en dé-men hag en dé, péhein e hra ér momand-men. Mes en dé a zéh ne tal nitra d'en dé a hiniù, nag en dé a hiniù d'en dé a zéh. Drest ol, n'hellér laret nitra a zivout arhoah.

Nen dé ket treuhoalh bout èuèet mat doh er goal-gonzereh, mes ret é hoah dihoal doh ur skosel aral. Ur lod vat a dud, eit hum virèt a hoal-gonz, hum laka de rein mélasion d'er goal-dècheu. Mar hanaùet enta unan benak hag e zou tèchet de hoal-gonz, ne laret ket, é sigur en digaréein, é ma léal ha didro én é zevizeu ; mar des un aral benak hag e zisko é orgueil dizolo-kaer ; ne laret ket en des ur galon ihuél ha guirion ; ne hanùet ket un hantiz danjerus ur gonpagnoneh didro ha hemb chonjerbet a zroug ; ne laret ket é ma en diaboëisans un intampi gredus, er randon ur vaillantiz, er baillardigeh ur garanté. Naren, Filoté, ne faut ket, é sigur pellat doh er goal-gonzereh, dougein bri d'er goal dècheu aral nag ou mélein ; mes deliein e hrér laret grons ur fal dèch e zou ur fal dèch, ha temal er péh e vérit bout temalet. Elsé Doué e vou, hemb arvar, mélet hag inouret, adal ma hélieet en avizeu-men : de getan ne zeliat ket temal goal-dècheu en nésan a vihannoh klaskein dré gement-sé gobér vad d'en hani e gonzér anehou, pé d'er ré ma konzér dirak-té. É vér é konz dirak tud iouank a hantiz danjerus er ré-men, a vuhé disolit er réral. Ama, mar ne saùan mem boéh a ol me nerh énep treu sort-sé, en ineañneu tinér e zou é cheleu e

gavou azé ur fal skuir hag ou dougou guéhavé de lakat diréhted én ou buhé. Raksé me larou aben kaer ur gonz huerù a zivout en treu-sé, meit hag é vehé guel gortoz ur momand benak aral ma vou profita-ploh me honzeu. — Rekis é open ma vou un devér aveit-onn konz : mar donn ag er ré cheleuetan ér gompagnoneh, ha mar cherran mem beg, er réral e gredou é kavan mat er fallantéieu e gonzér anehé. Mar donn ag er ré distéran ag er gompagnoneh, nen dé ket d'ein mé é konz éraug er réral. — Pe vou ret d'ein laret me chonj, me zeli dihoal mat a lakat mui eit nen des. Ne larein ket é vou droug mar nen des meit er seblant anehou ; ha mar nen des na droug na seblant, m'en disklériou réh ha splann get eun ne gahé unan benak en tu d'hobér goal-gonzereh goudé. Ret é eùé, p'hum gemérér doh er goal-dècheu, dihoal a ziskar rè en hani en des ind.

Hellein e hrér konz get frankiz ag er béherion dikriet hag hanaùet mat ; ret é neoah er gobér get karanté ha truhé, hemb randon, hemb rè a gonfians én-amb, pé dré ur santimant a joé doh ou guélet é goal-stad ; rak nen des meit en ineañneu vil ha diganpen hag e hell hum rejoeisein a hoaleur en nésan. Ne gonzan ket ag er ré e zou hanaùet eit bout anemized de Zoué ha d'en Iliz, èl men dé er penneu bras é mesk en hérétiked, er schismatiked. Er ré-zé e zeli bout dikriet par ma vou gellet (1). Un dra vat é krial

(1) Adal ma vou perpet guir er péh e vou laret anehé.

arlerh er blei a p'er guélér é mesk en deveù, ha memb pèl doh-té.

Peb unan e gemér eùé en hardéhted de jujein ha de rebrèchein en dud é karg, de hoalgonz ag en dianvézarion. Ne goéhet ket ér fal dèch-sé, rak en dra-zen e zispilij de Zoué, hag open hui e hellehé marsé ten-nein arnoh éleih a néhanseu.

A pe gleuet goal-gonz ag hou nésan, aséet turel un doutans benak ar er péh e larér ar é goust ; mar n'hellet ket er gobér, aséet ahoel laret n'en doé ket fal intansion ; mar n'hellet ket hoah gobér en dramen, diskoeit é hues truhé dohtou ; lakeit er gompagnoneh de gonz ag un dra benak aral, én ur chonjal én-oh hous unan hag én ur zegas chonj d'er réral nen des nameit grès Doué hag e barra doh-oh a goéh ér memb péhed. Aséet kavet en tu d'arrest get doustér er goal-gonzour hag er goal-gonzereh, ha laret hardéh mat rah er vad e houiet a zivout en hani e hoalgonzér anehou.

XXX PENNAD

AVIZEU ARAL A ZIVOUT EN DEVIZEU.

Èn hou tevizeu beeh perpet eun, léal, dous ha didro. Dihoallet erhat doh er fausoni, doh en troieù kam. Rak deustou ma nen dé ket mat laret dalbéh rah er péh e zou guir, jamés neoah ne zeliér laret nitra hemb nen dé guir. Hum akourset de laret perpet er hui-

rioné ; ne laret ket jamés geu nag eit hum huennein, nag eit tra erbet abendaral ; mes chonjet erhat é ma en Eutru Doué un Doué a huirioné. Mar digoéh d'oh laret ur geu benak hemb chonjal, ha mar gellet kentéh en dislaret pé en diférein get mui a réhted, ne vanket ket ag er gobér. Be zou mui a inour doh hum zislaret eit ne gavér é geu erbet.

Deustou ma hellér guéhavé get éùéh hag avisted kuhein er huirioné dré ur gam-dro benak ér honzeu, kement-sé ne zeli bout groeit nameit én treu hag e denn de vras, a pen dé rekis eit gloér hag inour en Eutru Doué (1) ; mes ahendaral, pep sort kamdroieue zou danjerus : rak, èl ma lar er Skritur, er Spered Santél ne chom ket én ur galon get er fausoni hag en diréhted ». Biskoah nen des bet guel nag amiaploh fines eit er léalded hag er huirioné : bugalé er bed e laka troieue kam ha fausoni én ou devizeu ; mes bugaléen Eutru Doué e ia eun get ou hent, hag ou halon ne houi ket monet énep d'er huirioné. « Più benak, emé Salomon, più benak e ia eun get é hent, e gerh get konfiants. » Nen des nameit er speredeu vil ha goann hag e implé er geu hag er fausoni.

Sant Augustin en doé laret ér bearvet livr ag é Govézioneu penaus é inean hag inean é ami ne oent ou diù meit un inean ; n'en devehé kavet nameit gloéz ér bed-men, ha ne fauté ket dehou biùein a

(1) « Kuhein er huirioné » nen dé ket laret un dra kontrél dehi.

hantér goudé marù en ami-sé ; hag èlsé eùé é toujé merùel ean-memb get eun a lakat é ami de verùel get en ankin. — Goudé, ean e gavas ne oé ket réh er honzeu-sé ; be oé rè a droieue én-hé ; ean ou dilaras èl pe vehent bet amoedaj hembkin. Hui e huél, Filoté, péh santimant en doé er sant bras-sé a-zivout er honzeu diréh. A dra sur, er léalded, er réhted, er langaj guirion ha didro, chetu er péh e hra braùité de vuhé er hrechén. « *M'em es ean laret, ha m'er groei, e grié ihuél er profet David, me sellou a dost get eun ne zehé ur geu benak ar ben me zéad. Eit parrat dohtou, cherret mem beg, o men Doué, hag alhuéet men genneu.* »

Er roué sant Loeiz en des lausket genemb en avizmen : ne zilaret ket er réral a vihannoh ne vehé ret eit mirèt ur péhed pé ur hol benak, eit ma n'hou pou ket trouz get hañni. Mes a pen dé rekis harzein doh er réral ha dihuen ur santimant kontrél d'ou hani, ret é er gobér get doustér ha bout éùéhet mat, get eun ne vehent ofanset, rak ne houniér nitra é konz get rustoni.

En dud avizet mat en des perpet gourhemennet mirèt a gonz kalz. Ne faut ket kredein é vennant gourhemennein dré zé chom hemb laret kalz a gonzeu, mes kentoh chom hemb laret konzeu didalvé ha dibrofit. Rak ne jujér ket er honzeu doh en nivér e zou anehé, mes doh er péh e zou én-hé. Ret é dihoal, é kav genein, doh diù skosel danjerus : de getan pen ret é dihoal a gemér un dianvéz rok ha iein, ha chom get er réral hemb laret gir erbet ; kement-sé e vehé

ur merch a zifians pé a zisprizans ; en eil, ret é dihoal a vout dalbéh é kaketal hag é parrat doh er réral a laret ur gir : kement-sé e verch ur pen skan hag aùélet.

Sant Loeiz ne gavé ket braù guélet én ur gonpagnoneh ur ré benak é konz d'ou zu en eil get égilé, ha drest ol a pe vér doh taul, get eun nen devehé kredet er réral é hoal-gonzér anehé. Ia, e laré ean, a pen doh doh taul én ur gonpagnoneh inourabl, mar e hues un dra benak a vat hag a zeverrus de laret, laret ean kriù, eit ma kleou en ol ; mes mar dé un dra hag e denn de vras, goarnet ean genoh ha konzet a dreu aral.

XXXI PENNAD

EN DEVERRANSEU, HA DE GETAN PEN
ER RÉ E HELL BOUT DIREBRECH.

En ol e houi é ma ret kavet deverranseu honest eit diskuéh er spered ha guéhavé er horv. Kasian — un dén santél — e lar penaus ur jiboésaour e gavas un dé sant Jehann en Avielour é teverral get ur glom e oé getou ar é vréh, hag e houlennas getou perak un dén a santeleh èldou e dremené én amzér é hoari get un dra ken distér. Kentéh er sant e houlennas getou perak ne zalhé ean ataù é arbalastr stennet. « Rak, emé er jiboésaour, p'hé dalhehen ataù stennet, hi e gollehé hé nerh. — Amà, e reskondas nezé en Apostol, ne veet ket enta souéhet mar ran bremen un

tammig arsaù d'em spered, eit ma vou guel é stad de seùel trema Doué. » Ret vehé bout rust ha diskient eit kavet droug é kemér pé é huélet réral é kemér un deverrans benak.

Monet ar er mézeu ha gobér un dro balé, hum re-joeisein get un deviz dous ha bourrus, lén ha kañnein, jiboésat, chetu deverranseu honest. Peb unan e hell ou hemér ; nen des meit bout réglet mat a zivout er choéj e hrér anehé hag en amzér ma hum daulér dehé.

En hoariou get gouni, pen dint aveit diskoein apertiz er mampreu pé er spered, èl hoari get bouleu pé get en « damié », nen des eùé nitra de laret énep dehé. Ret é dihoal neoah a zispeign én-hé rè a amzér hag a argand. En hir amzér tremenet én hoariou-sé ou laka de vout labourieu, kentoh eit deverranseu ; hag é léh kavet én-hé nerh ha diskuéh, er horv hag er spered ne gaveint meit kasti ha goannedigeh. Er bras gouni e stagou en dud doh en hoariou-sé, hag en dra-zé nen dé ket mat, open, rè gir e vehé péet en apertiz hemb talvedigeh e vé diskoeit én-hé, hag en dra-zé nen dé ket just.

Drest pep tra, dihoallet mat, Filoté, a vout rè dault get er sort treu-sé ; rak ne vern péken honest é un deverrans, bout douget dehou e zou perpet ur fal dèch. Kemér plijadur én hoari nitra guel : a vihanoh ne vehé ket un hoari. Mes er harein hag hum stagein dohtou, er hlask hag hum daulein dehou hemb arrest, chetu doh petra é ma rekis dihoal.

XXXII PENNAD

EN HOARIEU DIHUENNET.

Be zou hoarieu aral hag e hra kol pé gouni dré un taul digoéh. En dud ne zelihent ket hum daulein d'en hoarieu-sé, hag é mar a vro é mant dihuennet dré er lézenneu. En hé, en argand e goéh get en hoariour, nepas a gauz d'é apertiz hag abilted, mes dré un taul chans. Aweit laret guir, en argand-sé nen dé ket gouniet. Mes hui e larou marsé : Diféret oé bet étré-zomb. Ia, ha chetu perak en nemb e houni ne hra ket geu doh er réral, mes ne faut ket kredein eit kement-sé é ma mat diférein un dra sort-sé, hag é ma jaujabl en hoari.

En hoarieu-sé e zou sellet èl un deVERRANS, mes nen dint ket tam erbet ; be zou kentoh belbehen ar er spe-red ha goask ar er galon. En hoarierion e zou é poén penaus é troei en treu : chetu perak ne faut ket konz épad en hoari, na hoarhein, na pasat ; pétreman é vér temalet kentéh.

Nen des leuiné meit get er gouniour ; hag er leuiné-sé e zou fal, pen dé guir nen des koutantemant nameit dré zisplijadur er réral, rak ma ou des kollet.

Un dé, er roué sant Loéiz en doé gouiet é oé é vrér hag un eutru aral é hoari. Deustou ma oé klan ar é hulé, ean e saùas hag hum hersas get poén betag ou hanbr, e geméras en daul, en dinseu hag en argand, hag ou zaulas dré er fenestr ér mor ; hag ean e ziskoé bout imuret blaoh.

Sara, ur verh santél, e gonzé d'en Eutru Doué ag hé buhé divlam : « Gout e hret, o men Doué, emé hi, biskoah nen don bet get en hoarierion ».

XXXIII PENNAD

ER HROLLEU HAG EN DEVERRANSEU DANJERUS ARAL.

Er hrolleu, revé er gustum ag en amzér-men, e zou lan a fallanté ha danjerus bras eit en inean. Drest pep tra, p'hum daulér d'en deVERRANS-sé én tihóelded, paud é ma brasoh en danjér, rak ma kemérér hardéhted d'hobér pep sort fallanté én un dra hag e zou fal anehou é unan. Tremén e hrér er lod brasan ag en noz é krol, ha kement-sé e hra kol paudmat a amzér en treno z vitin : elsé Doué nen dé ket chervijet. Èn ur gir, ur folleh bras é lakat en noz é léh en dé, en tihóelded é léh er splandér, hag er plijadurieu diskient é léh en èvreu a zevosion. É vér keti ketan più e zougou d'er hrolleu mui a vrageris hag a zillad dijauj. Hellein e hrér handèin en dra-zé un « okazion a béhed », rak mé ma ur vamén a fal chonjeu hag a santimanteu dizhonest.

Me lar, Filoté, a zivout er hrolleu, er péh e lar er vedesinerion a zivout er potiroñned : er ré huellan, emé ind, ne talant nitra ; elsen eùé, er guellan krolleu ne talant ket kalz a dra. Mar dé rekis d'oh débrein potiroñned, sellet mat éraug mar dint kanpennet mat, ha hoah ne zèbret ket ur ioh, rak ataù é hes danjér

a vout anpouizonet. Mar dé rekis d'oh grons monet d'ur hrol beñak, sellet mar dé jaujabl é pep tra ha ne chomet én-hou nameit bihannan ma helleet, get eun ne zehé d'hou kalon kemér goust ér sort konpagnoneheu-sé.

Er potiroñned, e larér, e denn geté hag e iv er velim ag er loustri e zou tro ha tro dehé. Elsen eùé er hrolleu e zastum d'er liésan er goal-dècheu e zou ker stank émesk en dud, er jalouzi, er bourdeu sot, er garanté diskient, er safar, en hantiz diganpen.

Ah ! Filoté, ol en deverranseu amoed-sé e zou d'er muian danjerus bras : ind e zismant en devosion, e lamm hé nerh get er volanté, e ieina er garanté santél, hag e zastum én inean un nivér bras a fallantéieu. Ret é bout éuéhet mat a pen dé rekis hum gavet én-hé.

Mes larein e hrér hoah é ma rekis d'er ré en des débret potiroñned, ivèt arlerh ag er guellan guin : ha mé me lar d'oh é ma rekis, arlerh en asambléieu-sé, en devout rekour doh chonjeu santél, luskeu berùidant eit pellat er velim danjerus e hellehé er faus plijadurieu strèuein ér spered. Chonjet erhat é kement-men :

1. Épad ma oeh é krol, ur lod vat a ineañneu e loské én ihuern, a gauz de béhedeu groeit ér hrolleu, pé ar ou lerh.

2. Épad ma oeh é krol, éleih a dud e zou marù arlerh un angoni eahus ; kant ha kant mil a dud, pautred ha merhed, en des soufret én ou zier hag én hospitalieu, er gloéz a gleññedeu rust ha kalet. Allas ! n'ou des chet bet repoz erbet ! Ne hues chet truhé

erbet dohté ? Ne chonjet ket hui é huannadeet éldé un dé e zei, épad ma vou er réral é krol ?

3. Épad ma oeh é saillal, ur lod vat a venéh hag a dud devout hum zalhé dirak Doué, e gañné mélodi dehou hag e saùé ou spered trema un Tad ker madelehus : gouiet ou des implé ou amzér kalz guel eit oh-hui ?

4. Hun Salvér Jésus-Krist, er Huerhiéz santél, en Éled hag er sent hou sellé épad ma oeh é krol ; allas ! péh displijadur e hues hui groeit dehé ér momand-sé ma ñe chonjeh nameit én un deverrans ken dirézon ha ker sot !

5. Allas ! épad ma oeh é krol, en amzér en des treménet, er marù en des tosteit ; chonjet erhat é veet galùet geti kent pèl, hag é vou ret d'oh tremén ag er vuhé-men d'en éternité ; mes péh éternité ? eurus pé maleurus ?

Chetu er péh e zeliet sellet a dost ; mes mar e hues doujans Doué, ean e lakei én hou spered hag én hou kalon chonjeu kriùoh eit er ré-zé.

XXXIV PENNAD

RET É BOUT FIDÉL DE ZOUÉ ÉN TREU, DISTÉR
ÈL ÉN TREU HAG E DENN DE VRAS.

Er Pried e gonz anehou er Skritur Santél e lar pe-naus é bried en des gouniet é galon get ur sel a hé deulegad, get unan a hé blèu. Petra e senef en dra-

zé? A dra sur er lagad e zou er présiusan ag en ol skiendeu, hag er vlèuen en distéran tra e zou én-omb. Doué en des vennet diskoein d'emb dré-zé é plij dehou en èvreu distéran, kerklous èl er ré kaeran, hag é hramb é volanté doh er chervij én treu bihan kerklous èl én treu ihuél : dré en eil hag égilé, ni e hell gouni é galon.

Hum aprestet de zoug kroézieu ponnér abalamor de Jésus-Krist ; de soufrein er martir dré garanté aveitou ; de rein dehou er péh e garet muian, mar plij getou ou hemér, tad, mam, bredér, pried, bugalé, amied, betag hou teulegad hag hou puhé : hou kalon e zeli bout prest de gol rah en dra-zé. Mes Doué ne houlen ket genoh sakrefiseu ker rust, ne houlen ket genoh hou teulegad ; mes reit dehou ahoel ur vlèuen, de laret é anduret get doustér en diézemanteu, er holleu distér, en tammigeu néhans e arriù genoh bamdé ; rak mar gouiet gobér implé ag en treuigeu-sé, ind e chervijou d'oh de houni net é galon.

Ia, en alézoueu distér e hret bamdé, un tammig droug pen pé droug dent, fal imur er ré e zou éndro d'oh, ur sel a dréz get unan benak, en diézemant a nitra de gouskèt abred eit seùel mitin de bedein pé de gomuniein, un tammig méh é hobér un èvr a zevosion dirak en dud, én ur gir rah er poénieu ha soufranseu e goéh arnamb sel taul, mar ou hemérér a berh Doué, e blij éleih d'é galon madelehus. Eit ur huéh deur, grateit en des ur mor a leuiné ; ha mar gouiamb tennein profit ag er poénieu distér e zigoéh

genemb de bep kours, nag un trezol a vadeu eit er vuhé éternél !

P'em es lénet é buhé santéz Katerinn a Sienn é hré kement a luskeu karantéus hag é saùé ken ihuél hé spered trema Doué ; p'em es lénet kement a gonzeu lan a furnéz hag en devizeu kaer e hré, konprenet em es en hé doé, get selleu karantéus hé inean, gouniet kalon en Eutru Doué. A dural, plijadur em es bet é lén en hum daulé d'er labourieu izélan é ti hé zad, allum en tan, gobér kegin, poèhein bara, get ur galon vaillant ha lan a zevosion. Ha kement é prizan er chonjeu santél e hré pad er labourieu izél-sé, èl er luskeu a garanté berùidant e saùé liés ag hé halon trema Doué ; ha marsé memb er ré-men ne saùent én-hi meit a gauz d'er réral. Chetu enta er chonjeu e hré : pe chervijé hé zad, lakat e hré én hé spered é oé é chervij Hun Salvér èl guéharal santéz Marth ; sellet e hré hé mam èl pe vehé bet er Huerhiéz, ha hé bredér èl pe vehent bet en Apostoled. Elsé, get un intansion gredus, é chervijé Doué hag er Sent, hag é kavé én èvreu distéran er vrasan leuiné, rak ma labouré revé volanté santél en Eutru-Doué. Laret em es en histoér-men, Filoté, eit diskoein d'oh penaus é plijér de Zoué get distér dra pen dé groeit get devosion.

Raksé, me ra d'oh un aviz : keméret skuir ar er voéz vaillant e zou mélet get Salomon, hag hum daulé d'en aférieu brasan, d'en devérieu ihuélan ; mes e houié neoah kemér hé hegil ha tennein en neden : « Hé dehorn e hra labour bras, e lar d'emb er Skritur,

hag hé bizied e houï néein. » Groeit elsé. Pedet éleih, saùet hou spered trema Doué, tosteit liés d'er sakre-manteu ; disket ha kônfortet er réral ; douget ind de garein Doué ; hum daulet a greiz kalon d'en ol devérieu a hou stad ne vern péker poénius ; mes n'ankoéhet ket hou kourhed nag hou kegil, de laret é pratiket er vertuieu izél e gresk èl boketeu étal troed er Groéz, èl men dé chervij er ré beur, monet de huélet er ré klan, hum soursi ag hou tud hag hum vellein a bep tra én hou tiegeh, bout dalhmat get ur labour benak ne vern péken distér. Hag é kreiz en aférieu-sé groeit çhonjeu santél èl guéharal santéz Katerinn a Sienn.

Ne gavér ket liés en tu de chervij Doué get èvrou kaer meurbet ha drest ordinér, mes de bep kours é hellér plijein dehou get en treu distéran. « *Prù benak e vou fidél èn treu distér, emé Jésus-Krist, m'er saùou é karg hag er lakei ihuél.* » Groeit pep tra é hanù en Eutru Doué, ha pep tra hum gavou groeit mat. Hag é veet hui é tèbrein, é kouskèt, é iyèt, é teverral pé é hobér treu a nitra, hui hou pou mérit bras dirak Doué, mar groet rah en dra-zé eit soublein d'é volanté santél.

XXXV PENNAD

RET É GOBÉR PEP TRA GET GUIRIONÉ HA RÉHTED.

Nen des nameit er spered hag e laka diforh étré mañ-dén hag er loñned ; ha neoah nen dé ket stank vras en dud speredet mat. Er garanté diréh hun es

doh-emb hun unan e vreill liés mat hun spered ; hi hun doug a nebedigeu de bep sort fallantéieu hag e hell bout konparajet doh er luherned bihan e zou konzet anehé ér Skritur Santél : distér int ha ne hrér ket kaz anehé ; mes get en nivér e zou, droug bras e hrant d'er guiniégi. Me venn diskoein d'oh penaus é vér guéhavé dirézon ha diléal é kevér en nésan.

Eit en distéran droug, ni e hra temalasion d'er réral ; mes, pe vé er geu genemb, ni e gav perpet un digaré benak. — Ni e venn guerhein kir, ha prenein marhad mat. — Ni e venn ma vou kastiet er réral, ha ma veemb ni pardonet. — Faut d'emb ma vou kavet mat rah er péh e laramb, mes tinér bras omb a zivout er péh e gleuamb. — Hoantat e hret madeu un aral ha prest-oh d'er pécin revé ma tal ; kavet mat neoah ma vou guel getou goarn é dreu ha lezel hous argand génoh. — Mar nen dé ket koutant a hobér plijadur d'emb, ni er sel a dréz ; mes ne gavet hui en des mui a rézon de vout é goal imur, pe glaskamb gobér néhans dehou ? — Mar lakamb hun çonj get ur labour benak, ni e zispriz er labourieu aral, ha ni e zikri kement tra ne blij ket d'emb. — Mar ne gavamb ket d'hun çonj unan benak ag hun serviterion, pé mar hun es komanset noézein getou, ne vern penaus é hrei, jamés ne veemb koutant, ha dalhmat é veemb é kas trouz dehou. É kontrél, mar plij unan benak d'emb, ne vern petra e zei dehou gobér, jamés ne gaveemb nitra de laret. — Be zou bugalé a féson, hag e vé sellet a dréz getou zud, pe ne vant ket kavet braù ; réral e vé karet

bras deustou d'ou goal-dècheu, a gauz d'ou fas hemb-kin ha d'ou min grasius. — Ni e hra guel digemér d'er répinùik eit d'er ré peur, deustou ma nen dint ket tam guel ha liés paudmat falloh ; douget omb memb de rein istim d'en dud revé ou guskemant. — Ni e houlen er péh e zou deliet d'emb hemb distaul nitra, ha ni e venn ma vou distaulet d'emb ha ma ne vou ket hañni perhuéh én hun hevér. — Ne brezamb ket dichen ag hun rank, mes souéhet mat omb pe huélamb nen dé ket er réral izelek ha prest de soublein. — Ne faut ket kalz a dra eit hun lakat de glem ag en ol, ha ne faut ket d'emb kleuet hañni doh hum glem anehamb. — Ni e istim bras er pehig a vad e hramb d'hun nésan ; ha n'istimamb de nitra er péh e hra aveit-omb. — Én ur gir, ni hun es diù galon, èl er hlomed a Baflagoni ; rak ni hun es ur galon dous, truhéus ha jenerus a fet er péh hun sel, hag ur galon rust, kalet ha perhuéh é kevér hun nésan. Ni hun es deu bouiz, unan eit pouizein hun treu-ni get er brasan profit, un aral eit pouizein treu en nésan get er bihannan gouni. Er Skritur Santél e lar é ma un dra blaohus dirak Doué en devout deu bouiz, unan ponnér eit resèu, hag unan skan eit dakor.

Filoté, beet léal ha just é kement tra e hreet. Hum lakeit é léh hou nésan, ha lakeit hou nésan én hou léh, ha hui er jujou nezé èl ma faut. A pe breneet, hum lakeit é léh en hani e huerh ; a pe huerheet, hum lakeit é léh en hani e bren, hag elsé ne vou jamés tromperéh erbet én hou kommers.

Eit en treu diléal em es konzet anché, ne vér ket d'er liésan oblijet de zakor revé er lézen a justis, rak ne hrér ket ur guir geu doh en nésan ; mes ret é d'emb neoah torrein er goal dècheu-sé, rak men dint énep d'er rézon ha d'er garanté. Open kement-sé, chonjet mat ne gollér jamés nitra pe vér jenerus, just, hag, èl ma larér, léal ha guirion.

N'ankoéhet ket enta, Filoté, a aprobein liés hou kalon, nag a sellet mar doh é kevér hou nésan er péh ma kareheh ma vehé hou nésan én hou kevér. Elsen é hra en hani e zou speredet mat. — Amied en anpeleur Trajan e laras dehous un dé ne jaujé ket doh ur prins èldou lezel pep sort tud de dostat dehous : « Petra, é reskondas ean dehé, ne zelian mé bout eit me sujité er péh ma karehen ma vehent ind eit-onn, pe zehé d'ein bout en distéran dén ag er gér a Rom ? »

XXXVI PENNAD

ÉN DEZIRIEU.

Peb unan e houi é ma dihuennet hoantat un dra fal. Mes, Filoté, ne faut ket memb hoantat nitra hag e vehé danjerus eit en inean, èl men dé er hrolleu, en hoarieu hag en deverranseu aral, nag eùe en inourieu, er hargeu, rak ol en treu-sé e vag en orgueil hag e zou lan a zanjér hag a dronperéh. Ne hoantet ket en treu hag e vou pèl kent arriù, èl ma hra ur lod vat a dud : ind e hoask ou halon get dezirieu néhansus

ha dibrofit. Petra e tal d'un dén hoantat pèl amzér éraug, get ur gred berùidant, ur garg men dé éngorto anehi? Nen dé ur folleh d'ur voéz diméet hoantat bout léañéz? Petra e chervijehé d'ein, pe vehen klan ar men gulé, hoantat monet d'en iliz, monet d'en overen pé de huélet er ré ankinet, pé gobér ekselsiseu aral ha nen don ket é stad d'ou gobér? Neoah, épad ma lorban me spered get er sort dezirieu dibrofit-sé, me lausk dezirieu aral e zelian em bout, dezirieu hag e zou revé volanté en Eutru Doué, èl ma vehé donet de vout pasiant, aboeisant ha dous ém soufranseu.

N'hellan ket eùé mélein er ré e hoanta biñen én ur féson ha ne jauj ket doh en devérieu a ou stad. Rak en dezirieu didalvé-sé e ziséh er galon hag e lam geti en nerh rekis eit hum akuitein ag en treu gourhemnet. P'hum lakehen de hoantat bubé disorb en ermitéd, me gollehé m'amzér, ha me gollehé hoah open en dezir santél e zelian em bout d'hobér mat ol men devérieu. — Ne garehen ket ma tezirehé hañni en devout mui a spered nag a skiend vat eit nen des; rak en dezirieu-sé ne chervijant de nitra, mes ind e hoanna en hani e zeliamb hun bout d'impléin mat en donézoneu hun es resèuet get Doé, bras pé bihan èl ma mant.

Érfin, ne garehen ket ma hoantehé hañni moiandeu aral de chervij Doué, dishanval doh er ré en des, é léh gobér un implé mat ag er ré-men. Mes konprenet mat; ne gonzan amen nameit ag en dezirieu e abuz er

galon : rak en hoantenneu hembkin ha ne hrant nameit tremén, ne hrant ket kalz a zroug, adal ma ne veint ket rè stank.

A fet er hroézieu hag en trebilleu, n'ou deziret ket nameit arlerh ma hou pou gouiet tennin vad erhoalh ag er ré e hues de zoug. Un dra diskient é hoantat meruel martir, a pe ne vér ket kalonek erhoalh eit andur un anjuli distér. En diaul, eit hun zronpein, hun laqa de zezirein kroézieu ha ne arriueint jamés genemb, eit distroein elsé hur halon a zoh er ré hun es de zoug. Er ré-men, deustou men dint distér, e vehé neoah aveit-omb ur vamen a vertuieu hag a vériteu. Hun spered hum abuz d'hobér brezél d'er loñned eahus ag er broieu pèl, ha mank a zihoal hag a éùéh, ni hum lausk de vout débret get er serpanted bihan hum gav ar hun hent.

Ne zeziret ket eùé en tantasioneu; ur folleh vehé kement-sé; mes aprestet mat hou kalon d'énebein doh-té a pe zeint d'hou atahinein.

A pe zèbrér éleih a gig én un taul, er galon e vé béhiet, goalauzet memb, mar dé goann; elsen eùé en nivér bras a zezirieu hé stern hag hé housi akerh. A pen dé neteit en inean a hé goal dècheu, hi e sant un hoant gredus de labourat eit hé salvedigeh, hag e zezir gobér un nivér bras a èvreu a zevosion, hum gastiein, gobér penijen, bout izél, karantéus, pedein a galon. Ho! Filoté, en hoant-sée zisko é ha mat en trèu. Mes en hani e zou saüet a neüé zou ag ur hlinüed, e hra mat sellet a dost mar dé é stad de zèbrein rah er

péh e houlen er galon. Eit diforh ha choéj émesk hou tezirieu, goulennet aviz get hou kovézour, ha tennet er guellan profit ag er ré en devou kavet mat. Hag ar-lerh, Doué e zegasou d'oh réral, revé ma vou rekis, eit hou lakat de gerhet doñnoh pé doñ én hent ag er santeleh. Ne laran ket é faut lezel a kosté sort dezir mat erbet ; mes me lar é ma ret lakat réhted én-hé, lezel de aneuein ér galon er ré nen dé ket hoah deit ou amzér, ha kas de ben er ré zou arriù ou zermén ; ha konz e hran memb ag en dezirieu e sell en treu ag er bed-men. Groeit èlsé ; a vihannoh n'helleet ket biùein hemb poén na néhans.

PEDERVET LODEN

AVIZEU A ZIVOUT EN TANTASIONEU.

I PENNAD

NE FAUT KET GOBÉR KAZ A GONZEU ER BED.

Kentéh ma hou kuélou en dud é héli en devosion, ind e gavou en tu d'hobér bourd ha de hoal gonz anehoh ; er fal végeu e vrudou é ma faus devosion hag ardeu e zou genoh, hag en hum daulet de Zoué p'hum huélet dilézet get er bed. Hous amied e zei keti ketan get seblanteu a garanté de rein d'oh avizeu mat : « É het de gol hou iehed, emé ind, ha de vout dispri-zet get en ol ; dén erbet n'hellou biùein genoh ; koh e veet kent arriù én oed ; geu e hreet doh hou fameill ; ér bed é oh, biùet èl er réral ; gellet vé gobér er salvedigeh hemb kement a zevosioneu hag a bratikeu dibrofit. »

Rah en dra-zé nen dé meit barbotaj sot ha didalvé. Er ré e gonz èlsé, kredet mat, n'ou des soursi erbet ag hous aférieu, ag hou iehed naket. *Pe vehé ag er bed, emé Jésus-Krist, er bed e garehé er péh e aparchant dehou ; mes, èl nen doh ket ag er bed, er bed en des kaz doh-oh.* Guélet zou bet tud é tremén estroh eit un noz

én hoariou é klah gouni ur blank benak ; nag un néhans, nag un tregas ! Hañni neoah ne gav nitra de laret ; ou amied ne glaskant tam erbet ou distroein. Mes mar chomér un ériadig de batérat, mar saùér mitinnoh aveit komuniein, ridet e you de gavet ur medesinour ha de glah sekour d'emb èl pe vehé doh un derhian vras pé ur folleh benak. Droug erbet pe chomér de grol tregont noz doh-tu ; mes chom dihun noz en Nendelek, cheſtu inſ é pasat en trenoſ hag é krial forh get en drougeu. Er bed, és é guélet, e juſ a dréz : ean e zoug bri d'é vugalé, hag hum zisko ataù rust ha garù doh bugalé en Eutru Doué.

Jamés ne fehemb bout sellet mat get er bed, meit ha ni hum gollehé getou ; n'hellamb ket plijein dehou, ker rekin èl men dé. *Iehann e zou deit*, emé Hun Salvér, *hemb débrein nag ivèt, ha hui e lar é ma en diaul getou. Mab Doué e zou deit én ur zèbrein hag én ur ivèt ha hui e lar é ma ur Samaritén.* Guir é, Filoté, mar plijet d'en dud ag er bed betag krol pé hoari geté, ind e vou goal-skuiret ; ha mar ne hret ket èldé, ind e larou é ma ardeu hag amoedaj devot e zou genoh. Mar hum husket un tammig braù, ind e gavou droug de laret ; ha mar ne hues chet kalz a soursi a hou tillad, ind e larou ne hues chet a inour. Mar hou kuélant doh hum zeverral, dirollet e veet ; mar gouiant en hum gastiet, tost e veet de follein : a dréz é omb sellet geté, biskoah n'helleemb plijein dehé. Ag hun tècheu ind e hrei péhedeu ; ag hun péhedeu véniél péhedeu marùel ; pep goannedigeh e vou troeit é fallan-

té. Er garanté e zou mat, emé sant Paul, hag er bed e zou fal ; er garanté ne chonj ket droug, er bed e chonj droug dalhmat, ha mar ne gav nitra de laret a hun èvreu, ean e houi duein hun intansioneu. En deved, kern pé n'ou devou, touzet pé ne veint, er blei ou lonkou kentéh ma hellou.

Ne vern petra e hreemb, er bed n'arsaou ket a hobér brezél d'emb. Mar guél é omb pèl é kovésat, ean e houlen bean mat petra hun es ken hir-sé de laret ; mar nen domb ket pèl ér gadoér a benijen, ean e larou hun es trohet bèr. Troamb ha distroamb d'en tu e gareemb, perpet é vou é zeulegad arnamb ; diarben ur gonſ laret get imur, ean e gri nen des chet moiand de viuein genemb ; er soursi ag hun afériu ne vou meit avaris ; en doustér, ur goannedigeh amoed. Mes a vugalé er bed ne vou nitra de laret : én-hé er gounar e vou hanùet vaillantiz ; en avaris, un amèrh direbrech ; er fal hantiz, ur vuhé divlam. Ne houiet-hui é ma mechér er hanived kousi téren-neu méit er guérén ?

Lauskamb er bed, Filoté, get é zalledigeh ; hanval é doh ur gohann é houpal eit terhiein en éned aral. Dalhamb sonn ha sterd doh er péh e fall d'emb gobér, ha diskoamb dré-zé pegement é karamb Doué hag é omb devot a zevri. Er stired lostek e splann kerkious èl er stired aral, mes ne hrant meit tremén, hag ind e ia kuit é bèr amzér ; hag er réral e splann ataù. Er faus hag er guir devosion e seblant bout hanval doh en égilé, és é neoah ou diforh : er faus devosion ne

bad ket, téin e hra èl er moged ; er guir devosion, é kontrél, e zou perpet sonn ha padus. Profitabl é d'emb, é komans er vuhé devot, andur eit-hi dispri-zans ha goal gonzeu en dud ; elsé é omb dihuennet a vod doh en orgueil hag e loskehé, èl un aùél gouian, er bleu ag en devosion. Krusifiet omb eit er bed, re- vou er bed krusifiet eit-omb. Ean hun sel èl tud fol ; sellamb ean èl un amoed.

II PENNAD

RET É KEMÉR KALON.

Deustou pegement é karamb splandér en dé, ean e vurlet neoah hun deulegad, mar domb bet pèl amzér én tihoélded ; ha deustou péken amiabl ha grasius é hel bout en dud a véz bro, de gomans é kavér diés hum hobér doh-té. Hou kalon, Filoté, e hellehé eùé hum gavet trist ha diskonfortet a gauz d'hou chanjemant a vuhé, abalamor ma hues hum zispartiet agrén a zoh en amoedaj, er gloriusted diskient ag er bed. Mes, mé hou ped, keméret un tammig pasianted ; rah en dra-zé e iei kuit get en amzér : hou stad neùé e ra d'oh un tammig souéh ; mes gorteit, gorteit, kent pèl é tei er honfortans. Hui hou pou ké marsé d'er gloér divalaù e ré d'oh en dud é kreiz folleh er bed ; mes laret d'ain, ha hui e garehé kol er gloér éternél e rei d'oh en Doué a santeleh ? Er faus plijadurieu a hous amzér treménet e zei hoah d'asé lorbein hou kalon eit hé zennein geté

éndro ; mes ha hui e garehé troein kein d'er joéieu éternél eit amoedaj ken tronpus ? Kredet mé, mar dalhet mat, é veet kent pèl digollet get ur gonfortans ken dous ma vou ret d'oh laret ne gavér ér bed na-meit huerùoni é konparaj doh er mél-sé, hag é tal muioh un dé hembkin a zevosion eit mil vlé treménet é kreiz plijadurieu er bed.

Mes hui e daul ur sel ar er mañné ihuél e zou ret d'oh krapein kent arriù ér blein ag er santeleh ; ha penaus, e laret-hui, é hellein mé arriù inou ? Hou peet kalon, Filoté ! De gomans er guérén bihan n'ou des chet a ziùaskel eit neijal de cherrein er mél ar lein er mañnéiéu ; mes doh hum vagein get er mél e ganpen dehé er mammeu, ou diùaskel e gresk a nebedigeu hag e za de vout ker kriù, ma kemérant lans un dé benak, ha ma neijant betag er léhieu ihuélan. Guir-é é teliamb bout sellet èl guérén bihan ér pratik ag en devosion ; n'hellamb ket donet de vout parfet én un taul, èl ma karehemb. Mes mar komansamb ataù gobér a huir galon dezirieu a santeleh, donet e hrei d'emb diùaskel, ha de gredein é hun bou kent pèl nerh de neijal ihuél. En atretan magamb hun spered hag hun halon get en diskemant kaer en des lausket genemb er Sent ha Santézed, ha pedamb Doué, èl er profet David, de rein d'emb diùaskel er glom eit neijal pad er vuhé-men ha monet de renoz d'er vuhé éternél.

III PENNAD

A ZIVOUT EN TANTASIONEU. PÉH DIFORH E ZOU ÉTRÉ
OU SANTEIN HA KOUSANTEIN DEHÉ.

Chetu amen, Filoté, ur brinséz iouank karet bras get hé fried, hag ur fal zén e gas d'hé havet unan a é dud eit hé gouni hag hum akordein geti a zivout un afér lous ha méhus. De getan, er lorboursé e ziskléri d'er brinséz petra é chonj é vestr; arlerh, en deviz-sé e hra plijadur pé dispiljadur dehi; érfin hi e gousant pé e refus. Chetu penaus un inean hag e gar Jésus-Krist èl hé fried, e zou tantet get en diaul. De getan, ean e lak én hé spèred er chonj ag er péhed; er chonj-sé e blij pé e zispilj dehi; hi e gousant pé er has kuit. Chetu er pazenneu kent arriù ér fallanté: en tantasion, er blijadur, er housantemant; ha deustou men dé diés diforh en tèr pazen-sé é pep sort péhedeu, forh és é neoah ou hanaùet ér péhedeu bras.

Hag é padehé un tantasion épad hur buhé abéh, n'arsaùeemb ket neoah a blijein de Zoué, adal ma tispiljou d'emb en tantasion-zé ha ma ne gousantéemb ket dehou: rak én tantasion, en diaul é edaul goask arnamb én despèd d'emb; hag a pen dé guir ne geméramb ket plijadur erbet én-hou, n'hell ket anehou hun lakat de vout kablus é féson erbet. Sant Paul e anduras pèl amzér tantasioneu er hig, hemb arsaù a vout karet get Doué; é kontrél Doué e oé inouret dré.

gement-sé. Anjel a Foligno e oé bet burtellet get tantasioneu ker kalet, men dé un druhé hé hleuet é konz anehé. Er ré e anduré sant Franséz ha sant Bened e zelié bout eùé kalet bras, pen dé guir en hum daulé unan é kreiz en drein hag en aral é kreiz en erh eit énebein doh-té. Ha neoah ne gollent ket grès Doué; é kontrél ar greskat é hé én ou halonneu.

Ret é bout enta, Filoté, nerhus bras én tantasioneu, ha ne faut ket kredein é vér jamés feahet tré ma tispiljant; rak be zou un diforh bras étre ou santein ha kousantein dehé. Hellein e hrér ou santein, deustou ma tispiljant, mes n'hellér ket kousantein dehé hemb kemér plijadur én-hé: er blijadur e zou d'er liésan ur bazen eit arriù ér gousantemant. Kaer en devou anemized hun salvedigeh ken d'emb fal chonjeu hag hum zerhel étal en nor a hur halon é klah donet abarh; tré ma tispiljou d'emb er fallantéieu-sé, Doué ne vou ket ofanset genemb, ha nen devou ket muioh d'hum glem anehamb eit nen des hé fried de garéin er brinséz em es konzet anehi, pe n'hé des chet kleuet get plijadur en dra vil e zou bet goulennet geti. Be zou neoah un tammig diforh étre en inean hag er brinséz; honen, mar kar, e hell pellat doh-ti er lorboursé méhus hag hum virèt ag er cheleu; mes un inean n'hell ket perpet hum virèt a santein en tantasion, deustou ma hell perpet hum virèt a gousantein. Raksé, ne vern péker pèl é padou en tantasion, n'hun es nitra de zoujein anehou tré ma tispiljou d'emb.

A fet er blijadur hag e za guéhavé get en tantasion, ret é remerkein é hes, hanval vehé, diù loden én inean, unan izél hag unan ihuél ; mes en hani izél, de laret é er skiendeu, ne héli ket perpet en hani ihuél ; hi e ia memb d'hé zu hemb gortoz en aral. Ha chetu petra zou kauz ma kav liés er loden izél plijadur én tantasion, hemb ne gousant er loden ihuél, ha memb én despét dehi. Chetu just er brezél e gonz anehou sant Paul, a pe lar en hum saù er hig énep d'er spered, hag en des hun manpreu ur lézen, hag hun spered ur lézen aral.

Ne hues hui jamés guélet, Filoté, ur ioh tan kubet édan ludu ? A pe zér dek pé deuzek ér arlerh de glah tan, béh e vé é kavet ur fulennig benak : hé havein e hrér neoah, ha geti é vé gellet allum arré ol er gleu marù. Chetu penaus é chom én-oh er garanté, buhé hous inean, é kreiz en tantasioneu brasan ; rak en tantasioneu, é strèuein er blijadur ér loden izél ag en inean, e holo hag e guh kazi en inean-sé èl get ludu, ha karanté Doué e zou èl mouget én-hi ; mes biù é neoah én don ag er galon, rak ne vern péken treboulét é er skiendeu, hun es ataù er volanté sonn d'hum zihuen doh en tantasion. Er blijadur en des gouniet ar er loden izél ag en inean, mes n'hé des chet perh ar er loden ihuél ; é ma tro-ha-tro d'er volanté, n'hé des chet mestroni a ziabarrh. Pen dé èlsé er blijadur énep d'er volanté, n'hell ket bout péhed.

IV PENNAD

HISTOÉRIEU SOUÉHUS A ZIVOUT
ER PÉH E ZOU LARET IHUÉLOH.

Ret é, Filoté, ma konpreneet mat en treu-men ; raksé é han hoah de gonz anehé un tammig. Sant Jérôm en des laret d'emb histoér un dén iouank en doé anduret tourmanteu eahus eit er fé, hag e oé bet astennet arlerh ar ur gulé ag er ré blotan, staget arnehou get kordenneu sei, hag atahinet a bep mod dré er lakat de nahein er fé. Chonjet bremen pegement é fantazi ! Neoab é kreiz er brezél ken eahus e hré dehou en tantasioneu méhus, ean e zisko nen dé ket feahet é galon na ne gousant é féson erbet ; rak, ér momand ma huélé é skiendeu saùet énep d'é inean, ha ne oé ket mui mestr nameit d'é déad, ean hé zrohas get é zént hag hé skopas é fas er verh divergont e hré dehou andur tourmanteu eahusoh eit er vourèuion arfleuetan. Chetu penaus er mestr kri ha didruhé hag en doé kollet é boén é klah feahein en inean kaer-sé dré er soufranseu, e gollas é amzér é klah hé feahein dré er plijadurieü.

Nitra souéhus èl er brezél en doé bet eùé d'andur santéz Katerinn a Sienn : chetu ean é bèr girieu. Doué e lauskas er goal-spered d'hum gemér doh purted er

verh santél-men'get é ol ardeu, meit mā n'hé devehé ket hi touchet. Ean e daulas geti pep sort chonjeu ha dezirieu lous, hag eit hé goaskein muioh, ean hum ziskoas dehi get é gansorted é kiz ur vanden tud dirollet, pautred ha merhed, é hobér treu vil hag é laret konzeu lous blaoh. Rah en treu-sé e oé a zianvéz ; mes dré en deulegad hag en diskoharn ind e zichenné d'er sol ag hé halon, bet ken ne oé karget anehé, revé m'hé des er laret hi-memb ; ha ne chomé meit er blein ag hé volanté adrest houlenneu kounaret er mor-sé a zizhonestiz hag a lousteri.

Er brezél-sé e bādas pèl. Érfin, Jézus-Krist hum ziskoas dehi un dé : « Me Salvér karantéus, emé hi kentéh, men é oeh-hui épad ma oé lan me halon a dihoélded ag a dreu ker lous ? » Nezé Hun Salvér e reskondas dehi : « Me merh, é oen én hou kalon. — Ah ! penaus, men Doué, é hreh-hui hou temeurans ém halon émesk kement a dreu vil ? Ha chom e hret-hui é léhieu ken dizhonest ? » Hun Salvér e houlennas geti nezé : « Laret d'ein, er fal chonjeu-sé, joé pé ankin, plijadur pé displijadur e hrent-ind d'oh ? — Gloéz ha displijadur a leih, emé-hi. — Più e laké er gloéz hag en displijadur-sé én hou kalon nameit onnmé, rak ma oen kuhet én diabarh anehi ? A dra sur, me merh, pe ne vehen ket bet genoh, er fal chonjeu e oé éndro d'hou volanté hemb gellet hé gouni, en devehé bet hi feahet ; hou pehé ind digeméret get plijadur, hag ou devehé reit er marù d'hou inean. Mes èl ma oen én don a hou kalon, me ré dehi nerh

d'arbennein doh en tantasion ; ha rak ma n'heillé ket hum zihuen kerklous èl ma fallé dehi, mui a gaso-ni e geméré doh er péhed ha mui a zisplijadur én arben ag hé goannetigeh. Ha chetu penaus er poénieusé e oé ur mérit hag ur profit bras aveit-oh, hag hou laké de griuat é nerh hag é vertu. »

Hui e huél bremen, Filoté, penaus é oé goleit en tan-sé get er ludu, penaus é oé oeit én diabarh ag er galon en tantasion hag er blijadur, ha groñnet geté er volanté ; hag honen, get sekour Jézus-Krist, hum zihuenné dré zisplijadur ha kasoni doh en droug, hemb rein kousantemant erbet d'er péhed e oé én dro dehi.

Na péh ur gloéz eit un inean hag e gar Doué, bout hemb gouiet mar dé geti pé nen dé ket ; mar dé mouget én-hi pé nepas er garanté santél eit péhani é maré dehi gobér ur brezél ker rust. Mes nen des chet kaeroh na kriùoh karanté eit en hani hun doug de soufrein ha de vrezélat aveiti, hemb rein d'emb d'hannaüet mar dé hoah biù én-omb épad ma hé dihuen-namb get ol hun nerh.

V PENNAD

KONFORTANS D'EN INEAN HAG E ZOU ÉN TANTASION.

Filoté, Doué ne lausk jamés tantasioner ker rust de hoalauzein un inean, nameit pe fal dehou hé seüel ihuél én é garanté. Mes en inean-sé ne vou ket sur eit kement-sé a zerhel én hent mat : paud a dud

arlerh bout hum dennet ag en tantasioneu bras, e zou bet diskaret get distér dra a pe nen dint ket bet fidél mat doh grèseu Doué. Hum gonfortet enta, mar digoéh d'oh andur er brezéliou eahus-sé, én ur chonjal é venn en Eutru Doué rein d'oh en tu d'hum santélat; mes neoah chomet izelek a galon ha lan a zoujans, rak arlerh ma hou pou feahet en tantasioneu bras, hui e hellehé bout feahet get er ré vihan mar nen doh troeit dalhmat de houlen ha de resèu grès en Eutru Doué.

Ne vern enta pegement é veet tantet, ha ne vern péh plijadur e geniou d'oh en tantasion, tré ma ne reet ket hou kousantemant, ne hues chet léh de gemér néhans, rak nen des chet a béhed. A pe huélér unan benak é vagañnein hag é koéh èl pe vehé marù, é lakér bean en dorn ar é galon; ha mar hé santér hoah é tossal un tammig, kaer é gout nen dé ket marù en dén-sé hag é vou léh d'er guellat get un dram pé un ivaj benak. Elsé en inean e zou guéhavé dihuignet dré er gloéz ag en tantasioneu; ret é sellet a dost mar des hoah én-hi un tam buhé benak, de laret é, mar poéni er volanté de zerhel ataù énep d'en tantasion ha d'er plijadurieu dihuennet, hamb rein kousantemant erbet dehé. Nezé é hellér laret nen dé ket mouget én inean er vuhé a garanté, hag é ma Jésus-Krist én-hi, deustou men dé kuhet. Mar hi des rekour doh er beden, er sakremanteu hag er pratikeu aral a relijion, hi e gavou a neué ol hé nerh, hag e zalhou de gerhet én hent ag er santeleh.

VI PENNAD

PENNAUS EN TANTASION HAG ER BLIJADUR E HELL BOUT PÉHED.

Er brinséz em es konzet d'oh anehi, n'hell ket bout temalet abalamor d'er goulén e zou groeit dehi, pen dé guir n'hé des chet biskoah klasket kement-sé. É kontrél, p'hé devehé groeit un dra benak eit tennein er selleu arnehi ha klasket bout karet, kablus e vehé, ha kaer hé devou goudé tennein ardran, ne vou na dibéh na direbrech.

Chetu penaus é ma péhed guéhavé en tantasion hambkin, rak ma hun es ean tennet arnamb. A pe gav un dén én hoariou en tu de gounarein ha de vlasfémein, hoari e zou enta un tantasion aveitou, ha kement guéh ma hoariou é vou kablus ag en ol tantasioneu e zeï dehou. Un aral e houi é ma tètchet de béhein én ur gonpagnoneh benak; sel guéh m'hé hlaskou, sel guéh é vou kablus diarben en tantasioneu e gavou én-hi.

A p'hellér éuéhat doh er blijadur e za get en tantasion, gobér stad ag er blijadur-sé e vehé ur péhed bras pé bihan revé er blijadur, er gousantemant hag en amzér ma pad. Mar digoéh get er brinséz-hont, arlerh hé devout kleuet er goulén divalaù, arrest hé spered de chonjal hag hé halon d'hum blijein én-hi, kablus é, ha péhein e hra. Deustou ma né venn tam

erbet gobér er péh e zou goulennet geti, leskel e hra neoah hé halon de vonet d'er blijadur-sé, hag azé é ma en droug ag er péhed ; rak a dural, ur fallanté benak groeit hemb kousantemant er galon, ne vehé ket péhed.

Raksé pe veet tantet, sellet mar dé ar hou koal é ; péhed é hum lakat én danjér, adal ma vé ataù hanaùet pé deliet bout hanaùet agent en danjér-sé, ha gellet mirèt doh tou. En tantasion nen dé ket péhed mar ne za ket ar hou koal.

Più benak e hell mirèt, ha n'er groa ket, doh er blijadur ag en tantasion, e hra ur péhed, bras pé bihan, revé pegehet ha perak en des anduret er blijadur-sé. Ur voéz hag e gemérehé plijadur doh hum huélet klasket get karanté dijauj, hemb bout groeit nitra eit kement-sé, ne vehé ket neoah dibéh a gauz d'er blijadur e hra dehi er hlask karantéus-sé. Mes lakamb é ma hé galant un dén apert de hoari get er violon, hag é kav er voéz-sé plijadur bras é kleuet muzik ha nitra kin, ne hra ket péhed erbet ; dihoalléet neoah ne zehé er soñnenneu ha digor hé halon d'er garanté dijauj. Lakamb hoah é ta unan benak de ziskein d'ein ur moiand d'hum vanjein ag un dén em es keméret é kaz, hag é kavan plijadur é huélet péker braù é ma invariant er moiand-sé hemb chonj erbet a vanjans, nen donn ket kablus a béhed ; em bou de zihoal neoah ne zehé er blijadur-sé ha lakat a nebedigeu ém halon er chonj d'hum vanjein.

Mab-dén e zou guéhavé sonprenet get en tantasion,

hag e sant er blijadur d'huennet hemb en devout hi klasket é féson erbet : Léh men des azé un distér péhed véniél ; mes ar greskat é hei kentéh ma vou hanaùet en danjér, mar chom dinerh étre laret ia pé pas ; hag er péhed e vou hoah brasoh mar lauskér un herrad er chonj get er fal dreu-sé hemb asé ou fellat. Mes en hani e venn a huir volanté joeisein ag er blijadur-sé e hrei ur péhed, hag ur péhed bras, mar dé droug bras en dra e gavér plijadur éa-hou.

VII PENNAD

ER REMEDEU DOH EN TANTASIONEU BRAS.

Kentéh ma veet tantet, groeit èl er vugalé vihan : a pe huélant er blei, ind e rid d'hum dural étre divréh ou zad hag ou mam, pé ou galù ahoel d'ou sekour. Hou peet elsé rekour doh Doué, ha goulennet sekour é vadeleh truhéus. Henneh é er remed e ra d'emb Jésus-Krist dré er honzeu-men : « Pedet, eit ne goéheet ket én tantasion. »

Mar dalh ataù en tantasion, pé mar kriù, boket a spered d'er groéz santél èl pe huéleheh Jésus-Krist dirak-oh ; laret dehou ne vennet tam erbet kousantein ; pedet ean d'hou tihuen doh hous anemiz ; dalhet mat d'er beden-sé tré ma padou en tantasion.

Mes, épad en amzér-sé, ne chomet ket de sellet doh en tantasion ; ne sellet nameit Jésus-Krist, rak er guél ag er tantasion hembkin e hellehé guéhavé goannat nerh hou kalon.

Lakeit hou chonj get un dra benak aral, get un afér pé ur labour mat d'hobér : er chonj-sé e gemérou léh en tantasion hag er lakei ér méz ag hou kalon.

En ol tantasioneu, bras pé bihan, er guellan remed e zou digor hous inean d'hou kovézour, én ur zizolein dehou ardeu ha soliteu hous anemiz, santimanteu hou kalon. Rak, remerket mat, en diaul, pe faut dehou hun zronpein, e glah ketan pen hun lakat de cherrein hun beg ; hanval doh un dén dirollet pe ven kouisi ur verh vat benak, ean e zihuen dohti a laret nitra d'hé zad ag er péh e zou goulennet geti. En diaul en des henteu kontrél de ré en Eutru Doué : hanen e hourhemen d'emb grons disklériein d'er ré en des bili arnamb, d'hur hovézour, er chonjeu santél e laka én hun spered.

Mar dalh en tantasion d'hou tregasein, dalhet hui mat eùé hemb rein hou kousantemant ; hañni ne hell bout diméet hemb laret *ia*, ha jamés un inean ne hel-lou bout feahet én tantasion tré ma larou *pas*.

Ne chomet ket jamés de zeviz na de glah digaré get hous anemiz ; ne laret dehou nameit ur gonz, en hani e laras Hun Salvér hag e hras dehou pellat aben : « Kerhet kuit, Satan, rak skriùet é : *Hui e adorou en Eutru Doué, ha ne chervijeet meit-hou* ». Ur voéz honest e guita bresk ur fal zén, hemb er sellet nag er reskond, hag e zistro kentéh hé halon trema hé fried, én ur renewéin er promesseu hé des groeit dehou ; elsé un inean devot, pe zigoéh dehi bout tantét, ne zeli ket arrest d'hobér chonjeu ar un dra

dihuennet, mes hemb dalé troein hé deulegad trema Jézus-Krist, hé fried, hag hum hloestrein dehou a zevri.

VIII PENNAD

RET É ARBENNEIN DOH EN TANTASIONEU BIHAN.

Deustou men dé rekis brezélat get ur galon nerhus énep d'en tantasioneu bras, ha men dé profitabl doug er viktoér arrehé, guel é hoah marsé brezélat énep d'er ré vihan ; rak doh ou feahein rah, d'en nivér e zou anehé, é hellér gouni kement èl é tonet de ben ag en tantasioneu bras. Er bleidi hag en oursed e zou a dra sur danjerusoh ha de zoujein muioh eit nen dé er helion ; ha neoah er helion e ra d'emb néhans hag e skuéh hun fasianted, mui eit er bleidi hag en oursed. És é hum virèt a lahein ; mes diés é mougein er fulenneu kounar e saù de bep kours én hur halon. És é hum virèt doh er péhedeu bras ha kontrél d'er sakremant a briedereh ; mes nen dé ket ken és goarn en deulegad direbrech, goarantein en téad hag en diskoharn doh er honzeu risklus, er galon doh er santimanteu a garanté amoed. Nen dé ket hoah un dra diés gobér seblant a zoug, dirak en dud, er mercheu a garanté eit ur pried ; mes és bras é én don ag er galon karein guel un aral, ha gobér mui a stad anehou. És bras é hum virèt a laereh ; mes diés é parrat a hoantat madeu en nésan. És bras é hum virèt a zoug dirak un tribunal ur faus testoni énep d'un

aral, mes diés bras é parrat a laret ur geu benak é konpagnoneh en dud. És bras é hum virèt a vèuein, mes diés é bout réglet mat én ivèt. És bras é hum virèt a zezirein er marù d'un aral, mes diés bras é parrat a zezirein é ziezemant. És é hum virèt a hoalgonz ag en nésan, mes diés é chomb hemb en dispriz. Érfin en tantasioneu distér-sé a gounar, a zifians, a jalouzi, a ivi, a garanté diskient ha didalvé, a fausoni, a chonjeu méhus, e za d'atahinein bamdé vertu er ré devotan, er ré e boéni muian de viùein èl guir grechénon. Rak-sé, Filoté, én atretan ma hreemb ur brezél stert ha jenerus d'en tantasioneu bras, mar kavamb en tu d'er gobér, ret é d'emb ataù brezélat énep d'en tantasioneu distér-sé; ha kredamb é vou pep viktoér douget ar hun anemized èl ur mén présius de lakat ar er gouronen a hloér e rei d'emb en Etru Doué én é varadoéz.

IX PENNAD

ER REMEDEU DOH EN TANTASIONEU DISTÉR.

A fet en tantasioneu distér a gloriusted, a zifians, a dristedigeh, a jalouzi, a invi, a garanté diréh hag éleih aral, hanval doh kelion ha huibed é neijal dirak hun deulegad ha doh hun dantein a bep tu, n'hellér ket hum zizobér dohté; mes aveit harzein nen des meit kemér pasianted : néhans e hrant hemb droug erbet, adal ma vou ataù hur chonj de chervij Doué a zevri.

Disprizet enta en atahinaj e hra d'oh hous anemiz, ha ne brezet ket arrest hou spered arnehé; lausket ind de neijal ha de gornal ou goalh tro-ha-tro d'oh èl kelion. Mes a pe santeet hou kalon piket geté un tammig, treuhoalh e vou, eit ou has kuit, rein lusk d'hous inean trema un dra benak a vad, ha drest ol gobér un akt a garanté é kevér en Etru Doué. Mar me hredet, ne chomet ket de vrezélat doh un tantasion get er vertu kontrél, na de brosezal doh-tou; mes, mar digoéh d'oh hanaüet é fallanté, arlerh hou pout keméret kaz doh-tou, troeit hou kalon trema Jésus-Krist ar er groéz, ha boket get karanté d'é dreid sakkret. Henneh é er guellan moiand de feahein en anemiz én tantasioneu bihan, kerklous èl ér ré vras : karanté Doué e zou er remed kriüan énep d'er fal dècheu, rak men dé er vamen ag en ol santeleh, ag en ol vertuieu. Groeit enta implé ag er remed-sé, kement guéh ma veet én tantasion, hag er viktoér e chomou genoh. Hag open, pe huélou en diaul ne hra nitra doh hou tantéin meit rein d'oh en tu d'hum santélat, ean e gollou kalon kent pèl hag hou lauskou é peah.

Chetu er péh hun es d'hobér énep d'en tantasioneu distér e za ker liés d'hun néhansein; rak mar chomamb de vrezélat doh-té unan arlerh en aral, kaer hun bou poéniein, ne hreemb nitra.

X PENNAD

ER FÉSON DE GRIUAT ER GALON
ÉNEP D'EN TANTASIONEU.

Sellet a dost de béh fallanté é oh er muian tèchet, ha nezé hum akourset d'hobér just er hontrél én hou chonjeu, én hou konzeu, hag én hous èvreu. Mar doh douget d'er gloriusted, chonjet liés péken truhék é mab-dén ér vuhé-men ha truhékoh hoah en dé ag er marù ; pegement é teli un dén a galon en devout méh d'hum daulein d'amoedaj sort-sé. Goalgonzet liés anehé, ha nag é vehé meit a veg, disprizet ind par ma helleet én hou tevizeu : dré forh konz énep d'un dra, nag é vehemb staget doh-tou, ni er hemér é kaz a nebedigeu ; hag open, ni hum gav chujet dirak en dud de vùein revé hun honzeu. Groeit par ma helleet èvreu izél ha disprizet get en dud : embèr é veet izelek a galon, ha diskaret e vou er fal dèch ag er gloriusted. Déet nezé en tantasion, ne veet ket mui douget d'er cheleu, ha hui hum gavou nerhus de vrezélat doh-tou.

Mar kavet é oh douget d'en avaris, chonjet liés pé folleh é hum lakat édan sklavaj un dra hag e zou groeit eit hun chervij ; penaus é vou ret d'oh er huitat én ér ag er marù, er lezel get tud hag e hrei marsé fal implé anehou hag hum gollou getou. Konzet huerù énep d'en dud avarisius, ha mélet er ré e zispriz en

treu ag er bed ; lakeit hou poén d'hobér alézoneu ha lausket mar a huéh d'achap un okasion benak de zastum dañné.

Mar doh klasket get en dud ha douget d'ou harein, chonjet liés pegement é ma danjerus en hoari-zé aveit-oh hag aveit-hé ; péken dijauj é dirak Doué kousi elsé braùité en inean, ha dirak er réral bout sellet èl ur pen-skan. Reit mélation de biù benak e zisko bout divlam ha pur a galon ; groeit eùé èvreu eit lakat de splannein er vertu kaer sé, ha dihoallet a glask é f.-son erbet karein pé bout karet.

Èn amzér a beah, de laret é épad ma nen doh ket goasket get en tantasion ag er péhed e hues muian dé zoujein, pratiket a ol hou nerh er vertu kontrél ; klasket en tu d'hé fratikein muioh pé mui ; elsé é kreskou nerh hou kalon, hag é veet é stad d'arbennein doh en tantasion p'hum gaveet én-hou, kours pé devéhat.

XI PENNAD

EN NÉHANS.

En néhans nen dé ket un tantasion, mes ur vamen a éleih a dantasioneu. Chetu perak é vennis konz d'oh anehi.

P'hun es un droug benak d'andur, — pé a zianvéz èl men dé er beuranté, er hliñùedeu, en disprizans, pé a ziabarih èl men dé en dihouiegeh, er séhour a

galon, er berderi, en tantasion, — aben kaer é klas-kamb hum zilouein anehou én ur féson pé un aral : dré natur é omb douget de joisein ag er madeu ha de bellat doh er poénieu.

Sellet nezé petra e arriù : mar klask en inean bout diboéniet abalamor de Zoué, ne gollou ket er basianted nag er peah a galon, rak ma lakei hé honfians én Hou hag én é vadeleh truhéus. Mes pe glaskou remedein doh hé droug abalamor dehi hé hunan, ha mar n'hell ket donet de ben kentéh èl ma karehé, hi hum néhans bras hag e gol pasianted. Mes en néhans hag en dibasianted ne brant meit kreskein hé droug, ha chetu hi é kol kalon ha diskonfortet kaer.

Arlerh er péhed, nen des chet eit en inean un droug brasoh eit en néhans. Hanval é en inean-sé doh ur ranteleh pe saù en dispeah én-hou ; er ré e zeliéhé biùein èl bredér, mar dant ha gobér brezél d'en égilé, e ra en tu d'en anemiz a zianvéz de zoug er viktoér arnehé. Elsé en inean, diskonfortet get en néhans, e zou hemb nerh eit hum zihuen doh tantasioneu en diaul, rak hanen, èl ma larér, e houi a vod pesketat é deur riboulet.

Pe ne vé ket réh enta ha revé volanté Doué en dezir hun es de gol un droug pé de gavet ur vad benak, en néhans hun laka muioh pé mui é poén, ha chetu ni hanval doh en éned dalhet ér roedeu : ind e neij de bep tu hag e boéni é pep mod eit hum ziloui, ha ne hrant anehé meit hum louiein muioh eit agent. Raksé pe vou douget hou kalon get un dezir nerhus de glah

ur vad pé de bellat un droug, ketan pen lakeit peah én hou spered ha réhted én hou volanté ; hag arlerh hum lakeit de chonjal hemb pres, hemb néhans, pe-naus é vou eit oh er guellan disoh.

« Men Doué, e laré er profet David, me zalh mat m'inean étre men dehorn, ha chetu perak n'em es chet péhet. » Keméret skuir arnehou, Filoté, ha sellet liés én dé, de noz ha de vitin d'er bihannan, mar dé hous inean étre hou tehorn, pé mar dé bet skrapet genoh dré un néhans benak. Ha nezé klasket hi bean, lakeit hi éndro édan bili há volanté santél en Eutru Doué. Goarnet hi mat ; groeit èl er ré en des un dra présius benak, hag en dalh stert étre ou dehorn get eun ag er hol. Groeit èl er profet David, hag èl-dou hui e hellou laret : Men Doué, m'inean e zou én dan-jér de vout kollet, raksé m'hé doug étre men dehorn, ha chetu perak ne goéhan ket ér péhed.

N'hum lausket ket de vout néhanset get hou tezi-riou, memb get er ré distéran anehé, rak arlerh er ré vihan, er ré vras e gemérou mestroni arnoh hag e greskou hou poén ; mes pe santeet un néhans é seùel én hou kalon, goulennet sekour get Doué, ha ne sen-tet ket doh hou tezir bet ken ne vou distañnet en néhans-sé. Neoah pe vehé un dra preset, hum daulet d'er gobér, mes dihoallet a rein hèr d'hou tezir ; dalhet mat arnehou ha keméret aviz get hou rézon kentoh eit get hou kalon.

Mar gellet dizolein hou néhans d'hou kovézour pé d'un ami devot benak, hui e gavou er peah geté. Ur

galon treboulet e zou hanval doh un dén losket get en derhian : pe vé goèdet é ésa dehou. Chetu perak sant Loeiz e laré d'é vab : « Pe vou béhet hou kalon get ur boén benak, kerhet d'hé laret d'hou kovézour pé d'un dén a gonfians ; ind e rei d'oh konfortans, hag é veet diboéniet. »

XII PENNAD

EN DRISTÉ.

« En dristé revé Doué, emé sant Paul, e zoug fréh a benijen eit er salvedigeh, en dristé revé er bed e ra er marù. » En dristé enta e hell bout mat pé fal revé er fréh e zoug é kalon mab-dén. Guir é ne ra d'emb meit diù fréhen vat : en druhé hag er benijen ; ha huéh fréhen fal : er gloéz, er lizidanted, er rustoni, er jalouzi, en invi hag en dibasianted. Raksé é vé lénet é livr er Furnéz : « En dristé e zou kauz de varù ur lod kaer, ha nen des profit erbet dohti. »

Er goal spered e hoask en dud vat get en dristé : èl ma toug er ré fal d'hum rejoeisein én ou féhed, ean e daul tristé get er réral é kreiz ou èvreu mat ; és é gobér en droug pen dé kavet bourabl, ha diés gobér er mad pen dé kavet divourus. A dural en diaul e zou hag e vou de virùikin én dristé vrasan, ha ean e glask en tu de lakat en ol de vout trist èl-dou.

Er goal dristé e dreboul en inean, e ra dehi néhans, hé laka de zoujein eit nitra, hé dihoust doh en devo-

sion, e vreill er spered hag e hoask er galon : hanval é doh un aùél gouian e ziséh er gué hag e sklas er loñned, rak lemel e hra get en inean ol hé braùité hag ol hé nerh.

Filoté, mar santet jamés hou kalon piket get ur fal dristé, chetu petra e hues d'hobér. *Mar des unan benak trist én hou mesk*, emé sant Jak, *pedéet*. Er beden e zou ur remed ag er choéj, rak hi e saù er spered trema Doué hag e zou hun ol joé ha konfortans. Mes hum chervijet én hou peden ag er honzeu amiabl ha karantéus-men : *O Doué a vadeleh hag a druhé ! O Doué ker mat én hun hevér ! Me Salvér lan a garante ! O Doué me halon, me ol joé ha me ol espérans ! O Pried karantéus m'inean ! O guir ami, er guellan ag en amied ! Pedet elsé a veg hag a galon.*

Pe gargou arnóh en dristé, groeit ataù hou tevérieu get ur volanté nerhus ; ha deustou ma hum gavet iein ha digaz, keméret kalon ha dalhet mat. Hous anemiz, hag e glah hou tihoustein doh en èvreu mat, pe huélou nen des nitra de houni genoh, e arsaòou kent pèl a hobér brezél d'oh.

Laret kañnenneu a zevosion. Elsé é ma bet arrestet liés ardeu er goal spered : Saül, é kleuet er muzik e hré dehou David, e oé diboéniet ag er goal imur.

Un dra vat é eùé hum daulein d'ur labour kalet benak, ha chanjein liés a labour ; rak kement-sé e barra doh en inean a chonjal ér péh e zou kauz dehi de vout melkoniet.

Keméret hou krusifi étre hou tivréh ; sterdet ean

doh hou kalon ; boket de dreid ha de zehorn hou Salvér ; saùet hou teulegad hag hou tehorn trema en nean ; konzet doh Jézus get karanté ha konfians, ha laret èl men : « M'er har ha karet onn getou ; m'er sterdou ar me halon èl ur boket lan a frond huék. Me zalhou arnoh men deulegad bet ken ne reet d'ein konfortans. O Jézus, deit d'em sekouf ! Più em dispar-tiou doh karanté men Doué ? »

Kemér er fouet e zou eùé ur remed énep d'en dristé : er benijen-sé e denn ar en inean grèseu a ziarlué, hag e vout ér méz ag er spered er chonjeu melkonius.

Mes er guellan remed e zou komuniéin liés, rak er bara ag en nean e ra nerh d'er galon hag e rejoeis er spered.

Dizoleit eùé d'hou kovézour splannan ma helleet hou poénieu ha néhanseu a bep sort. Darempredet en dud devot. Érfin resèuet a galon vat er péh e arriù genoh dré volanté Doué ; hum aprestet d'andur get pasianted en ol dristé e arriùou genoh, ha sellet ind èl ur benijen d'hobér a gauz d'er joéieu didalvé ag en amzér treménet. Kredet ataù é tei en Eutru Doué d'hou sekour arlerh men devou aprovet mat hou kalon.

XIII PENNAD

A ZIVOUT ER GONFORTANS A ZIARLUÉ.

Er bed-men, revé men des ean groeit en Eutru-Doué, e chanj hemb arsaù : arlerh en han é ta er gouian, hag é huélér arré en neué han. Nen des un dé

hanval doh un aral : hiniù gurunaj hag arhoah glaù, tuchant aùél ha goudé séhour ; hag en ol chanjemanteu-sé e hra braùité er bed-men. Mab-dén e zou eùé elsé, ha larein e hrér é ma ur limaj ag en ol treu krouéet. Jamés ne chom ér memb stad ; é vuhé ar en doar e zou hanval doh en deur ag er mor é vouljal hag é chanjein dalhmat : hiniù é ma saùet get en espérans, arhoah é ma diskaret get en doujans ; tuchant é ma douget d'er joé ha kent pèl goudé taulet d'en ankin ; nen des chet jamés én é vuhé deu zé, pas memb diù ér hanval unan doh en aral.

Kleuet mat en aviz-men : é kreiz en nivér bras a chanjemanteu e arriù pad er vuhé, aséamb goarn hun inean perpet ingal é pep tra. Ha ne vern penaus é troei hag é tistroei en treu tro-ha-tro d'emb, chomamb ni ataù hur spered hag hur halon saùet trema Doué eit er harein muioh-mui.

Ne vern de béh tu é hei ur batimant, d'er hreisté pé d'er hreis-noz, d'er retér pé d'er hornog, ne vern péh aùél e gemérou, jamés neoah en nadoé ne zistroei a zoh stiren en Nord. Hag é vehé koéhet kement tra e zou beb-eil-pen én dro d'emb hag én-amb ; de laret-é, hag é vehé hun inean trist pé joéius, béet én huerùoni pé ér gonfortans, é peah pé é néhans, én tihóédéd pé ér sklédér, én tantasion pé ér repoz, é goust pé é dihoust doh er pratikeu a zevosion, ér stad a séhour pé a zoustér a fet en treu a ziarlué, hanval doh doar losket get en hiaul pé refresket get er gloéh ; ne vern ket érfin penaus é vou, perpet hun halon, hun spered,

hun volanté e zeli tennéin de garanté Doué, Hun Hrouéour, Hun Salvér, hag hun ol eusted : *Bù pé marù, eméen Apostol, de Zoué omb ataù ; ha più hun dispartiou doh é garanté ?* Naren, jamés nitra n'hun dispartiou doh-ti, nag en trebill, nag er gloéz, nag er marù, nag er vuhé, nag en drougeu hun es d'andur bremen, nag en doujans ag en drougeu de zonet, nag ardeu er goal-spered, na konfortans er guellan grèseu, na diskonfort er goahan poénieu, nag en devosion tinér, nag er séhour a galon ; nitra n'hellou jamés hun disparti doh er garanté santél, diazéet ar Jézus-Krist.

Er chonj sonn hun es groeit de chom ataù staget doh Doué ha d'er harein drest pep tra, e zalhou hun inean plom ha perpet ingal é kreiz en nivér bras a chanjemanteu e zigoéh get mab-dén épad é vuhé. Raksé, hanval doh guérén sonprenet get un taul aùél, hag e gemér étré ou zreid meinigeu eit bout ponéroh ha derhel pen doh er goal amzér, hun inean, p'hé des hum reit d'hé Hrouéour a zevri hag hum liamet get é garanté santél, e chom nerhus ha sonn é kreiz en treu ag er bed-men ne vern petra int, poénieu pé leuiné, grèseu pé kroézieu, a berh en dud pé a berh Doué.

Kleuet bremen un nebed avizeu splann hag e chervijou d'oh paudmat :

1° Me lar enta penaus en devosion nen dé ket en doustér, nag er honfortans, nag en dinéreded a galon e hra d'emb guéhavé skuill dareu ha huannadein get joé, ha kavet eusted ér pratikeu santél : be zou un

diforh bras étré en devosion hag en ol doustérieusé. Ur lod vat a ineañneu e gav bourapted én devosion, hag en des neoah ur galon dirollet ; hag elsé n'ou des chet nag ur guir garanté doh en Etru Doué nag ur guir devosion. Saül, én amzér ma klaské David betag en don ag en dezerheu eit er lakat d'er marù, e ias é unan én ur groh ma oé David hag é dud kuhet én-hi. És e oé d'er ré-men lahein Saül, mes David ne vennas ket memb gobér eun dehou, hag ean er lauskas de vonet é peah get é hent. A p'er guélas un tammig pèl, ean er galùas eit diskoein dehou é péh danjér é oé bet, hag eit rein dehou ur merch neùé ag é vadeleh én é gevér. Ama, petra e hras Saülér momand-sé eit diskoein de Zavid é oé tinéreit é galon ? Ean er galùas é groèdur, er mélas a gauz d'é vadeleh, e skuillas dareu én ur ziskoein dehou er garanté tinéran, e bedas Doué aveitou ; ean e vrudas dirak en ol é vehé bet roué én é léh arlerh é varù, hag ean e houlennas getou en devout soursi ag é fameill. Petra e hellé Saül gobér guel eit diskoein en doustér hag en dinéreded e oé én é galon ? Ama er galon-sé ne oé ket neoah chanjet, ha n'arsaùas ket a hobér de Zavid er brezél kaletan. Kavein e hrér eùé tud hag e sant ou halon tinéreit é sellet a dost madeleh en Etru Doué ha soufranseu Hur Salvér ; ha diarben kement-sé ind e hirvoud hag e skuill ur mor a zareu, én ur laret pedenneu hag akteu a drugéré ; un dén e gredehé é ma trézet ou halon get er vrasan devosion. Mes guélet e vou goudé é ma hanval en

dareu-sé doh ur glaù gurun é kreiz en tuemdér ag en han, glaù hag e dremen én ur momañd ; rak èl ma koéh a hër hag a dapenneu bras, é léh plantein én doar, en deur-sé ne hra meit ridek, ha ne chervij de nitra nameit d'hobér sapein potironed. A pe goéh eùé dareu ken tinér ar ur galon dirollet, ind e rid tro-ha-tro, ha ne brofitant de nitra. Rak er sort tud-sé ne garehent ket eit kement-sé dakor en distéran liard ag en dañé e zalhant énep guir ha rézon ; ne droeint ket kein aveit mat d'en distéran a ou goal-dècheu ; ha ne gredet ket é soufrehent en distéran diézemant abalamor de Jésus-Krist, deustou ma ou des ouilet arnehou ; hag ol er luskeu-zé a ou halon nen dint nameit santimanteu faus a zevosion, hanval doh potironed, faus fréh ag en doar. Mes open, ur huéh men dé deit en anemiz de ben a dronpein hun inean dré er sort ardeu-sé, hi hum abuz é kredein en hé des ur guir devosion deustou péker pèl é doh-ti ; rak honnen e zou ur volanté gredus de sentein dalhmat doh en Eutru Doué ha de bratikein é pep tra é lézen santél.

Ur hroèdur e ouil a pe huél toulein bréh é vam eit hé goedein ; mes mar da dehi goulén getou ér memb momand un draig distér benak e zou étré é zehorn, ne vennou ket er rein dehi. Chétu petra é el lod muian a hun devosioneu tinér : é huélet Jésus-Krist krusifiet, é gosté toulet get ur lans, ni e skuillou ur mor a zareu. Allas ! Filoté, un dra vat é ouilein ar varù ha Pasion hun Tad hag hun Salvér ; mes ean e houlen genemb hun halon hag hun haranté ; perak enta

n'ou ramb-ni dehou ? Perak ne zilauskamb-ni abalamor dehou er fal dècheu, er plijadurieuhont e fal dehou lemel genemb hag e gavamb guel eit é hrès santél ? Allas ! nen domb meit bugalé, tinér a galon, mes diskient ha dinerh eit arriù ér guir santeleh. Er santimanteu-sé nen dint ket er guir devosion, rak ne vern più e hellou, hemb poéniein ur ioh, ou lakat de strimpein én é galon ; hag en diaul guéhavé ou huéh én-omb eit hun lorbein.

2° Er luskeu tinér-sé, pe zalhant mat d'en devosion, e zou neoah avantajus bras ; ind e ra konfortans d'enean, hé doug muioh pé mui d'en treu a ziarlué hag hé laka de gavet ur guir leuiné ér pratikeu santél. Raksé er roué David e laré : *O men Doué, na dousel é kavan mé hou konzeu ! dousoh int d'em halon eit nen dé er mèl d'em beg.* A dra sur, en distéran konfortans e gavamb én devosion e zou adrest er brasan joéieu ag er bed. Hennéh é er leah-hont e gonz d'emb anehou er Skritur Santél, hag e zou paudmat guel de vugalé Doué eit er guin huekan ; ha più benak en des ean tañhoeit ur huéh, ne gav meit huerdioni én treu ag er bed. Èn ur vro hanùet Siti é kavér ur lezeuen hag e daul kement a zoustér ér beg, ma laka en dud de gol en hoant hag er séhed ; elsé er ré en des resèuet get Doué er honfortans a ziarlué, ne fehent ket mui na dezirein na karein er joéieu ag en doar. D'en ineañneue venn er harein, Doué e ra de dañhoat ér bedmen un dra benak a leuiné er baradoéz, hag e geni dehé un arréz ag er govr e vou péet dehé ér vuhé

éternél. Un dé ma oé er roué Alexandr ar er mor, ean e santas ur frond ken huek, ma laras é oé tost er vro hanùet *Arabi eurus*. Kement-sé e gonfortas é var-teloded hag e ras kalon dehé de zerhel ar ou hent. Chetu penaus en doustér ag en devosion e dañhoamb guéhavé ar en doar, e zou èl er frond ag er joéieu e gavemb ér vro eurus ag en nean, mar hé hlaskamb a huir galon.

3° Mes, e laret-hui, mar des émesk er luskeu tinér-sé ré vat deit a berh Doué, ha ré didalvé, danjerus memb, e za a hun imur pé a berh en diaul, penaus é hellein mé lakat diforh étré-zé ? Hou peet chonj, Filoté, é ma doh ou fréh é vé hanaùet er gué. Ama, ur galon e zou mat, hag hé santimanteu e zou mat eùé, pe zougant d'hobér èvreu mat ha santél. Sellet enta èl un donézon a ziarlué er gred hou pou én devosion, pe lakei én hou kalon nerh de vout izelek, dous, pasiant, karantéus é kevér en nésan, rust én hou kevér, taulet d'hou tevérieu hag aboeisant é pep tra. É kontrél, pe ne gavamb doustér én devosion nameit eit omb hun hunan, ha mar chomamb difiant doh er réral, rust ha dibasiant én ou hevér, ahurtet ha glori-rius, prest d'hum sellet èl tud santél hemb vennein bout difariet get hañni, a dra sur ur faus devosion é honneh, rak, e lar Jézus-Krist, ur huéen vat ne zoug nameit fréh mat.

Mar plij gét Doué rein d'emb er honforteu dous-zé, ret é de getan rah hum lakat izél guellan ma hellamb diraktou. Raksé, dihoallamb a laret : « Ho ! na

matet onn-mé ! » Naren, Filoté, nen dé ket en dra-zé hun laka de vout guel ; rak, èl ma mes er laret, nen dé ket ur guir merch a zevosion. Mes laramb : *Ho ! na malet é en Etru Doué é kevér en hani e venn er harein*. En hani en des sukr én é veg n'hell ket laret é ma é veg e hra en doustér, mes en tam sukr ; elsé, deustou men dé mat ha dous en devosion, ha guel hoah en Etru Doué hé ra d'emb, n'hellamb ket laret neoah é ma ni e zou mat. — Arlerh, hanaùamb nen domb nameit bugalégeu distér, hag hun es hoah dobér a leah, èl ma lar sant Pièr ; ha rak ne houiamb ket hoah karein Doué, dobér hun es ma hun tennou devat-hou get en doustérieu-sé.

Goudé m'hun bou hum lakeit izél elsé, groamb un istim bras ag er grèseu e resèuamb, nepas a gauz d'er péh men dint, mes a gauz mé ma get Doué en ou resèuamb. Rak, pen devehé ur hroèdur un tammig furnéz, ean e istimehé paudmat muioh er chér e hra dehou é vam eit en treu huek e resèu geti. Na mat é, Filoté, er honfortans a ziarlué ! mes un doustér hemb par e gavér é chonjal é ma Doué, get é zorn largantéus, e strèu én hur halon en had ag er santeleh !

Goudé ma hun es resèuet get ur santimant izelek en donézon présius-sé, groamb implé anehi revé volanté Doué en des hi reit d'emb. Vennein e hra ma veemb dous é kevér peb unan ha karantéus én é gevér. Ur vam e ra sukraj d'hé hroèdur eit er lakat de vokein dehi ; bokamb enta d'hur Salvér e ra d'emb en doustérieu-sé. Mes bokein d'er Salvér e zou aboei-

sein dehou, mirèt é hourhemenneu, héli é zezirieu, én ur gir, er bréhatat get aboeisans ha fidélded. P'hun bou enta reséuet ur gonfortans benak a ziarlué, ret vou d'emb en dé-sé hum daulein guel d'hobér er vad ha chom izél a galon dirak Doué.

Ret e vou diovér mar a huéh en doustér hag er joéieu e gavamb én devosion. Deustou d'en istim bras e hramb anehé, rak ma tant a berh Doué ha mar tougânt d'er harein, chonjamb neoah nen dé ket er honfortans e glaskamb, mes er honfortour; nen dé ket en doustér e zeziramb, mes spered dous en Eutru Doué; nen dé ket er joé santél e garamb, mes en hani e hra ol leuiné en nean hag en doar. Én ur gir, ne glaskamb nameit Doué hag é garante santél, prest kaer de lezel a kosté pep tra aveit chom staget doh-tou, nag é telliehemb ni tremén ol hun buhé hemb jamés tañhoat konfortans erbet; prest de laret ar er Halvar èl ar en Tabor: « O men Doué, na kaeret é bout genoh, ne vern men é, ar er groéz pé én hou kloérl »

Eit achiù, me lar d'oh eùé, mar arriù genoh liés santein er honforteu, er santimanteu tinér-zé, skuill dareu a joé, pé un dra benak aral drest ordinér, diskériet rah d'hou kovézour, eit ma tiskeet penaus hum chervij anehé ha bout réglét mat én-hé; rak skriüet é: *hag é kavehoh-hui mél, ne zèbret nameit kement èl ma faut.*

XIV PENNAD

EN DIHOUSTEDIGEH DOH EN DEVOSION.

Filoté, amzér gaer er gonfortans ne badou ket perpet: hui hum gavou guéhavé ken dihoust doh en devosion, ma vou hous inean hanval doh un dachen dilézet ha spelhet, pèl a zoh Doué, hemb fetan deur erbet d'hé arroein ha de zegas én-hi ur heauten pé ur boket benak. Allas! un inean ér stad-sé, na truhéuset é hi, drest pep tra a pen dé kriù hé droug! Rak, hanval doh er roué santél David, en dareu e zou nezé hé biùans noz ha dé; hag open en diaul, hé anemiz, eit hi zurel én dizanspoér e hra goap anehi én ur laret: « Ah! peurkeh, men é ma hou Toué? penaus hum geméreet-hui eit er havet? più e hellou jamés dakor d'oh er leuiné santél-hont? »

Petra e hreet-hui nezé, Filoté? Klasket er vamen ag en droug, rak én-amb é ma liés er pen-kauz ag er séhour, ag en dihoust-sé.

1° Ur vam avizet mat e bella er sukr doh hé hroèdur, a pe huél é ma tèchet d'er preñued; ha Doué e lam genemb er honforteu ag é hrès, a pe huél er gloriusted, preñù en inean, é kreskein én-hi. « O men Doué, e laré er profét David, un dra vat é eit-onn ma hues diskaret m'inean; rak kent ma hues hi izéleit, m'em boé hous ofanset. »

2° A pen domb disoursi d'hobér implé ag en dous-

tér e gavamb én devosion, Doué er lamm genemb a gauz d'hun lizidanted. Er Juifed, pe n'ou doé ket soursi de cherrein er mann mitin mat, er havé rah téet ur huéh ma oé saùet en héaul.

3° Er Pried e zou konzet d'emb anehi é livr er Hañ-nenneu ne brezas ket seùel de zigor en nor d'héfried ; hag elsé n'hé doé ket bet en doustér nag er blijadur d'er guélet dirak-ti. Chetu er péh e arriù eùé genemb ; lorbet ma omb get pep sort plijadurieu didalvé, ne vennamb ket ou huitat eit hum daulein d'en devosion ; Jezus-Krist e sko ar dor hur halon, mes dré lizidanted ni e chom de gouskèt hag en dalh ér méz. Ha goudé, a p'er hlaskamb, poén vras hun es doh er havet. Chetu penaus é ma kastiet en disprizans e hramb a é garanté, eit héli en doustér trompus hag er plijadurieu ag er bed. Er guérén n'hum blijant ket ér léhieu ma hes ur fal vlaz ; ha doustér er Spered Santél ne za ket én ur galon lorbet get er faus plijadurieu.

4° Er fausoni, er finesseu é kovézion, pe glaskér kuh un dra benak doh er hovézour, kement-sé e daul eùé en inean ér séhour hag ér ieinion : rak en hani e glah trompein er Spered Santél ne vérit ket bout lodek én é gonforteu. Ne fal ket d'oh monet én arben de Zoué hou Tad get réhted ha léalded ur hroèdur ; ama n'hou pou ket eùé getou en doustér e ra d'é vugalé.

5° Hou kalon e zou goalhet get plijadurieu er bed ; ne veet ket enta souéhét mar doh ken dihoust doh

plijadurieu en nean. En éned, èl ma larér liés, e gav huerù er hiris, a pen dé karget mat ou jabod. « Doué, emé er Huerhiéz Santél, en des goalhet a vadeu er ré nañnek, ha lausket én ou diovér er ré pinùik » ; de laret é, er ré goalhet get plijadurieu er bed n'hellant tañhoat plijadurieu en nean.

6° Mar e hues goarnet erhat er fréh ag er honforteu ketan, hui hou pou hoah réral ; rak « reit e vou d'en hani en des déjà ; mes a fet en hani en des kollet er péh e zou bet reit dehou, lammet vou hoah getou er péh nen des chet » ; de laret é, ne vou ket reit dehou er grèseu e oé aprestet aveitou. Guir mat é, er glaù e ra nerh ha buhé d'er plantenneu hag e zou hoah glas un tammig benak, mes ean e zistruj hag e vreïn pen-d'er-ben er ré séh.

Chetu a gauz de betra d'er liésan é kollamb er honfortans e gavér é chervij Doué, hag é koéh hun inean ér séhour hag ér ieinion ; ni e zeli turel mé d'er sieusé, hemb hum néhansal neoah, én ur hobér un énkask ré beruéh. Arlerh un énkask jaujabl, mar dizolamb én hur halon ur vamen benak ag en droug, trugérékamb en Eutru Doué : hantér guelleit é en droug pen dé kavet er hourien anehou. É kontrél, mar ne huélet ket én-oh kauz erbet d'en dihoust e santet, ne glasket ket pelloh ; mes héliet mat en avizeu e ian de rein d'oh.

1° Hum lakeit izélan ma helleet dirak Doué, én ur huélet nen doh nitra ha ne hret vad erbet anehoh hous unan, hag én ur laret dehou : « Allas ! petra

onn-mé? nitra, men Doué, nameit un tam doar diséhet ha karnet hemb er glaù ag en nean, troeit de ludu ha dismantet get en aùél. »

2° Pedet en Eutru Doué de rein d'oh é leuiné : *O men Doué, dakoret d'ein er leuiné salvus e hortan a hou perh. — Me Zad, mar dé hou volanté, pelleit doh ein er halis-men. — Taùet, aùél spelhus e ziséh me inean; huèhet ém jardrin, aùél dous ha konfortus a ziarlué.* Ersord pedenneu-sé ezakorou d'oh en devosion tinér.

3° Kerhet de gavet hou kovézour, digoret dehou hou kalon, diskoeit dehou er plégu a hous inean, hag héliet get réhted hag izélded en avizeu e rei d'oh. Rak Doué, hag e gar bras en aboeisans, e daul é vennoh ar en avizeu e reséuer get un aral, ha drest pep tra get er ré en des karget de gondui en ineañ-neu, memb a pe nen des chet seblant é ma talvoudus en avizeu-sé. Elsé en deur ag er Jourdén e zakoras iehed de Naaman hag e oé lovr, rak men doé er profet Élizé gourhemennet dehou, hemb ne houïamb perak, monet d'hum holhein ér stér-sé.

4° Mes arlerh rah en dra-zé, nitra guel aveit-oh é kreiz en diboustedigeh eit chom hemb lakat hou chonj de vout diboéniet. Nen dé ket droug en dezi-rein, mes guel é hum zerhel édan volanté Doué ha bout prest d'andur kemént èl ma plijou getou. Laramb enta dehou : *O me Zad, mar plij genoh, pelleit doh-ein er halis-men*; mes laramb eùé kentéh get ur galon nerbus : *Neoh hou volanté revou groeit, ha nepas me hani.* Hum zalhamb nezé é peah guellan ma hel-

leemb. Doué, é huélet é omb prest de zigemér a é berh rah er péh e garou, hun honfortou get é grèseu. Chetu petra e hras é kevér Abraham; rak a p'er guélas prest de lakat d'er marù é vab Izaak, èl men doé gourhemennet dehou, treuhoalh e oé bet aveitou apro-vein aboeisans é servitour; ean hum ziskoas dehou hag er honfortas én ur rein é vennoh dehou ha de ol é ligné ar é lerh. Raksé, é kreiz hun foénieu, ré er horv èl ré en inean, drest-ol pe ne hellamb ket mui tañhoat en doustér ag en devosion, laramb a greiz hun halon ha get en aboeisans vrasan : « Doué en doé reit konfortans d'ein, lammet en des hi genein; revou mélet é hanù santél. » Elsé é konzé en dén santél Job é kreiz é boénieu, ha Doué e zakoras dehou éndro ol é vadeu; ean e ziskoei er memb madeleh én hurhevér.

5° Érfin, Filoté, ne gollamb ket kalon én ur stad ker chifus; mes én atretan ma tei arré en amzér a gonfortans, damb ataù get hun hent. Ne lauskamb ket a kosté ekselsis erbet a zevosion; é kontrél, groamb mui a èvreu mat eit ne oemb akourset d'ho-bér. Deustou péker séh é hun halon, keniamb hi d'hun Fried karantéus ag en nean; er prov-sé e vou digeméret mat getou kerklous èl pe vehemb lan ag en doustér vrasan, adal ma vou chonjet genemb er harein a zévri. Er guérén, a pen dé kaer én neùé han, e neij ar er boketeu de cherrein mél ha ne chonjant mui a néradein én ou ruchen; mes a pe chanj en amzér ha ma ta de vout tihoél ha iein, ind hum laka de gemér soursi ag er ré vihan ha d'ou desaù nivérus ha

stank. Chetu, Filoté, er péh e arriù liés get mab-dén : a p'hum gav en inean én amzér gaer ag er honfortans, hi hum abuz kement get er plijadurieu e zou degaset dehi a ziarlué, ma ne chonj ket kalz gobér èvreu mat ; é kontrél, a p'hum huél forhet ag en doustér-sé, hi e gresk hé èvreu mat hag e bratik muioh er guir vertuieu : hi e za de vout pasiant, izelek, hi hum zispriiz hi-memb, e blég ésòh de volanté Doué hag hum zis-tag muioh doh kement tra e zou.

Ur lod vat a dud, mes drest ol er merhed, hum dromp enta a vras a pe gredant ne blijér ket kement de Zoué a p'er chervijér hemb goust hag hemb tinéred a galon : er boketeu roz e zou braùoh a pen dint fresk ; mes a pe ziséhant, ind e daul ur frond huekoh. Ni e gav genemb é ma guel hun èvreu pen dint groeit get ur gred tinér ha konfortus ; mes, pe labouramb a galon vat, deustou de zihoustedigeh hur halon, hun èvreu e zou talvoudusoh dirak Doué ; rak és é de huélet, Filoté, pe ne gavamb ket doustér én devosion, rekis é ma vou mui a nerh én hur volanté eit derhelataù de chervij Doué. Chervij ur roué én amzér eurus a beah, nen dé ket un dra hag e vérit bout mélet kement-sé ; mes er chervij én amzér trebillus a vrézel e zou ur guir merch a nerh hag a léalded én é gevér. Anjel a Foligni e lar penaus er beden e hramb hemb goust erbet d'hé gobér, e blij muian de Zoué, rak men dé ret d'emb feahein, eit bout ataù devot, en dihoustedigeh hun es doh en devosion. Me lar er memes tra a zivout en ol èvreu mat : sel mui men dé diés ha

poénius ou gobér, sel mui é plijant d'en Etru Doué ; sel bihannoh en hum glaskamb ni-memb a pe bratikamb er vertuieu, sel mui é tiskoamb é ma karanté Doué én hur halon. Ur hroèdur nen des chet a boén é vokein d'é vam tré ma ra dehòu magadur huek ha dous ; mes pe vokehé dehi arlerh en devout resèuet geti biùans huerù ha bara séh, kement-sé e vehé ur merch a huir garanté én hé hevér.

XV

HISTOÉR SOUÉHUS EIT REIN DE GONPREN GUEL
ER PÉH E ZOU BET LARET ÉR PENNAD DEVÉHAN.

Mes eit ma konpreneet guel er péh em es laret, kleùet hoah er péh em es lénet é buhé sant Bernard, skriùet dré un dén abil hag avizet mat. D'er liésan, emé hanen, kazi ol er ré e gomans chervij Doué, hemb ou devout hoah hanaùedigeh ag er séhour pé en tihoélded e hell digoéh get en inean devot, e gol kalon én un taùl, a pe ne santant ket mui er houst nag en doustér ag en devosion, ha ma hoanna én-hé er sklérdér ou sekouré de ridek én henteu e gondui de Zoué. Chetu er rézon e ra d'emb er ré e zou duah de gondui en ineañneu : mab-dén ne fehé ket chom pèl amzér hemb klah ur blijadur benak, pé get en treu ag er bed, pé get en treu ag en nean. Mes en ineañneu en des hum saùet ihuél hag hanaùet déjà er joéieu santél a ziarlué, e dro kein és mat d'er plijadurieu ag

er bedmen. Raksé, a pe za en Eutru Doué ha lemel geté leuiné en inean, èl men dint déjà forhet ag er hfortans ag er bed, ha ne houiant ket hoah gortoz ma tei arré en Hiaul a justis de rein sklérder dehé, hanval é geté é chomeint elsé dalhmat én tihóélded. Hanval int nezé doh bugalé forhet; ne hrant meit huannadein, hag é tant de vout néhansus eit er réral, ha drest ol aveit-hé.

Chetu just er péh e zigoéhas én ur voiaj e hré sant Bernard get unan a é venéh, hanñet Jéofroi Péronn, hag en doé hum hloestret de chervij Doué a houdé un nebed amzér. Er menah-sé hum gavas én un taul dihoust ha hemb konfort, é inean karget a dihoélded. Nezé é tas chonj dehou ag en amied en doé guéharal ér bed, ag é gérent, ag é zanñé, hag er chonj-sé en taulas én un tantasion ker rust, ma remerkas unan a é amied, doh é jesteu, en treboulans a é galon; raksé hanen e dostas dehou hemb gobér seblant a nitra, hag e laras dehou get doustér: « Ama, Jéofroi, petra e senefi en dra-men? petra zou kauz d'oh bout hiniù ker berlobiet ha ken trist? »

En arál e reskondas get ur voéh hirvoudus: « Ah! mem brér, jamés kin n'em bou joé épad mem buhé. » Nezen é ami, é galon lan a druhé dohtou, èl ur guir brér, e ias de gavet en Tad sant Bernard eit dizolein dehou en dra glaharus-sé. Hanen e ias én iliz tostan eit pedein Doué aveit er heh menah ankinet. Jéofroi neoah, goasket get en dristé, hum daulas de repoz, é ben ar ur mén, hag e gouskas. Un herradig arlerh,

sant Bernard e zas ér méz ag en iliz, é beden cheleuet get Doué; hag er menah iouank e zihouskas get ur min ker joéius ha ker gradius, ma keméras é ami, souéhet ag er chanjemant-sé, en hardéhted de rebrèchein dehou get doustér er péh en doé reskondet ur momand kent. Nezé Jéofroi e reskondas dehou: « Mar em es laret d'oh n'em behé ket bet jamés a joé épad mem buhé, me lar d'oh grons bremen n'em bou jamés a dristé tré ma viùein. »

Chetu petra oé bet en tantasion-sé. Mes, Filoté, chomamb un herrad de chonjal erhat é kement-sé.

1° Doué e nra d'er liésan tañhoat er plijadurieu ag en nean d'er ré e gomans er chervij, eit ou dilouiein ag er plijadurieu ag er bed, hag ou zennein d'é garanté santél; hanval doh ur vam ag e ra mél d'hé hroèdur eit en akours de zénein.

2° Doué e lamm neoah geté, arlerh un herrad amzér, er leah hag er mél, eit ou akours doh ur vagadur sonnoh; de laret é, eit aprov ou devosion dré en dihoust hag en tantasioneu, hag hé degas de vout nerhus.

3° Seùel e hra guéhavé tantasioneu bras é kreiz er séhour hag er ieinion e gonzan anehé, ha ret é gout ou diforh mat en eil doh égilé. Rekis é énebein dalhmat doh en tantasioneu, pen dé guir nen dant ket a berh Doué; mes ret é andur get pasianted er séhour e hoalauz hun inean, rak Doué hum chervij anehi eit hun aprov.

4° Ne zeliamb ket hum lezel de vout diskaret, dis-

kalonet, rak ma hun es kollet en doustér én ekselsiseu a zevosion, na laret èl er heh Jéofroi : « Jamés n'em bou mui joé erbet » ; rak a pen dé noz, ni e zeli bout én-gorto é tei en dé. Ne faut ket laret eùé, a pen dé kaer en déieu ag er vuhé devot : « Jamés n'em bou a dristé », rak, emé er Fur, pe hues eurusted, chonjet ér goaleur ; espéret é kreiz er poénieu, doujet é kreiz er leuiné ; mes, ne vern pegours, ret é perpet chom izél dirak Doué.

5° Mar fal d'oh kavet ur remed kriù doh en treu-zé ol, dizoleit hou troug d'un ami avizet mat, hag e hellou hou konfortein.

Érfin, kent achiù, ni e zeli remerkein penaus en hum chervij Doué hag en diaul ag en ol treu-zé eit hun zennein geté peb unan d'é du. Rak, dré er poénieu-sé Doué e venn purifein net hun inean, hun lakat d'er harein hemb klah profit erbet, ha de feahein er garanté dijauj hun stag doh-emb hun unan. Mes er goal-spered e asé hun lakat de gol kalon ha de ridek arré arlerh er plijadurieu ag er bed, de vout néhansus aveit-omb hag aveit er réral, eit rein léh de zikriein ha de zizinourein en devosion. Mes mar héliet per-huéh en avizeu em es reit d'oh, huj e zeide vout santéloh pé santél én ur soufrein get pasianted er poénieu a spered e arriù genoh. — É han hoah de gonz anehé ur gir pé deu kent achiù. Ind e goéh guéhavé ar mab-dén rak men dé é gorv hernet, morgousket, ponéreit get er filajeu, er iunieu, er labourieu kalet pé ur hliñued benak : drougeu er horv e ra diézemant eùé

d'er spered, rak men dint ou deu joéntet stert doh en égilé. Ama, ret é nezé guellan ma hellér derhel er spered trema Doué hag er galon édan é volanté santél ; rak deustou men dé en inean, hanval vehé, morgousket ha skuéh bras, neoah er péhig e hra a vad ér stad-sé e blij mat de Zoué, hag hellein e hramb nezé laret èl er Pried sakret ag er Hañnenneu : *Me gousk, mes me halon e chom dihun*. Èl m'em es er laret, dihoust e vér nezé doh pep sort labourieu, mes be zou eùé mui a vérit hag a vertu doh ou gobér. Er guellan remed ér stad-sé e zou bihannat labour er horv ha degas nerh dehou dré un deverrans benak. Raksé sant Franséz e hourhemenné d'é venéh labourat get modér, eit ma nen devehé ket goanneit én-hé er gred ag en devosion.

Er Sant-men e oé bet eùé goasket ur huéh get ur melkoni ker chifus, ma n'hellé ket kuhet é boén doh er venéh a é gouvand. A p'hum gavé geté, n'hellé ket padein én ou mesk ; a pe bellé dohté, en dristé e gargé arnehou. Er vijil hag er penijenneu en diskaré, ha ne gavé konfort erbet ér beden. Deu vlé doh-tu é oé bet elsé melkoniet hag én ur stad ken truhék, ma kredé bout dilézet get Doué. Tré ma oé treboulet é inean, ean hum zalhéneoah izél dirak Doué ha staget ataù doh-tou ; raksé Doué e lakas arré én é galon er peah hag en eurusted. Ne vamb ket enta souéhet mar domb guéhavé aprovet get Doué, a pe huélamb nen des chet truhé doh é huellan serviterion.

PEMBVET LODEN

EN AVIZEU HAG EN EKSELSISEU REKIS
EIT RENEUEËIN HA SONNAT EN INEAN ÉN DEVOSION.

I PENNAD

REKIS É D'EMB RENEUEËIN PEP PLÉ HUN VOLANTÉ VAT.

De getan pen, Filoté, konprenet mat pegement é ma talvoudus en ekselsis-men. Hun goannedigeh a natur hag hun goal-dècheu e hoask hun inean hag hé diskar betag en doar, meit ha hi hum saùhé dalhmat trema en treu ag en nean. En éned, eit mirèt a goéh ar en doar, e foet ou diùaskel de neijal én ér ag en amzér. Chetu perak é teliet reneueëin liés hou volanté de zerhel mat d'er péh e hues grateit de Zoué, get eun a goéh a nebedigeh én hou stad ketan, pé kentoh én ur stad éleih goah; rak er lammeu e cheramb ar hent er santeleh hun zaul perpet izéloh eit ma oemb kent komans kerhet én-hou.

Ne vern péker mat é hellehé bout un horloj, ret é neoah seùel é bouizeu ur huéh benak én amzér, ha memb er fondein abéh, eit eunein en tammeu e zou pléget, auzein er ré uzet, netat er ré merglet. En hani

e zou eùé soursius ag é galon, e zeli, eit gobér erhat, seùel hé fouizeu noz ha mitin, hag eit kement-sé pratikein en ekselsiseu merchet ihuélou; ean e sellou taul ha taul mar des un dra benak diblén én é gousians hag e lakei sel guéh réhted én-hi; mes ur huéh ér blé d'er bihannan, ean e lakei ol é spi de huélet pep tra d'é du, en tècheu, er fal blégeu, er sieu, eit ou réhat pé ou distruj, hag hum reneueëin akerh. Lakeit vé ivl get rodeu en horloj eit ma kerhou liant hag eit parrat doh-tou a verglein: elsé eué un inean devot e reséou er sakremant a Benijen hag er sakremant ag en Autér eit lakat tuemdér ér galon, nerh ér volanté, ha kerhet ataù gredus get^a en ol vertuieu én hent ag er Santeleh.

Elsen é hré er grechénon én amzér ketan ag en Iliz. En dé ma vezé groeit gouil Badéent Hun Salvér, ind e reneuéé, emé sant Gregoér a Nazianz, er péh ou doé grateit de Zoué ar er fons a vadéent. Beeh enta soursius ha gredus de héli er pratik-zé; choéjet un termén jaujabl revé aviz hou kovézour, eit gobér tri pé pear dé a retred. Épad en amzér-sé, chonjet erhat én aférieu a hou kousians, ha, revé er fésou em es disket d'oh én eil loden, hum daulet d'er chonjeu santél e vennan hoah merchein d'oh amen.

II PENNAD

CHONJET ERHAT É MADELEH EN EUTRU DOUÉ EN DES HUN GALÛET D'ER CHERVIJ.

1° Sellet a dost er promeseu e hues groeit de Zoué : de getan, troeit e hues kein eit jamés, get kaz ha don-jér, d'en ol péhedeu marùel ; d'en eil, konsakret e hues hou korv hag hous inean, get ol ou gelloud hag ou nerh, de garein ha de chervijein en Eutru Doué ; d'en drivet, mar behé digoéhet genoh koéh én ur péhed benak, grateit e hues hum dennein fonapl ér méz anehou. Ol en treu-zé e zou mat, just ha kaer meurbet. Chonjet enta en e hues kavet azé er guir hent d'er santeleh.

2° Sellet a dost de biù é hues grateit kement-sé ; nen dé de Zoué é ? Ama, mar dé rekis d'emb gobér er péh e hratamb get avisted de dud èl-omb, pegement muioh é ma rekis d'emb gobér er péh hun es grateit de Zoué ? *Ah ! men Doué, emé David, d'oh é em es groeit ur promes a greiz me halon ; ha jamés n'en ankoéhein.*

3° Sellet a dost dirak più é hues grateit chervij Doué : er grateit e hues dirak en Éled hag er Sent ag en nean. Er Huerhiéz santél, sant Jojob, hous él-gardién, sant Loeiz hag en ol sent ha santézed ag en nean hou sellé get er garanté tinéran étal treid Jésus-Krist, épad ma oeh é konsakrein dehou hou kalon. Be oé rejoeisans én ou mesk ér baradoéz, ha bremen

ind hum rejoeisou arré, mar karet gratat a neué er péh hou poé grateit de Zoué.

4° Sellet a dost er moiandeu e zou bet reit d'oh eit hou sekour d'hobér er chonj-sé. Ah ! na douset, na truhéuset oé en Eutru Doué én hou kavér én amzér-sé ! Laret er huirioné : Er Spered-Santél nen doé ean tinéreit hou kalon ? Doué nen doé ean hou tennet tréma-zoug get er liameu ag é garanté, eit hou kondui, é kreiz en danjérieu ag er bed, bet er porh a salvédigeh ? Ho ! na péh un doustér e hré ean d'oh tañboat nezé ér sakremanteu, ér livreu a zevosion, ér beden ! Allas ! Filoté, kousket oeh ; mes Doué e spié arnoh hag e daulé ar hous inean ur sel a beah hag a garanté.

5° Sellet a dost é pé amzér en hou tennas en Eutru Doué d'er chervij : iouank-flam oeh hoah nezé. Ah ! na braset ur boneur diskein ken abret er péh e ziskér perpet re zevéhat !

Sant Augustin n'hum gonvertisas nameit d'en oed a dregont vlé ; chetu perak é laré liés : « *O braùité hemb par ! perak em es mé hous hanaùet ken devéhat ? Allas ! é oeh hui dalhmat dirak men deulegad, ha mé n'hou sellen ket.* » Hui e hellehé laret eùé : O doustér hemb par ! perak n'em es mé hou tañhoeit abretoh ? Allas ! Filoté, n'er mériteh ket én amzér-hont. Raksé, pe hanaùet bremen er grès hemb par en des reit d'oh en Eutru Doué doh hou kalùein én hou iouankis, laret dehou get er profet David : *O men Doué ! sklèrdéreit e hues me spered ha tuemmet e hues me halon ag en oed tinéran, ha m'er brudou de virùikin eit ma vou hanaùet hou made-*

leh truhéus. Mar oeh déjà deit mat ar en oed, a pe hues bet er boneur-sé, allas! Filoté, péh ur grès aveit-oh, arlerh hou pout fal impléet er bléieu ketan a hou puhé, men des plijet get Doué hou tenein a vouillen er péhed, ag er stad truhék e vehé bet hou lod de virüikin, pen devehé bet er marù hou skoeit én amzér-sé.

6° Sellet a dost péken talvoudus é aveit oh bout bet galüet get Doué : hui e gavou, hanval genein, ur chanjemant kaer én hous inean, mar karet konpara-jein er péh ma oh bremen doher péh ma oeh én amzér-hont. Ne gavet-hui é ma un eurusted hemp par gout konz doh Doué dré er beden, bout douget d'er harein, bout deit de ben a dorrein ur lod vat ag er fal-dècheu e hré néhans d'oh, hag a bellat éleih a béhedeu e louié hou kousians, érfin hou pout joéntet ker liés, dré er gomunion, hous inean doh er vamen ag er madeu éternél? Ho! na présiuset grèseu! Eit gout petra e talant, ret é ou fouizein dirak Doué; rak é vadeleh é en des groeit ol en treu-zé. David e laré : *En Etru Doué én é vadeleh en des groeit er barhad-sé; get en nerh a é zorn en des me saüet : ho! ne varüein ket; me viüou, ha me vrudou a veg hag a galon, ha dré ol me évreu, é vadeleh hemb par.*

Arlerh hou pout sellet a dost rah en treu-zé ha groeit luskeu santél, ret é achiù dré un akt a drugéré ha dré ur beden gredus, eit goulén get Doué er grès de dennein ur vad benak anehé. Kerhet kuit nezé get ur galon izél ha get konfians, ha gorteit betag en eil poent ag en ekselsis-men eit kemér rézolutioneu.

III PENNAD

ENKLASK EIT GUÉLET MAR DÉ LUSKET MAT EN INEAN
AR HENT ER SANTELEH.

En eil poent ag en ekselsis-men e zou un tammig hir. M'hou ped de gemér ur loden hembkin de bep taul ha de sellet a dost é péh stad en hum gav hous inean é kevér en Etru Doué, én hé hevér hi-memb, é kevér en nésan, ha de betra é ma douget. — Nen dé ket rekis ma veet ar hou teulin, nameit de gomans, eit hum lakat dirak Doué, hag én achimant, eit gratat er péh e fal d'oh gobér. A fet er lodenneu aral hui e hell arrest hou spered arnehé pé én ur valé, pé guèhavé memb én hou kulé mar n'hellet ket kouskèt, goudé neoah hou pout ind lénet mat éraug. — A fet en eil poent-men, ne faut ket neoah lakat mui eit un tri dé benak d'er gobér; ret é kemér enta bamde un herradig amzér revé ma helleet eit en ekselsis-men, rak a vihannoh ean e goll é nerh hag en inean ne denn ket anehou treuhoalh a brofit. A zivout kement poent e zou én examen, sellet a dost é petra e hues manket, de béh tècheu é oh douget, eit er laret é kovézion ha goulén aviz, ha kemér a neué rézolutioneu nerhus. — Deustou ma nen dé ket rekis pellat agrén doh pep sort konpagnoneh en déieu-sé, hum dennet neoah un tammig abre-toh de gouskèt, eit ma vou guel diskuéh hou spered; ha pad en dé, saüet liés hou kalon trema Doué, er Huerhiéz Vari, en Éled hag er Sent. Revou perpet lan hous inean a garanté doh Doué ha gredus d'hum santélat muioh mui.

Kent komans en examen : 1° hum lakeit dirak Doué; 2° goulennet sklérdér er Spered Santél, èl sant

Augustin hag e laré get ur galon izelek : *O men Doué ! groeit t'ein hous hanañet hag hum hanañet mé-memb ; laret get sant Franséz : Piiñ oh-hui, o men Doué, ha piñ onn-mé ?* Lakeit mat én hou chonj ne faut ket d'oh hum rejoeisein én hou santeleh, mes é Doué hemb-kin ; na kemér gloriusted én-hi, mes rantein gloér de Zoué hag en trugérékat. — Mar za d'oh kayet nen des chet kresket erhoalh hou santeleh, en hé des marsé memb bihanneit disklériet ne faut ket d'oh neoah kol kalon, mes é kontrél kemér nerh eit dihoal ha labou rat guel én amzér de zonet, get sekour Doué.

Arlerh kement-sé, sellet a dost ar hou koar penaus é hues groeit é kevér en Eutru Doué, é kevér hou nésan hag én hou kevér hui-memb.

IV PENNAD

SELLET A DOST É PÉH STAD EN HUM GAV HOUS INEAN
É KEVÉR EN EUTRU DOUÉ.

1° Péh santimant e zou én hou kalon a zivout er péhed marùél ? Ha lakeit e hues sonn én hou pen ne hreet jamés hañni, kousteet e goustou ? Ha hui e hues dalhet mat d'er chonj-sé betag bremen ? Ean é er mén-fondizion ag er vuhé devot.

2° Péh santimant e zou én hou kalon a zivout gourhemenneu Doué ? Ha hui ou hav mat, dous ha kaer ? Ah ! Filoté, ur galon iah e ziforh bean er bquid mat doh er bouid fal.

3° Péh santimant e zou én hou kalon a zivout er péhed véniél ? guir é, kaer hou pou dihoal, hui e hrei ataù unan benak ; mes nen doh-hui tèchet dehou, hag, er péh e vehé goahan, ne vehé-hui staget doh-tou ?

4° Péh santimant e zou én hou kalon a zivout en ekselsiseu a zevosion ? Ha hui ou har ? ha hui ou istim ? Ne zisplijant-ind d'oh ? Nen doh-hui digaz doh-té ? Péré e garet-hui mui pé bihannoh ; kleuet konzeu en Eutru Doué, ou lén, chonjal erhat én-hé, konz anehé d'er réral, hum chervij anehé eit hum setuel trema Doué, monet de govésat, goulén aviz get hou kovézour, hum aprest d'er gomunion, réglein mat hous imur hag hou tècheu a natur ? A dural petra e gavet-hui én treu-sé hag e hra d'oh displijadur ? Mar kavet én ou mesk un dra benak ha ne blij ket d'oh, chonjet erhat petra zou kauz.

5° Péh santimant e zou én hou kalon a zivout en Eutru Doué ? Ha hui hum blij é chonjal é Doué ? Er chonj-sé ha ean e zou dous d'hou kalon ? Ah ! e laré David, *deit zou chonj d'ein a Zoué, ha plijadur em es bet.* Ha hui e sant én hou kalon é oh douget de garein Doué ? Ha hui hum blij é chonjal én é vrasted hemb som, én é vadeleh, én é zoustér ? A pe za er chonja Zoué de skoein ar dor hou kalon, ha hui e lausk a kosté en tregas hag en amoedaj ag er bed, eit gobér un digemér mat dehou ? Hous inean ha hi e zou joéius a gément-sé ? Ha hui e ia én arben dehou ? A dra sur, be zou ineañneu hag e hra elsé. — A pe hou ur voéz

é ma hé fried édan arriù ér gér arlerh ur voiaj hir, pe za dehi kleuet é voéh, nitra ne hell mui arrest hé halon, ha ne vern pegement a dregas hé des, chetu lausket dehi ol er chonjeu aral eit chonjal én hani e zou arriù. Chetu limaj en ineañneu hag e gar en Eutru Doué. Ne vern péker sorbet int, kentéh ma arriù get ou spered er chonj a Zoué, ne chonjant mui, hanval e vehé, én treu aral, get er blijadur e gavant ér chonj présius-sé, ha kement-sé e zou ur merch a huir devosion.

6° Péh santimant e zou én hou kalon a zivout Jésus-Krist, guir Doué ha guir dén? Ha hui e vour getou? Er guéréen hum blij ardro ou méel, hag en ineañneu devot hum blij get Jésus-Krist; ind ou des aveitou ur garanté tinér, mes en ineañneu dirol hum daul d'en treu didalvé ag er bed, èl ma neij er guisped ar er lousteri ha pep sort breinaté.

7° Péh santimant e zou én hou kalon a zivout er Huerhiéz santél, er Sent hag hous él-gardién? Ha hui ou har èl ma faut? Ha hui hum laka get konfians édan ou goarnasion? Ha hui e vour guélet ou limajeu, lén pé kleuet ou buhéieu, ou mélein?

8° A fet hou téad, péh implé e bret-hui anehi? Penaus é konzet-hui a Zoué? Ha hui e vour é konz anehou revé hou stad hag hous abilted? Ha hui hum blij é kañnein mélasion dehou?

9° A fet hous èvreu, chonjet erhat mar doh gredus de labourat eit ma vou en Eutru Doué mélet hag inouret. Ha hui hum blij é hobér un dra benak én é

inour? Rak er ré e gar en Eutru Doué e gar eùé braùité é di.

Ha hui e hell laret en e hues troeit kein, abalamor de Zoué, d'ur fal dèch pé d'un dra benak e gareh? Rak ur merch sur a garanté é hum zizobér ag un dra e garér eit plijein d'en hani e garér. Betag bremen, de betra e hues hui troeit kein eit plijein de Zoué?

V PENNAD

SELLET A DOST É PÉH STAD EN HUM GAVET
ÉN HOU KEVÉR HUI-MEMB.

1° Penaus en hum garet-hui hui-memb? Ha hui hum gar aveit er bed-men? Nezé hui e zezirou chom ataù én-hou, hag e gemérou poén d'hum bourvéein ha d'hobér hou temeurans ar en doar. Mes, mar dé aveit en nean en hum garet, hui e zezirou hum zistag doh en doar, pé ahoel n'hou pou ket poén doh er huitat a pe blijou get Doué hou kalùein.

2° Ha hui e laka réhted ér garanté e hues doh-oh hous unan? Rak pen dé diréh er garanté-sé, ne hra meit dismantein madeu en inean. Mes er garanté réglet mat e hra d'emb karein en inean mui eit er horv, bout soursius de zastum vertuieu kentoh eit madeu, istimein er gloér e badou de virùikin éleih mui eit en inourieu amoed ag er bed-men. Ur galon réglet mat e lar liésoh: « Petra e chonjou en éled, mar groan en dra-men hag en dra? » eit ne lar: « Petra e chonjou en dud? »

3° Penaus é karet hui hou kalon ? Nen doh-hui di-
basiant é hobér ar hé zro én hé hleñvedeu ? Allas !
pen dé goasket get er goal dècheu, un devér é aveit-oh,
er hetan ag en devérieu, éuéhat arnehi ha klah sekour
doh hé drougeu.

4° Petra oh-hui étal brasted en Eutra Doué ? Ni-
tra é guirioné, ha nen des chet kalz a vérit é hanaùet
en izélded-sé : ur gelionen n'en dé nitra étal ur
mañné, nag un dapeñ deur étal er mor, nag ur fulen
tan étal en héaul. Mes un dén izelek ne zeli ket hum
brizein muioh eit en dud aral, ne glah ket bout isti-
metoh eit-hé, na memb bout istimet geté muioh eit
ne tal. Penaus en hum gavet-hui a zivout en dra-zé ?

5° A fet hou téad, ne glasket-hui hum vantein én
dra-men hag en dra ? Ne gonzet-hui anehoh get mé-
lasion ?

6° A fet hous èvreu, n'hum daulet-hui de blijadurieu
kontrél d'er iehed ? Me gonz ag er plijadurieu amoed,
didalvé, èl er filajeu hir hag e hra kol er repoz, ha
treu aral sort-sé.

VI PENNAD

SELLET A DOST É PÉH STAD EN HUM GAV HOUS INEAN
É KEVÉR EN NÉSAN.

Ret mat é en devout eit ur pried ur garanté dous
ha didrouz, sonn ha padus, rak Doué e hourhemen
kement-sé ; elsé eùé é teliér karein er vugalé, er hérent
tostan hag en amied, peb unan revé é rank.

Mes me gonz ag er garanté e zeliér d'en ol : é péh
stad é ma hou kalon én ou hevér ? Ha hui ou har é
guirioné hag abalamor de Zoué ? Eit en hanaùet, sel-
let penaus en hum hret doh un dén benak diés pé
néhansus : get er ré zé é vé guélet pegement é ka-
ramb Doué, ha guel hoah a pe hrant droug d'emb dré
ou èvreu pé dré ou honzeu. Ne hues hui ar hou ka-
lon un dra benak énep d'er réral ? Ne santet-hui un
donjér bras doh ou harein ?

Nen doh-hui douget de hoalgonz ag hou nésan ha
drest ol ag er ré n'hou karant ket ? Ne hret-hui
geu doh hañni, nag a dost nag a bèl ? Get un tam-
mig réhted é vou és d'oh kavet er huirioné a zivout
en treu-sé.

VII PENNAD

SELLAMB DOH PETRA É MA MUIAN
STAGET HUN INEAN.

En énkask a zivout ol en treu e zan a laret, e zou
rekis de biù benak e venn hum santélat ; en énkask
ag er péhedeu e zou gourhemennet d'en nemb e zeli
monet de govésat.

Diar pep poent, sellamb é péh stad é ma hur hou-
sians, ha mar hun es manket a vras, hemb kemér
ré a néhans na treboulans a spered.

Mar kavet neoah ré hir gobér elsé, be zou moiand
de drohein berroh é sellet é péh stad é ma hun inean

é kevér er vertuieu a grechéneh pé er goal dècheu e zou kontrél dehé.

Petra é bet hun haranté doh Doué, doh en nésan ha doh-emb ni-memb ?

Péh kasoni hun es ni bet doh hun féhedeu ha doh péhedeu er réral ? Petra é bet hun dezirieu a zivout en dañé, er plijadurieu hag en inourieu ?

Péh doujans hun es ni bet a goéh ér péhed, pé a gol er madeu ag er bed-men ? Ne zoujér ket treuhoalh er hetan, hag en eil e vé doujet ré.

N'hun es ni lakeit un espérans ré vras ér bed hag én treu krouéet, hag un espérans ré vihan é Doué hag ér madeu éternél ?

Nen domb bet ni trist hemb rézon ha diskonfortet aveit nitra ?

Nen domb bet ni joéius aveit amoedaj hag eurus get treu didalvé ?

Érfin, doh petra é ma staget hur halon, péh tèch en des bili arnehi ha petra e hra droug dehi ? Rak hanaùet e hrér un inean é sellet doh peb unan ag hé zècheu.

Arlerh hun bout ind sellet a dost unan arlerh en aral, mar kavamb ne jaujant ket get en dezir hun es d'inourein ha de chervij Doué, nie hellou lakat réhted én-hé dré hrès Doué ha get sekour er hovézour.

VIII PENNAD

LUSKEU KARANTÉUS EN INEAN ARLERH EN ÉNKLASK-SÉ.

Arlerh m'hou pou groeit en énkask-sé, ha guélet men é oh arriu én hent ag er santeleh, douget hous inean trema Doué dré er luskeu karantéus-men :

Trugèrkeit Doué ag er péhig a vad hou pou kavet én hou puhé; hanaùet é oh deliour a gement-sé d'é vadeleh truhéus.

Hum lakeit izélan ma helleet dirak-tou, ha disklériet é ma hui zou kauz ma nen doh ket arriu pelloh ar hent ag er santeleh; nen doh ket bet éuéhet erhoalh d'hobér un digemér mat d'er chonjeu, d'er sklérdér na d'er grèseu e hues résèuet a ziarlué épad hou peden pé un ekselsis benak aral.

Grateit de Zoué en trugèrékat de virùikin, rak men des vennet hou tennein a zan sklavaj hou koal dècheu; ha neoah goulennet getou pardon ag er lizidanted e hues bet é sentein doh é volanté santél.

Keniet dehou hou kalon, eit ma vou perpet mestr arnehi, ha pedet ean de greskein én-oh er gred d'er chervij én amzér de zonet.

Pedet eùé er Huerhiéz Santél, hous Él-gardién, er Sent, drest ol hou sant Patrom, sant Jojob hag er réral.

IX PENNAD

TREU HAG E ZELIAMB SELLET A DOST
EIT RENEUEËIN ER RÉZOLUSIONEU.

Arlerh hou pout hanaùet hous inean, hé dizoleit d'hou kovézour ha resèuet getou avizeu ha remedeu eit donet de vout guel, — hui e arrestou bamdé de chonjal dirak Doué ar unan ag er guirionéieu santél e ian de laret d'oh, èl ma hues hum akourset d'er gobér ér homansemant ag er vuhé devot.

X PENNAD

CHONJET ERHAT PÉKEN IHUÉL HA KAER
É NATUR EN INEAN.

Sellet a dost péken ihuél, péker kaer é hous inean dré en hanaùedigeh hé des ag en treu krouéet, ag en éled, a Zoué ean-memb, é vrastedj hag é vadeleh hemb par, ag en éternité, ag er péh e zou rekis eit biuein mat ér bed-men, eit arriù én eurusted ag er baradoéz, ha joeisein a Zoué pad en éternité. — Be zou open én hous inean ur volanté douget de garein Doué hemb gellet er hasat dré natur. Konprenet erhat en no-a hou kalon, ha ne fehé ket bout koutantet get ol blans en treu krouéet, ha ne fehé jamés kavet repos nameit é Doué hembkin. Taulet un tammig hou teu-

legad ar en deverranseu amiaplan ha bourusan en des sorbet hou kalon peur én amzér treménet, ha hui e huélou réh é oent karget a néhans, a glahar, a boé-nieu, a huerùoni, ha ne gaveh én-hé meit tristé.

Allas! hun inean hum daul get hër d'en treu krouéet, get er greden é kavou én tu de goutantein geté hé dezirieu. Mes kentéh men dint tañhoeit dehi, é hanaù é ma fariet a vras. Hanval doh er glom deit ér méz a arh Noé, Doué ne venn ket ma kavou repos é léh erbet, eit ma tei éndro d'er havet.

Ha! na kaer, nag ihuél é hun halon! Perak enta en hi dalhehemb-ni, én despet dehi, ér sklavaj ag en treu krouéet?

O m'inean, e zeliët-hui laret, hui e hell hanaùein ha karein èl ma faut en Eutru Doué; perak enta kol hous amzér hag hum abuz get er péh e zou izéloheitou? Hui e hel bout éngorto ag un eurusted e badou de virüikin; perak enta hum arrest ar treuigeu hag e dremén én ur momand? Brasan glahar er mab prodig e oé hum huélet chujet de zèbrein get er loñned arlerh men doé dilézet taul é dad. O m'inean, krouéet oh eit en Eutru Doué; maleur d'oh mar hum goutantet get en treu izéloheitou.

Reit lusk enta d'hous inean, douget-hi de sellet ha de garein en éternité e zou doh hé gortoz. Kement-sé e rei nerh ha konfort dehi.

XI PENNAD

CHONJET ERHAT PÉKER KAER É ER VERTUIEU
A GRECHÉNEH.

Chonjet erhat nen des meit er vertuiieu hag er guir devosion e hel koutantein hou kalon ér bed men. Guélet péker kaer int ; konparajet ind doh er goâl-dêcheu kontrél dehé. Na douset é bout pasiant étal bout taulet d'er vanjans ha d'er gounar ! Naguel é en izélded a galon eit en orgueil hag er foëuereh ! Nag amiaplet é bout frontal, karantéus, réglet mat é pep tra, étal bout douget d'en avaris, d'en ivi ha d'en dirollereh !

Er pratik ag er vertuiieu e lausk én inean ur honfortans ag er ré dousan ; er fallanté, é kontrél, hé diskar hag hé diskonfort blaoh. Perak enta né lakehemb-ni poén de véritein bout lodék ér joéieu ag er santéleh ?

Più benak nen des meit ur fal dêch n'hûm gav ket koutant, hag en hani en des paudmat hum gáv ma-leurus. Mes en hani en des un tamnig vertu, hum gáv déjà koutant, hag en hani en des paudmat e gav er guir leuiné. O buhé devot, na kaeret, na douset, na bouruset oh-hui ! Hui e zousa en trebilleu ; dré-zoh er honfortans e zou lan a zoustér. Hemb-oh er mad e dro de zroug, hag er plijadurieu e zou karget a néhans. Ah ! più benak hous hanaùehé èl ma faut e hellehé laret get er voéz-hont a Samari : *Men Doué,*

reit d'ain ag en deur-sé. Santéz Teréz ha santéz Katerinn a Jèn e laré liés er gonz-sé, én arben a bep sort chonjeu santél e hrent.

XII PENNAD

CHONJET ERHAT ÉR SKUIR EN DES REIT D'EMB ER SENT.

Sellet doh buhé er Sent a bep oed hag a bep stad ; nag a boén ou des ind keméret eit karein Doué hag er chervij a zevri ? Sellet péker sonn é bet er Vartired, péh tourmanteu ou des anduret eit bout fidél de Zoué ! Sellet en nivér bras a Santézed hag a ineañneu devot, guennoh eit er boket lis dré ou furtéd, ha ruoh eit er boket roz dré ou haranté ; lod anehé d'en oed a zeuzek, pé trizek, pé uigent vlé, en des anduret pep sort tourmanteu kentoh-eit troein kein de Zoué. Anduret ou des nepas a gauz d'er fé hembkin, mes memb a gauz d'ou èvreu a zevosion, eit goarn ou guerted, konfortein en dud ankinet, diboéniéin er ré goalgaset, interrein er ré treménet ! Na péh un nerh en des diskoéit é pep tra tud ker goann a natur !

Sellet a dost en nivér bras a Govézerion : get péh kalon en ou des ind disprizet er bed ha talet doh pep sort trebilleu ! Nitra nen des gellet ou diskar, nitra nen des gellet ou distroéin na ieinein ou halon berùidant. Na kaeret é er péh e lar sant Augustin a zivout é vam santél ! Get péh hardéhted devot en hé des hi dalhet de chervij Doué ér stad a brièdereh hag arlerh

marù hé dén ! Nag a drebillou, a zanjériu, en des bet santéz Paula de drézein, nag a groézieu de zoug, revé ma lar d'emb sant Jérôm, hé hovézour ! Petra e zeliamb ni gobér é huélet dirak hun deulegad skuirieu ker kaer ? Er Sent e oé er péh ma omb ; er memb Doué ou doé de chervij, hag er memb vertuieu do bratikein. Perak enta ne hrehemb-ni er memes tra peb unan revé é gondision hag é stad a vuhé, én ar ben ag er rézolutioneu keméret hag er promesseu groeit de Zoué ? (1)

XIII PENNAD

CHONJET ERHAT É KARANTÉ JÉZUS-KRIST AVEIT-OMB.

Chonjet erhat get péh karanté en des Jézus-Krist anduret kement ér bed-men, drest ol ér Jardrin a Olivéd hag ar er Halvar. É garanté e sellé doh-oh nezé hag e vérité d'oh, dré gement a boénieu a berli Doué en Tad, er grès de gemér rézolutioneu santél, er sekourieu rekis eit derhel doh-té, ou hriuat, ha disoh geté. O rézolutioneu santél, na présiuset oh-hui, a pen dé guir é oh er fréh a Basion me Salvér ! Ho ! pegement é telian mé hou karein, a pe hues koustet ker kir d'em Jézus ! Allas ! men Doué, marù oh eit méritéin d'ein er grès d'ou hemér ; reit d'ein eùé er grès de verüel kentoh eit ou dilezel.

(1) Ér homansemant ag er *Vuhé Devot*, ketan loden, XX pennad. pajen 52.

Chonjet erhat, Filoté : kalon hou Salvér Jézus, staget doh er groéz, e sellé hous hani get karanté, ha dré er garanté-sé ean e vérité d'oh en ol madeu e hues reseuet hag e reseueet de virüikin. Ia, Filoté, ni e heil laret èl Jérémi : *O men Doué ! pèl kent ma oen gannet, hui em sellé hag em galüé dré me hanü.* Ne veet ket én doutans ; Jézus-Krist, hag en des méritet d'emb ur vuhé neùé é verüel ar er groéz, hun dougé rah én é galon, èl ma toug ur vam hé hroèdur étré hé digosté. Inou en des é vadeleh truhéus aprestet d'emb en ol moiandeu eit hun sovein, en ol grèseu ha sekourieu eit santélat hun ineañneu, hanval én hur hevér doh ur vam hag e ganpen, kent ma vé gäinet hé hroèdur, er péh e zou rekis eit goarantein é vuhé hag en desaù d'er guellan.

Ah ! men Doué, pegement é teliehemb-ni diazéin sonn en treu-men én hur spered ! Ha guir é en des me Salvér karantéus me haret kement ha chonjet én-an, ha choéjet en ol moiandeu eit me zennein devatou ? Pegement é teliamb-ni enta karein peb unan a é hrèseu ha gobér un implé mat anehé !

Na douset é chonjal ha laret : kalon tinér me Salvér Jézus e chonjé ém inean, hi haré hag e bourvéé dehi mil moiand d'hobér hé salvedigeh, èl pe nen devehé ket chonjet é hañni kin aral, hanval doh en héaul hag e daul kement a splandér én un tachad èl pe ne splannehé meit én tachad-sé, hag é léh erbet aral. Elsé Hun Salvér e chonjé én é vugalé hag hum soursié anehé rah kerkious èl a bep unan, hag a bep

unan kerklous èl ag en ol. *En des em haret*, emé sant Paul, *hag en des hum reit abalamor d'ein*; just èl pe larehé : abalamor d'ein me unan, hag èl pe nen devehé ket groeit nitra eit er réral. Chetu, Filoté, er péh e zeli bout skriùet doñ én hou kalon, eit ma kareet ha ma vageet er rézolutioneu e hues keméret hag e zou bet ker présius de galon Hun Salvér.

XIV PENNAD

CHONJET ERHAT É KARANTÉ ÉTERNÉL
EN EUTRU DOUÉ AVEIT-OMB.

Chonjet erhat penaus en des en Eutru Doué hou karet a ol viskoah : pèl kent men doé Jézus-Krist marùet ar er groéz aveit-oh, Doué, lan a vadeleh, e chonjé én-oh get er vrasan karanté. Mes pegours en des ean komanset hou karein ? Ean en des komanset a pe gomansas bout Doué. Mes pegours en des ean komanset bout Doué ? Jamés, rak a ol viskoah é ma, hemb komansemant, hemb achimant; elsé a ol viskoah en des hou karet, hag aprestet aveit-oh en ol grèseu hag en ol donézoneu e hues resèuet getou. Ean é er lar dré er profet Jérémi : « Hou karet em es a ol viskoah, ha get trubé doh-oh, hou tennet em es trema onn. » Hag er gonz-sé e zou eit-oh hous unan hag eit ol en dud aral. A ol viskoah enta en des chonjet hou lakat de vonet én hent ag er santeleh.

O men Doué, na konfortus é chonjal é kement-sé

Péker présius é teli bout eit-omb hun rézolutioneu ! Ha petra e zeli hemb-ni andur kentoh eit ankoéhat en distéran anehé ! Ia, nag é teliehé er bed abéh monet de gol, rak ol er bed ar un dro ne tal ket un inean; hag en inean ne tal nitra hemb er rézolutioneu santél.

XV PENNAD

LUSKEU EN INEAN GOUDÉ BOUT CHONJET
ÉN OL TREU-SÉ.

O rézolution karet, m'hou sel èl er huéen a vuhé en des men Doué plantet é kreiz me halon, hag en des deureit Jézus-Krist get é hoed présius, eit hé lakat é stad de zoug fréh. Prest onn d'andur mil guéh er marù kentoh eit hé lézel de vout dihrouiennet a me halon. Naren, nag en amoedaj ag er bed, nag er plijadurieu ag er vuhé, nag en dañé, nag en trebilleu, nitra n'hellou me lakat de droein kein d'er péh em es grateit.

Allas ! men Doué ha me Zad, d'hou madeleh hemb par é onn deliour ag en donézon kaer-sé : pegement a ineañneu neoah n'ou des chet bet er memb grès èl-onn ! Penaus enta é hellehen mé jamés hum izélat kement èl ma telian dirak hou madeleh hemb par ?

O rézolutioneu kaer ha santél ! Mar hou koarnan, hui em goarnou ; ha mar biùet ém inean, m'inean e viùou én-oh. Chomet enta de virüikin ém halon, rak ma tet a ol viskoah a galon madelehus en Eutru Doué ; biùet dalhmat én-onn, n'hous ankoéhein jamés.

Arlerh er luskeu karantéus-sé, ret é choéj er moian-
deu de hoarn hou résolutioneu. Er moiandeu e zou
drest ol er beden, er sakremanteu, en èvreu mat, er
brezél énep d'er goal-dècheu, er soursi de bellat doh
en okazioneu a béhed, hag en étéh de héli en avizeu
mat em es hoah de rein d'oh kent achiù.

Èrfin hoah ur huéh ha get brasan nerh hou kalon,
grateit d'en Etru Doué é talheet mat doh peb unan
ag hou résolutioneu ; hag èl pe zalheh hou kalon
étré hou tehorn, gloestret, konsakret, reit-hi dehou
a-ziféh, én ur laret ne fal ket d'oh muijamés hé hemér,
hag é vennet héli é pep tra hag é pep momand é vo-
lanté santél. Pedet Doué d'hou reneueéin abéh, de
rein d'oh é vénédiksion, ha d'hou kriùat ataù. Pedet
eùé er Huerhiéz gloriüs Vari, hous Élgardién, er
Sent, sant Loeiz hag er réral.

Get ur galon lan a duemdér, kerhet d'hum dural
doh treid hou kovézour ; disklériet é petra e hues er
muian manket a houdé er govézion jeneral e hues
groeit ; resèuet en absolven get er memb santiman-
teu, groeit ha siñnet er memb promesseu èl agent.
Èrfin, kerhet de joentein hou kalon doh hani Hun
Salvér Jésus-Krist ér sakremant adorabl ag en Autér.

XVI PENNAD

ER SANTIMANTEU E ZELIÉR GOARN ARLERH
EN EKSELSIS-ZÉ.

En dé ma veet elsé reneuéet, hag en déieu arlerh,
laret liés a galon hag a veg er honzeu berùidant-men
en des laret én hou raug sant Paul, sant Augustin,
santéz Katerinn a Jèn : « Naren, nen donn ket mui
d'ein ; marù pé biù me zou d'em Salvér. Ne larein
mui mé pé me hani ; Jésus e viù én-an, ha me hani
e zou dehou. O bed trompus, aveit-oh é viüet, ha mé
me viüé aveit-onn ; mes én amzér de zonet ne vou
ket mui aveit-onn é viüein. » Naren, ne veemb ket
mui hanval doh er péh ma omb bet, rak hur halon e
zou chanjet, hag er bed, arlerh en devout hun zronpet,
en hum drompou genemb ; rak èl ne zei ket dehou re-
merkein er chanjemant-sé nameit a nebedigeu, ean e
gredou, èl Izaak guéharal, é veemb ataù Ézaü, ha
neoah é veemb Jakob.

Rekis e vou d'emb goarn er santimanteu-sé én don
a hun halon, ha monet éndro d'hun aférieu hag émesk
en dud get en eun santél ag ou holl. Goarnamb ind
mat, hemb lakat neoah goask ar hun spered ; reveint
diazéet én hun inean èl ma chom doustér er glaù én
doar ag er pradeu glas.

XVII PENNAD

RESKOND DE ZEU DRA E HELLER TEMAL
D'ER LIVR-MEN AR ER VUHÉ, DEVOT.

Er bed e larou d'oh, Filoté, é hes ér livr-men un troh ker bras a avizeu hag a ekselsiseu ma vehé léh de gas rah en amzér geté. Allas ! Fitoté, n'hur behé ni groeit nitra kin, treuhoalh hur behé groeit, pen dé guir é ma haneh é hun guir devér ér bed-men. Mes ne huélet-hui erhat ardeu hous anemiz ? Pe vehé ret gobér bamdé ol en ekselsiseu-zé, en amzér e vehé rah kaset geté. Mes Doué ne houten ket genemb ou gobér nameit a goursadeu, hag a pe gavamb en tu. Nag a lézenneu hag a hourhemenneu e zou én ur ranteleh hag e zeliamb héli ! Mes ne gavamb ket en tu neoah d'ou héli bamdé, na de bep kours ag en dé. Sellet David : deustou ma oé ér pen ag ur ranteleh bras get labourieu diés, ean e bratiké neoah mui a ekselsiseu eit n'em es merchet d'oh. Sant Loeiz, roué ker gelloudek ér brezél èl én amzér a beah, ker gredus de zihuen droed peb unan ha d'hum soursi a bep tra én é ranteleh, e gleué bamdé diù overen, e léné gospereu ha pedenneu aral hoah arlerh, e arresté de chonjal én treu a ziarlué, e ié de huélet er ré klan d'en hospitalieu pep guénér ; liés é hé de govésat ha de gleuet er predégeu. Deustou de gement-sé, biskoah hañni ne oé bet soursiaploh eitou d'hum vellein ag é sujité, ha

biskoah nen doé kerhet guel en treu én é baléz hag én é ranteleh. Pratiket enta get kalon en ekselsiseuzé, revé ma mes ind merchet d'oh, ha Doué e rei d'oh nerh hag amzér erhoalh eit gobér ol hous aférieu aral. Ia, ean er groei, nag é teliehé ean arrest en héaul èl ma bras é gré Jozué. Á pe labour en Etru Doué genemb, ni e hra perpet treu erhoalh.

Laret e vou d'oh em es geu é kredein é hell en ol gobér orézon èl oh-hui, ha ne vou ket kalz a dud hag hum chervijou ag er péh em es skriüet ér livr-men. — Guir é é hes ur lod vat a dud ha ne houiant ket pedein elsé ; neoah en ol e hellou er gobér, memb er ré ponnéran a spered, mar ou des ur hovézour mat, ha mar poéniant de gemér en akours e vérit a dra sur ma vou poéniet aveitou. Mes hag é vehé ur ré benak ha n'hellehent ket tam erbet donet de ben (ne vou ket kalz, e gav genein), ur hovézour avizet mat e hellou rein sekour dehé, hag ou diskein de lén get spi, pé de gleuet er péh em es skriüet eit chervij d'hobér méditation.

XVIII PENNAD

TRI AVIZ EIT ACHIÙ ER LIVR-MEN.

D'en déieu ketan a bep miz reneuéet er promes e hues groeit ér getan loden, ha de bep kours ag en dé disklériet get er profet David : *Naren, men Doué, jamés n'ankoéheïn hou l zen rah dné zi e hues dakoret er vuhé*

d'em inean. Hag a p'hum santeet é hoannat hag hou kalon é ieinein, keméret én hou torn er papér e hues skriüet arnehou er promes-hont, ha lénet ean a veg hag a galon get en izélded vrasan : hui hum gavou konfortet mat.

Diskoeit d'en ol, hemb doujans, é teziret bout devot : n'hou peet ket méh é hobér en èvreu kemun ha rekis eit lakat karanté Doué én hou kalon. Disklériet hardéh mat é aséet pratikein en orézon, é vehé guel genoh merüel eit gobér ur péhed marüel, é fal d'oh tostat liés d'er sakremanteu hag héfi avizeu hou kovézour (nen dé ket rekis laret piü é.) Konzeu ker reh ha ker splann a zivout en dezir e hues de chervij Doué ha d'er harein a huir galon e blij bras dehou, ha ne venn ket ma hun bou méh a gauz dehou dirak en dud. Hag open, un disklérasion ken distag e lakeide daüein en dud get ou fal digaréieu, hag hou tougou hui-memb de zerhel guel d'er péh e hues grateit de Zoué. Tud abil hanüet filozofed e zisklérié hardéh petra e oent, eit ma veent bet lausket de viüein revé ou hiz ; ha ni e zeli eüé disklériein grons é vennamb bout devot, eit ma veemb lausket de viüein revé en devosion.

Mar da unan benak ha laret d'oh nen dé ket rekis eit bout devot gobér kement a ekselsiseu, n'aséet ket en dislaret, mes reskondet get doustér en hum santet hui ker goann, ma hues dobér a éleih mui a sekourieü eit nen des er rérat.

Érfin, m'hou ped, Filoté, dré er péh e zou santélan én nean hag ar en doar, dré er vadiet e hues reséuet,

dré er garanté en des bet aveit-omb Jézus-Krist, dré é vadeleh truhéus e hues lakeit én-hi ol hou konfians, dalhet mat doh er chonj e hues groeit de gondui ur vuhé devot ha santél. En amzér e dremén hag er marü e dosta : é ma déjà étal en nor. « *Boéh sklinton en trompet*, emé sant Gregoér a Nazianz, *e lar d'emb é ma mal monet kuit ; peb unan e zeli hum aprestein, rak tostat e hra er jujemant.* » Mam sant Sinforié, é huélet kas hé mab d'er marü, e huché dehou : « Me mab, me mab, chonjet ér vuhé éternél ; sellet de gavet en nean hag en Hani e zou mestr inou. Tostat e hret d'en achimantager vuhé ber ha mäleurus-men. » Chetu er péh e laran d'oh eüé, Filoté : Sellet en nean, ha nen troket ket doh en doar ; sellet en ihuern ha nen det ket d'hum durel én-hou eit ur blijadur ag ur momand ; sellet Jézus-Krist, ha ne droet ket kein dehou eit en treu ag er bed. Hag a pe gaveet diés pratikein er vuhé devot, kañnet get sant Franséz :

A gauz d'er madeu e hortan
Get konfians,
Me sell er labourieü rustan
El deverrans.

Revou mélet Jézus ; dehou, él d'en Tad ha d'er Sperred-Santél, inour ha gloér, bremen ha perpet, hag épad ol en éternité. Elsé revou gröeit.

S. S.

TAULEN

KETAN LODEN

AVIZEU REKIS EIT KONDUI EN INEAN AG ER HETAN
DEZIR HÉ DES DE VOUT DEVOT BETAG ER VOLANTÉ
SONN DE BRATIKEIN A ZEVRI EN DEVOSION.

I PENNAD. — Petra é er guir devosion . . .	5
II PENNAD. — En devosion, péker mat ha pé- ken ihuél é.	8
III PENNAD. — En devosion e jauj doh pep sort stad a vuhé.	11
IV PENNAD. — Eit hum lakat ha kérhet sonn én hent ag en devosion, rekis é en devout ur hovézour avizet.	13
V PENNAD. — Ret é de getan pen netat en inean.	16
VI PENNAD. — Ret é de getan pen netat en inean ag er péhed maruél	19
VII PENNAD. — Ret é distag er galon doh er péhed.	21
VIII PENNAD. — Penaus é hellér distag er galon doh er péhed	23
IX PENNAD. — Chonjet erhat en des en Etru Doué hun hrouéet.	25
X PENNAD. — Chonjet erhat aveit petra en des en Etru Doué krouéet mab-dén.	28
XI PENNAD. — Chonjet erhat ér vad en des groeit d'oh en Etru Doué.	30
XII PENNAD. — Chonjet erhat ér péhed.	33

XIII PENNAD. — Chonjet erhat ér marù	36
XIV PENNAD. — Er jujemant jeneral	38
XV PENNAD. — En ihuern	41
XVI PENNAD. — Er baradoéz.	43
XVII PENNAD. — De beh tu monet? Damb d'er baradoéz.	45
XVIII PENNAD. — Hum daulet d'er vuhé devot	47
XIX PENNAD. — Penaus é vé groeit er govézion jeneral	50
XX PENNAD. — Konzeu e lar en inean de Zoué én ur hratat dehou bout sonn ha gredus d'er chervij én amzér de zonet.	52
XXI PENNAD. — É pratikein rah er péh e zou bet merchet betag amen, en inean e hrei er hetan paz én hent ag en devosion.	54
XXII PENNAD. — Ret é distag er galon doh pep sort péhed véniél.	55
XXIII PENNAD. — Ret é distag er galon doh en treu dibrofit ha danjerus	58
XXIV PENNAD. — Ret é feahein pé troein de vad en tècheu e zou én-amb.	60

EIL LODEN

AVIZEU A BEP SÓRT EIT DOUG EN INEAN DE ZOUÉ
DRÉ ER BEDEN HAG ER SAKREMANTEU.

I PENNAD. — Rekis é pedein a spered hag a galon.	62
II PENNAD. — Eit pedein mat, ret é chonjal ketan pen é vér dirak Doué.	66
III PENNAD. — Eit pedein mat, goulennamb sekour get Doué	69

IV PENNAD. — En drivet tra d'hobér e zou ar- rest er spered ar er mistér e chervijou d'oh de bedein	69
V PENNAD. — Eit pedein mat, chonjet erhat ér mistér pé ér huirion e hues choéjet.	70
VI PENNAD. — Eit pedein mat, groeit luskeu karantéus trema Doué ha keméret rézo- lusioneu eit en amzér de zonet.	71
VII PENNAD. — Penaus achiù : Choéj, eit er goarn pad en dé, er santimant huekan d'er galon : en hanùein e hrér Boket spirituél.	72
VIII PENNAD. — Avizeu talvoudus a zivout en ekselsis-men.	73
IX PENNAD. — A pe chom tihouél er spered ha iein er galon épad en orézon	75
X PENNAD. — En ekselsis de vitin	77
XI PENNAD. — En ekselsis de vitin hag en exa- mén a gousians	79
XII PENNAD. — Er retirans én diabarh ag er galon	80
XIII PENNAD. — Luskeu devot, pedenneu hir, chonjeu santél.	83
XIV PENNAD. — En overen; penaus hé hleuet erhat	90
XV PENNAD. — En ekselsiseu a zevosion e hrér get er grechénon aral.	91
XVI PENNAD. — Ret é inourein ha pedein er Sent	93
XVII PENNAD. — Penaus cheleu ha lén konzeu en Eutru Doué.	95
XVIII PENNAD. — Penaus digemér er gréseu a zia- barh	96
XIX PENNAD. — Er govézion.	99
XX PENNAD. — Mat é komuniein liés.	103
XXI PENNAD. — Penaus komuniein	104

TERVET LODEN

EN AVIZEU REKIS A ZIVOUT ER PRATIK
AG ER VERTUIEU.

I PENNAD. — Er choej e zeliér gobér émesk er vertuieu 108

II PENNAD. — Dalhamb de gonz ag er memes tra 113

III PENNAD. — Er basianted 119

IV PENNAD. — Nie zeli hum izelat dirak en dud 124

V PENNAD. — En izelded a galon 127

VI PENNAD. — En humilité pé en izelded a galon e hra d'emb karein hun stad izelek, 133

VII PENNAD. — Penaus goarn hun brud mat ha chom neoah izel a galon. 137

VIII PENNAD. — En doustér é kevér en nésan, hag er remedeu enep d'er gounar. 142

IX PENNAD. — En doustér en hun hevér ni-memb. 147

X PENNAD. — Ret é bout eùehet en aférieu, mes hemb néhans na hér 150

XI PENNAD. — En aboeisans 153

XII PENNAD. — Er burted; penaus é ma rekis hé goarn. 156

XIII PENNAD. — Avizeu eit goarn er burted. 158

XIV PENNAD. — Er beuranté a spered memb é kreiz er madeu. 160

XV PENNAD. — Er féson de bratikein er guir beuranté, a pe vér pinùik 163

XVI PENNAD. — Penaus bout pinùik a spered, a pe vér peur 168

XVII PENNAD. — Er garanté, ha de getan pen er garanté diréh 170

XVIII PENNAD. — Er garanté folleh pé er fol garanté 172

XIX PENNAD. — Er garanté reh 175

XX PENNAD. — Péh diforh e zou étré ur garanté reh hag ur garanté diréh 179

XXI PENNAD. — Penaus hum hoarantein doh er garanté diréh 184

XXII PENNAD. — Avizeu aral a zivout er garanté. 187

XXIII PENNAD. — Penaus kastiein er horv 194

XXIV PENNAD. — Be zou termén de hantein en dud ha termén d'hum zerhel pèl doh-té. 197

XXV PENNAD. — Ret é hum huskein en ur féson jaujabl 199

XXVI PENNAD. — En devizeu, ha de getan pen penaus é teliér konz a Zoué 200

XXVII PENNAD. — Er honzeu honest, hag er respet e zeliér d'er ré en hum gavér geté 203

XXVIII PENNAD. — Er jujemanteu diavis. 209

XXIX PENNAD. — Er goal-gonzereh 215

XXX PENNAD. — Avizeu aral a zivout en devizeu. 218

XXXI PENNAD. — En deverranseu, ha de getan pen er ré e hell bout direbrech 220

XXXII PENNAD. — En hoarieu dihuennet 221

XXXIII PENNAD. — Er hrolleu hag en deverranseu dangerus aral 223

XXXIV PENNAD. — Ret é bout fidél de Zoué en treu distér el en treu hag e denn de vras. 226

XXXV PENNAD. — Ret é gobér pep tra get guirioné ha réhted 229

XXXVI PENNAD. — En dezirieu.

PEDERVET LODEN

AVIZEU A ZIVOUT EN TANTASIONEU.

I PENNAD. — Ne faut ket gobèr kaz a gonzeu er bed. 233

II PENNAD. — Ret é kemér kalon 236

III PENNAD. — A zivout en tantasioneu. Pèh diforh e zou étre ou santein ha kousantein dehé. 238

IV PENNAD. — Histoérieru souéhus a zivout er pèh e zou laret ihuélouh. 241

V PENNAD. — Konfortans d'en inean hag e zou én tantasion 243

VI PENNAD. — Penaus en tantasion hag er blijadur e hell bout péhed. 245

VII PENNAD. — Er remedeu doh en tantasioneu bras 247

VIII PENNAD. — Ret é arbennein doh en tantasioneu bihan 249

IX PENNAD. — Er remedeu doh en tantasioneu distér. 250

X PENNAD. — Er féson de griuat er galon énep d'en tantasioneu 252

XI PENNAD. — En néhans 253

XII PENNAD. — En dristé. 256

XIII PENNAD. — A zivout er gonfortans a ziarlué. 258

XIV PENNAD. — En dihoustedigeh doh en devosion 267

XV PENNAD. — Histoér souéhus eit rein de gonpren guel er pèh e zou bet laret ér pennad devéhan 273

PEMBVET LODEN

EN AVIZEU HAG EN EKSELSISEU REKIS EIT RENEUEËIN HA SONNAT EN INEAN ÉN DEVOSION.

I PENNAD. — Rekis é d'emb reneueËin pep plé hun volanté vat. 278

II PENNAD. — Chonjet erhat é madeleh en Etru Doué en des hun galuet d'er chervij 280

III PENNAD. — Enklask eit guélet mar de luskej mat en inean ar hent er santeleh 283

IV PENNAD. — Sellet a dost é pèh stad en hum gav hous inean é kevér en Etru Doué. 284

V PENNAD. — Sellet a dost é pèh stad en hum gavet én hou kevér hui-memb 287

VI PENNAD. — Sellet a dost é pèh stad en hum gav hous inean é kevér en nésan. 288

VII PENNAD. — Sellamb doh petra é ma muian staget hun inean. 289

VIII PENNAD. — Luskeu karantéus en inean arlerh en enklask-sé 291

IX PENNAD. — Treu hag e zeliamb sellet a dost eit reneueËin er rézolutioneu 292

X PENNAD. — Chonjet erhat péken ihuél ha kaer é natur en inean 292

XI PENNAD. — Chonjet erhat péker kaer é er vertuieu a grechéneh. 294

XII PENNAD. — Chonjet erhat ér skuir en des reit d'emb er Sent. 295

XIII PENNAD. — Chonjet erhat é karanté Jézus-Krist aveit-omb 296

XIV PENNAD. — Chonjet erhat é karanté éternél en Eutru Doué aveit-omb	298
XV PENNAD. — Luskeu en inean goudé bout chonjet én ol treu-sé.	299
XVI PENNAD. — Er santimanteu e zeliér goarn arlerh en ekselsis-sé.	301
XVII PENNAD. — Reskond de zeu dra e hellér te- mal d'er livr-men ar er vuhé devot . . .	302
XVIII PENNAD. — Tri aviz eit achiù er livr-men .	303

